

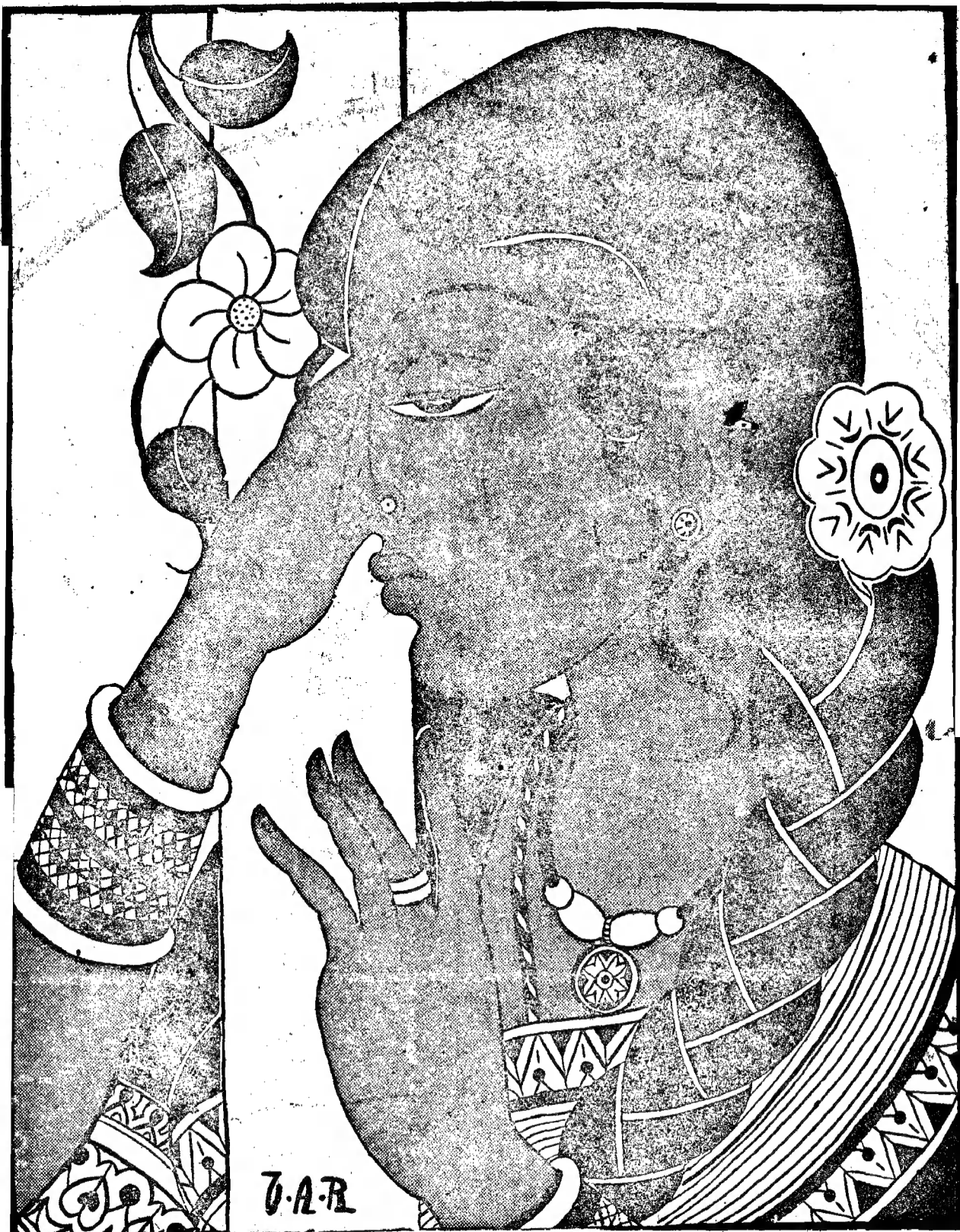
ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

ఆంధ్రసాహిత్యవారపత్రిక

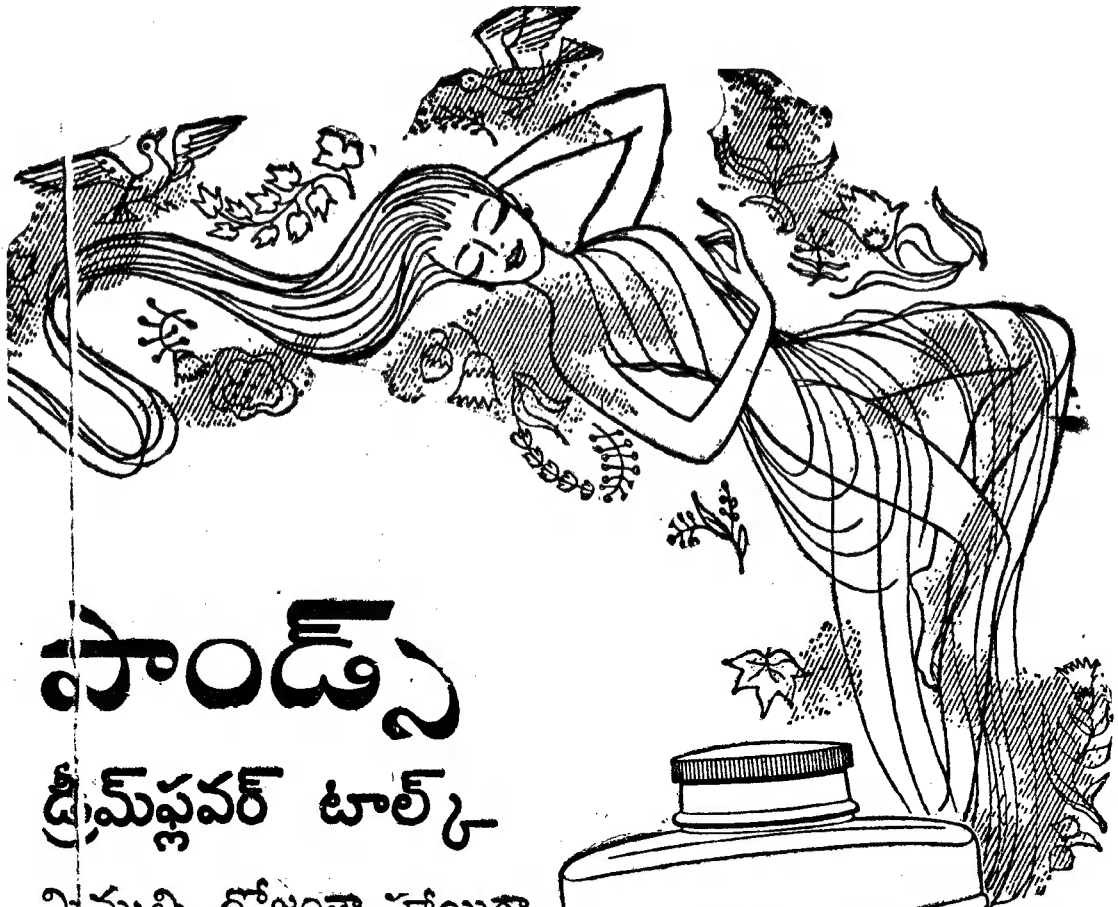
25 నవంబరు

25-3-59

ఎ దు రు చూ వు లు

—చిత్రం : వీరశైలి అచ్యుతరావు.

పాండ్స్

డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

మిమ్మల్ని రోజంతా హాయిగా
మరియు సువాసన వెదజల్లుతూ
ఉంచుటలో సాటిలేనిది

'నవోత్పాదమునిచ్చే, పరిమళముగల
పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ ము పొడరు
వాడికి తీక్షణమైన ఎండతో చికాకు కలిగించే
వాతావరణములో కూడ మీకు చల్లగా,
హాయిగా ఉంటుంది. ఈ మెత్తని పొడరును
ఒక్కరికా రాసుకొంటే చెమట వంస కలిగే
చికాకు లేకుండా మీరు రోజంతా ఉత్సా
హముగా మరియు హాయిగా ఉంటారు.
రోజంతా హాయిగా ఉండుటకు ఎల్లప్పుడూ
పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ ము
పొడరునే వాడండి.

చీఫ్ ట్రీ. పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (పరిమితమైన బాధ్యతతో. యు.ఎస్.ఆ. మెరికాలో నంబా 1 కంపెనీ)

సంవత్సర చండా
 ద. 13-0-0
 విడివత్రిక 25వ.పై

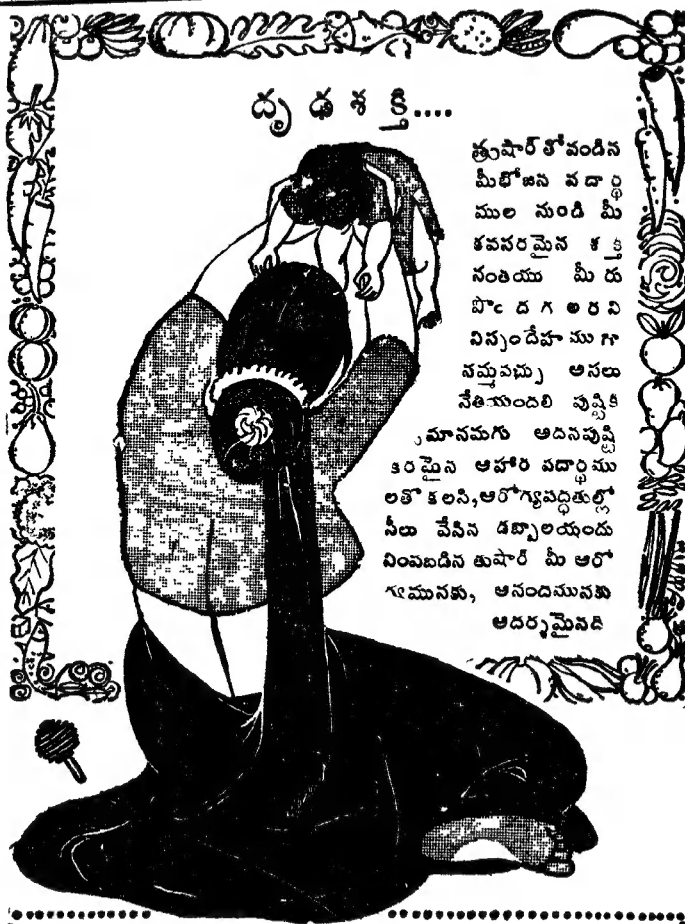
ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్ర వారపత్రిక

సంపుటము 53
 సంఖ్య 26
 25-3-59

Founder : K. NAGESWARA RAO

విలంబ పాల్గొన బహుళ ప్రథమ బుధవారం

దృ ఢ శ క్తి....

తుపాకీతోవండిన
 మీతోకని వధా
 ముల నుండి బ్రే
 కవరమైన శక్తి
 సంతియు మీ రు
 బొందగలరని
 విన్నందముగా
 నప్పునప్పు అనయ
 నేతినుందిని సుప్తికి
 మానమగు అదినపుట్టి
 కంపైని ఆహార వద్దాము
 లతోకలని, ఆరోగ్యవద్దితుల్తో
 నీల వేసిన దబ్బాలయందు
 నింపబడిన తుపాకీ మీ ఆరో
 గ్యమునకు, ఆనందమునకు
 అదిర్చమైనది

Jushar

వ న స్వ తి

విటమిన్ ఏ, డి' లతో నిండియున్నది.

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, కర్నూలు.

విజయవాడ ప్రభుత్వం

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ :
 'ఏకాక్షర' ప్రకటన

ప్రదీప్ కుమార్, మూలాస్థాన

రాజధాని కబుర్లు	—
న్యూఢిల్లీ లేఖ	—
వికారాలు మమకారాలు	— 8
అమెరికన్ చిత్రకళ	— 14
జీవనరీతి	— 17
చుక్కాని	— 19
ప్రైవేటుమాస్టరు	— 24
మనసుమార్చిన మమత	— 28
మహాభారతం	— 30
అమరజీవి	— 32
నక్షత్రస్థలితాలు	— 35
బాలసాహితీ	— 39
నిజమైన విలువ	— 40
జుద్ది బలం	— 42
సమర్థులు	— 44
వనితాలోకం	— 48
అలరల అమరీక	— 49
ఓయమ్మ సీతమారుదీకు	— 50
వనితావాణి	— 52
సినీమా	— 55

రాజధాని కబుర్లు

సమర్థుడు సంజీవరెడ్డి

“వాన కురిసింది, ఆకాశం వెలిసింది” అంటూ కవిత్వం వరి కారు నభావతి శ్రీ అయ్యదేవర కాశేష్వరరావు. 2 బ్రివరి 28 వ తేదీ శనివారం ఉదయం ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభామంది రంలో. వర్షం కురిపించిన మేమం శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డి; వర్షం ఆయన ఉపన్యాసం వెలిసిన ఆకాశం నిశ్శబ్దమైపోయిన శాసనసభా మందిరం.

అయ్యదేవరవారిని మనం రాజకీయ వేత్తగా ఎరుగుదుం. శాసనసభ్యుడుగా, శాసన సభాపతిగా ఆయన మనకు పరిచితులు. చారి త్రకునిగా బహుశః కొద్ది కాలంలో మాస్తాం. కాని కవిగా కాశేష్వరరావు గారు మనకింత వరకు పరిచయం లేరు. ఆయన గుండెలో అణగిమణగిన కవితాకోకిల మొన్న శనివారం పలికింది.

మంత్రులకు, ఉపమంత్రులకు; ప్రధాన మంత్రులకు, ముఖ్య మంత్రులకు ఉపన్యా సాలు చేయడానికి అవకాశాల కొదవ ఉండదు. కాఫీ హోటళ్ళ వద్దనుంచి కాలువ లపై వంతెనలవరకు ఎన్నో ప్రారంభోత్స వాలు చేస్తూంటారు మంత్రులు. సమాచార కాళి ప్రచురించే మాసపత్రిక ‘ఆంధ్ర ప్రదేశ్’ పుటలు తిరగజయ్యింది; ముఖ్య మంత్రి ఎన్ని సంస్థలకి, సభలకి ప్రారంభో త్సవాలు చేస్తూంటారో తెలుస్తుంది.

మంత్రులు నెలకి వందలాది ఉపన్యా సాలు చేస్తారు. వందలాది చేసినా, ఆ ఉప న్యాసాలలో ప్రత్యేకత కనుపించదు. వంద

లాది ఉపన్యాసాలు చేయడమే దీనికి కారణం కావచ్చు. ప్రతీ ఉపన్యాసం ప్రణాళికవద్ద ప్రారంభించి పంచాయితీ ఎన్నికలవద్ద రేలవలసిందే. బిక్క విద్యామంత్రి ఉపన్యాసాలలో మాత్రమే ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది. మరి—అది ఆయన ప్రత్యేకత!

* * * * * గతశనివారం శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రి దాదాపు తొంభై నిమిషాలు ప్రసంగించారు; ప్రసంగించిన తరువాత, సభ్యులు, చూడవచ్చినవారు అనుకున్నారు: “వానకురిసింది; ఆకాశం వెలి కింది” అని నూర్ల కొలదిమంది మనస్సుల్లో భావాలను సభాపతి

మాటల్లో పొదిగారు.

“వే కమిటీ భర్తమా అని నెల్లాళ్ళు తలపట్టుకున్నా, అదిచేసిన నూచనలేమిటో ఎవరికీ అగంకాలేను. వేకమిటీ నూచనలు అమలు జరిపితే, సంవత్సరానికి నాలుగుకోట్లరూపాయల వ్యయం జౌతుంది అంది ప్రభుత్వం. కాదు, మాడుకోట్ల పై చిలుకు వ్యయం జౌతుంది అంది కొంతకాలం తర్వాత. మాడుకోట్ల పై చిలుకుకాను; గండు కోట్లకుపై గా మాత్రం ఖర్చుతుందని ఈమధ్య తెలిసింది. రాష్ట్రంలో రెండు లక్షలమంది ఎస్. జీ. ఓ. ల ఉన్నారు. సగటున ఒక్కొక్కరికి నెలకి రూ 17 లు జీతం పెరిగి నే

ప్రభుత్వానికి సంవత్సరానికి నాలుగుకోట్లు వ్యయం జౌతుంది. చిన్న ఉద్యోగస్తులను ఎవరిని ప్రశ్నించినా, వేకమిటీ నూచనల వల సప్తమో, కొద్దిగా లాభమో వచ్చేవారే కాని పదిహేడురూపాయల లాభం సంపా దించుకొన్నవారే కనపడలేదు. మరి— ఆంకెల తికమకలపై అధాగపడి, వేకమిటీ ఈ నూచనలు చేసేందో తెలియదు.

ఆ మధ్య రాజధానినగరంలో ఎక్. జి. ఓ. లు, ఉపాధ్యాయులు చేసిన ‘సమ్మె’ విజయవంతంగా సాగింది. సచివాలయంలో, కొన్ని కొన్ని కార్యాలయాలలో గడులకు తలుపులు తీయవలసిన అవసరం కలుగలేదు. కొన్ని కొన్ని కార్యాలయాలలో ఉన్న కో ద్యోగులు ఉదయం గేటువెలుపలికి వచ్చి, లోనికివచ్చి పని చేయమని క్రింది ఉద్యోగు లను బ్రతిమాలుకొన్నారు. పన్నెండుగంట లకు ఎక్. జి. ఓ. ల సంఘాలు ‘సమ్మె’ విరమణ ప్రకటించాయి. అటుపిమ్మట ఆ ఉన్నతోద్యోగులే—ఎందుకు లోపలికి రావడంకొని నెలపు దరఖాస్తులు మంజూ

రయ్యాయి. పోపాండి! అని కట్టడిచేశారట!

రాజధాని నగరంలో సేవనించే—నివసించవలసినవచ్చిన— క్రింది ఉద్యోగుల బాధలను గురించి ఎటుగ తి పాడగలిగిన కవి ఇంకా ఉద్భవించలేదు. దెబ్బని రూపాయల జీతంలో అక్కినలకు అరగంట ఆలస్యంగా చేరవేసి బస్సులకే విపోతుంది పదిహేను రూపాయలవరకు. గెండుపూటలా తిండి తినడం ఉద్యోగి, అతని భార్య వినా మానుకోవాలి. లేకుంటే—మూడు పూటలా తిండి తినడం అతని పిల్లలె నా మానుకోవాలి. బయటికి వెళ్ళేటప్పుడు పేంటు, పట్టు వేసుకోళ్ళి, ఇంటికి రాగానే బట్టలు విడిచి వెళ్ళిం

“ప్ర వీ ణ్”

★ రాజధాని కబుర్లు ★

దీర కట్టకొనే ఉద్యోగులు లేకపోలేదు రాజధాని నగరంలో.

సమైక్య చేయడానికి ఉద్యోగులకి చట్టబద్ధమైన హక్కు ఉంది. కాని ఇతర ఉద్యోగులు వేరు, ప్రభుత్వోద్యోగులు వేరు. ఏ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం తన ఉద్యోగులను సమైక్య చేయడానికి ప్రోత్సహించ వాలదు; సమైక్యం తీసుంచలేదు. పరిపాలనా యంత్రాంగం పనిచేయడం మానిననాడు దేశానికే ముప్పు.

ఫిబ్రవరి 27 న లేదీనాడు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి కాసన సభలో ఈ పరిస్థితిని గురించి ప్రకటన చేస్తారని తెలిసింది. కాని ప్రక్కో తరాల సమయం ముగియగానే, ప్రతిపక్షనాయకు లీ సమైక్య ప్రస్తావన లేచ్చారు. క్రింది ఉద్యోగుల సమైక్యపట్ల తమ సానుభూతి ప్రకటించారు. నిరసనగా కాసనసభామందిరం సుంచి నిష్క్రమించారు. తాము చేస్తామన్న ప్రకటన ముఖ్యమంత్రి చేయ లేదు.

ఇరవై రోజుల లేదీన చేయవలసిన ఉపన్యాసం ఇరవై ఎనిమిదిన చేశాడు ముఖ్యమంత్రి.

జూలియన్ పీజర్ నిరంకుశుడు. బ్రూటస్ వ్యక్తిగతంగా ఉదారుడు. ఈ విషయాలు మార్క్స్ ఎంటునీకి తెలియకపోలేదు. తెలిసి, ఆ విషయాలను ఉపయోగించుకొని ఎంటునీ చేసిన ఉపన్యాసం, విరియం మేక్స్వియర్ కృపవల్ల చరిత్రలో నిలిచి పోయింది. శేకమిట్ల నూచనలలో లోపాలు ముఖ్యమంత్రికి తెలియక పోలేదు. ఎ.క. జి. ఓ. ల పరిస్థితి ఆయనకు అరంకాకపోలేదు. తెలిసి, అవి ఉపయోగించుకొని, బ్రియన్ చేసిన ఉపన్యాసం ఆంధ్ర

ప్రదేశ్ కాసనసభ చరిత్రలో నిలిచిపోతుంది.

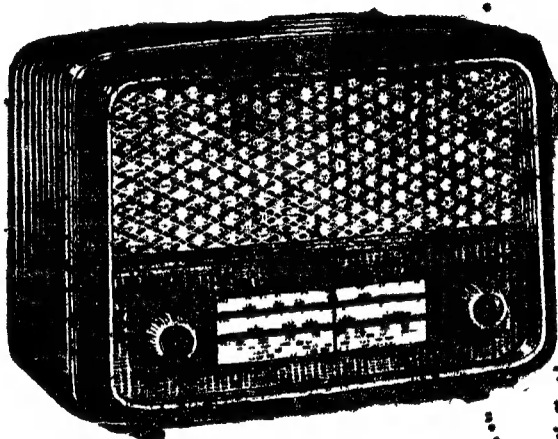
ఉపన్యాసం సెమ్మడిగా కంకం ఎత్తకుండా ప్రారంభించారు ముఖ్యమంత్రి. పల్లెనకొద్దీ ఉండేకంగా ప్రసంగించారు. ఆ ఉండ్రేకం అదుపులో ఉన్న ఉండ్రేకం; తాను చెప్పదలచుకున్న విషయాలను మరచిపోని, మరచిపోసిన, ఉండ్రేకం. ప్రతిపక్షాల సహకారం పొందాలని మాజేండ్లుగా తాముచేస్తామన్న యత్నాలను వివరించారు. ఆ యత్న వైఫల్యాన్ని గురించి విచారంతో ప్రస్తావించారు. ఉద్యోగులు రాజకీయవేత్తలెత్తున్నారని ఆవేదన, ఈ పరిస్థితి సాగని పే 'అయూబ్ ఖాన్ మండు' అన్న జోష్యం—ఆనాటి ఉపన్యాసంలో ఉన్నాయి. కాంగ్రెసువాళ్లు పరిపాలనలో జోక్యం కలిగించుకుంటున్నారన్న ఆరోపణ పరిశీలించి, ప్రతిపక్ష సభ్యుల విమర్శలకి భయపడి ఉద్యోగులు ప్రభుత్వమన్నారన్న నిర్ణయానికి వచ్చారు.

సముద్రంహారుతో సాగిన ఆనాటి ఉపన్యాసం ప్రతిపక్ష సభ్యుల్ని కూడా నిశ్చలులుగా చేసింది. గత సంవత్సరం నూట పదహారుగురు కాసనసభ్యులు వరంగల్ లో ఇంజనీరింగు కళాశాల స్థాపించ బడాలని నివేదిక ఇచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి దాదాపు ఇటువంటి ప్రసంగమే చేశారు. వందలాది ఉపన్యాసాలు ఆయనచేసినా ఈ రెండూ మరచిపోలేదు సభ్యులు.

ఆ ఉపన్యాసం విన్నతరువాత కొంతసేపటికరకూ 'వాన మరిసింది; ఆకొశం వెలిసింది' అన్న భావం పోలేదు. చాలాసేపటి కరకూ 'సంజీవరెడ్డి ఎంతసమర్థుడు!' అన్న అభిప్రాయం పోలేదు.

మీ ఇంటిని సంగీతముతో కలకంలాడేలా చేయుటకు

తక్కువ ధరలో ఒక పొగపైన నేషనల్-ఎక్స్-రేడియో

అందమైన నేషనల్-ఎక్స్ రేడియో మోడల్-717 పెట్రోలంతో మీ ఇల్లా సంగీతముతో కలకంలాడుటకు ఉంటుంది! ఈ మోడల్, మి/డి కరెంటుమీద పనిచేసేదిగా మరియు టై వ్యాపారమీద పనిచేసేదిగా, రెండు రకములలో దొరకుతోంది.

తక్కువ ధరలో దొరకే యా మోడల్-రేడియో ప్రసారమును దివ్యముగా వినిపించును మరియు ఏ క్షణరండి శక్తిగా పనిచేయును, దీనిలో ఒక రుచక్కరము గ్యాకంటీ యవ్వలడుతుంది. త్వరలోనే మీ దగ్గరకోరుకొన్న ఏ నేషనల్-ఎక్స్ వ్యాపారవత్తనైనా దీనిని పెట్టుకొని విరండి!

మోడల్ 717 : ఇంగుడు రంగు కాపడములతో మరున్ రంగు ఫ్లైస్ట్ కాబడినది. మోడల్ యా-717: 5 బాల్బులు, 3 వ్యాపారం మి/డిసి పెట్. మోడల్ 717: 4 బాల్బులు, 3 వ్యాపారం టై వ్యాపార పెట్.

రు. 250/- ఫైనాన్స్ పద్ధతుల అవకాశం

నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోల ప్రోత్సాహము... అని 'మనమానెక్' చేయబడినది

నేషనల్ రేడియో & అప్లయన్స్ ప్రైవేట్ లి.

అమెరికా హౌస్, బొంబాయి 4 : 3 మదన్ స్ట్రీట్, కంకర్ 13
1/18 హౌండ్ రోడ్, మద్రాసు • 38/78 ఏస్టర్ నాథ్ పార్క్
ప్రేజర్ రోడ్, పాట్నా రోడ్, బెంగళూరు. జ్యోగియానకాంబి,
బాంబేసివాక్, ఢిల్లీ.

GRA 482

మా ర్పి 10వ తేదీన మద్రాసు, అన్నామలై మండరంలో సోవియట్ కళాకారులు శీలుబొమ్మలూ ప్రదర్శించారు. ప్రేక్షకులను 90 నిమిషాలసేపు సంభ్రమ చకితులనుచేసిన ఆ ప్రదర్శనంలో బొమ్మలను ఆడించిన వటులు శ్రీవాదిమిర్ మైకెల్, శ్రీమతి ఈవ్ సెనెల్మి కోవా.. మాస్కో సెంట్రల్ పబ్లిక్ థియేటర్ బృందం శ్రీ సర్గీ అబ్రామ్ సోవ్ నాయకత్వం వున్న మన దేశంవచ్చి ఈ ప్రదర్శనలు ఇస్తోంది.

“కరి మ్రింగిన వెలగపండు”

అర్చికమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటుపై ప్రచం గిస్తూ కాననమండలి సభ్యుడు శ్రీ గుట్టా రాజారావు బడ్జెటును ‘కరి మ్రింగిన వెలగపండు’గా పర్ణించారు. లోపల గుజ్జుకన్నా లేకపోయినా వెలగపండు గుండ్రంగా నిరాశపడించుకున్నానే కనిపిస్తుంది శ్రీ రాజారావు వర్ణన ఉచితంగానే కనిపిస్తుంది. కాని వెలగపండును మ్రింగిన ‘కరి’ ఎవ్వరో స్పష్టం చేయలేదాయన.

సాధారణంగా మంత్రిలందరూ ‘పన్నుల’మంతులు; ఆరిక మంత్రి మాత్రం ‘పన్నుల’మంత్రి కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలో మంత్రిలందరూ ‘పన్నుల’ మంత్రిలే అయ్యారు. తెలంగాణాలోను, ఆంధ్రలోను ఉన్న చట్టాల సమన్వయం చేరితీ తక్కువున్న రేటును హెచ్చుచేశారు. సయాపెసలలోకి మార్చి కొంత లాభించేశారు. జీతాల సమన్వయం చేరితీ హెచ్చున్న వితగించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సాధించిన కార్యాలను, సాధించనున్న కార్యాలను తెలిపి, పన్నులేవీ వేయకుండా ఉన్నది ఆరికమంత్రి మాత్రమే. అందువల్ల ఉన్న మంత్రిలో ఈయనే పన్నుల మంత్రిమో, కొంచెం హోరీ కి మంత్రిమో అనిపించారు.

బడ్జెటు వచ్చినప్పుడు పన్నులు పడతాయేమోనని ప్రజలు శంకిస్తారు. ఎక్కువపన్నులు పడకపోతే సంతోషిస్తారు. పన్నులసలే పడకపోవడంవల్ల, సంవత్సరంపాడుకున్నా విధింపబడ్డ పన్నులుకాని పన్నులు గుర్తుకొచ్చాయి ప్రజలకు. ప్రభుత్వానికి కూడా ఇంత ఆదాయం వస్తుందని స్పష్టంగా తెలియని పరిస్థితి. ఎవరికి ప్రయోజనకరంకాని పరిస్థితి.

రేషన్ లిస్టుల ఫోరమ్

బ్రిటీషల ముప్పైమంది ఆలోచనాపరులు సికిందరాబాదు కలాసి గూడ పాఠశాలలో సమావేశమై సజిల్స్ ఆలోచన రేకెత్తించేందుకు తీసుకోవలసిన చర్యలనుగురించి ఆలోచించడం ప్రారంభించారు. ‘జంటనగరాల రేషన్ లిస్ట్ ఫోరమ్’ ఒకటి స్థాపించాలని నిశ్చయించారు

రాజకీయపక్షాల బంధాలలో పడని వ్యక్తులున్నారు ఈ ముప్పై మందిలో. కాననమండలి సభ్యులు శ్రీయుతులు ములుకోట వెంకట శాస్త్రి, కాళోజీ నారాయణరావు, అతాచూర్ రహ్మాన్ ఖాన్, తదితరులు శ్రీయుతులు ఆవుల సాంబశివరావు, కె. వెంకట్రామయ్య, ఏ. ఎల్. నరసింహారావు, కోదాటి నారాయణరావు, ఎస్. వి.

కొండపి, జి. సురమాలి, డి. హనుమంతరావు, జి. దక్షిణామూర్తి ప్రభృతులున్నారు.

ఆలోచన మంచిది కాదనటానికి సేనెవట్టి? కాని ఆలోచించకపోవడంకంటే, ఆలోచిస్తున్నామనుకొని భ్రాంతిపడి ఇతరులపై విరుచుకుపడే వ్యక్తులవల్ల సంఘానికి హాని ఎక్కువుంటుంది. అంతర్వర్ణ వివాహాలు మంచివే. అవి ప్రోత్సహించబడవలసిన మన సమాజానికి విముక్తిలేదు. కాని అవి రాజ్యాంగబద్ధం చేయబడాలని, అంతర్వర్ణ వివాహాలు కాని వివాహాలు నిషేధించబడాలన్న ఆలోచనను ఏమనాలి మనం

ఆలోచన మంచిదే! ఆలోచించదలచుకుంటే ఆలోచించండి. కాని ఆలోచిస్తున్నామనుకొని భ్రమపడి, చుట్టూ గోడలు కట్టుకొని కూచోకండి

* * * *

విందులు, భోజనాలు

‘నిన్ను చూస్తే దేశంలో కదవాల్సిందేమో అనిపిస్తోంది’ అన్నట్లు

జి. కె. చెన్నరెడ్డి షాతో ‘నిన్ను చూస్తే నీమూలాన్నే వచ్చిఉండా అనిపిస్తోంది’ అన్నట్లు షా చెన్నరెడ్డితో! రాజధానినగరంలో ఇప్పుడు జరుగుతున్న విందులు చూస్తే, దాస్యంధరలు హెచ్చలేదని తిమ్మా రెడ్డిగారితో అంగీకరించవలసివస్తుంది

ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీన ముఖ్యమంత్రి పత్రికా ప్రతినిధులకు విందుచేశారు. ముఖ్యమంత్రి చేసినవిందు ఆహ్లాదకరంగా లేకుండా ఎలా ఉంటుంది? మార్చి ఒకటవ తేదీన రాత్రి లాఅఫీసర విందు ఖైరతాబాదులోని ఇంజనీర్లు ఇన్ స్ట్రూక్టర్లలో జరిగింది. మార్చి రెండవ తేదీ రాత్రి ఆనెంబీ ఆవరణలో శ్రీ గడ్డం నారాయణరెడ్డి (ఎమ్. ఎల్. ఏ) అఖిలభారత కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ సాదిక్ అలీ గౌరవార్థం విందుచేశారు.

కాననభా కాంగ్రెసు పక్షం సభ్యులు అందరూ చందాలు చెల్లించకపోవడంవల్ల ఒకసభ్యుడు ఈవిందును ఏర్పాటు చేశారట. కాని లాఅఫీసర విందు విషయంలో ఏం జరిగిందో తెలియదు. ఆహ్వానపత్రికలు కార్యదర్శి గారి చేతికి వెలుపడాయి. విందుకూడా వ్యక్తిగతంగా ఏర్పాటు చేయబడిందేమో తెలియదు. కాని ప్రవేశ ద్వారావద్ద లాఅఫీసర సంఘంతో సంబంధంలేని వ్యక్తులు అతిథులను ఆహ్వానించడం జరిగింది. వ్యక్తులే యీవిందుల సేర్పాటుచేస్తే అందులో ప్రభుత్వోద్యోగులు—మంత్రిలు, న్యాయమూర్తులు

(62-వ పేజీ చూడండి)

సాంఘిక న్యాయం పేరిట అన్యాయం

ఢిల్లీలోనూ, ఇతర ప్రాంతాల్లోనూ సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ సలహా సేవ కమిటీలకు సమావేశాలను ప్రధానమంత్రి పత్రికా విలేజుల సమావేశంలో ప్రసంగించారు. కనివారం ఉదయం భారత వాణిజ్యసంఘాల ఛైర్మన్ వారి క సమావేశాన్ని ప్రారంభించారు; ఆదివారంనాడు రాజస్థాన్ లో భారత కేవల సమాజ్ వారి క సమావేశంలో ఉపన్యసించారు. సోమవారంనాడు (మార్చి 9) బొంబాయిలో ఒక బహిరంగ సమావేశంలో ప్రసంగించారు. ఈ సమావేశాల్లోని లోనూ ప్రధానమంత్రి ఉద్ఘాటించిన ప్రధానం ఒక్కటే: నాగపూర్ కాంగ్రెసు తీర్మానం గూర్చి—ముఖ్యంగా “సమాకార సంస్థలు గూర్చి”.

భూవంశికి పరిమితి, సమాకార సంస్థలు, అవార ధాన్యాల అమ్మకాన్ని జాతీయం చెయ్యటం—నాగపూర్ కాంగ్రెసు సభలో చేసిన ఈ మూడు ముఖ్య నిర్ణయాలను ప్రజలకు నచ్చచెప్పి ఒప్పించాలని ఎంతగా ప్రయత్నిస్తున్నారో, అంతగా వాటిపై కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యులలో తీవ్ర ప్రాతికూల్యం కాకపోయినా గాఢమైన సందేహాలు ప్రబలాయి. కనివారం సాయంత్రం పార్టీ సభ్యులు సమావేశమైనప్పుడు, నాగపూర్ తీర్మానాన్ని అమలుచేయగలంత సమర్థత ప్రభుత్వాని కున్నదా అని సభ్యులు సందేహం వెలిబుచ్చారు.

భూవంశికి గరిష్టపరిమితి నిర్ణయించే విషయమేమిటా వారు అందరినీ ప్రకటించారు. ప్రధానమంత్రి అదంతా వింటూ కూర్చున్నారు. ఆయన ఒక తెరవెనుక కూర్చుని, తన పార్టీ సభ్యులు-ముఖ్యంగా

తన రాష్ట్రంనుంచి వచ్చిన సభ్యులు ఏం మాట్లాడుతుంటున్నారో చూడగా విని వుంటే—మరికొన్ని కొత్తరకం విమర్శలు ఆయనచేసిన పడివుంటే వి. మాలానా ఆజాద్ రాసిన విషయాలు చూడరాదు! ప్రధానమంత్రి సిగాంతాలమీద నుంచుని ఉహాగానంచేసే మనిషి, ఎటుపోయి ఎటు వసుందో అనే ఆలోచననా లేకుండా తనకు తోచినదాన్ని అందరినీ తనా రుద్దే మనిషి మాలానా అభిప్రాయపడ్డారు. ఉద్దాహరణకి: స్వయం నిర్ణయాధికారం అనేది సిద్ధాంత రీత్యా భేషేనడే; అంతకంటే ఆదిర్ప ప్రాయమైన మారం లేదన్నమాట నిజమే. కాని ఈ సిద్ధాంతాన్ని కాస్మిక సమస్యకు వర్తింపజేసేసరికి, ఏమీ మేక కూర్చుంది. అలాగే సిద్ధాంతరీత్యా, భూవంశి నెతిపై మేకు కొట్టటం అనేది చాలామంచి ఉహా; సాంఘిక న్యాయం అంటూ రే, దాన్ని చేకూర్చేందుకు ఉత్తమమైన మార్గం. కాని ఆచరణలో కొచ్చేసరికి ఈ అద్భుతం పేరు మార్పుకు రు. 700 కోట్ల నష్టపరిహారం వేదంలో బయటికొస్తుంది. అలాగే:—భూమిలేనివాళ్ళకి న్యాయం చెయ్యటంలే హిందూ, ముస్లిం వారసత్వ చట్టప్రకారం భూమిపై అధికారం గలిగిన ఆసామీలకు అన్యాయం చెయ్యటమే అవుతుంది.

ఇంకో చిక్కు ఉన్నది: గైతూ మనిషే గనక — తన భూమిలో కొంతభాగాన్ని ప్రభుత్వం లాగేసుకుంటుందని ఎప్పుడైతే గ్రహించాడో, అప్పుడు పాలాన్ని బాగు చెయ్యాలి, ఎక్కువ పంట పండించాలి, దానికిగాను ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టాలి అనే మంచి ఆలోచనలు లేంచేసుకుంటారు.

ప్రతికా విలేజులతో మాట్లాడుతూ

ప్రధానమంత్రి కొన్ని జాగ్రత్తగా గమనించ వలసిన ముక్కలన్నారు. “మన ఆలోచనలను ఒక పద్ధతిలో మలచుకోవడం నేర్చుకోవాలి,” అన్నారు. “మనం తీసుకోదలచిన చర్య సరైనది, సమంజసమైనది అయితే—దానికి వ్యతిరేకించేవారు తప్పకుండా వెనక ఉండి పోతారు. మిగతావారే ముందుకుపోతారు” అనికూడా ఆయన అన్నారు. వ్యతిరేకించే వారు తప్పకుంటాగో లేదో, అసలు ఆ వెనక బడిపోయేది ఎవరెవరో మరికొన్ని సెలెక్ట్ చేల్సింది.

భారతీయ వాణిజ్యసంఘాల ఛైర్మన్ “విందుసభలు” అంటూ ఒక మంచి పద్ధతి ప్రవేశపెట్టింది. క్రితంఏడు సభలో వేక ఆధికమంత్రి శ్రీ మురారీ జోషి. ఈ ఏడు రెండు విందుసభలు జరిగాయి. వీటిలో నూమంత్రి శ్రీ గోవిందవల్లభ పంత్, సర్ రామస్వామిముదలియార్ వక్కలు.

సర్ రామస్వామిగారు “వ్యాపారములు: నాడు, నేడు” అనే విషయమీద ఉపన్యసించారు. “నాడు” అంటే స్వాతంత్ర్యానికి ముందన్నమాట. ఆయన మొదలు పెట్టబర బాగానే మొదలెట్టారు. “స్వాతంత్ర్యానికి ముందురోజుల్లో వ్యాపారములు అద్భుతం మీద అద్భుతం సాధించారు. స్వేచ్ఛావ్యాపారపుపాటి ఒకమూల తమను పీటించేస్తున్నా, తట్టుకున్నారు. పరాయి ప్రభుత్వం అడుగడుక్క వారిని నిరుత్సాహ పరిచింది. అయినా దేశంలో కొన్ని పక్కపట్టణసంస్థలు స్థాపించారు. ఇవి ఈనాడు ‘మనవి’ అని గర్వంగా చెప్పుకోదగినవిగా ఉన్నాయి. ఛైర్మన్ చేసే తీర్మానాలను ఆరోజుల్లో ప్రభుత్వం క్రద్ధగా పరిశీలించేది. బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ తాలూకు కార్యవర్గం

వాటిని సానుభూతితో గమనించేది. ఇప్పుడు పరిస్థితి ఎందుకు మారిపోయింది? అని శ్రీమదలియార్ ప్రశ్న వేశారు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పకుండా ఆయన కప్పదాటు వేశారు. దీనికోకటే సమాధానం: వ్యాపారసులు తమ కాళ్ళ మీద తాము నిలబడటం మానేశారు. ఇతరుల కాళ్ళ మీద నిలబడటం అలవాటు చేసుకొన్నారు. మచ్చుక: భారతీయ పరిశ్రమలకు రక్షణ కల్పించటానికి ఒకటే మార్గం కనిపిస్తోంది మనవాళ్ళకి. ఏమి ఉంటే — దిగుమతులను పూర్తిగా నిషేధిస్తే మన పరిశ్రమలు వృద్ధి అయిపోతాయని. నిజానికి జెజియ పరిశ్రమకు ముఖ్యరక్షకులు జెజియలే. వీరిని నిర్లక్ష్యించి చేయగలిగిందేమిలేదు. అలా నిర్లక్ష్యించటం వల్లనే మన పరిశ్రమలు ఇలా అపూరితున్నాయి.

* * *

కాంగ్రెసుపార్టీ అనే సురక్షితమైన సరస్సులో ప్రయాణం చేస్తూకూడా, శ్రీ మురారీ దేశాయిగారి మొదటి బడ్జెట్ అనే పజత తోపాటు డబ్బు తినేసింది. శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ సుడిగాలిలా తగులుకున్నారు. ప్రణాళిక కోసం కొత్త పన్నులు వేసి డబ్బు వసూలుచేయటమూ, ఆ డబ్బు కాస్తా సచివాలయంలో కూర్చున్న పూజారు గుట్ట కాయస్వామి చేయటమూ—ఏమిటి మహా ప్రభూ ఇదంతా? అని ఆయన నిగ్గదీసి అడిగారు. “ఉత్పత్తి కోసం ఉద్యోగాలు” అని బివరెడి సూత్రకరించాడు. దాన్ని ఉద్యోగాలకోసం ఉద్యోగాలు” అని భారత ప్రభుత్వం అపార్థం చేసుకున్నట్లు కనబడుతుంది.

‘రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కొంచెం భారీగా ఉందండీ’ అని ఎవరైనా విమర్శిస్తే “అబ్బే. మనదేశపు అవసరాలతో పోలిస్తే అసలు ఈ ప్రణాళిక కంటిక్త ఆనదు,” అని సమాధానం వస్తోంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్న దేశపు అవసరాలు కొన్ని మచ్చుక చూపిస్తాను:—

అసీయా, అఫ్రికా, ఇతర కామన్వెల్త్ దేశాలలోని విద్యార్థులకు, ఆయా దేశాల్లో స్థిరపడిపోయిన భారతీయ విద్యార్థులకు భారతదేశంలో చదువుకునే నిమిత్తం ప్రభుత్వం ఖాస్సీ స్కాలర్ షిప్స్ లిస్తోంది. ట్యూషన్లు ఖర్చు, పరీక్షల ఖర్చు మొదలైనవి కాక, వీరికిచ్చే స్కాలర్ షిప్స్ డబ్బునెలకు రెండువందలు. ఈవర్ష క్రింద 1459-60 సం॥ బడ్జెట్ లో రూ. 18.68 లక్షలు కేటాయించారు.

మెట్రోపాలిటన్ లో గాని, ‘దానితో సమానమైన ఇతర పరీక్షలలో గాని చచ్చిన ఫలితాలనుబట్టి ఏటా 200 మంది స్కాలర్

షిప్స్ లిచ్చే ఏర్పాటువుంది స్కాలర్ షిప్స్ పరిమితి ఒక ఏడాది. విద్యార్థి బుద్ధిగా చదువుకుని అభివృద్ధి చూపిస్తే, చదువు అయిపోయేదాకా స్కాలర్ షిప్ పొడిగిస్తారు. దీనికిగాను 7.7 లక్షల రూ. కేటాయించారు.

ఆటర్ని ప్రొత్సహించే స్కీములను అమలు చేసేందుకూ, రాజకుమారి అమృత కార్ ఆటల తరీఫ్స్ స్కీముకు గ్రాంటు లిచ్చేందుకూ 1959-60 సంవత్సరానికి 25.75 లక్షల రూ. కేటాయించారు.

యువజన సంక్షేమ కార్యక్రమం క్రింది వచ్చే రకరకాల స్కీములకుగాను 8 లక్షల రూ. కేటాయించారు.

కార్మిక, సాంఘిక సేవాకార్యక్రమం అని ఒకటుంది. దీన్ని రెండు స్కీములుగా విడదీశారు. ఒకటి: నకుంపంచి పనిచేయ్యటంలో తచ్చేమిలేదనే శ్రమ గౌరవభావం విద్యార్థులలోనూ, ఇతర యువకులలోనూ కలిగించటానికి, గ్రామ జీవితం, గ్రామ పరిస్థితులు వారికి పరిచయంచేసి వాటిని అభివృద్ధిచేయటానికి శ్రమదానచేసే అవకాశాలు కలిగించటానికి కార్మిక, సాంఘిక సేవా శిబిరాలు ఏర్పాటుచేయటం.—రెండు: విశ్వ విద్యాలయాలు, ఇతర విద్యాలయాలలో అత్యవసరమైన సౌకర్యాలు కలిగించేందుకు కొన్ని ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేయటం. ఈ కార్యక్రమం క్రింద గ్రాంటులు కావాలని దరఖాస్తు పెట్టుకున్న విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులూ ఆ ప్రాజెక్టులలో చేరితమకు చేరనెనని తాము ఉపతాళిగా చేస్తూఉండా లని ఒక వరతు ఉన్నది. ఏమిటేనీం, ఈ కార్యక్రమానికి కొత్తబడ్జెట్ లో 58 లక్షలు కేటాయించారు.

“స్వచ్ఛంద విద్యాకార్యక్రమం” అనేది ఒకటుంది. పరిగణన పొందిన స్వచ్ఛంద విద్యాసంస్థలు తమ సెకండరీ విద్యాకార్యక్రమాన్ని అభివృద్ధి చేసుకునేందుకుగాను వాటికి ధనసహాయం చేయటం ఈ స్కీము లక్ష్యం. దీనికి రూ. 16 లక్షలు కేటాయించారు.

గ్రామ విద్యాసంస్థలకు గ్రాంటు ఇవ్వటానికి రూ. 39.48 లక్షలు కేటాయించారు.

జాతీయ క్రమశిక్షణ స్కీము 1954 జూలైలో ప్రారంభించారు. మొదటి ఈ స్కీము ఢిల్లీ, పంజాబు ఉత్తర ప్రదేశ్, జమ్మూ, కాశ్మీర్, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రాంతాలలో నిర్వాసితులైన బాలబాలికల పాఠశాలకే పరిమితమే ఉంది. ఇప్పుడు దానిని ఆ ప్రాంతాలలోని ఇతరపాఠశాలలకు కూడా వరింప చేశారు. దీనికి 59-60 సం॥ బడ్జెట్ లో రూ. 20 లక్షలు కేటాయించారు.

కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమసంస్థ స్త్రీలకు

పీల్ లకు, వికలాంగులైనవారికి, బాలనేరసులకు సహాయంచేస్తోంది; ఆయా రకాలవారికి సహాయంచేసే ఊళ్ళంతో పనిచేసున్న స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థల ప్రోత్సహిస్తోంది. దానికి రూ. 2 కోట్లు కేటాయించారు.

ఇప్పుడు కొన్ని ప్రశ్నలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి. విద్యా బాధ్యత రాష్ట్రాలది. ప్రాథమిక విద్యాబాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదికూడా కాదు. స్థానిక సంస్థలది. తరవాత—దేశంలోని వాళ్ళ తక్షణావసరాలకే తగినంత డబ్బు లేకపోతే, చెదేశాలవారి విద్యా సౌకర్యాలకు రూ. 18 లక్షల 88 వేలు కేటాయించటం సబబుగా లేదు.

భారత నా సరిహద్దులలో వెయ్యిమంది బానిసలున్నారు. భారత ప్రభుత్వం వీరిని విడిపించాలని సంకల్పించింది. అయితే డబ్బు కొరతమూలంగా ఏడాదికి వంద మంది కంటే ఎక్కువగా విడుదలకొవటం లేదు.

విదేశాలవారికి స్కాలర్ షిప్స్ లివ్వటానికి డబ్బు ఉందిగాని, బానిసల్ని విడిపించటానికి డబ్బు లేదు.

అసలు సంగతివద్దాం. మన కొన్ని కొన్ని కార్యక్రమాలను, వాటికి అట్టే పెట్టిన మొత్తాలు పేర్కొన్నాను. ఆ డబ్బుంతా బారత ప్రజల నిజమైన అవసరాల తీర్చటానికే వాలని సందేహం. “పాడుపు పొగుపు” అని చేసే నివాదాలకు ఆఖర్కు అనుగుణంగా ఉండా అనుమానం. యువజనోత్సవాలు, కార్మిక శిబిరాలు, సాంస్కృతిక ప్రతినిధి వర్గాలూ లేకుండా ఈ దేశం కనీసం వంద సంవత్సరాలు మనగలిగింది. ఇంకో ఏడేళ్ళలో భారతదేశం ఆరికంగా, పారిశ్రామికంగా, వ్యావసాయంగా ఎలాగూ స్వయంపోషకం అవుతుందని ప్రధానమంత్రి అంటున్నారు గదా—ఆ ఏడేళ్ళ పాటూ వీటిని వాయిదా వేయగూడదో? చేసే దేశం భ్రష్టమవుతుందో? ఇలాంటి చెత్తాకాసీ ఖర్చుంతా మానే సేబడ్జెట్ లోటు భర్తీ చేసుకోవచ్చునే?

* * *

ప్రముఖ స్పెస్ జర్నలిస్టు డా॥ రోజర్ థెర్నోహీం ఈమధ్య వివాహం చేసుకున్నారు. ఆయన భార్య బ్రిటిష్ యువతి. ఆవిడ ఆయన్ను వివాహమాడటానికి ఈ దేశం వచ్చింది. వివాహ సందర్భంలో పెద్ద వింగు జరిగింది. వింగుకు స్పెస్ రాయబారి డా॥ క్లిమెంట్ రెజోనికో, స్పెస్ వాణిజ్య సలహాదారు ఎరిక్ మెంతా, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ఆఫ్ అమెరికా తాలూకు మిస్టర్ వాట్సన్, లండన్ టైమ్స్ ప్రతినిధి రోజర్ టూల్మన్ మొదలైన ప్రముఖులు హాజరయ్యారు. థి

వికారాలూ మమకారాలూ

‘ప్రతి పుట్టినిలు మేనమామకు తెలియదా’ అన్న లోకానికి ఒకటి వుంది. నిజమే! ఎందుకు తెలియదు? తెలియదని పనిగట్టుకుని చెప్పినా నమ్మకాల్సినవారున్నారు? కానీ ఏమాటకామాటే చెప్పకోడం మంచిది—ఆ పూరికి ఈ ఊరు ఎంత దూరమో, ఈ పూరికి ఆ ఊరూ అంతే దూరం గనుక తల్లి పుట్టినిలు మేన మామకు తెలిసినప్పుడు మేనమామ పుట్టినిలు తల్లికి మాత్రం తెలియకపోతుందా? తల్లికి తెలిసిన తర్వాత అదంతటితో ఆగిపోతుందని పూచీ ఏమంది? ఆమెద్వారా సంతానానికి గూడా తేటతెలుం గాకపోతుందా?—అందు లోనూ నా విషయంలో ఒక్క తల్లికి మాత్రమేగాక అటు వెనుకటితరంలో మో నాన్నమ్మకు, ఇటు ఈ తరంలో మా అవి డకూ కూడా అదే పుట్టినిలూ, ఇదే మేటినిలూ కావడంచేత మా మామయ్యగారి కుటుం బాన్ని గురించి నాకు తెలియని విషయ మంటూ ఒకటి వుండకపోవడంలో ఆశ్చర్యానికి ఆస్కారం లేదు. వరుసగా మూడుతరాలు ఇచ్చి తీసుకుంటే మూడు యజ్ఞాలు చేసినంత పుణ్యమని చెబుతారు. పుణ్యం సంగతి నాకు తెలియదుగానీ, ఇందుమూలంగా మా ఇంట్లో ఆతా కోడళ్ళ సుధ్య పారపాచ్చాలు తక్కువని మాత్రం ఒప్పుకోక తప్పదు. అలాగని నూ నాన్నమ్మ మా అమ్మనీ, మా అమ్మ మా అవిడనీ సాధించరనీ, నాలుగు మాటలు విసిరి, ఒక్కదులుపు దులిపి మూతి విగించరనీ అపోహ పడగూడదు! వాళ్ళలో వాళ్ళకు కయ్యి విధేదాభిప్రాయాలన్నమాట నిజమే! కానీ ఒక్కవిషయంలో వాళ్ళది ఏకాభిప్రాయం. పుట్టింటిని గురించిన ప్రసక్తి గాలి వాటుగా వచ్చి చెదిలో బడినానరే వాళ్ళు ఏకోన్మథులగా లేచేస్తారు. తమ పుట్టింటిపైన ఈగ వ్రాలడానికి వీలేదంటే లేదంటాను!

బంధుత్వమేగాక మామయ్యగారి పూరికి మా పూరికి మధ్య దూరంగాడా తక్కువే. నాలుగణాలు మనవి కావనుకుంటే పదిహేను

నిమిషాల బమ్మప్రయాణం. అక్కడ వాళ్ళు పోయిమీద పెనంపెట్టి కబురు వంపితే మనం వారి దిగసరికి వెడివేడి గారలు తయారై వుంటాయన్నమాట!

ఈ సమీప సంబంధబాంధవ్యాల్ని పురస్కరించుకుని మా మామయ్యగారి కుటుంబవృత్తాంతాలు ఆధారంగా ఒకథ వ్రాయాలన్న కోరిక తే చాలాకాలంగా వుంది. కానీ ఏవేవో సంఘటనలు కలగా పులకంగా స్ఫురిస్తాయిగానీ, వాటితో కథ గట్టడానికి వీలయిందిగాదు. ఎలాగైతేనేం, యిన్నాళ్ళకు మా చిన్నమామయ్యగారి

మధురాంతకం రాజారాం

మమర చి|| సా|| కు|| రాజేశ్వరి పుణ్యమా అని కథకమ్మలకు గట్టింది!

కాళ్ళు గడిగి కన్యాదాన మిచ్చారుగదా అని నాకు మా పెద్దమామయ్యగారివల్ల పక్షి పాత మనుకోకపోతే యిక్కడోమాట చెప్పాలి. మా చిన్నమామయ్యని గురించి నాకు తెలిసింది చాలా తక్కువ. పెద్ద మామయ్య, చిన్నమామయ్య ఒకే తల్లి బిడ్డలని మాత్రం ఖచ్చితంగా తెలుసు. లేదంటే ఒక కడుపులో పుట్టినవాళ్ళు నెలతం ఉత్తర, దక్షిణ ధ్రువాల్లా ప్రవర్తించవచ్చుననిగూడా రూఢిగా తెలుసు.

ఒకటొకటి కుండంతా ఒడవగూడదు. అదిలో మా చిన్నమామయ్య చాలా మంచి వాడు. ముకసరిగా చెప్పాలంటే డాక్టర్ జెకల్లాంటి మనిషి. కానీ ఏంచేదాం! విధి విధానం తప్పించరానిది గదా! కాలప్రభా వాన మా చిన్నమామయ్య మిస్టర్ హైడ్రోలా తయారై కూచున్నాడు.

ఈ పరిణామానికి కారణాలూ వున్నాయి.

కారకులూ వున్నారు. కారణాలూ ముఖ్యమైంది ఉన్నతోద్యోగం. కారకుల్లో ముఖ్యరాలు మా సుందరమ్మ త్రి!

కానీ యిక్కడ కాసేపాగి ఆత్మపరీక్షలవ చేసుకోడం అవసరమేమోనన్న అనుమానం నెలతం నాకు లేకపోలేదు. రంగుబద్దలకు, లోకమంతా రంగుగానే కనిపిస్తుంది కానీ రంగున్నది అద్దాలోనేగానీ, లోకంలో గాదు. మా చిన్నమామయ్యగారి ఉద్యోగ ప్రాధవం, సిరిసంపడలూ మా స్వార్థానికి ప్రవకరించలేదన్న అక్కస్సులో—నాకు సుందరమ్మ తపట యిలాటి దురభిప్రాయం కలిగిందేమో! కొవమ్మననుకోదానికి ఆవకాశమున్నమాట వాస్తవమే! కానీ బొత్తిగా ఈ కలియుగంలో—ఎముకలువిరిచి, అడ్డకష్టాలుపడి చదివినే పట్టా చేతికి వచ్చి ఉద్యోగం దొరకగానే పట్టుపుటేసుగ నెక్కినట్లు సంబరపడి కుమారుడే తల్లిదండ్రులనే విస్మరించే ఈకోజులూ మేమురక్త సంబంధాన్ని ఆసరాగా వుంచుకుని మా చిన్నమామయ్యనుంచి ఆశించగలిగిందేముంటుంది చెప్పండి! లేదంటే అడవిడ్డలకు పుట్టింటి వల్ల మమకారం క్రెంకినా కెగడు గనుక వాళ్ళు ఏదాది కోచీర, యింత పసుపూ పంకుమా ఆశించేమాట నిజమే! వితే మాత్రం? ఆచీరకూ, పసుపుకుంకుమకూ పదిరెక్కెక్కువగా ప్రచారం చేసిపెట్టి తమ పుట్టింటి ఘనతను అందరిలోపెట్టి ఊతే గించేది వాళ్ళేగదా! బుద్ధి నూత్నతకు కాణాచి అయిన మా సుందరమ్మ త్రి యింత చిన్న విషయాన్ని గురించి ఆలోచించక పోవడం విచారకరం! ఆమె దానీ పన్నా రాకుమారుణ్ణి తీసుకెళ్ళిపోయినట్లు మా చిన్నమామయ్యను మానుంచి దూరంగా తీసుకెళ్ళి పోయింది. ఆ తరువాత ఆయన మాకు ఏఒకటి రెండుసార్లుమాత్రమే కనిపించాడు. కానీ అదేం కనిపించడం! అలావుద్దీనుకు పడ్డిని అద్దంలో అలా కనిపించి, అంతలో కూడుమైవుంటుంది!

మా చిన్నమామయ్య అలా తెరవెనక్కు
బరిపోయి పది మీటర్ల యింది. ఈ
ఒకటిన్నర దశాబ్దాలలో ఆయన సువిశాల
అంద్రప్రదేశ్‌లో ఎప్పుడెప్పుడు ఏ యే
పూర్వంలో నివసించాలో మాకు తెలియదు.
ఒకసారి పెద్ద మామయ్య గారికి చిన్న
మామయ్యతో అత్యవసరంగా ఓపని పడింది.
ఈయన 'లోను' కోసం అప్పయిచేశారు.
వాళ్ళు తమ్ముడి సంతకంలేనిదే అప్పివ్వడం
సాధ్యంకాదన్నారు. ఏ ప్రేరేపణలే పలక
మీద ఓ నామాలు దిద్దబెట్టించాలో, ఆ
ప్రేరేపణతో మా పెద్దమామయ్య గారికి
చేవాలు కొనసాగి వచ్చింది.

ఈయన చిన్న మామయ్యగారి దివారు
మెంటులో తనకు తెలిసినవారితోకంటే
పుత్రులను వ్రాశారు.

అసలు మా చిన్నమామయ్య పుట్టిగంటా
చేరింది అనంతపురంలో! అక్కడినుంచి
కడపకు బ్రాహ్మణులు వచ్చింది. కడపనుంచి
ఆయన గూడూరుద్వారా కుటుంబసమే
తంగా సామాను అన్నింటినీ పాక చేయించు
కుని గుంటూరికి వెళ్ళా గెల్లో కనపడినట్లు
ఓ మిత్రుడిద్వారా వరమానం తెలిసింది.
పెద్దమామయ్య గుంటూరికి ఉత్తరం వ్రాసి
చూచారు. ఆ పుత్రం గుంటూరునుంచి
విజయవాడ, ఏలూరు, విశాఖ అలా అలా
ఉత్తరాంధ్రదేశముంతా ఓ చుట్టుపేసుకుని
కడప సురక్షితంగా ప్రవేశించి వచ్చి
చెరింది.

అప్పుడో కొందరు పెద్దమామయ్యలు 'తప్పి
పోయాడు' అన్న కీర్తి క్రింద పత్రికలో
ఓ ప్రకటన చేయించగొడదా అని సలహా
గూడాయించారు.

కానీ మా పెద్దమామయ్యగారివన్నీ భగీ
రథ ప్రయత్నాలు. ఆయన అంత సులభంగా
ఆకలి తపింపజేయక గాదు. చివరికాయన
రాష్ట్ర ముఖ్యపట్టణానికే నాబువ్రాసి డెడ్
లెటర్ ఆఫీసులో చిరునామాను పోల్చు
కున్నట్లుగా చిన్నమామయ్య ఆచూకీ కని
పెట్టేశారు.

అప్పుడు మా చిన్న
మామయ్య ఆ దోనిలో
వున్నాడు.

అదెబ్బతో మా పెద్ద
మామయ్యకు కన్నదాండ్ల
సంస్కృతులకు సంగమ
క్షేత్రాలయిన ఆ దోని,
బళ్ళారిలాంటి పట్టణాల్ని
సందర్శించే భాగ్యం కలి
గింది.

అప్పటికే మా పెద్ద
మామయ్య వయస్సు! నాద
సంగతి చెప్పుకోవడం నామ
ట్టుకు నాకే సిగ్గుబాటుగా
వుంటుంది. ఒకసారి నేను
మా చిన్న మామయ్యను
చూచిరావడానికిని బయ
దేరి, భూమి గుండ్రం

గానే వుందన్న పరమసత్యాన్ని ముఖావు
చేసుకున్నాను.

వాకబుచేయగా తెలిసింది చిన్న మామయ్య
నెలూరుజిల్లా కనిగిరిసీమలో వున్నాడని!
అర్ధరాత్రిపప్పుడు గూడూరులో రైల్వే
స్టేషన్. హేమంత నిశీధం. రెండుగంటలూ,
ఆ ప్రాంతంలో మంచుదుప్పటి కప్పకుని
పెన్నానదీతీరంలో నిద్రపోతూ కనిపిం
చింది నెలూరు. 'చిన్నమామయ్య ఈ పట్ట
ణంలో వుంటే ఎంత బాగుండేది! హాయిగా

★ వికారాలూ, మమకారాలూ ★

యక్కడ దిగి పి బంధుదర్శనంతో బాటు రంగనాథుణ్ణి గూడా దర్శించుకోదానికి వీలయ్యేదిగదా! అని విచారించాను.

కానీ అంతలోనే మళ్ళీ ఒక ఊహ. రంగనాథునికేం తొందర? ఆయన కతాబాలనుంచి యిక్కడే వున్నాడు. ఇకపైనా యిక్కడే వుంటాడు. మా చిన్న మామయ్య సంగతి అలా కాదే!

తొలికోడి కూయకముందే సింగరాయ కొండలో అగింది రైలు. మంచు దట్టంగా కురుస్తోంది. చీకట్లో యంతకుమునుపెన్నడూ కాలిపెట్టి ఎరుగని ప్రాణి బస్ స్టాండు వెదికి పట్టేసరికి కాళ్ళూ చేతులూ కొంకల్లు పోయినంత పనెంది.

సరే, బస్సు తెల్లవారకముందే కదిలింది. సరిగ్గా మధ్యాహ్నం పదకొండు గంటలకు కనిగిరి!

అన్యేదన సాగించాను ఆఫీసుకోసం. ఆఫీసేమో కనిపించింది. "అయ్యోనాయనా! ఇంతదూర మొచ్చేశావా? మీ మామయ్య నెల్లూరికి ట్రాన్స్ఫర్ చేసినోజులైందే!

వివాదితం మించిపోయిందిలే! హోటల్లో భోజనంచేసి బస్సులో కూచో. సరిగ్గా సాయంత్రం ఆరున్నరకు నెల్లూరు" అన్నాడు మా చిన్న మామయ్య స్టాండులో పనిచేస్తున్న ఆఫీసరు.

ఇంత పనిచేశావా భగవంతుడా అనుకుంటూ ఒంటి గంటకు కనిగిరి—నెల్లూరు బస్సులో కూచున్నాను.

మరపురానిది ఆ ప్రయాణానుభవం.

రెండుమాడు బారలకన్నా పొడవు లేని ఆ చిన్న బస్సు మట్టిబాటలో పరుగెడు తుంటే చెక్కలకు చెక్కలుగా, కమ్మలకు కమ్మలుగా ముక్కలు ముక్కలై సుగుచ్చుమె గాలి కగిరి పోతుండేమోనని తోచింది. నిజానికి పెన్న చాటుకునేదాకా సమ్మకం లేకపోయింది. పెరుమాళ్ళు గానీ, చిన్న మామయ్య గానీ మాడగలనని!

"ఇదేనా రావడం! ఊళ్ళో అందరూ బాగున్నారా? కాఫీతీసుకోస్తున్నాడు" అంటూ సుందరమ్మ తల్లి లోపలికి వెళ్ళింది.

అడిగిన ప్రశ్నలకు నేను జవాబివ్వక

ముందే లోపలికి వెళ్లి పోతున్న సుందరమ్మ తన చూస్తూ విసుపోయాను.

ఇది జవాబుకోసం గాకుండా కేవలం మర్యాదకోసం చేసిన పరామర్శ కాబోలు!

ఇంతలో ఎలా వెళ్ళిన సుందరమ్మ తల్లి అలాగే వట్టి చేతులతో తిరిగొచ్చేసరికి తో కాఫీ మర్యాద గూడా లాంఛనప్రాయమే నేమోనని నేను లిక్కచచ్చిపోయాను.

"ఈ వంటల్క్కులతో వచ్చిన చిక్కేయి! సమయానికి అయిపు లేకుండా పోతుంది. నవ్వలా గదిలో రేడియో వింటూ కూచో బాబూ! నేను చలమయ్యను హోటలుకు పంపిస్తాను" అంటూ ఈసారి సుందరమ్మ తల్లి వరాండావైపు వెళ్లి పోయింది.

వాకిటనే పదిలంగా చలమయ్య అనే బంట్లాడు వున్నాడని, ఇంట్లో వంటల్క్కు అమరివున్నదనీ, రేడియో కూలంగా క్రికాంతాపరులేననీ చెప్పకనే చెబుతోం దెమిటిమా సుందరమ్మ తల్లి?

గదిలో కూచున్నాను. రేడియో లో సన్నగా వినవస్తున్న పాటను మినహాయిస్తే యిల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఇంట్లో ఇద్దరు పిల్లలుండాలి. (ఇది పదేళ్ళక్రిందటి మాట. ఇప్పుడు సంఖ్య త్రిసుణీకృతంకావస్తున్నట్లు తాజావార్త) వాళ్ళు సవ్వడిచి మూలనుంచి గానీ వినరావడంలేదు. ఇదేమిటబాబూ! రాత్రి ఎనిమిదిగంటలప్పుడు వీళ్ళేమైనట్టు?

ఆ పిల్లకు నూరేళాయమ్మ, తలచుకుంటూ వుండగానే ప్రత్యేకిమయింది అయిదేళ్ళ రాజేశ్వరి.

గదిలోకి వస్తూ వస్తూ నన్ను చూచి ఆగి పోయింది రాజేశ్వరి. ఆ పిల్లకు నేనెవరో లీలగా తెలుసు.

"గుర్తు తెలియదంటేదా రాజేశ్వరి! పోనీ క్షురికి చ్చి చూడు" అంటూ చేతులు ముందుకు చాపాను.

రాజేశ్వరి తుర్రున బయటికి పారి పోయింది.

పారిపోయిన రాజేశ్వరి నా ఆగమనాన్ని గురించి తమ్ముడితో చెప్పిందేమో, అందుకు తోడు ఆ యింటికి బంధువు అన్నవాడి ఆగమనం అత్తిలాతలా విపరీతం గూడా నేమో, మాజేళ్ళ విజయ కుతూహలంతో పరుగునా వచ్చేశాడు.

వచ్చినవాడు అది వాడి గ్రహచారమో, కాక నేనాయితో ప్రవేశించిన వేళా విశేషమో ద్వారబంధానికి పాదం మోడుకుని అడుగు తడబడి బోర్ గిల బడిపోయి ఏడుపు లంకించుకున్నాడు.

గబగబా వెళ్ళి కుర్రాణ్ణి పైకి లేపేశాను. "దెబ్బ తగిలించా బాబూ! ఎక్కడ తగిలింది? పోనీరే. పోతుందిలే" అంటూ వూర దీసున్నాను.

"ఏం జరిగింది రాజేశ్వరి? ఎందుకు పడి పోయాడు? నువ్వు తోనేకామిటి?"

రాజా స్పవర్ బొకె

నుండి వెలువడు కమ్మని సువాసన విశ్మయముగా మనోహరకరమై వది. అందరు వాడి ఆనందింప తగినది

రాజా స్పవర్ బొకె

Use
RAJA KASTURI SOAP
for luxury bath.
RAJA BAR SOAP
for easy washing

Mfrs: MANYAM & Co., Bangalore-3.

అంటూ అక్కడ సాక్షాత్కరించింది సుందరమ్మ తల్లి.

“లేద తల్లీ! తొందరగా వస్తున్నావేమో! కాలతగిలి పడిపోయాడు” అన్నాను.

“అశ్శ, అదే! ఎందుకు రావాలి తొందరగా! ఇక్కడే రావకొర్యాలున్నాయని? కొడుకే ఇలాకొడు...” అంటూ అవిడకుర్రాడి రక్క పట్టుకుని బరబరా హాలు మధ్యకు లాక్కెళ్ళింది.

తను కుర్చీలో కూచుంది. కుర్రాణ్ణి ఎదుట నిల్పి బెట్టింది.. “చెప్ప, ఎందుకు పరుగెత్తావు తొందరగా?” అని వీలైనంత కలుపుగా ప్రశ్నించింది.

నేను తెలపోయాను. కుర్రాడు పరుగెత్తకుండా వుండాలంటే ఒకటి—నాడికేవో జబ్బయినా వచ్చివుండాలి, లేదా కుంటివాడైనా అయివుండాలి. ఈ రెండూ లేనప్పుడు నాడు కాళ్ళు కట్టి పడేస్తే తప్పా పరుగుతీయకుండా వుండు. ఇక పడిపోవడమంటేనా, మహా మహా పెనవాల్సే ఒక్కొక్కప్పుడు నడిరోడ్డులో పట్టికొట్టేసాను. ప్రేరణంతో పసివాడు అడుగుజారి పడిపోవడమూ నేరమేనా?

గొంతెత్తి విచదానికి ధైర్యంచాలక, ఏకాపు బిగబట్టుకోవలసి మంటలు పెకలక గడగడలాడి పోతున్నాడు విజయభాబు!

చూడకుండా దగ్గరికి లాక్కుని సుందరమ్మ తల్లి నాడి నడిపే నాలుగు వడ్డించింది. “చెప్ప, ఇంక తొందరగా పరుగెత్తవు కదూ! బుద్ధాచ్చింది గదూ? పరుగెత్తవు కదూ!”

“బుద్ధాచ్చింది. ఇంక పరుగెత్తను” అంటూ విజయ చెంపలు వేసుకున్నాడు. వేసుకుంటేనేం గాక! ఆమాత్రంతో, సుందరమ్మ తల్లి కోపం కాలించింది. అదే పది నేల!

“కూనో, నేను నెప్పంత వరకూ అక్కడే కూనో” అని, పిండిబొమ్మను చేసి పెట్టి స్నానానికి వెళ్లిపోయిన దాఖ్ యణ్ణిలా అవిడ మల్లీ యింట్లో వెళ్లిపోయింది.

తొమ్మిది గంటలకు యిల్లు చేరుకున్న చిన్న మామయ్య లేవమన్నప్పటికీ ఆ కుర్రకుంక కదిలి మెదిలాడు గాను! మేమిదరమూ భోజనంచేసి తిరిగివచ్చేసరికి నిద్రముంచుకొచ్చేసిందేమో నా డక్కడే పడి నిద్రపోతున్నాడు!

“అయ్యో పాపం! విజయభాబు!” అని అనుకోకుండా వుండలేక పోయాను.

కానీ నేనక్కడున్న నాలుగుగోజుల్లో ఈ చిన్న విజయభాబు నిర్మాణదశలో ఉన్న ఒక చిన్నశిల్పం మాత్రమేననలే, యంతకంటే పెద్దశిల్పం ఎన్నడో తయారైపోయిందని తెలుసుకోగలిగాను.

అవును మరి! అలావుంది పరిస్థితి. అనవసరంగా మాట్లాడుతున్న నిర్ణయానికి తచ్చి నటున్నాడు చిన్న మామయ్య. సుందరమ్మ తల్లి “స్నానానికి లేసారా” అంటుంది. ఈయన స్నానాలగదిలోకే వెళ్ళాడు. “భోజనానికి సారా” అంటుంది. పీటపైన కూచుంటాడు. “ఉపేసుకు తెమయింది” అంటుంది. ఈయన పెక లేసాడు. ఆమె బ్రంకు తెరిచి పొంటు, మువ్వకోటు పెక తీసుంది. గుండీలు వేయడం, మేజోస్కోతోడగడం, క్రొత్త దువ్వడం లాంటి ఫినిషింగ్ లుచెస్ గూడా సుందరమ్మ తల్లి చేతిమీదుగా జరిగిపోతాయి. చిన్న మామయ్య ఉపేసుకు వెలిపోతాడు... ఇలా దొర్లి పోతున్నాయి రోజులు.

జీవితం చిరుతరగలతో తెలివరగలతో పడుతూ లేస్తూ సాగిపోయే సెలయేరులాంటి దంటారు. అలాంటి జీవితం టిక్కుటిక్కు మనే గోడ గడియారంలా పరిణమించడాన్ని చూస్తే ఎవరికైనా బాధాకరంగానే వుంటుంది. బరువెక్కిన హృదయంతో సెలూరునుంచి తిరిగి వచ్చేవాను.

ఇది వదళ్ళక్రిందటి మాట.

నిన్న మొన్న నే జరిగినట్లున్నా ఇప్పుడు చెప్పబోతున్నది గూడా రెండు మాడళ్ళక్రిందటి సంగతి. ‘వివాహ నిర్ణయాలు ప్రెలోకంలోనే జరిగిపోతాయి’ అంటూ అంగంలో ఓ సామెతవుంది. ప్రెలోకం దాకా మానవుడి స్వల్పమైన పరతెంచెవరకూ అక్కడ జరిగేదేమిటో, జరగండేమిటో మనకు తెలియదుగానీ మా పెద్దమామయ్య జ్యేష్ఠకుమారి వివాహంమాత్రం దాని పుటుకలోనే సిద్ధిరెంపబడిపోయింది. అటు దానికి, ఇటు సాకూ కూడా పెద్దలు అభిప్రాయాన్ని పాలలో రంగరించిపోతారు. అత్యురాలాతో కలిపి నేర్పించారు. రక్తంతో కలిపి పోషించారు. ఇంతటితో ఏమయింది అన్నట్లు చిట్టచివరకు వాళ్ళూ పిట్టా కూడా మామబలక్కుని ఓ మంచి ముహూర్తంలో డోళ్ళు ధగధగా మోగించి ఆ శుభిక్తార్థం కాస్తా అయిందింటే జ్యేష్ఠుం దనిపించడానికి గూడా సంసిద్ధులయ్యారు.

ఈ పెళ్ళి ఎలాగూ జరిగిపోయేదే!... కట్నాల పేచీలు, ఆడబడుచుల లెకలు, వియ్యపురాళ్ళ రాధాంతాలు ఈపెళ్ళికి తగిలే అవకాశం ఏమాత్రమూ లేదు. ఈ సంగతి అందరికీ తెలుసు. కానీ దీనితోబాటు తెలియని విషయం కూడా ఒకటుంది. ఈ పెళ్ళికైనా చిన్న మామయ్య వస్తాడా రాదా అన్నదే ఆ తీరని ప్రశ్న! ఎందుకు రాడు? అతడి తల ఇనుముతో చేసించేమిటి? వరుడా అక్కచెల్లికోడుకు. వధువా అన్నదమ్ముడి కూతురు. దీనికే రాక పోకే యింక అతడు చేసికొచ్చేట్టు? ఏం, తనుమాత్రం వట్టి ఇంట్లోవున్నాడో? తనకు విడ్డలు లేరా? వాళ్ళకు పెళ్ళిళ్ళూ, పెరంటాలు

జరగొద్దో? ఇలా సాగింది బంధువుల హాహానానం.

ఏమిటో మరి! వీళ్ళ చాడసారే వీళ్ళవి! పాతబడిపోయిన ఈ సాంఘికచారాలను పట్టుకుని జీవుణ్ణాడుతామేటి వీళ్ళ! బంధువులతో ప్రసక్తి లేని లవ్ మేరేజస్ ఎన్ని జరిగిపోవడం లేదు!

అనుకున్నంత పని చేశాడు — చిన్న మామయ్య. పెళ్ళికి హెదరాబాదునుంచి మా బావ గారొచ్చారు. మెనూరు ప్రాంతం నుంచి మా పెద్ద మామయ్య స్నేహితులు సకుటుంబంగా తిరిగివచ్చారు. కానీ చిన్న

అన్ని కాలములలోను
ప్రతి దినము

ఆరోగ్యానికి,
ఆహారానికి...

ఫ్రూట్ ఫ్రూట్

అన్నిపండ్లరసములతో
వేయబడిన పోషకము

నేనించండి.
దీనిని సోడా, చల్లని నాలుతో
కలిపి తీసుకొనవచ్చును.

మీ ఆరోగ్యమును, జీర్ణకక్తిని,
బలమును పెంచు రుచికరమైన
పానీయము.

ఇండియా క్యాంక్
ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,
విజయవాడ.

VKXN

★ వికారాలూ, మమకారాలూ ★

మామయ్య మాత్రం రాలేదు. కనీసం నా మట్టుకు నాకు ముహూర్త సమయానికి ఆయన దగ్గరనుంచీ ఓకార్డుముక్కలో కుభా శిస్తులైనా అందలేదు.

పెళ్లి సందడి తగిన పది రోజులకు ఓ పుత్తరము వచ్చింది. అందులో—పెళ్ళికి బయల్ పేరి ప్లేషనుకు వచ్చినట్లు, విజయవాడు కాలుజారి (మళ్ళీ!) ప్లాటు ఫారం పైన పడిపోయినట్లు, వాడి ముక్కులో నుంచీ (ఈసారి!) బొటాను బొటానున రక్తం కారివట్టు, అంచేత యింటికి తిరిగి వెళ్ళిపోవలసివచ్చినట్లు—ఓ సంజాయిషీ గూడా దృగ్గోచరమైంది.

ఈ భారతజేతపు రెక్కడిపాద్యమెంటు! ఎప్పుడూ మిగులు బడ్డెట్టే దీనికి! కుర్రాళ్ళు పడిపోవచ్చు, ముక్కులోనుంచీ రక్తం ప్రవించవచ్చు. అందువల్ల యింటిలుపొదీ పెళ్ళికి పోలేకపోవచ్చు, అన్న ఆలోచన లేకుండా బంపలతోనా ప్లాటుఫారాలు! పోనీ, సముద్రతీరంలా పైన నున్నగా యిసు

కనా పోయించకూడదూ? పెద్దమామయ్య ముఖం చిన్నబోయింది. చదివి ముగించిన తర్వాత పుస్తకం ఆయన చేతిలో నలిగి వుండగా మారిపోయింది. ఆయనదాన్ని వంటచేసుకుంటున్న అత్తయ్య ఒడిలోకి విసిరాడు.

“ఏమండీ! ఏమని వ్రాశారు?”
“పెద్దమామయ్య కోపంలా ‘ఊ! వ్రాశారు. కూరలో పప్పులేదని...’ అని, అంతలో యిప్పుడు తప్పు జరిగింది అత్తయ్య వలకాదని తెలియగానే కాస్తా శాంతించి “ఈ కుంక! పెళ్ళికి రాలేక పోవడానికి ఓ కూరణాన్ని కల్పించడానికేనా చేతగాని ఈ బతుద్దాయి! అప్పట్లో నాకొచ్చే పది ఊసురూపాయల జీతంలో అయిదురూపాయలు మిగలబెట్టి ఏడికి ఫీసు కట్టాను. కృతజ్ఞత? ఎక్కన్నే పనులు వ్రాసున్నాడు. ఎవడికి కావాలి బిడ్డిబోడి ఎక్కన్నే పనులే?” అంటూ ఆగ్రహాన్ని చంద్రనిష్ఠలుగా మార్చి కూనయ్యలోకి వెదజల్లారు.

“మిదొక పాడు! ఏనాడో మారు చదివించారని ఈనాడు మీ యింటో పెళ్ళికి రావాలని అగ్రిమెంట్ చేసుకుందండీ? ఎంతగా అన్నా తమ్ముడూ అయితే మాత్రం అంతస్సులు లేవూ? మీకుకాబట్టి వాళ్ళు అమ్మాయి పెళ్ళికి రాకపోబట్టి తెలిసింది. బదాళేశ్ కు ముసేపు తిరుపతికి వెళ్ళా వెళ్ళా ఏనాడో యిక్కడ దిగారో ఆనాడే నాకంతా తెలిసి తెలిసిపోయింది.”

“తెలిసిపోయిందేమిటి నీ మొహమా!” మామయ్యగారి కోపం ఆయస్కాంతపు దిక్కుచిలంబిడి. అది ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏకారణంవల వున్నదని చిట్టచివరకు తయ్యపెత్తే ప్రసంగమిది.

“బాత్ రూము ప్రత్యేకంగా లేదుగనుక తను స్నానం చేయడం సాన్యంకాదని మీ మరదలు నిక్కచ్చిగా చెప్పేసింది. ఆపిల్ - పేరు రాజేశ్వర నుకుంటాను. అదీ ‘రేడియో’ లేకుంటే పీకేంటింబా రబ్బా’ అని విసుపోయింది. ఇక మీ తమ్ముడిగారి సంగతి సరే సరి! ఇంట్లో కూచుంటే ఈపిల్లలు పైనబడి ఆయన ఫోంటును కాస్తా నలిపేసి పూరుకుంటారు. బయట అరుగుపైన కూచోవడానికి నామోషీ! పాపం, మానవుడు అతని పడిపోయాడు. ఈమాత్రం భాగ్యానికే మీరు వాళ్ళని మళ్ళీ మళ్ళీ రమ్మంటారు.”

మామయ్యకు పూరడింపుగా ఇక్కడ నేను స్వయంగా కలగజేసుకున్నాను.

“కానీ యిది స్వంత యిల్ల వున్నా కాదా అత్తయ్యా! అద్ద యివ్వడానికి సమృద్ధి నేమిహూ పెద్ద మిడలో కాపురం సెట్టవచ్చు. అమాటకొనే హోటల్లో గది తీసుకోవడం యింకా హాయి! ప్రాచీన నాటకాల్లో రాజుగారు ఎవరక్కడ అనగానే ప్రతిహేరి ప్రవేశించినట్టు కారింక్ బెర్ నొక్కగానే సర్వరు ప్రత్యక్షమౌతాడు” అన్నాను.

కానీ మామయ్య హాస్యాన్ని ఆస్వాదించే పరిస్థితిలోగానీ, ‘అప్రీసియేట్’ చేసే దోరణిలోగానీ లేరు. ఆయన గొలు భావన రాలు ఆవృత్తుగా రేచేళాయి. ఆలోచనలన్నీ అంతర్ముఖమై పోయి వాటిలో వాటికి సంఘర్షణ జరిగి, లోలోపల సముద్ర మధనం లాంటి తతంగం జరుగుతున్నట్టు తోచింది.

బహుశా మామగారిదో దృఢనిర్ణయానికే వచ్చినట్టున్నారనుకున్నాను. నిజమే! ఆయన పట్టుపట్టేవారు. పానవేసేవారు.

మాకు నేలల తర్వాత ఓకోజున అత్తయ్యనాతో తన సాదనువెళ్ళిపోసుకుంది. “ఏం చెప్పమంటావు నాయనా! మీమామయ్య చిత్రంగా మారిపోయాడు. ఆ రిమేటరు నెనుకవె పుకు వెళ్ళి కూచుంటే ఆయనకు మళ్ళీ యింటికి రావాలనే బుద్ధిపుట్టడం లేదు. శ్రి

“ఇదేమిట అత్తయ్యా! అంతగా సినిమా (61 వ పేజీ చూడండి)

తీందంగా
పొడుగుగా
పొత్తుగా
జట్టు ఎరగటానికి

పామాలివ్

పర్ఫ్యూమ్డ్ కోకోనట్ హెయిర్ ఆయిల్

మెత్తనిది
అదభ్యుపైచి!

అదాయకరమైన పెద్ద సిసా మీకు
అభివృద్ధి అదా అవుతుంది!
మదులుగొలిపే మూడు
రకాల వాసనలుగల
సిసాలున్నది లవెండర్,
మల్లె, గులాబ్!

PALMOLIVE
Perfumed
Coconut
HAIR OIL
ROSE
For lustrous
long lustrous
hair

‘కోప్ - పాబ్లిక్సు’

చేనేత వస్త్రములు

★ ఎక్కువ మన్నికకు

★ తక్కువ ధరలకు

★ పక్కా రంగులకు

ప్ర సి ద్ధి గా ం చి న వి.

రూపాయి 1 0-6 నయాపైసలు చొప్పున

ఇంకను యివ్వబడించున్నది.

మా విక్రయ కాలలు ఆంధ్రప్రదేశ్ మంతటనూ, మరియు మద్రాసు, బెంగళూరు,
బెరహంపూరు, మరియు కటక్ నగరములలోను కలవు.

— 0 —

ఆంధ్ర చేనేత సహకార సంఘము

గవర్నరు పేట

::

విజయవాడ-2

వయ్యకపై గా పోర్ట్రయిటు చిత్రించిన గిల్బర్ట్ సవర్ట్ 1798 లో వేసిన “మిసెస్ జోసెఫ్ ఆంథోనీ” రూపచిత్రం.

డెగాస్, మానే పద్ధతులలో చిత్రాలు రచించి ఇంత చిత్రకారిణి అమెరికాలో లేదనిపించుకున్న మేరీ కసాట్ వేసిన “బాలిక” చిత్రం.

రెండు వందల సంవత్సరాల

అమెరికన్ చిత్రకళ

అమెరికన్ కళాచరిత్ర ఆ జేతరీతమ ప్రతిది ఒక మేనని తార్కికంగా యాచిస్తే బోధపడుతుంది. ప్రాచీన చిత్రలేఖకులకు ఉహాశక్తి కొరవడినా, పరిశ్రమైన చిత్రకళాసంపద, సృజనాత్మక చిత్రలేఖనంకోసం ఆ తర్వాతితరాలకు చెందిన చిత్రకారులు చేసిన ప్రయోగాలూ, జాతీయ జీవిత రీతులను కళాత్మకంగా చిత్రాలలో రూపొందించాలన్న లక్ష్యంతో చిత్రకారులు చేసిన నిరంతరప్రయత్నాలూ, తుదకు వారి లక్ష్యసిద్ధి—ఇవన్నీ జేకాభివృద్ధి చరిత్రతో ముడిపడి ఉన్నవి.

అమెరికన్ చిత్రలేఖకుల సౌందర్యభావాలు, నిర్దాంతాలతోపాటు, విదేశాలలోని వివిధ కోణాదృశ్యమాల ఫలితంగా అమెరికాలోని చిత్రకళ ప్రతిభావంతంగా అభివృద్ధి అయిందని విశదమవుతున్నది.

“కలొనియల్” కాలంనుంచి నేటివరకూ గల 4 శతాబ్దాల అమెరికన్ చిత్రకళాభి

దుల చిత్రకళాఖండాలు” అనే ప్రదర్శనను ఇటీవల న్యూయార్క్ మెట్రోపాలిటన్ మ్యూజియంలో ఏర్పాటుచేశారు. దానిని తిలకించినట్లయితే అమెరికన్ చిత్రకళా పరిణామచరిత్ర కళ్ళకు కట్టినట్లు కనిపిస్తుంది. రెండుశతాబ్దాలలో లిఖించిన ఇంచుమించు రెండువందల చిత్రాలవరకూ దానిలో ప్రదర్శించారు. అన్నీ అంత ఆకర్షకంగా లేకపోయినప్పటికీ, అమెరికన్ చిత్రకళా రీతుల్లో వచ్చిన పరిణామం వీటిలో బాగా దృశ్యతకమవుతుంది.

వందలాది చిత్రలేఖకులలోనుంచి 14 మరు వేసిన చిత్రాలనే ఎన్నుకోవటంలో కొంత నిర్వృగమాటంగా ఉండక తప్పదు. సాంప్రదాయక చిత్రకళాకారులపైనే వారు శ్రద్ధచూపేటట్లుగా కొందరికి రుచించకపోవచ్చును. కల్పనా చిత్రలేఖనంవంటి సంపూర్ణ చిత్రకళాభివృద్ధిని ఆ ప్రదర్శనలో సమగ్రంగా తిలకించలేక పోయినప్ప

టికీ, ఆ ప్రదర్శన ప్రముఖమైనదని చెప్పక తప్పదు.

ఆ ప్రదర్శనలో అత్యంత ఆకర్షణీయంగా ఉన్న చిత్రపటాలలో జాన్ సింగ్లెన్ కోవీ చిత్రాలుకూడా ఉన్నవి. కలొనియల్ కాలానికి చెందిన ఆ చిత్రకళా బ్రహ్మనిత్య జీవితంలోని వివిధ ఘట్టాలను చూపించే ‘రాక్స్ కో’ రీతి పోర్ట్రయిట్ డి ఎపారట్ అంటే అలంకారపురీత చిత్రాలను ఎక్కువగా సృష్టించాడు. ప్రతి చిత్రంలోనూ ఆయా పాత్రల హావభావాలు ఎంతో ఉలేజకరమైన వర్ణసముచ్చయంలో ఉట్టిపడుతూ ఉంటువి.

ప్రదర్శన మరొక కలొనియల్ చిత్రలేఖకుడు గిల్బర్ట్ చిత్రాలను కూడా అలంకరించారు. వాషింగ్టన్ చిత్రాలను అనేక విధాలుగా ఆయన లిఖించి తరతరాలవరకూ మాసిపోని ఖ్యాతి నార్జించాడు. స్టూవర్ట్ చిత్రకళా ఖండాల మూలంగానే మొదటి ‘వెసిడెంట్’ వాషింగ్టన్ రూపురేఖా విలాసాలు ప్రస్ఫుటంగా నేటికీ చూడగలుగుతున్నాము. ఆయన చిత్రాలలోని అపురూప లావణ్యం వాటిని సర్వ కాలాలకు చెందినవిగా రూపొందించినది.

పంథొమ్మిదవ శతాబ్దారంభంనుండి అమెరికాలో పోర్ట్రయిట్ పెయింటింగ్ అత్యంత ప్రాధాన్యం వహిస్తూ వివిధ రీతులలో అభివృద్ధి చెందుతూ, ఈనాడు జాన్సన్ కాలంలో పరాకాష్ఠ నందు

కొన్నది. ముఖ్యంగా ఆయన లిఖించిన "టూ మెన్" (ఇద్దరువ్యక్తులు) చిత్రం మానసిక శిక్షలను తీవ్రంగా ప్రేరేపించి అమెరికన్ పోర్ట్రెయిట్ (వ్యక్తులచిత్రాలు) చిత్రరేఖావానికి ఒక కొత్త అంతస్తును కల్పించింది.

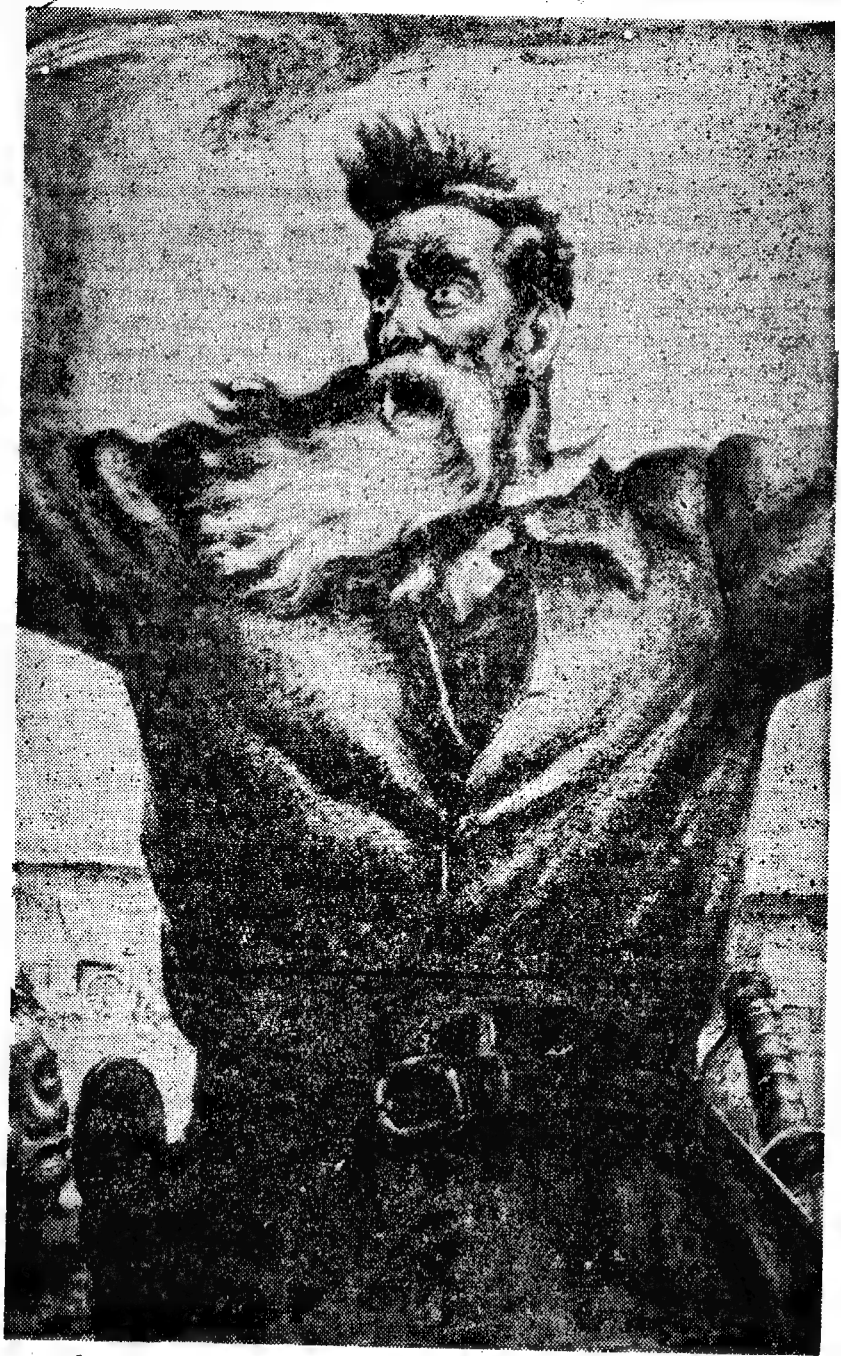
భారీ ఇన్స్ట్రన్ చిత్రకళలో వాస్తవికత బాగా గోచరమవుతుంది. స్వయంకృషిచేత పైకివచ్చిన వ్యక్తి, అమెరికన్ అంతర్గత సమాప్తిని తెలియజేస్తూ ఆయన లిఖించిన "పీస్ అండ్ ఫ్లెంటీ" (శాంతి సౌభాగ్యం) లాంటి తొలిచిత్రాలు మాస్టర్ రివల్ చిత్ర కళ కోవను చెందినవి. తర్వాతి చిత్రాలలో చాలాభాగం వృద్ధునికీ హత్తుకొనిపోయి మనస్సును కలచివేయ కలిగిన శక్తికలవి. మరొక వాస్తవిక చిత్రకారుడు థామస్ ఈకిన్స్. ఆయన తన చూసినదానిని ఉన్నది ఉన్నట్టుగా చిత్రించేవాడు. శుష్కించిన తనభార్య పెంపుకు మక్కతో ఉన్నట్టు ఆయన లిఖించిన చిత్రం చిరస్మరణీయ కళాఖండంగా నిలిచిపోయింది.

19 వ శతాబ్దంలో మనస్సును కలచి వేచే చిత్రాలను, జపాన్ దేశంలోని ముద్రిత కళను అనుసరించే కళాకారులు అమెరికాలో కాలమంది పైకివచ్చారు. పున్నమ నెన్నెల కంటే మధురానుభూతిని చిత్రించే వరి సమేళనంతో, విశాలంగా తీర్చిదిద్దిన చిత్రాలు లిఖించిన జేమ్స్ మాక్ నీల్ విజర్, అంద చందాలను ఒలికించే పోర్ట్రెయిట్ చిత్రాలను రచించి అటాంటిక్ మహా సముద్రాని కిక్కుప్రక్కల అంటే ఖండంతర భారతి నారించిన పోర్ట్రెయిట్ కళావేత్త జాన్ సింగ్ సార్లంట్, సౌందర్యపూరితం గానూ, సుస్పష్టంగానూ మాతాశిశువుల చిత్రాలుచేసిన ప్రఖ్యాత అమెరికన్ యువతి మేరీకాట్లీ; హాయినిగొల్పే రీతిగా మానసిక ఉద్రేకాన్ని ప్రకోపింపజేసే చల్ల హాసమ లాంటి చిత్రకళాకోవిదుల కళాఖండాలను కూడా ప్రదర్శనలో చూపించారు.

ఈ శతాబ్దారంభంలో మనస్సును కలచి వేచే చిత్రాలు పేలవంగా ఉన్నవన్న వ్యతిరేకోద్యమానికి ఎనమండుగురు అమెరికన్ కళాకారులు 1908 లో ప్రదర్శించిన వారి చిత్రాలతో అంకురార్పణచేశారు. 1918 లో 'న్యూయార్కు' ఆర్థర్ హోటో ప్రదర్శించ బడిన చిత్రాలలోకూడా ఆ వ్యతిరేకభావం బాగా గోచరిస్తుంది.

అధునిక చలనచిత్ర కళకు మూత్రధారుడు లాంటి వ్యక్తి వాల్టర్ పుమాన్ వర్ణచిత్రాలలో అందచేసినచెయ్యి. ■ మెట్రో పాలిటన్ ప్రదర్శనలో ఆయన ధారావాహికంగా రచించిన సర్క్స్ చిత్రాలు కొన్నింటిని చూడవచ్చును.

అమెరికన్ కోథా అనే సూత్ర న చిత్ర కళాకారులను జాన్ స్టూవర్ట్ కరీ ప్రవేశ

. యూపీయన్ చిత్రకళాప్రభావాన్ని తోసిరాజని కొత్తపద్ధతిలో చిత్రరచనానించిన ప్రముఖులలో జాన్ స్టూవర్ట్ కరీ ఒకడు. నీగ్రోవిముక్తి ఉద్యమనాయకుడు జాన్ బ్రాన్ ఇలా ఉంటాడని ఊహించివేసిన ఈ చిత్రం కరీదే.

పెట్టి ఈ శతాబ్దంలో మంచిచేరు సంపాదించాడు. ఆయన సౌంతర్యాప్తి కాన్వాస్ లోని వివిధ దృశ్యాలను వాస్తవికతకు మరి దూరంకాకుండా నేత్రాసందంగా ఉండేలాగ చిత్రీకరించి ఒక విశిష్టత సంపాదించాడు. ఆయన లిఖించిన ప్రముఖ నాయకుడు జాన్ బ్రాన్ చిత్ర అత్యుత్తమ

చిత్రాలలో ఒకటిగా ఆ ప్రదర్శనలో కావవస్తుంది.

ఇటీవలి చిత్రకళాకారులలో, 1958 లో మరణించిన జాన్ మారిన్ సౌతపోకడలుగల అమెరికన్ కళావేత్తగా ఖ్యాతిపొందాడు. ఆయనచిత్రాలు ముప్పైకిపైగా ప్రదర్శనలో చూడవచ్చును. ఆయన తొలిరోజు

వైకటి కొక భావవి పుట్టింది కలిగి భార్యని తలుచుకుని విరహపడుతూ, "ఈ బిడ్డని ప్రేయసివప్తను జ్ఞాపకంచేస్తోంది" అనుకున్నాడు. భార్య పుట్టిందినుంచి వచ్చే కొక "ప్రేయసివప్త బిడ్డని జ్ఞాపకంచేస్తోంది" అనుకున్నాడు.

భార్య తాలూకు పొడుగాటి జడనుచూసి ముచ్చటపడిన ఇంకో భావవి "చంద్రునిబంటి నీ మొదటిని మింగటానికి వచ్చే కావాలలాగా వుంది నీ జడ" అని ఉపమించాడు. "మీ మొహంలా వుంది ఉపమానం" అని ఆ యింటా చిరారువడింది.

ఏమెన్నో భావపులే అదృష్టవంతులు— భావికపులకంటే. భావికపులు చంద్రుణ్ణి గూర్చి కొన్ని సురాంకులపాడుగున పద్యాలు రాసేవారు. పాతకపుల సంగతి సరేసరి. చంద్రుణ్ణి వర్ణించని కావ్యం భావ్యం కాదన్నారు. చంద్రుడిమీద మణుగుల లెక్కన కవిత్వం రావారు. మొత్తంమీద పీఠికా చంద్రుడుండగానే కవిత్వం చక్కెరైతేకున్నారు.

భావికపులకు ఈ అదృష్టం వట్టేటట్లు లేదని కొందరి అనుమానం.

స్పృశ్మిక యుగం వచ్చేసింది. రహస్యవాళ్ళూ, అమెరికావాళ్ళూ చంద్రుణ్ణి చూసి రమ్మని రాకెట్టు పంపిస్తున్నారు. ఆ రాకెట్టులో మనుషుల్ని పంపించాలని అలోచనచేస్తున్నారు. పడేలేకొ, ఇరవయ్యేళ్ళ కొ పాళ్ళ ఊహలు నిజమయ్యేటయితే, మనుషులు బెజవాడలో రైల్వే స్టేషన్ వెళిపోయినట్లు చంద్రుడిలోకి రాకపోకలు సాగిస్తే ఇహ

చంద్రగ్రహణం

[మార్చి 24]

చంద్రుడిమీద రాసేందుకు కవిత్వం ఏం మిగులుతుంది? పాత కవులకీ, భావకవులకీ, కాలం తీరిపోయింది గనక వారికేం సరవా లేదు. కాని సినిమా కవులు మహా ఇరుకున వుండతారు. "రావోయి చందమామా" అని నాయికచేత పొడించటానికి వీలేని లెకమకలో పడతారు. "చందమామని రమ్మనటం చేసికీ నవ్వెళ్ళ రాదమ్మా" అంటారు ప్రేమకులు. అందుకే మారదృష్టిగల సినిమాకవులు ఇదే సమయమని వీలేనన్ని చందమామా పాటలు ప్రతి సినిమాలోనూ చొప్పిస్తున్నారు.

చంద్రుణ్ణి రావాలూ మింగటంలేదు, కేకువూ మింగటంలేదు అవటా అని చాలా కాలం క్రితమే కొందరు కుకాగ్రబుద్ధులు కిటుకు కనిపెట్టేశారు. సూర్యుడికీ, చంద్రుడికీ భూమి అడ్డం రావటంవల్ల చంద్రగ్రహణం వస్తోందన్నారు. "మహా చూసాచ్చి నట్టు!" అన్నారు పోయేకాలంవాళ్ళు. "అక్కడికి మహా మీరు రావాలవును పలకరించుచ్చి నట్టు!" అన్నారు వచ్చేకాలంవాళ్ళు. "ఈ సంగతి రాకెట్లో పోయి చూసానేనేగాని లేదు" అంటున్నారు ఎటూకానివాళ్ళు. చంద్రుడిలో నుంచూనేది ఒక వేపు

మూత్రమే. రెండోవేపు చూడేప్పుడు మనుషుల కింతవరకూ సాధ్యపడలేదు. మనుషులు తమకు కనబడేదీ, తామునమ్మేదీ మూత్రమే నిజం అని భ్రమిస్తారనీ, తమ నమ్మకాలకి రెండోవేపుకూడా ఉంటుందని ఓపట్టాన ఒప్పుకోరనీ, రెండోవేపుకూడా చూడగలిగితే మనుషులంతా ఋషులైపుతారనీ, దానికి ఉదాహరణ మతం చూడలేకపోతున్న చంద్రుడిపిట్టనీ కొంత మంది వేదాంతులంటూ వుంటారు. అది వేదాంతసమస్యకాదు, కాస్త్రసమస్యే, రాకెట్టులో పోయి చూసానే అంతా తేలి పోతుంది అని కాస్త్రజ్ఞులంటున్నారు.

ఈ సమస్య తేలినా, లేకపోయినా వచ్చే పార్లమెంటున, అంటే మార్చి 24 వ తేదీన చంద్రుడికి గ్రహణం భాయమని అప్పటి వాళ్ళూ, ఇప్పటివాళ్ళూ ఒప్పుకున్నారు. చంద్రమండలంలోకి మనుషులు వెళ్ళవచ్చు, వెళ్ళకపోవచ్చు; అక్కడ మంచి పర్యటాలు, అభూతాలూ వుండవచ్చు; లేకపోవడేమో లేకపోవచ్చు. ఏమెన్నో చంద్రగోళం అక్కడ వున్నంతకాలంకూ మనుషులు చంద్రుడి చలనివెలుగుల్ని, అందాన్ని అనుభవించటం ముసరు. ప్రియుడు ప్రియరారి ముఖాన్ని చంద్రునిబంటితో! పోల్చటం మానకు. తయిలా పిల్లలకీ అన్నం పెడుతూ "అడుగో దాయి దాయి" అని బలిపించటం మానరు. గ్రహణం రోజున కాసేపు కనబడకపోయినా చంద్రుణ్ణి గూర్చి రెంగెట్టుకోవటం మానరు. ఎందుకంటే ఇచ్చి కాస్త్ర సత్యాలు కాకపోవచ్చు. కాని అందముయిన ఊహలు. అందాన్ని ఆస్వాదించగల కత్తి మనిషికీ ఉన్నంతకాలమూ అందంగా ఉపించటం మానకు. చంద్రుడు సగం ఉపా, సగం నిజం.

★
"ధనిష్ఠ"

అమెరికన్ చిత్రగళ

లలో లిఖించిన ఉజ్జ్వల చిత్రాలు 'నూయార్క్ నగర దృశ్యాలు' (నెటీ స్క్రీన్స్) మొదట ఇటీవల రిలీజ్ చేసిన ఈ కాన్సెప్టు 'మెయిక్'లోని ప్రకృతి దృశ్యాలవరకూ అంతు ప్రదర్శించారు. మెట్రోపారిటన్ సెన్సార్ షిప్ ని 14 మంది కళాకారులలో చేర్చారు సమకాలీన చిత్రలేఖకులుకూడా ఉన్నారు. వారిలో మొదటివ్యక్తి జార్జి యా ఓక్స్లే. ఆమె 'కాలా' అత్యుత్తమ సమకాల చిత్ర కారిణిగా ఆమె పేరు ప్రతిష్టలు సంపాదించుకొన్నది. మరొక సమకాలీన చిత్రకారుడు అమెరికా కళాకారుల 'డిన్' గా ప్రఖ్యాతి పొందిన ఎడ్వర్డ్ హువర్. అమెరికా నగరాలనూ, పల్లెటూలనూ, వాటి అందంచాలనూ, వికారాలనూకూడా చూపిస్తూ ఆ శిల్ప చిత్రాలులిఖించాడు.

నూతనోత్సాహానికి,
మరుల:గొలుపు
పరిమళానికి

అశోకా
రాయల్టాల్స్
వాడర్ డీలర్స్

వేలాది పిట్టకలం. కొందర్యకలం యా అభార్యమైన గానుకలూలో పొక్కు, డీలర్స్ ను ఉపయోగించి, వారి సొంతవ్యవహారం చేపొందించి కొనుగడుతు

విజయవాడమిక్రల్స్... మద్రాసు.7.

[గతవారం తరువాయి]

అర్రోజులగోపాల్ నిర్బంధంగా, హెమరుగా ఉండటం కళకి బాధకలిగించింది. తమ యిద్దరిమధ్య పేచీ పరిష్కారమై పోయినట్లు—ఇతఃపూర్వం ఉన్నట్లే ఇహముందు కూడా చెడజేమీ లేకుండా ఉండవచ్చునని గోపాల్ భావిస్తున్నట్లు కళ గ్రహించాడు. ఇంతజటిలమైన సమస్య ఇంత తేలిగ్గా తేలిపోయిందనేదాన్ని గోపాల్ విశ్వసించటం చూస్తే కళకి ఆశ్చర్యమేసింది. తననుంచి గోపాల్ ఏమి అపేక్షిస్తున్నాడు? తనని ఇక్కడ ఉండేట్లు చేయాలని ఎందుకంత ఆరాటపడుతున్నాడు? తమ ఇద్దరి మనసులూ ఒకటవటమంటూ ఉండజన్నదూ. రోజూ ఏదో కీచులాట రాకమానదూ. స్నేహ మమకారాన్ని, శ్రద్ధాగౌరవాల్ని అణచివేసి అశాంతి ఆకాశమెత్తున రేగుతుంది. అయినా కళి ఉళ్ళోనే ఉంటూ, తన తత్వానికి ఏమాత్రం సరిపడని సంకుచిత జీవితాన్ని గడపలసిందేనా? ఇంత వికాలమైన ప్రపంచం ఉండగా, విభిన్న వ్యక్తిత్వాలలో ఇద్దరూ అరంలేని, మమకారాలకి దాహోహమంటూ ఈ ఇంట్లో యెలా ప్రకృతపడి ఉండవలసిందేనా?

నేనదీదీ కొడుకుని తమ యింటికి తీసుకురావటం మనస్సుకి ఎంతబాధ కలిగినా, ఇప్పుడిట్లు విడిచిపెట్టి పోవాల్సి వచ్చిందే అన్న బాధ ముందు అదొక లెఖ్యలోది కాకుండా పోయింది. ఊరు విడిచిపెట్టి పోవాలంటే కళకి లోపల చాలా విచారంగానే ఉంది. అలాంటి మానసికమైన దిగుళ్ళు ఏతేవో పెట్టుకు కూర్చుంటే కదరు. వాటన్నిటిని మించిన ఆకర్షణని, ఆకాశ కల్పించుకోవటం అవసరం కాని వీటిని వీటిని గోపాల్ ఊహించగలగటం అసంభవం కళి వెలిపేయాడంటే—నేనదీదీ కొడుకుని ఇంటికి తీసుకురావటం మూలంగా వెళ్ళాడన్న ఒక్కకారణాన్నే ఊహించగల డతడు.

శిథిలభాబు కబురంపాడు. సాయంత్రం అమూల్వోతో కలిసి వారింటికి వెళ్ళాడు కళి. కాస్తటి అట్రే తాగాక అమూల్వోని పెందరాళేనే విడిచిపెట్టాడు శిథిలభాబు. కళిని మాత్రం రాత్రిభోజనాలయొక్క, చాలా ప్రాధుపోయాకగాని విడిచిపెట్టలేదు. కళి శిథిలభాబు ఒక పెదచెడదయినాడు. రెండుపూటా కబురంపుతాడు. వెళ్ళాక కబుర తోడోడరపెట్టి కాని వదిలిపెట్టడు. రాత్రి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాక చూస్తే భోజనాల గదిలో రెండోపీటలువేసి ఉన్నాయి. మామూలుగా ఎనిమిదింటికేలా భోంచేసేవాడు గోపాల్. అలాంటి హాడు ఇవాళ పదకొండు గంటలవరకు భోంచెయ్యకుండా కళికోసం కనిపెట్టుకు కూర్చున్నాడు.

“ఇంత అలస్యమయిందేం కళి? చవునవెళ్ళి కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుని రా, భోంచేద్దాం” అన్నాడు గోపాల్.

“మీరు భోంచెయ్యండి, నేను భోంచేసి వచ్చాను. భోజనం చేసేవాకా విడిచిపెట్టలేదు శిథిలభాబు.”

గోపాల్ మనసు కొంచెం చివుక్కుమంది “ఇవాళ కొంచెం విందు భారణిని చేయించాను పదారాలట. పరాయి పెద్దమనిషి ఇంట్లో ఉన్నాడా, తల్లి మళ్ళీ ఎలాగూ వెలిపేతున్నాడు కదా కాస్త విందుచేసి పంపితే బావుంటుందని అనుకున్నాను. నువ్వు బయటెక్కడో భోంచేసి వస్తావని అనుకోలేదు నేను” అన్నాడు.

“పరాయి పెద్దమనిషి ఎవరు?” అని అడిగాడు కళి.

“అమూల్వోబాబు మాట చెపుతున్నాను. పాపం, రమ్మని పిలిచి మళ్ళీ వెళ్ళిపామ్మంటే అతడి మనస్సుకి కష్టంగా ఉండొచ్చు.”

“అమూల్వో ఎందుకు వెళ్ళిపోతాడు? ఆస్పత్రి బాధ్యతంతా అతడి కప్పుగి నే?”

గోపాల్ కొంచెం భయపడుతూ—“నువ్వొండ్లగా ఇంకా అతడుకూడా ఉండి ఏం చేస్తాడు? ఆ?” అన్నాడు.

“నేను ఎల్లండి వెలిపేతున్నాను” అన్నాడు కళి.

“ఎల్లండా?” గోపాల్ కి ఇంక నోటమాట రాలేదు. కళి గది లోకి వెలిపేయాక అతడు బయటి వరాండాలోకి వెళ్ళి, చీకట్లో యెంచివిడ కూర్చున్నాడు. ఓ గుమాస్తా వరాండాలో తడుకుండా మని వక్క అడి వేసి వేసుకుంటున్నాడు. అతడు చిలుంగొట్టంలో కాస్త పదాకు అడి వేసి గోపాల్ కిచ్చాడు. తర్వాత ఇహ యజమాని ఎదుట వుండటానికి సంతోషించి, వక్కచుట్టి చేరిగలవడి కూర్చుని, అలగటగా నిట్టూర్చాడు. గోపాల్ కివాళో మళ్ళీ బ్రహ్మచారి జూవకం వచ్చాడు. నేనదీదీ పోయాక అతడి మనస్సుకి విచారమూ, వెరాగ్యమూ కలిగాయి. అవన్నీ బ్రహ్మచారిముఖతః సురజమైన ఆధ్యాత్మిక గాథలు వినగానే ఆశ్చర్యంగా మాయమైపోయి ఇవాళ చాలా క్రుంగిపోయినట్లుంది అతడి మనస్సు. విచిత్రమైన సంఘటనలతో నిండిన తన జీవితమంతా ఆకారణంగా నిరర్థకమేకడిగా తోచసాగిందివచ్చు. తాను సాధించినదంటూ ఏమీలేదు. కళి పుట్టినప్పట్నుంచి అతడిమీద యెన్నో ఆశలు పెట్టుకుని ఉన్నాడు గోపాల్. అవన్నీ ఇప్పుడు గగనమకుమూ లయినాయి. చదువు సంధ్యలు సేర్పికూడా ఇలా అయితేమిటి కళి? ఇల్లా—వాళీ, భూమి—పుట్టా, డబ్బు—దస్త్రం—మొదలైన వన్నీ తాను పొడ పెట్టింది ఎందుకు? తనకోసమా? తానికే ఎన్నాళ్ళు ఉండజోతాడు? కళి వీటిని వీటిని వదిలిపెట్టుకుని ఎక్కడికో వెలిపేలే—గోపాల్ జీవితమంతా వ్యర్థమయి పోయినట్లుకాదా?

అర్ధరాత్రివేళ అతడొకసారి అమూల్వోగదికి వెళ్ళాడు. అమూల్వోని లేపి, “నిన్ను ఒక్కమాట అడుగుతాను బాబూ!”

జీవనలీల

ఎల్లండి వెడుతున్నట్లు నాతో ఎందుకు చెప్పావుకావు?" అని అడిగాడు.

రాత్రి రెండు యాములున్నప్పుడు నిద్రపోతున్నమనిషిని లేపి, గోపాల్ ఇలా సంజాయిషీ అడగటం ఆమూల్యని దిగ్భ్రాంతి చేసింది. "నాకు తెలియదు. ఈ ఏరోజున వెళ్ళేది నాతో చెప్పలేదు" అన్నాడు.

గోపాల్ అసంతోషంగా—“అన్నీ చెప్పినవాడు ఇదొక్కటే చెప్పకుండా ఉంటాడా? మీరీ విషయాన్ని దాచటంలో ఏదో ఉద్దేశ్యం ఉండిఉంటుంది” అన్నాడు.

ఆమూల్య నాలిక కరుచుకుని, “అన్నన్నా! అదేంమాటండీ?” అన్నాడు.

“అదేం మాటా! నాజేమో ఊరు విడిచిపెట్టిపోతూంటే నువ్వు వాడి స్థానంలో పీరింపేసుకు కూర్చోవాలనుకున్నావ్. మంచి ఉద్దేశ్యమేనీద! హాయిగా పడుకున్నావ్ గాని లే బాబూ! నీ సామానులూ నీ చప్పుడుకొకుండా చాటుగా సరి వేసుకుని - పద, సాగవంపుతాం.”

గోపాల్ బందిపోటుదొంగలా కన్పించాడు. ఖూనీకోరు మాటాడుతున్నట్లుంది అతడి గొంతు అడి. ఆమూల్య గదిలో ఇంత విచిత్రమైన నాటక-ఘట్టిలో జరుగుతున్న సంభాషణ అలసిపోయి పడుకునిఉన్న ఈకి మెలకువ తీసుకురా లేదు. జీవితం విషయంలో ఇతడింత జాగ్రూకుడై ఉంటే — అతడు కౌతస్యరహితమైన బొమ్మలా ఉన్నాడు. అతడంటే అపరిమితమైన నాశ్యల్యం అని

ఇవాళ అరరాత్రివేళ గోపాల్ సృష్టించిన ఈ విచిత్రదృశ్యాన్ని, అతడి విచిత్రపు సంభాషణని చూసిఉన్నా, వినిఉన్నా ఈకి ఒక అనుభవం తెలిసివచ్చేదే! అణచుకున్న కంఠంతో ఆమూల్య ఇలా కోరికతో దబాయించటంతో వేడెక్కిన బుర్ర క్రమంగా కొనచల్లబడించేమో గోపాల్ కి; అతడిహృదయ గదిలోకి వెలిపోయాడు.

మర్నాడుప్రాధున అతడు చీకటితోనేవచ్చి ఈని నిద్ర లేపాడు.ఈలేచి చూసేసరికి గుమాసాన తన పెట్టె-పదవుచుట్ట నిలిచి గోపాల్ ఎక్కడికో వెలిపోవటానికే సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

గోపాల్ మామూలుగా అంటున్నట్లే—“ఎల్లండి నువ్వు వెళ్ళటానికి వీలేదు ఈకి! నేను ఇవాళ బాబాదగ్గరికి కాళీ వెడుతున్నాను. వారం పదిరోజులు వారి ఆశ్రమంలో ఉంటాను. ఇద్దరిలో ఒకరమయినా ఇంట్లో ఉండకపోలే వీలేదు. నేను మళ్ళీ తిరిగివచ్చాక నీ యిష్టప్రకారం చెప్పుకుని” అన్నాడు.

“హఠాత్తుగా కాళీ ఎందుకు వెడుతున్నాను?” అని అడిగాడు ఈకి.

“అవును ఈకి! ఎన్నేళ్ల నుంచో ఈ సంసారతాపత్రయంలో పడి కొట్టుకుంటూ వచ్చాను. ఇప్పుడు నువ్వు పెద్దవాడివయ్యావు. మనస్సు బావుండవచ్చుయినా ఓ వారంరోజులు విముక్తి అంటూ దొరకదా? ఈ మాత్రపుదాన్నయినా నీనుంచి ఆశించకూడదూ నేను?”

“నేనలా అనలేదు. ఏమీలేకుండా హఠాత్తుగా వెడుతుంటే (64 వ పేజి చూడండి)

మీ విడ్డలు కోరేది

స్పెన్సర్
గ్రైప్ సిరప్

ఇది అన్ని రకములైన పసివిడ్డల ఉదరవ్యాధులకు ప్రళప్తమైనది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
స్వతంత్ర విజెన్సీస్,

బొడ్డపాటివారి వీధి,

గాంధీనగరం,

....

విజయవాడ-2.

మకాని

వి.ఎస్. అవధాని

[గతవారం తరువాయి]

3

రామారావుకొడు భాబీబీదీ కూడా సంకటానికి. రామారావు ఇతరులకు చెప్పకునే విషయాలను, చెప్పకున్నా విన్నవాళ్ళు లేరు భాబీబీదీకి. అడుతూ పొడుతూ ఇంతవరకూ హాయిగా తిరిగిన భాబీబీదీ తన రామారావు ఒక ప్రశ్న అయినాడు. అలా అని రామారావు తనను బలవంతం చేశాడనికాదు. చాలా సార్లు హాయిగా ఉంటున్నా ఇదంతా ఎవరూ దొంగతనం లేదు. కానీ, ఇలా నిర్బంధం, ఎంతకాలం జరుగుతుంది? సుబ్బయ్యగారి ఇంట్లో తన యితరే మానివెయ్యవచ్చు. అదేమంత కష్టం కాదు. ఒకసారి కష్టం అయితే మాత్రం మాని వేయవలసివస్తే మానివేయక తప్పకుండా? కులమూ, జాతి సంకలితమైతే తనకు వచ్చేదిమిది సంవత్సరాలు బతికింది తన.

అంటే తన మునీ వలసల అని భాబీబీదీ తెలియదనికాదు. తెలుసు. సుబ్బయ్యగారు హిందువులని తెలుసు. బ్రాహ్మణులని కూడా తెలుసు. కానీ, ఇది తన జీవితసుఖానికి అవాంతరాలు కొబ్బరికన్నా ఎక్కువగా వరకూ భాబీబీదీ తెలియలేదు. పోనీ వాళ్ళ యినా తనను పేరుగా చూచారా? లేదు. వాళ్ళపిల్లల్లో ఒక పిల్ల మాదిరిగా చూచాడు.

ఉన్న తన కూడా అంటారు. ఇంత కాలమూ మతంసంగతి కులసంగతి, జాతిసంగతి వాళ్ళూ పట్టించుకోలేదు. పట్టించుకోవలసిన సమయంగానీ, సందర్భంగానీ రాలేదు. తన చేతినిప్పు తాగుతాడు మానుమాయమ్మగారు తన కొప్పేట్టి ఇస్తే తాగుతాడు సుబ్బయ్యగారు. ఇంత సన్నిహితురాలయింది ■ ఇంటికి తన ఒకసారి తనకు జబ్బుచేసింది. మానుమాయమ్మగారు స్వయంగా ఉపచారం చేసింది తనకు ఇవ్వడం రామారావుతో తన ఇంకొకరకంగా ఉండగలిగితే చిక్కలేదు. అయితే...అలా తన ఉండగలగాలంటే ఇంకొక మున్సి వేసుకోవాలి. వానికే? చాలా మంది ఎదురు చూస్తున్నారు ఆకా. అయితే తనను పెండి చేసుకునే మునీ వే సుబ్బయ్యగారి ఇంటికి తనను వెళ్ళనిస్తాడా? ఎందుకువెళ్ళనిస్తాడా వెళ్ళనివ్వకు. అది తన కులచారానికి విరుద్ధం. తనకు తెలుసు సుబ్బయ్యగారి పెద్ద అమ్మాయి తనకు అత్తరాలు నేర్పింది. చదువు నేర్పింది. ఇటువంటి సంబంధం సాధ్యంకాదు. సాధ్యంకావాలంటే చాలా సాహసం కావాలి. అంతసాహసం తనకు ఉన్నదా? ఏమో? రామారావుకు ఉన్నదా? యేమో? ఎవరు చెప్పగలరు? రామారావు చాలా మారిపోయాడు. ఏవో సాకులు చెప్పి సుతారంగా వచ్చిన సంబంధాలన్ని

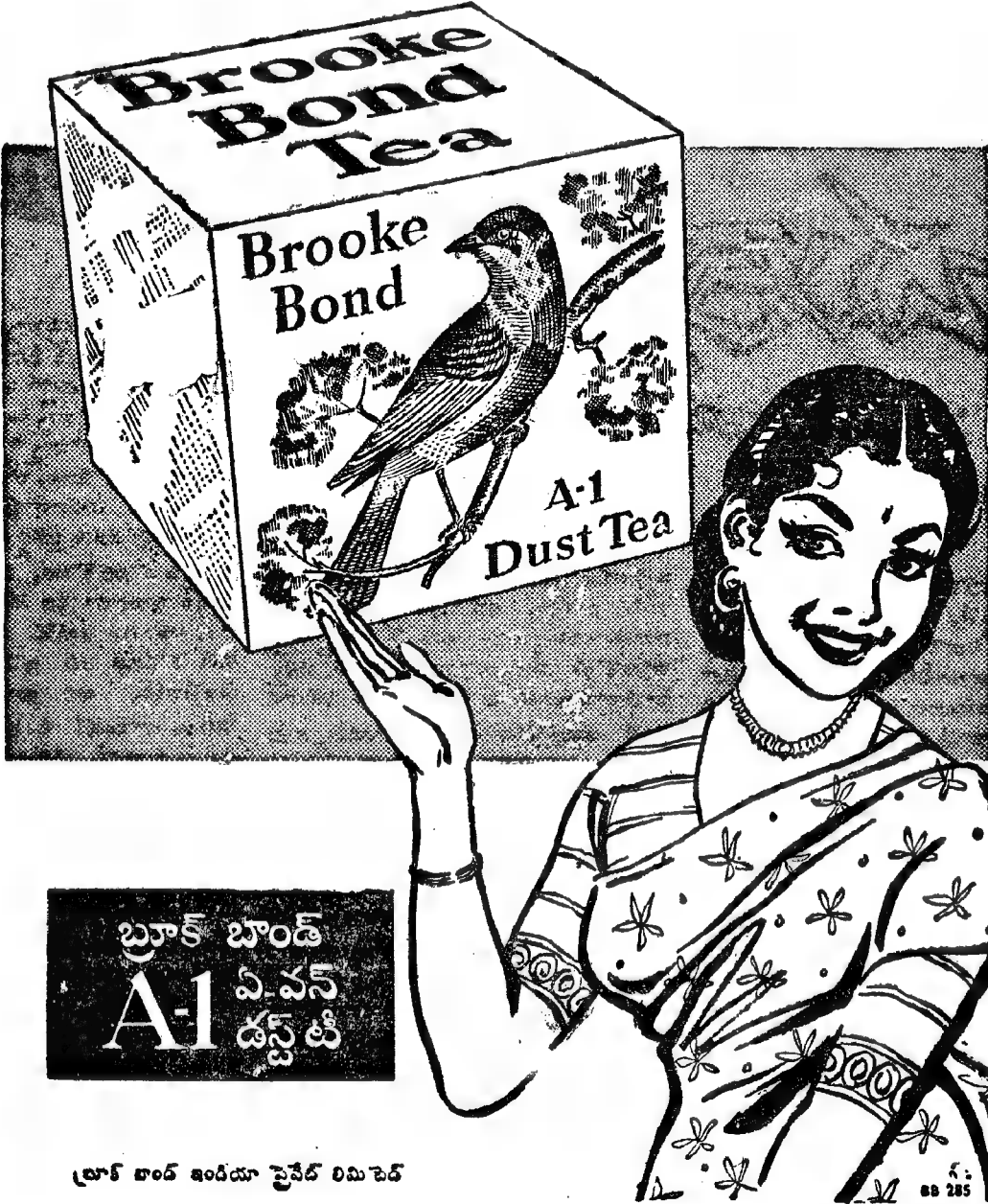
టిని వెనక్కి పంపిస్తున్నాడు. ఇదంతా ఎందుకు వచ్చిన బాధతో దీనికి ఎవరు కారణం?? రామారావు మొదట అనుకున్నది భాబీ. ■ తరువాత కొన్నాళ్ళు తనే కారణం అనుకున్నది. కొన్నాళ్ళ తరువాత కాదు రామారావు కారణం. రామారావు అందంగా ఉన్నాడు. రామారావు అమాయకుడు. రామారావు తనను ఆకర్షించాడు అని అనుకున్నది కొంతకాలం. కొన్నాళ్ళ తరువాత పాపం రామారావు చేశాడూ తనేకదా. ఆయనను తన ఇంటికి తీసుకు వచ్చిందీ? తనే కారణం అని అనుకున్నది భాబీ. అంతేగానీ, అది మానవస్వభావం అని తెలియ దామెకు! ఇంట్లో ఇంకొక విశేషం!! 'అదిగో ఫురి అంటే ఇదిగో ఫురి అనే ధోరణి మామూలయిన ఈ కోజాలలో ఇంతవరకూ సుబ్బయ్యగారి ఇంట్లో ఎవరూ తననుగానీ, రామారావునుగానీ అనుమానించలేదు. కొంత తెలిసే ఇంకా కొంత అనుమానం కలుగుతుంది. ఏమీ తెలియనివారి అనుమానం ఉండదు. తన ఇదేమిధాని మామూలు సంబంధమేగానీ, పరిచయమేగానీ, అంతకన్న ఎక్కువమైనది ఇంట్లో అందరూ అనుకుంటారు. వాళ్ళూ ఏమో తనను అనుమానించి చేసిన ప్రచారం సుబ్బయ్యగారి ఇంటికూడా చేరింది. అయితే, సరిగ్గా ఇటువంటి వదంతులే స్వాగతం వచ్చాడు భాబీబీదీ, సుబ్బయ్యగారి గురించికూడా బయలుదేరినయ్యే. అందువల్ల మానుమాయమ్మగారుపట్టించుకోలేదు. రామారావుంటే ఆ మెకు చాలా నమ్మకం. తన అమాయకుడనీ, అమాయకమీద

మీ ఇంటి వాడుకకు....

మేలు రకపు

డస్ట్ టీ

మేలురకపు టీనే తమ ఇంటి
వాడుకకు కోరే వారికి
బ్రూక్ బాండ్ ఏ-వన్ (A 1)
డస్ట్ టీ. ఖర్చు తక్కువ.
ఒక బొంబుకు ఎన్నో కప్పుం
టి అవును.

బ్రూక్ బాండ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోలిగా తెలియవని ఆమె నమ్మకం. ఈ వదంతులు ప్రారంభమైన తరువాత తాను ఇద్దరు కూడా ఇంట్లో చాలా బాగ్ ర్తగా మనుకుంటున్నారు. అసలు ఆ ఇంట్లో ఉండగా రామారావుకేసి ఒక్క సారయినా భాజా చూడదు. ఆఖరుకు హను మాయమృగాదు. ఈ కాఫీ రాముడికి ఇచ్చి రావే అంటే మధుని తీసుకెళ్ళవనండుమ్య అంటుంది తను.

ఇంతకూ అసలు తనను ఇతరులు చేసికి అను మానించాలి? అనుమానపడవలసిన సంగతి రామారావుకు తనకు మధ్య ఏమి ఉన్నదీ? అవును, నిజమే. రామారావు తనకు కావాలి. అయితే చెయ్యరానిపనేమి తను కానీ, రామారావుకానీ ఇంతవరకూ చెయ్యలేకే రామారావును ఎన్నిసార్లు తను నివారించింది. లాలించింది. బుజ్జగించింది. అప్పుడే కాదని వాయిదాలు వేసువచ్చింది. ఏమైనా మొత్తమీద ఇదే ప్రాంతాంతకం వ్యవహారంగా నేపరిణమించింది? ఏమిచెయ్యాలి? ఎవరిని అడగాలి అని మధనపడూ పందిరి నుంచుమీదా భాజాబీబీ ఏఅర్గరాత్రి కన్ను మూసింది. అంతలోనే... కలకలలా అమ్మ. "భాజా... ఓ భాజా" పిలుస్తోంది.

తను ఏమిస్తోంది.

"ఏడవకమ్మ... ఏడవకు. భయంలేదు."

"అమ్మా... అమ్మా"

"భయంలేదు. పడుచు వదలమాను. దోవ తప్పకు. కాలజారకు సుబ్బయ్యగారి ఇంటికి వెళ్ళడం మానెయ్యి."

"ఎట్లా? ఎట్లా మా?"

"ఎట్లా ఏమిందీ? ఇక నేను రానమ్మా. అప్పుడప్పుడు వచ్చి చూచి పోతూంటా అని చెప్పి."

"చెబితే."

"చెబితే ఏమిందీ... నేచెప్పినట్లు చెయ్యి. అంటే. రామారావు నీవాడే..."

"అయ్యో"

"అవును. అట్లాగే జరుగుతుంది. తొందర పడమాకు..."

"అమ్మా... అమ్మా" అని అరిచింది భాజా. అరిచి కళ్ళు తెరిచింది. కోడిగుడ్డిపం వెలుగులో అమ్మ పోటో కనిపించింది.

ఇక ఆతరువాత ఆరాత్రి భాజాబీబీకి నిద్ర పట్టకపోవడంలో ఆశ్చర్యం ఏమిటి? రామారావు తనవాడవుతాడని అమ్మ చెప్పింది. ఎట్లా అవుతాడూ? నమ్మాలి. నమ్మితే సరి.

4

"లల్లారామ్—సుధారామ్" కంటే నీ ఎదుట పోలీసువాన్ ఆగింది. పదిమంది పోలీ

సులు గుగ్గబా లోపలికి వెళ్ళారు. పదిమంది గుమాస్తాలను వాళ్లో ఎక్కించుకొని వెళ్ళారు. అంతా మాడావుడి. అంతా భయం. మిగతా గుమాస్తాలు ఎవరిచోట్లా వాళ్ళు కూర్చోని 'ఎవరెవరిని తీసుకు వెళ్ళారని' లెక్కవేశారు. పోలీసులకు కావలసిన వాళ్లో ఒకగుమాస్తా రంగారావు అన్నాని కని ఆహ్వానే అంటే అయిదునిమిషాలకిందటే ఇంటికి వెళ్ళాడు. వెళ్ళినవాడు ఆరోజులా తిరిగిరాలేదు.

రెవెన్యూ గుమాస్తా సుబ్బయ్యగారి ఇంటికి ఖబురు వెళ్ళింది. అప్పటికే పోలీసులు సుబ్బయ్యగారి ఇల్లు సోదా చేసి వెళ్ళారు. ఎందుకు సోదాచేశారు? ఇదంతా ఏమిటి అని భాజాబీబీ ఖాదరును అడిగింది. ఖాదరు పోలీసు. భాజాబీబీకి దూరంచుట్టం. సంగతంతా చెప్పాడు. "లల్లారామ్—సుధారామ్" కంటే నీలో డబ్బుపోయింది. నాలుగు వేలదాకా పోయింది. పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశాడు లల్లారామ్. మతిలేని పోలీసులు పదిమంది గుమాస్తాలను పట్టుకెళ్ళారు. పదిమందిలో రామారావొకడని ఖాదర్ చెప్పాడు. ఆమాటలు విని హనుమాయమ్మ గారు వళ్ళు తెలియకుండా పడిపోయింది.

సుబ్బయ్యగారి కోసం కలెక్టరాఫీసుకు మనిషిని పంపించారు. సుబ్బయ్యగారికి సంగతంతా చెప్పాడు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు. సుబ్బయ్యగారు నిశ్చేష్టుడైనాడు. తన కొడుకోదొంగ అన్నది వెధవలోకం. ఛ... తనకొడుకు ఇటువంటి పని ఎన్నడూ చెయ్యడు. ఎక్కడో యేదో పొరపాటు జరిగింది. అదే సర్దుకొంటుందని సమాధాన పడాడు. పోలీసులు తమ పని పూరిచేసుకొని వెళ్ళారు. వాళ్ళకు కావలసిన వియోమి ఇంట్లో దొరకలేదు. పోలీసులు వెళ్ళినతరువాత కొంచెంసేపటికి హనుమాయమ్మగారికి వాళ్ళు తెలిసింది. "రామా.. రామా" అంటూ ఏడుస్తోంది. ఆమెను ఎవరూ ఆపలేకపోతున్నారు.

"ఏడవకండి అమ్మగారూ" అన్నది భాజా. దురగా ఉన్న హోటలు క్లోకాఫీతెచ్చి సుబ్బయ్యగారికి హనుమాయమ్మ గారికి ఇచ్చింది భాజా.

"ఇంతకూ నేనుకు ఎవరినన్నా పంపించారా బాబూ" అన్నది భాజా.

"తేను. ఎవరు వెళ్ళారు? సరే నవ్వు ఇక్కడే ఉండు. నేను వెళ్ళి చిన్నవాణ్ణి పిలుచుకువస్తా. వాడన్నా వెళ్ళి వస్తాడు."

"నాకు తెలుసు నాన్నా. నేను వెళ్ళి వస్తా బులన్నయ్య దగ్గరికి" అన్నాడు మరొక సుబ్బయ్యగారి ఆఖరుకొడుకు.

"సరే వెళ్ళిరా నాయనా. పోలీసులతో తగాదా పడకు. అన్నయ్యను దైర్యంగా ఉండమని చెప్పి" అన్నది భాజా.

"ఆ పని వాడు ఎందుకని" హనుమాయమ్మగారూ అనలేదు. సుబ్బయ్యగారూ అనలేదు. రెండోకొడుకు కోసం బయట దేరాడు సుబ్బయ్యగారు.

ఏడుగున్న పిల్లలందరూ భాజాను చూచి ఏడ్చు మూనారు. కానీ, హనుమాయ్యగారు మాత్రం ఇంకా తమయింతుకోలేక పోయింది.

"పొద్దుట్నీంచీ రారే దేమే" అన్నది హనుమాయమ్మగారు.

"రారేదండీ అమ్మగారూ" అన్నది భాజా. "ఏం ఎక్కడి కెళ్ళావో?"

"ఎక్కడికి వెళ్ళలేదండీ."

"మరి ఎందుకని రారేమా"

"రోజూ ఇక్కడికి రావటం పడవ దొండీ"

"అంటే సంతార మాయే. పిల్లలాయే..." అన్నది హనుమాయమ్మ గారు పిచ్చుని దెప్పిపాడుకున్న ధోరణిలో. అది కాదండీ... ఇక నేను రోజూ రాను. అప్పుడప్పుడు వచ్చి చూచి పోతూంటాను.

"ఏం, ఎందుకదీ? అట్లా ఎందుకనీ? పెళ్ళిచేసుకోవోతున్నావా?"

"అవునండీ అమ్మగారూ"

"అదాసంగతి ఇంకా చెప్పవేం మరి" అన్నది హనుమాయమ్మగారు.

హనుమాయమ్మగారితో అబద్ధం అడిగే చాలాకష్టం. అయినా అమ్మమాటప్రకారం భాజా అబద్ధం చెప్పింది.

"మరి పొద్దుటాకుతోంది. నేను వెళ్తానండీ."

"ఒసే ఇట్లా వదిలిపెట్టి వెళ్తావులే. ఈ పూట ఇంట్లో ఎట్లాగే."

"మరేం సరేవారేదండీ అమ్మాయిగారు సద్గుంటూరు నేనువెళ్తాను. మీరుదైర్యంగా ఉండాలి. పెదవారు మీకో..."

"మహా చెప్పవచ్చావే పిల్ల నీకు మాత్రం భయం వెయ్యలేదా యేం?"

"భయం నేనీంది. అయితే ఏదీనే ఎట్లా? ఇదేం నిలిచేదా పెట్టేదా? మహా మహా నేనులే ఎగిరిపోతున్నాయే అదీకాకు మన

కుసుమ, బహిష్టునాపసులకు అద్భుతముగాపనిచేయును

ఎవరములకు. — AGENTS

R. K. BROTHERS

4/27, RAJAHMUNDRY.

కుసుమ, బహిష్టునాపసులకు అద్భుతముగాపనిచేయును

ఎవరములకు. — AGENTS

R. K. BROTHERS

4/27, RAJAHMUNDRY.

మేం తప్పక చెయ్యలేదు గదండీ. ఎందుకు భయపడారీ పోలీస్ కు మాయచాలోళ్ళ అనుకోండి. అయినా భయపడితే ఇంకా భయపెడారండమా?" అంతలో గుబ్బయ్య గారు రెండో కొడుకుతో తిరిగి వచ్చారు.

"నేను వెళుతున్నానండీ బాబుగారూ అన్నది ఖాళా.

గుబ్బయ్యగారికి ఈమాట కొత్త. ఖాళా ఎక్కడూ తనతో వెళుతున్నాను అని చెప్పడు. చెప్ప నవ్వరం లేదు. ఇకదో కొత్త మర్యాదగా తోచింది అయినను.

ఈపూట ఇక్కడే ఉండరాదా?" అన్నాడు, రెండో కొడుకు మౌనంగా వచ్చి.

"ఏలేదండీ. వెళ్ళాలి" అన్నది ఖాళా. అని గబగబా వాళ్ళతో వెళ్ళింది. వాళ్ళతో కొంతమంది చేరి ఏమీ చేమిటో చెప్పకుంటున్నారు. అవన్నీ విన్నేటిపికలేదు ఖాళాకు. గబగబా గెలుకట్ట వెంట కొంతదూరం నడిచింది. ఆ తరువాత గెలుకట్ట దిగి జిల్లాకోర్టు ఆవరణలో పోలీసు క్వార్టర్స్ వుండుగా న గ ర పాలెం లో కి వెళ్ళింది. అక్కడ రిక్తా ఎక్కి ఇంటికీ చేరింది. తాళం తీసి వరుగు పరుగు న వడకగదిలోకి పోయి పందిరిమంచమీద వడుకుని ఏడ్చింది. ఖలీజాపాటో కనిపించటం లేదు. ఇంట్లో దీపంలేదు. దీపం వెలిగించారీ. నిప్పెత్తికొడ పెట్టిందు గుర్తు లేదు. ఆ అలమర ఈ అలమర ఆ గూడూ ఈ గూడూ చెడికింది. చక్క ఇంట్లోంచి వకవకలు వినిపిస్తున్నాయ్.

"మనకేం భయం లేదంటావా?" అది

లక్ష్మీగంతు.

"మనకేం భయం? మనం అసలు దొరికితే కదా? మనమీద లబ్ధారామకు చాలా నమ్మకం. రామారావులాంటి అమాయకులు ఉండగా మనకేం భయం?" ఇది మగ గంతు.

"అంత విగ్రహా మాటాడకు. మరి నువ్వు ఇప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్ళవో?"

"ఎక్కడికి వెళ్ళను. ఊళ్ళోనే ఉంటా. వగలలా ఎవరికీ కనిపించను. రాత్రి ఇక్కడికి వస్తుంటాను."

"మరి పోలీస్ కు ఊరుకుంటారా?"

"ఊరుకోక యేం చేస్తారా? వాళ్ళకు మాత్రం డబ్బు అక్కరలేదాయేం?"

"అయితే అజేహో తొందరగా చూడరాదా?"

"చూస్తాను. దానికి సమయం రావాలి."

"నువ్వు ఎంత చెప్పినా నాకు భయంగా ఉన్నది."

"అటాగే ఉంటుంది మొదలూ."

"సరే మరి. ఈ డబ్బు అంతా నాదగ్గరే ఉంచమంటావా?"

"ఉంచు. జాగ్రత్త ఇది నాజీవితానికి ముప్పు తెచ్చినంతటి ఎవరికన్నా చెప్పావా? నీ ప్రాణాలు తీస్తా జాగ్రత్త"

.....

ఆరాత్రి ఖాళా ఇంట్లో దీపం వెలగనే వెలగలేదు. అదిలక్ష్మి ఇల్లు పెద్ద భవంతి. దానిచుట్టు తోట. ఆ తోటను ఆమెకునే ఖాళా ఇల్లు. తోటలోంచి ఈమాటలు వినిపించినయ్. ఆ మగమనిషి ఎవరో ఖాళాకు

తెలిసింది. రామారావు పనిచేసే ఊటా రంగారాజే అయి ఉంటాడు. ఊళ్ళోనే ఉన్నా ఇంతవరకు పట్టుకోలేకపోయినారు పోలీసులు. తప్పించుకొనలేని వాణి పోలీసులు పట్టుకోలేదు. పోలీస్ లేనివాడే కోసం అన్వేషించి పట్టుకుంటారు అదిలక్ష్మి తల్లి క్షణేవికాదా సామాన్యరాలుకాదు. దాని కారణంగా ఊళ్ళో చాలా మార్తలు కూడా జరిగినయ్. దాని చెప్పచేతలలో కొంత మంది రాడీలు ఉన్నారు. అదిలక్ష్మి కనుచూపుకోసం ఎదురుచూస్తున్న అధికారులు కూడా ఉన్నారు. అదంతా ఓసారి గూడు అందులో పడడు రామారావు. ఎటా ఎటా? ఎటా బయటికి వస్తాడూ? ఎవరు తీసుకు వస్తారూ? రామారావు తరఫున ఎవరు పని చేస్తారూ? గుబ్బయ్యగారు పెద్దవాడు. ప్రభుత్వోద్యోగి అయినా పోలీసు అధికారులతో అంత పలుకుబడి లేదు. "రామారావు నీవాజేనని" అమ్మ చెప్పింది. వాళ్ళ ఇంటికీ వెళ్ళటం మానివెయ్యమని చెప్పింది. మామమాయమ్మ గారితో తను అబద్ధం కూడా చెప్పింది. అయ్యోరాత! తన పెళ్ళి? పెళ్ళి? ఎవరితో? పోడాబుద్ధ బండి తో సు కొంటూ, లంగీ పెకి ఎగదోపి, ఎడంచేతో బీడీదమ్ములాగు తూ రోగునిద వెళుతుంటే తన కేసి చూచే రజాకో తోనా తన పెళ్ళి. గుర్రబండి తోలు కొంటూ, ఓ పూట లిండికి రేక పోయినా గాస్తో లుంగీలు కట్టే రహీమానీవోనా? కొద్ది అమీనా ఉద్యోగం వెలగపెద్దూ ఎవరూలేకుండా చూచి తన ఇంట్లో జీవించి, తను కలి తీసేటప్పటికీ కాళ్ళ మీద పడి ఏడ్చిన ఇస్కాయిల్ తోనా? ఎవరితో తన పెళ్ళి? పెళ్ళి అనేజీ జరిగితే రామారావు తోనే జరగాలను కొంటూ వరండాలో చాపమీదనే నిద్రపోయింది ఖాళా-పైదను లో రామారావును ఎంత హింసిస్తున్నాలో ననే దిగులుతో...

మురళి వెళ్ళేటప్పటికీ రామారావు స్వేచ్ఛో నిలబడి ఉన్నాడు. ఆ ముఖంలో దిగులు లేదు. భయమా లేదు. ప్రమాదమేమిటో తెలియనివాళ్ళకు భయమేమిటి?

"ఎవరికోసం" అన్నాడు మురళి.

"మా అన్నయ్య రామారావు"

"అయితే...ఎం మాటాడుతావో? నవ్ ఇన్ స్పెక్టరు చూస్తే మాట దక్కదు"

"ఏమీ మాటాడను. చూచి వెళ్ళ. కాళ్ళ తెచ్చి ఇస్తా. అంతే" అన్నాడు మురళి. రామారావు అమాటలు విన్నాడు.

"మురళి" అని అనలేక అనలేక అన్నాడు.

"అన్నయ్యా"

అంతలో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రానే వచ్చాడు. కళ్ళోటకు పని చేయ. "ఏరా చెప్ప అరంగారావు ఎక్కడ ఉంటాడూ? చెప్ప. నిశ్చయి చెయ్యను. నీమీద వాకు రాకుండా చూస్తా. మీ పెద్దన్నయ్య

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

హి భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగుతున్నదన్నది, మీ జీవితము తరగ్గతుకరించిన్న మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోను కొనిపెస మీకు యుక్తముక ఒక పుక్కును పొందుస్తూ, మీరు ప్రాయశ్చిత్తి, తేలి నితరములున్నూ, మీ జీవితము చిరునామా యున్న వెంటనే ప్రాణి వంపండి.

కొద్దిక కౌస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కొద్దిప్రాసిన రేడియోగామును కిక్కునములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితసాధనము. ఏ భగవద్రములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, వరదేగిమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీగుణము, శత్రుత్వము, విధిని కేసములు, లాటరీ, అకస్మాత్తవ్వలొభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా ప్రాణి య. 1-4-0 అను మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) గుప్తగ్రహము లేవయినా పున్న యెడల కొంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైని వంప జూడు. మేము పంపిన పోగుటా మీకు కృత్రీగా మండనియెడల వెకము వాతము నేయబడును. ఒక సారి పరిక్షించి చూడుకు. మీ అడ్డము ఇంగ్లీషులో ప్రాయశ్చిత్తి.

Pt. Devdutt Shastri, Rai lyotishi (WP-13) Jullundur City.

నాకు తెలుసు. నీ సంగతంతా చెప్పాడు ఇండాక కబ్బులో."

"నాకు తెలియదండీ రంగారావుతో నాకు స్నేహంలేదు."

"పోనీ, ఈ డబ్బు నాకే తీశాడంటావా? "నాకు తెలియదండీ?"

"వాడు నిన్న టిఫిన్ తీసి నిన్ను పిలిచాడా?"

"పిలిచాడు."

"నువ్వు వెళ్ళలేదు ఎందుకనీ?"

"వాడితో స్నేహమేలేదు. అదీకాక వాడు మంచివాడుకొదని చూపెదన్నయ్య చెప్పాడు."

"అయితే మరి నీదగ్గర ఉండవలసిన డబ్బు వాడు కాక నీ నీకు ఎలా తెలియదా? నీకు ఎంత ఇష్టపడ్డాడా?"

రామారావు సమాధానం చెప్పలేదు.

"మట్లాడవేరా?" అంటూ రామారావు చెంపమీద గట్టిగా కొట్టాడు.

మరళి కంటిపెంటు నీళ్లు వచ్చినయగానీ, రామారావుకు వొప్పే లేదో యేమో అట్లాగే మొద్దలే మంచినీ చెత్తో దవడమీద రాముకున్నాడు.

"నిజం చెప్పితే లేలికలో బయటపడ్డావ్. లేకపోతే సుబ్బయ్యగారికి చాలా చెడ్డపేరు వస్తుంది. ఆలోచించుకో. నిజం చెప్పేదాకా ఇక్కడే పడివుండాలి లిండి గిండిలేకుండా. ఆలోచించుకో" అంటూ ఇన్ స్పెక్టరు వెళ్ళిపోయాడు.

"అన్నయ్యా."

"మరళి."

"అన్నయ్యా"

"మరళి"

"కాఫీ కావాలా..."

"వద్దు. ఏమీ వద్దు. పెదన్నయ్య దగ్గరికి వెళ్ళి వస్తావా?"

"పెదన్నయ్యకు అంతా తెలుసుంది. వీళ్ళందరూ వాడి స్నేహితులు. వాడు చెయ్యగలిగినదంతా చేస్తాడు. మనం వెళ్ళవక్కరలేదు. మరి ఈ రౌండ్ కి లిండి."

"లిండి అక్కరలేదు. ఏమీవద్దు. నువ్వు వెళ్ళి మరళి. నువ్వు అనుకున్నంత మంచి వాళ్ళు కాదు వీళ్ళు. నువ్వు వెళ్ళు. ఇంటికి వెళ్ళు. తొందరగా వెళ్ళు."

"లేవు పొద్దున్నే నేనూ మళ్ళా వస్తాను."

"సరేలే వెళ్ళు. తొందరగా వెళ్ళు."

ప్రపంచమంతా చీకటి. ఇక్కడే ఈ పోలీసుస్టేషన్లో హాయిగా ఉన్న దే మోనసింపిండి రామారావుకు. చాపఅయినా లేకుండా కటిక నేలమీద పడుకోన్నాడు. కానీకమానవు చలి ఎముకలను కొరికేస్తోంది. స్టేషన్లో, పోలీసుల బంటు నలులు తనవంటి వాళ్ళను నిద్రపోనివ్వకుండా నేతురు తాగుతున్నయ్య. ప్రపంచం అంతా ఏమేపాతే తనకే? నాన్నా, అమ్మా, అన్నయ్యలూ

అందరూ ఏమేపాతే తనకే? ఇక్కడ ఈ చీకటికొట్లో ఇలా పడిఉంటే సరి. విశ్రాంతిగా ఉంటుంది. నాన్నకు సహాయపడలేక పోతున్నామే అన్న దిగులులేదు. అమ్మ కష్టపడుతుండే అన్న బాధలేదు. యజమానిని మెప్పించలేకపోతామేమోనన్న భయం, ఆగుర్తా లేవు. హాయిగా ఉన్నది. సబ్-ఇన్ స్పెక్టరు తనను కొట్టాడు. తను చిన్నవాడు కాబట్టి కొట్టాడు. తను తిరగపడితే సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఏమవుతాడా? అజేం మాటా? ఇంకా పోలీసులు లేరా. వాడిదగ్గర లాటేలేదా? చిన్నప్పటికీ అమ్మ కొట్టేది. లెఖ్యులు రాకపోతే నిన్ను మొన్నటిదాకా నాన్న కొట్టేవాడు. ఇప్పుడు ఇన్ స్పెక్టరు కొట్టాడుఅమ్మ కొట్టినా, నాన్న కొట్టినా ఖాజాతనను ఓటార్చేది. ఇప్పుడు ఖాజాయేదీ? అయ్యో ఖాజా! ఇంకా ఎక్కడి ఖాజా వీరీ. ఖాజావీరీ ఇక తనముఖం చూసుందా? దొంగతనంచేశాడని తెలిస్తే ఖాజా తనముఖం చూసుందా? తెలిస్తేమిటి? ఈపాటికి ఊళ్ళోఅందరికీ తెలిసేఉంటుంది. వాన్న ఏమని అనుకొనిఉంటాడా? అమ్మ ఏమని అనుకొనిఉంటుంది? పెదన్నయ్యమాత్రం ఇవన్నీ నమ్మడు. వాడిదంతా ఓవిచిత్రం చిన్నన్నయ్యసంగతి చెప్పలేము నాన్నతో పెదన్నయ్య మాట్లాడు. చిన్నన్నయ్యతో నాన్న సలహాపడ్డాడు. వాడేమిచెప్తాడా? తనదగ్గర డబ్బుఉండడం చూచాడు వాడు. తనను అనుమానించినా అనుమానించవచ్చు వాడు. అందుకనే జాగ్రత్తిగా ఉండమని ఖాజావీరీ చెప్పింది. ఖాజావీరీని తను పెళ్ళిచేసుకుందామని అనుకున్నాడు. కులాలు వేరు. జాతులు వేరు. మతం వేరు వీటన్నింటికంటే నాన్నమాటను తను కాదనలేడు. అయినా ఖాజా తనకు కావాలి. కేవలం కరీర సుఖానికేకాదు. అనిర్వకాల సుఖానికి ఖాజా కావాలి తనకు. తెలియకుండానే ఎప్పుడో నిద్రపట్టింది. నిద్రలో ఇంకొక లోకం. పోలీసులూ, అమ్మ నాన్నా, యజమాని బుర్రమీసాల లబ్ధికామ, రకంఫీల్స్ నలులూలేని ఇంకొక లోకం!! ఆలోకంలో తనూ ఖాజా...ఎర్రరంగులంగా రోజారంగు గానూ, జడ అల్లని వెంట్రుకలు. తలలో మల్లెలు. ఇద్దరూ చెయ్యి చెయ్యి కలిపి జంటగా, హాయిగా మబ్బుల్లో దూర దూరంగా ఎగిరిపోతున్నార....

5

నాలుగురోజుల పయనది. సుబ్బయ్యగారి రెండోకొడుకు మోహనరావు చూడావుడిగా కీ డరందరిదగ్గరికి వెళ్ళివచ్చాడు. సుబ్బయ్యగారికి ఏవో సలహాలు చెప్తున్నాడు. హనుమాయమ్మగారు ఏడుతగ్గించి సాధించు ప్రారంభించింది. మరళి, మధూ రోజూ పొద్దునా, సాయంకాలం స్టేషనుకువెళ్ళి

రామారావుకు కాఫీ ఇచ్చి కొంచెంసేపు ఖబురు చెప్పివస్తున్నారు. చిత్రంయేమిటంటే రామారావు ఆసలు తనకు ఏబాధలేవట్టు హాయిగా సవ్యతూ మాట్లాడుతున్నాడు. సుబ్బయ్యగారి ఇంటి ఇంత తీర్థ స్థలంగా ఉన్నా పెద్దకొడుకు వాసు ఒక్కసారన్నా ఆ ఇంటికి రాలేదు. రాలేదని ఆ ఇంట్లో ఎవరూ అనుకోలేదు. కానీ, ఖాజా అందు లేజేమనిమాత్రం కనీసం లక్షసార్లు అనుకున్నాడు. ఖాజాకు ఊణం తీరికలేదు. రామారావు కేసు కారణంగా తన చాయ వ స్నేహితులందరి ఇళ్ళకూ ఖాజా తిగుతుంది. తన నాయనోపాటు యుద్ధంలోకల్పి తిరిగి తచ్చివ వాళ్ళలో చాలామంది ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలలో ఉన్నారు. ఎటయినా రామారావు నిర్దోషి అని విడుదలచాలి. అందుకు అవసరమైన ఆధారాలను సంపాదించమని ఖాజాకు వాసు సలహా చెప్పాడు. ఆయనను కైలునుంచి తప్పించావంటే ఇక ఆయన నీవాడే అవుతాడే చెల్లెలా అన్నది వాసుభావ్య కమల.

"మీ దయంహమ్మో" అన్నది ఖాజా. "మాదయ యేమిటే? నీ పి నలి కొడుకు అబ్బలా ఈ వూళ్ళో నీ. పోడి. వాడి దగ్గరికెళ్ళి బతిమాలుకో. వాడు సలహా చెప్పాడు. ఆ ప్రకారం చెయ్యి" అన్నాడు వాసు.

"ఆళ్ళందరూ ఇప్పుడు నాతో పలుకుతారా అండీ" అన్నది ఖాజా. వాసంటే ఖాజాకు భయం.

"కులంవాళ్ళు గదండీ. నేను చెడిపోయినానని అంటున్నారు."

"అట్లాగా. ఎక్కడ ఎప్పుడు చెడిపోయి వావో? మరేం భయంలేదులే. ఒక్కరూట చెప్పా. జాగ్రత్తగా విను. నీ మనస్సుకు మంచిదనితోచిన పని చెయ్యి. తాత్కాలిక సుఖం కాదు. శాశ్వతంగా, సుఖంగా ఉండే

(63-వ పేజీ చూడండి)

మీ సౌందర్యపోషణకు-రవి టాయెట్స్

రవి గ్లెసర్ సోప్
మీ కరింలాంచుమును
వ్యక్త చేయును
రవి వెజిటబుల్
పేరాయిర్ :
మీ కేశములను విరివిగా
వెల్పించును.
రవి సోప్ . మీ ముఖ
విలాసమును అభివృద్ధి
చేయును.

సోర్టి ఏజెంట్లు :
డి న్యూ స్టార్ & కో. మద్రాసు-21

ప్రవేటు

తాళూరు నాగేశ్వరరావు

ఆ సాయంత్రం చలగాలికి బకింగ్ హాట్ కవార్ వాడునో పచ్చటి గరికిమీద నూర్చున్నాడు ప్రేమేటు మాడ్చు నూర్య నారాయణమూర్తి. కాలువగట్టున చెట్లనీడలు ప్రాకి అవతలి వాడును తాకినయ్యే. నూర్యుని కడపారి కరణాలు ఏరగా నీళ్ళ పై బడి మనోజ్ఞంగా మెరుస్తున్నాయి. పూలలో పనిచేసి చొన్నాన్న ఆడవాళ్ళు పూలసాగా కబురు చెప్పుకుంటూ, నవ్వుకుంటూ-హా న వచ్చి చెరిసినట్లుగా అతని చెనగా నడిచివెళ్ళారు.

పడమటిదిక్కునుంచి, కరణంగారి అరటి తోటలమీదుగా గారి హాయిగా విస్తరించి,

ప్రేమేటు మాడ్చు నూర్యనారాయణమూర్తి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఏ కౌంతం గా వుంటే అతనికి ఆలోచించుకోవడమే పెద్ద కాల తేజం! ఆలోచించుకోవడం లో ఉన్న ఆనందం, సంకృతి-అలవాటుపడినవాళ్ళకు గానీ తెలియదు.

“బాబుగారూ...” మార్గం, మాధుర్యం వారికే కంఠస్యని వినవచ్చింది. ఆలోచనల గొలుసు ఆ స్త్రీ కంఠంలాని క్రావ్యతకు పుటుక్కున తెగింది. నూర్య నారాయణమూర్తి మెడ ప్రక్కగా తిప్పి చూశాడు.

ఆమె ఎంతో వినయంగా నమస్కరించింది. ప్రతిగా నమస్కరిస్తూన్నట్టు తల ఆడించాడు నూర్యనారాయణమూర్తి. ఆమె చూటాడేందుకు నీగు పడుతూన్నట్టు, సంతోచిస్తూన్నట్టు-అతనివంక ఆ దోర్లకం గా చూస్తూ కొంచెం విలంబనం చేసింది. అతను ఆమెవంక ఆకర్ష్యపడుతూ ఆ చేప నీ గా చూశాడు రెండుమూడు నిమిషాలు. మనిషి పెదయావవతి కాదు. ప్రభుత్వ పీఠికంతోనే ఆకరించే అందమైన లక్షణాలు ఆమెలో ఆశ్చర్యేవు. కాస్త నిదానించి చూచినమీదట గానీ అతనికి ఆమె అందం అంతు పట్టలేదు. చామనచాయ; గుండ్రటిముఖం; వొంకుల జాతు; నిండుగా కనిపించే ముక్కు; పల్లటి పెదాలు; వయస్సును నిర్ణయించలేని వక్షాలు; కళ్ళలో ప్రత్యేకం మగవాడు మోశావడంలేక గ. ఆమె అందం ఫర్వా లేదో అని సహజానందమే ఆకర్షణ! కాని మొట్టమొదట మనిషిని చూడగానే కనిపెట్ట వచ్చు-జీవితంలో ఎన్నో అనుభవాల్ని చూటకట్టకున్నదని. నూర్య నారాయణ మూర్తి చూడా అదే అభిప్రాయానికి గురియోనాడు.

“నా పేరు రాజ్యలక్ష్మి. నేను...” ఉపాదాతం లేకుండా తన కథను మొదలెట్టిన ఆమెను-“చూస్తూండే. తర్వాత చూటాడు నురుగానీ” అన్నాడు నూర్యనారాయణ మూర్తి మర్యాదగా. అతని మర్యాద ఆమె కంతో గుండెదెర్వాన్ని తెచ్చిపెట్టింది.

సావకాశంగా తన దీనశ్రీతన వినిపించింది. సహనంతో అంతా విన్నాడు నూర్య నారాయణమూర్తి. కనుచీకటి పడింది.

ఆమెది జాతానికి వివాదగాడే. కాని అది అతి సామాన్యమైనదే! లోకంలో అట్లాంటిది చాలా జరిగాయి, జరుగుతున్నాయి-జరగొచ్చుకూడా. ఆమె నిరుపేద కుటుంబా ల్లో పెరిగింది. చిన్నతనంలోనే తల్లి-తండ్రి చనిపోయారు; మేనమామ పెంచిపెద్దవాన్ని చేశాడు. ఆమె ఫోర్ ఫారంవరకూ నడుపుకుంది. మేనమామ ఒక పేదవాడికిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. చూడేళ్ళు ముచ్చటగా కొవురం చేసి, కైఫాయిడ్ జ్వరంతో ఒక గుర్తు చూరారాన యీ లోకాన్ని విడిచాడు. తర్వాత కథ ఏమింది? మేనమామ “ఇక నీ బతుకు నీవు చూసుకోవచ్చు!” అన్నాడు. గరితేక లోకంమీద పడింది. భర్త స్వగ మంలా వుండే తావులేక, వయస్సులోవున్న మగవాళ్ళు ఎగబడితే- అవినీతికి తేగబడితే పారిపోయి వచ్చిందట నీతిగా జీవనం గడుపుకుందామని.

ఆమె తన జీవితచరిత్ర నిజంగానే వెల్లడించిందా? కట్టుకథ అలిందా? ఆమె నిజంగానే మొగుడుచచ్చిన దిక్కువారినో స్త్రీయో? లేక మొగుడు విడిచిపెట్టిన నీతి మాలిన స్త్రీయో? ఆమె జీవితం చాలా రుచి చూచిన అడవిలాగా అగమ్యమందు! కాస్తవంగా ఆమె అవినీతికి భయపడే

వచ్చిందా? — అట్లా ఆలోచించలేదు నూర్యనారాయణమూర్తి. ఆమెను చూడడంతో ఒకవిధమైన కరుణ ఏర్పడింది హృదయంలో. అసలే అతను మెత్తిని మనస్సు గలవాడు. సివిల్ మాలో పాత్రలుపడే కష్టాలకే కళ్ళ నీళ్లు కారుస్తాడు. చూస్తూ ఆనాడ యావ్వి సహించలేడు. ఏ అక్రమాన్నీ దిగమ్రొంగలేడు; ఏ అవినీతిని తీయించలేడు.

“ఈ ఉళ్ళో నాకేదైనా జీవనాధారం దొగుతుందా?” అన్నది ఆఖరికి రాజ్య లక్ష్మి.

చిన్నగా నవ్వాడు నూర్యనారాయణమూర్తి.

“కష్టించి చనిచేసేవాళ్ళకు ఒకవూళ్ళో మటుకు జీవనాధారం దొరకదా!” అన్నాడు అతను సామాన్యభోరణిలో.

చీకటి బాగాదిగజారాక తనవెంట ఊళ్ళో తీసుకొచ్చాడు ఆమెను. నూర్యనారాయణమూర్తి ఏకాకి. భార్య చనిపోయి దాదాపు పదేళ్ళు కావస్తున్నది. భార్యవున్న జోజులో ఉన్న రెండేకరాల ముగాణి అమ్మ, ఇరివిగా కర్చుపెట్టి ఆమె చనిపోయేటప్పటికి చిల్లికాసి

మిగల్పలేడు. అంత జల్పగా గడిపిన జన్మ సావంలో విచ్చగాడిలా బ్రతకలేక ఆపూరు వచ్చాడు మూడేళ్ళక్రితం పిల్లలకు ప్రైవేటు చెప్పకుని బ్రతుకుదామని. ఆ వూళ్ళోవున్న ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో పంతుళ్ళు ఏమీ చదువు చెప్పకపోవడంచేత - నూర్యనారాయణమూర్తి ప్రైవేటు స్కూల్లో కేలం వెర్రిగా పిల్లలుజేరారు. బాగా చదువుచెప్పే మాష్టరని ఊళ్ళో పేరుపడింది. అంచాత రాసు రాసు అతని స్కూలే ఎలిమెంటరీ స్కూల్ అయింది.

★ ప్రైవేటు మార్పరు ★

చీకట్లో రాజ్యలక్ష్మిని ప్రైవేటు మార్పరు నూర్చునారాయణమూరి వెంట చెట్టుకొని రావడం ఆ పూర్వో చాలమంది చూడారు. ఎవ్వరూ ఎందుచేతనో అబోహా పడలేదు. కానీ ఆ పూరి పంచాయితీలోద్ద జైన్ - ప్రెసిడెంటు బాసినీడు ఆమెను చలమయ్య కోళ్ళకొట్టు పెట్రోమాక్సులెటు కాంతిలో చూసి - "ఎక్కడదిరా ఈ పిట్ట" అన్నాడు నిరంతరంగా. కానీ ఆ మాటల్ని ఆమె కోసి, మాప్తుకునీ వినలేదు.

ఆమె వంటచేసానని అన్నది కానీ నూర్చునారాయణమూరి ఆమెని చేయనివ్వలేదు. స్వయంపాకం ఆమెకి రుచిమాసింది, ఆమె మెప్పు పొంది మురిసిపోయాడు.

ఆ రాత్రి నిద్రపోయేముందు ఒక ఆలోచన తట్టింది - నూర్చునారాయణమూరికి, ఆ పూర్వో ఆమెకు గౌరవప్రదమైన జీవనాధారం ఏం దొరుకుతుంది? తన స్కూలు వర్తమానదెలా వుంది. ఇప్పటికీ ముప్పైమంది వున్నారు. రాజ్యలక్ష్మిని పంతులమ్మ కా యిక్కడే వుండిపోయ్యుంటే - తను ఇంకా పిల్లల్ని జేర్చుకో నేందుకు ఆ వక కం వుంటుంది. ఏంపోమంది తండ్రులు రోజూ తిరిగి పోతూనే ఉన్నారు - తను పిల్లల్ని జేర్చుకోమంటూ. ఆమెకు తను కొంత జీవనాధారం సునాయాసంగా కల్పించినట్టా వుంటుంది. అసలు ఆమె ఏమంటుందో - ఈ ఆలోచనకు.

2

జీవితంలో కొన్ని కొన్ని సంఘటనలు ఎంతో విచిత్రంగా, ఆకస్మికంగా, అశ్చర్యజనకంగా జరుగుతూ వుంటాయి. కొన్ని జీవితంలో నుంచి దారితియవచ్చు; మరి కొన్ని చెడుకు దారితియవచ్చు; ఇంకా కొన్ని జీవితపథాన్నే అనుకొని రీతిగా మార్చవచ్చు. నూర్చునారాయణమూరితో ఆ సాయత్రం తలవనితలంపుగా పరిచయం కలగడం జీవితంలో ఒక మరపురాని సంఘటనగా గుర్తించింది రాజ్యలక్ష్మి. ఆ మరునటిరోజు ఉదయం - "మీరు ముక్క మొదాం తెలిసి యీ పూర్వో ఏం జీవిత

మానుకుంటాడు! రాత్రి నాకు ఒక ఆలోచన తట్టింది. మీకు నచ్చి, ఆ విధంగా ఒప్పుకుంటే - నాకు అర్థంతరం ఏమీ లేదు. ఇక్కడ ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో పంతుళ్ళకు చదువు చెప్పడంమీద ఉన్న అగ్రెగ్షన్ల - ప్రైవేటు స్కూలు ఆవశ్యకత బాసిగా ఉంది. ప్రతి తండ్రి ప్రైవేటు చెప్పించడం ద్వారా పిల్ల నాడి అభివృద్ధిని ఆకాంక్షించడం సహజం. నా ప్రైవేటు స్కూల్లో మీరు బాలికల పెళ్ళను నిర్వహిస్తే - మీకు శ్రేయస్కరమైన జీవనాధారం ఏర్పడుతుంది" అని నూర్చునారాయణమూరి అన్నప్పుడు, ఆ సంఘటన తన జీవితంలో 'నుంచీ'కే దారితీసిందని రాజ్యలక్ష్మి గాఢంగా నమ్మింది.

అనంతంలో ఆమె కోళ్ళు పెరిగాయి; మనస్సు ఎగిరి గంభీరమిడి; హృదయం సముద్రం ఉప్పొంగినట్టు ఉప్పొంగింది -

"మీరు ఇంత సహృదయులని..." ఆపైన కృతజ్ఞతని మాటలద్వారా వెలడిందేకే బోయింది రాజ్యలక్ష్మి. ఆమెయుఖంలోని సహజమైన ఆవేశాన్ని అతను గ్రహించి - సంతోషపడ్డాడు.

నూర్చునారాయణమూరి ఉండే ఇల్లు రెండు కుటుంబాలు నివసించే గదిలో సరిపడే ఇల్లు. పల్లెటూరు కనుక, అతనుజే వాళ్ళ వోటిడి అసలే లేదు కనుక - పది రూపాయలకే ఆ ఇంటి యజమాని అదేక్లిచ్చి, తనకోడుకు డివిజనల్ ఇంజనీర తే సార్వకర్మ దళంలో అక్కడే స్థిరపడ్డాడు. సువిచారమైన గృహం కనుక రాజ్యలక్ష్మిని వేరేపెట్టేందుకు ఎక్కువ శ్రమలేకపోయింది అతనికి. రెండు పెదకడికలు మేడరవాళ్ళచేత అరించి అమ్మిగాపెట్టాడు. రాజ్యలక్ష్మి ఉంటేందుకు, పిల్లలకు చదువుచేస్తేందుకు నిడిగా గదులుగా ఏర్పాటుచేశాడు. ఆమె వంటచేసుకో నేందుకుకూడా ప్రత్యేకంగా పొయ్యి పెట్టించాడు.

ఆ పూర్వో రాజ్యలక్ష్మిని గురించి అనేక రకాలుగా చెప్పకో నారంభించారు. 'ఆమెకు పంతులుగారికి అంతకుముందు ఎక్కడో సంబంధం ఉందట.' 'ఆమె మొగుడు విడిచిపెట్టిన డిక్కుమాలినదట. మనిషి అందంగా వుంటే - భార్యలేని లోపాన్ని తీర్చుకోవటానికి తీసికొచ్చాడట.' 'ఆమెకు మొగుడూ లేదు, ముక్క చెక్కలూ లేవు. 'అసలు పెళ్ళి కాకుండా సంతానవతి అయిందట. పుట్టిన పాపని ఏ కాలంలోనో పారవేసి - పంతులుగారి వంశన చేరిందట! - అవిధంగా ఆ పూర్వో వాళ్ళు చెప్పగోవడం అతనికి తెలిసింది.

కానీ ఏమంటాడు? కొత్తగా ఉళ్ళో వచ్చినవాళ్ళమీద స్వేచ్ఛగా ఉన్నా వాల్ని చేయడం - పల్లెటూరివాళ్ళకు ఉసుపాలతో వొచ్చినవిద్య, తనమీద వెలలేనీ దుమారాన్ని అరికట్టేందుకు, అబోహాల్ని ఖండించేందుకు నూర్చునారాయణమూరి ప్రయత్నించలేదు. అడిగినవాళ్ళకు నిజం చెప్పాడు.

నూర్చునారాయణ ప్రైవేటు స్కూల్లో వారంరోజులూ అదనంగా అయిదుగురు బాలికలు, పదిమంది బాలురూ చేరారు. వాళ్ళను అతను రాజ్యలక్ష్మివల్లనే చేస్తున్నానను ఆమె పిల్లలకు సక్రమంగా, శ్రద్ధగానే పాఠాలు చెబుతూంది. అంతకుపూర్వం అనుభవంలేకపోయినప్పటికీ, అక్షరాలు వచ్చినవాళ్ళకూ, రానివాళ్ళకూ సహనంతో చదువు చెప్పడం, దిద్దివేడడం, చూచివ్రాత వ్రాయించటం, 'హోంవర్క్' చెయ్యించటం - రాజ్యలక్ష్మి త్వరలోనే ప్రైవేటు మాప్తుగారికి విశ్వాసాన్ని కలిగించింది. ఆమె ఎంతమంది పిల్లలకు ప్రైవేటు చెబుతూందో - ఆ జీతమంతో ఆమెకే చెందేట్టుగా ఏర్పాటుచేశాడు.

రోజూలు బాగానే గడుస్తున్నాయి. కానీ రాజ్యలక్ష్మికి తనకు యింత అదరణ యిచ్చి, గౌరవప్రదమైన జీవితం కల్పించిన నూర్చునారాయణమూరి స్వయంపాకంతో బాధపడటం నచ్చలేదు. తను స్త్రీయైవుండేకూడా అతనిని చేయకొల్పగోసవ్వడం మర్యాదా? అతను తనకు చేసిన సహాయానికి, చూపిన బాదార్యానికి తను ఇట్లానే నా కృతజ్ఞత ప్రకటించడం? నలుగురూ ఏమనుకుంటారో? అట్లా బాధపడింది రాజ్యలక్ష్మి. కానీ వెంటనే వారవచేసికొని తన అభిప్రాయాన్ని వెలడించలేకపోయింది. అన్యథా భావిస్తూ జేమొనన్న భయం ఆమెను పీకింది.

ఒకరోజు సాయంత్రం బడి వదలిపెట్టాక తెగించింది -

"ఏమండీ! మిమ్మల్ని ఒక్క విషయం అడగాలని కుతూహలపడుతున్నాను."

నూర్చునారాయణమూరి హృదయం ఎందుకో గతుక్కున్నప్పటి - ఆమె అంతగా అడగాలని కుతూహలపడే అవిషయం ఏమై వుంటుందోనని.

"అడగండి -"

"ఏంలేదు: ఈ ఇంటా నేను అనుగుపెట్టి నవ్వులు గిటి నన్ను ఒక్కవిషయం బాధిస్తోందండీ. తమరు కాస్త దయదలిస్తే... నా ఆత్మకు కొంత ఉపశాంతి..."

ఆమెమాటలు సుతరాయా అర్థంకాలేదు. ప్రైవేటుమాప్తుకు. ఆ యి నా తల ఆడించాడు.

"ఏమీలేదు తమరు నేను వచ్చాకకూడా స్వయంగా వంటచేసికొవడం -" నీళ్ళు నసురింది రాజ్యలక్ష్మి.

నారసింహ లేహ్యము

బాగాదుకో చేరినది. మేనాము, ఓకా, విస్తృతమైన హరించి లంబు రక్తవృద్ధి కలిగింది 20 తి తప్పిదు 1-4-0 బోస్టేషన్. 1-1-8

జి. జి. ఎ అందరికంటే అయిదేడ వహూం, పెండి (PO) నెట్టాడు.

అమెనుభుక్తవర్తించి భావపటిమని అరం చేసున్నాడు; ఎంగ్లీజనందపదాడు. కాని ఈజిక మేన ఆ అనందానికి అత్యున్న లాంగ విప్లవేడు.

“అహా! అలా నిలవడంబడి. స్వయం పాకానికి నాచేతులు యిన్ని సంతకృతాల నుంచి బాగా అలవాటుపడ్డాయి. మీరు నాకు వంటచేసి పెట్టడం—నా అత్యున్న సంతకృతి చేయవచ్చు. అత్యున్న సంతకృతి లేనిది నేను ఏమనలేను; చేయనివ్వను. దయచేసి మీమాటను త్రోసిపుచ్చినందుకు మీరు చంపి” అన్నాడు నూర్యనారాయణమూర్తి.

నిర్విణ్ణురాలెంది రాజ్యలక్ష్మి. ఆమె ముఖంలో తన నిరాకరణవల కలిగిన మార్పు కొంచెం బాధకలిగించింది నూర్య నారాయణమూర్తికి.

ఆరాత్రి చాలసేపు ఆలోచించాడు నూర్యనారాయణమూర్తి—ఆమెనుగురించే. భార్య గతించినదగ్గర్నుంచి స్త్రీతో మాటాడడంగానీ, స్త్రీసాంగత్యానికి ప్రాకులొడడంగానీ లేదు. తన గతచరిత్ర సింహావలోకనానికి తెచ్చుకుని, అందులోని కుటుంబా, అవినీతిని, దుర్మార్గాన్ని అవగాహన చేసుకొని—చెంపలేసుకోవడం తోనే సరిపోయింది. తన వితంకం తముందుకు సాగించి తర్వాత నే—మానవుడు వెనక్కుమళ్ళించి జరిగిందో చూసుకోగలడు. రోజులు హాయిగా గడుచూంటే, ముఖం మానవుడి అత్యున్న పెనవేసికొని—వెనక్కు మళ్ళినివ్వదు. ఉన్నది కానీ తన లేసుకొని, రోజులూ ఉన్న ముఖంలో మునిగి తేలుదామనుకొన్న రోజులూ—అతని అత్యున్న వెనుకమాపు లేదు. కాని జీవితంలో మాయకాలం గడిచిపోగానే—నూర్యనారాయణమూర్తికి ఏది మందో—నెడో తెలిసికోవాలనే జ్ఞానతృప్తి సహజంగా కలిగింది. అయినా అతను సన్యాసం పుచ్చుకోలేదు; ఈ జగత్తంతా విశ్వ—ఈ కరీరమంతా తోలులిటి అని భావించలేదు. భౌతికమైన ముఖమీద అతనికి నమ్మకంఉంది. కాని గౌరవప్రదంగా సంఘంలో బ్రతికి, స్వకృతి మీద జీవితాన్ని ముందుకు నెట్టాలనే ఆశయాన్ని హృదయంలో ప్రతిష్ఠించుకున్నాక—అతని ప్రవర్తనలో చాల మార్పు వచ్చింది.

అతనిఇంటి రాజ్యలక్ష్మి అశుశుపెట్టిన దగ్గర్నుంచి—ఈలోవాళి ఊహల్ని అటుంచి, అతని హృదయంలో మోదా చిన్నగా సంఘర్షణ బయలుదేరిందనే చెప్పవచ్చు. మధ్య వేయిమూడు కావలం చాతనలేనేమి, కోర్కెల్ని సంపూర్ణంగా విసరించినవాడు కాకపోవటంవలన లేనేమి, ఒక స్త్రీని ప్రేమించే అవకాశం అయినాచింతగా ఏర్పడటంవలన లేనేమి—నూర్యనారాయణమూర్తిలో అశ్మాతంగా ఆమె సౌందర్యాన్ని

గురించాల్సిన అగత్యం, అమెహృదయాన్ని అర్థంచేసికోవాల్సిన కుతూహలమూ, ఆమెను గంట గంటకూ మాడాలనే ఆసక్తి క్రమంగా ఒక రూపానికి రాసాగినయ్యే. ఆ రాత్రంతా కంటిమీద కునుకులేకుండా ఆలోచించి, ఆమె చేష్టల నర్మించి—చిరునవ్వునూ, ప్రదర్శించే వినయాన్ని, ముక్కురి మాటలనూ, కనపర్చే కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన భక్తిని, మననంచేసికొని, తర్కించుకొని—ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు. ఆమెకు తనంటే ఇష్టం! కాని తన నిశ్చయమీద పూర్తి విశ్వాసంలేదు నూర్యనారాయణమూర్తికి. ఆమెకు తనమీద ఇష్టమని ఎలా తెలిసికోవడం! “మీరంటే నాకెంతో ఇష్టం! మీమల్ని మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను” అని ఆమె అంటేగానీ నమ్మకం కుదరదు. అట్లా ఆమె సాహసిస్తుందా?

ఏదెనా చిన్న సంఘటనవలన నా—తామ ప్రేమకులం అన్న విషయం బయటపడితే బాగుండును, అనుకున్నాడు నూర్యనారాయణమూర్తి. తెలవార్యుమన.

ఆ కుభ్రముచూర్చింగ్లోనమే అతను ఎదురు చూస్తున్నాడు.

3

బకింగ్ హాస్ కానోరకు ఓకారకల్పి నూర్యనారాయణమూర్తి ఇంటికి వచ్చేప్పు టికి కనుచీకటి కానాకటికచీకటెంది. ఏదో ఆలోచిస్తూ అంత ఆలస్యంచేశాడు. “ఇంత ఆలస్యంగా ఇంటికొచ్చారు. ఇంకా వంట చేసికొని ఎప్పుడు భోజనంచేశారు? ఈ పూటకు మాఇంటిలోనే భోజనం చేయండి!” అనిరాజ్యలక్ష్మితోటే “అల్లాగే” అందామను (రీ-వ పేజీ చూడండి)

బాధపడుతున్నారా?

ఆ బాధ నిచ్చు దీర్ఘకణ్ణి తప్పక విరామ మిచ్చు

టెన్సనాల్

కాఫీ సిరప్స్ ను త్రుచ్చుకొనండి

మనసు మాల్చిన మమత

రాగలత కాలేజి కళ్యాటానికి సిద్దంగా ఉన్నది. తలుపు నెట్టుకుని సుఖప్రసేసింది.

“కాలేజికి పోదామా?” అంది రాగలత. “నేను చదువు మానేస్తున్నాను,” అంది అడిగినదానికి.

“ఏమిటి? నువ్వు చదువు మానేస్తున్నావా? నేను నమ్మను,” అంది రాగలత. “నమ్మకం, నమ్మకపో. నేను ఇంక చదవను.”

“నిజంగానే?” రాగలతకి నమ్మకం ఇంకా కలిగినట్లు లేదు.

“నిజమే లతా! బహుశా ఎల్లండి మాత్రాడు వెళ్లిపోతాను.”

లతకి మార్పుపోయినంత పనయింది. సుఖిల, లత ఇద్దరు ప్రాణస్నేహితురాండ్రు. ఇద్దరూ క్రిందటి సంవత్సరమే బి. ఎస్.సి. లో చేరారు.

కొంతమందికి గమ్యముగా స్నేహము కలుగుంది. అది లత, సుఖిల విషయంలో నిజమైంది.

లతకి చిన్నప్పటి మాతృదేవి పోయింది. తండ్రి ప్రకారంపు ఆమెని గారాబంగా పెంచాడు. ఆయన కలప వ్యాపారంలో లక్షలు నిలవచేశాడు.

లత మనస్తత్వం అరంచేసుకోవాలంటే కొన్ని ఏళ్ళు ఆమెతో సాహచర్యం చెయ్యకక్కరలేదు. “వివాహము—చదువు” ఈ

రెంటిలో ఆమె చదువుకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఇస్తుంది.

“చదువుకుంటే తరువాత సుఖవడవచ్చు,” అంటుంది ఆమె.

ఇది విని కాలేజి స్టూడెంట్లు నవ్వుకునేవాళ్ళు!

ఆమె ఎల్లండి రానేవచ్చింది. సుఖిల వెళ్ళిపోతా అనే!

ఎంత ఆలోచించినా ఇంత మాతాత్మగా సుఖిల వెళ్ళిపోవటానికి గల కారణం లతకి బోధపడలేదు.

గుంటూరు స్టేషనులో! విజయవాడ పాసింజరు వచ్చింది. జనం మాడావుడిగా లోక్కినలాడుతూ ఎక్కుతున్నారు.

“నన్ను మర్చిపోతావా? ఎప్పుడైనా ఉత్తరం వ్రాస్తావా?” అంది లత.

“నిన్నెందుకు మర్చిపోతాను!”

“అమృతవాణి”

“ఏమారే! ఇంతప్రాణస్నేహితురాలి నన్ను విడిచి వెళ్ళటంలేదా?”

“ఏంచెయ్యను! లతా! మా ఇంటి పరిస్థితులు నన్ను మార్చివేశాయి.”

“పరిస్థితులా?”

“అవును పరిస్థితులే! ఎంత నిబ్బరం గల వారైనా పరిస్థితులకింటే లోబడతారు.”

“నెకాలకి కాచినవోషినట్లు మాట్లాడుతున్నావు,” నవ్వుతూ అంది లత.

“దానికే నెకాలకి తెలియక్కరలేదు. అనుభవంమీద చెబుతున్నాను,” అంది సుఖిల.

రెలు మాత మాసింది. గార్డు విజిల్ చేశాడు.

“వస్తా లతా!” అంది లత చెయ్యిపట్టుకుని సుఖిల.

“మంచిది” అంది లత విచారరంగా.

రెలు కదిలి, వెళ్ళిపోయింది.

లత చిన్నవోయిన మనసుతో రూము కొచ్చింది.

సుఖిల కనిపించకపోతే కష్టంగానే ఉంది లతకి. “ఎప్పుటికైనా విడిచి పోక కలిపే ఉంటామా?” అనుకుని మనసు దిటవు చేసుకున్నది.

కాని ఎంత త్రిప్పుకుంటామన్నా లత మనసు సుఖిలమీదనుంచి పోలేదు, ఆమె

దగ్గరనుంచి వచ్చిన ఉత్తరం భద్రంగా పెట్టిలో వాచుకునేది.

“ఏమిటి మా ఇరువురి సంబంధం?” అనుకున్నప్పుడలా ఆమెకి నవ్వువచ్చేది.

అప్పుడే సుఖిల వెళ్ళి పోయినట్లు అయింది. లతకి బి. ఎస్.సి. కుందటి సంవత్సరం పరిశీలయిపోయినయి. కలవలకు యింటికి బయలుదేరింది.

“ఏమూ! పరిశీలు బాగా రాతావా?” అన్నాడు తండ్రి.

“రాతాను వాన్నా!” అంది.

“ఈ కలవలో అయినా వివాహం చేస్తా నమ్మా” అన్నాడు ఆయన ఓ మధ్యాహ్నం.

“బి. ఎస్.సి. కానియ్యి వాన్నా! ఏం వొందర?”

“కాదమ్మా. మీ అమ్మ నీ ముచ్చటలేమీ చూడకుండానే కళింకమూసింది. ఇక మిగిలింది నేను. నేనుకూడా నీ వివాహం చూడకుండా పోతానేమోనని భయంగా వుంది. వామాట ఈ ఒక్క విషయంలో వివమ్మా,” అన్నాడు.

“బి. ఎస్.సి. పూర్తవగానే చేసుకుంటారే వాన్న. లేకపోతే కడుపు మొండి పడుతుంది.”

“నీ ఇష్టం.”

లత ఇంటికొచ్చి వాలుగురోజులయింది. ఆరోజు ప్రాద్దుట కాఫీ తాగుతుంటే సుఖిల వచ్చింది.

“రానే! ఎన్నార్ళకి కనిపించావు?”

“పరిశీలు బాగా రాతావా?”

“అ! అది సరే మాతాత్మగా చదువు మానేయటానికి కారణమేమిటి?”

“ఆ సంగతి ఎందుకులే లతా!”

“చెప్పు”

“ఇంటి పరిస్థితులు లతా! వాన్న మంచము పట్టాను! నా పెళ్ళిమాటే ఇక తనకు నిశ్చింత అని అన్నాడు. వాన్నని చూసే సారేసింది. సరేనన్నాను. ఇరవయి ఒక్కలోతారికు పెళ్ళి. తప్పకరా!” అంది సుఖిల.

“సరే అలాగే వస్తానుకాని, వరుడెవరు?”

“గోపాలరావు. మా చాచ. స్కూల్లో మాస్టారు.” లత నవ్వింది.

“చివరకు ఎం. ఎస్.సి. కాకుండానే వివాహము చేసుకుంటున్నావే?”

“ఏంచెయ్యను? వాన్నకొనరం.”

అంధ

కేసరి కుటీరం
ప్రెస్టెట్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్

అంధరక్తం నివారణ
మెనస్సు ఏకరామజనరీ స్థిరమై ఏకాగ్ర
విజయవాడ, సికిందరాబాద్.

లత నిట్టూర్చింది. ఆ మధ్యాహ్నం సుకీల వెళ్ళిపోయింది.

ఒక వెంటనే తీసుకుని లత సుకీల వివాహం పై వెళ్ళింది. పురోహితుని మంత్రాల పంపిడిలో, మేరాలతాళంలో సుకీల గోపాలరావు సామ్రాజ్యంపోయింది. పెళ్ళి రాళ్ళ, నీల, తలుపూడా వచ్చాడు.

ఆ సాయంత్రం లత, రాళ్ళ, నీల లేని కాలవగట్టుకెళ్ళి కూర్చున్నారు.

“సుకీల, ఎం. ఎస్. చదువుతానని అన్నదల్లా, ఇలా శాశాత్తుగా బుద్ధిర్ముఖుని పెళ్ళిచేసుకున్న దెందుకో?” అంది రాస.

లతకి తెలుసు అసలు సంగతి. కాని చెప్పలేదు.

“లతా! నీ వివాహమెప్పుడు?”

లత మాటాడలేదు.

“లత అసలు వివాహము చేసుకోవడే!”

లేను నవ్వింది. వానికి లత జవాబు చెప్పలేదు. ఒక గంట కూర్చుని తిరిగివచ్చారు. ఇంటికి రాగానే సుకీలను చూసి, నవ్విచ్చింది లతకి.

ఎర్రగులాబి రంగుకి కూరిపోయిన సుకీల ముఖాన్ని తుమ్మెదలాగా ఒక చుక్క మెరుస్తోంది నలగా.

కాళ్ళకి పసుపు, దానిపైన ఎర్రనిగీతలతో పారాణి.

మెడనించా సొమ్ములు.

జడనిండా మరెల్లావులు.

ఆమెచుట్టూ సొమంగుళులు చేరి నవ్వుతు సంతోషిస్తున్నారు.

ఆ మర్నాడు లత ఇరి పోయింది.

రెలు వెగంగా గమ్యస్థానానికి వెళ్ళి పోతోంది.

లత ఆలోచనలు కూడ వెగంగా పరుగడుకున్నాయి. కాత్రి ముసుంగులు, సుకీల తండ్రి ఆనందిస్తున్న దృశ్యం ఆమె కనుల ముందు మెదిలింది.

“ఈ ఆనందం తన తండ్రి అనుభవించాడా?”

లతకి జవాబు దొరకలేదు.

బిక్కపాతి, ఆమె తనవాచనాలుతో పోర్చి చూసింది.

తనకు ఏ. యస్. ఎస్. అయిపోయింది.

అతడు ఇంటికి చేపయ్యాడు.

తన క్రిమంతుల నీల.

అతను నీడవాడు.

తన యం. వి. డి. యస్. నదివి దాక్తురు అవుతుంది.

అతడు కళ్ళు వ్రాస్తాడు. బామ్మలు గీస్తాడు.

అతని కళ్ళు, చిత్రాలు చూసి చాలా ముందు జనం సంతోషిస్తారు.

ఆమె దిగవలసిన స్టేషను వచ్చింది.

“పెళ్ళి వాగా నరిగిందా?” తండ్రి ప్రశ్న చూసిగా నవ్వుతుంది.

రిజల్టు వచ్చాయి. కాసు వచ్చింది లతకి. యం.వి.డి.యస్. నీటు వచ్చింది. కాలేజీలో చేరింది.

సుకీల దిగ్గరనుంచి ఉత్తరాలు వస్తూనే వున్నాయి.

“నమ్మ ఆంధ్రుల వాగానే చూస్తాడు. నేనంటే నీల కేతా...” ప్రతి ఉత్తరం లోను ఈ మాటలు వుండేవి.

“ఆ నమ్మలుటివరును ఈ సుకీల కేమిం అగలదా?” అనుకున్న తనకు నందేహం తీరి పోయింది.

నేను వేణును కేమించగలవా? లత తల తిరిగిపోయింది. కువ్వన వక్క మీద కూలిపోయింది.

“వివాహము అనేది నాశనితలలో అసలు రాదేమో అనిపిస్తోంది” అని రాళ్ళ లతకు ఉత్తరాలు రావే.

లతకి రాళ్ళ ఉత్తరాలు చూసినప్పుడల్లా నవ్వు వచ్చేది.

కాలేజీనుంచి పోస్టు లోకి రాగానే సుకీల దిగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది.

సుకీల ఇంకో తొమ్మిది నెలలకి తల్లి అయి పోతుంది. లతకి చెప్పే కాని సంతోషం వచ్చింది.

సుకీల తల్లి అయితే తనకందుకంత సంతోషం? మొదటినుంచి అయిపోయింది. కలవలం. ఇంటికోచ్చింది లత.

ఇంటికోచ్చిన మూడోరోజున సుకీలను చూడటాని కలిగింది.

“ఏమే లతా! ఎప్పుడొచ్చావు?”

“ఇప్పుడే.”

“నాన్న గారు కులాసా?”

“అలా!”

అక్కడ సుకీల పరిసిరి లతకి విచిత్రంగా తోచింది. ఒక్కపని తీసుచేత చేయించటం లేకుండా, అన్నం తినేటప్పుడు మరింత కొనరి కొనరి చేసుంది తల్లి.

“అసలు దీనిపై చూడననే అనుకున్నా. ఇప్పుడు మనవడిని కొడా చూడవోతున్నా” అన్నాడు సుకీల తండ్రి.

“ఏమిటి సుకీలా? మరీ నిన్ను ఇంత ఇదిగా చూస్తున్నారా?” ఉంపబట్టలేక అడిగింది.

“అవును లతా! మరీ మా వదిత. ఎప్పుడు కనిపించినా ఇతే మాటలు. నాకు చచ్చే నీర్లుగా వుంది. ఆయన మరీను—”

“సరే నే వస్తాను.”

లత రెండో సంవత్సరం చదివేందుకు మళ్ళీ వట్టుం వెళ్ళి పోయింది.

పోస్టు కిటికీ దిగ్గర కూర్చుని, దూరాన కార్మిక భార్యల ధైర్య నవ్వుకుంటూంటే, చూస్తూ కూర్చునేది.

కార్మికుడు ఛాట్టరీనుంచి వచ్చి తన కార్మికుల నవ్వుతో కురుచు వెళుతున్నాడు.

తాత, మనవడిని దిగ్గరగా తీసికొని ముక్కు అడుతున్నాడు.

వారకి దప్పేది? వారకి చదువేది? చుట్టూను తన సుఖవచ్చి, తండ్రిని గుణ పెట్టగలవని అనుకున్న లతకి తండ్రిని ప్రేమ పెట్టడాని తెలుసుకోవాలి.

తనకోసం ఎంత కష్టపడ్డాను కాన్నా? చిన్నప్పుడు రెలుబండికోసం గోల చేసే నడిచి వక్కవేట్టుం పోయి కొనమ్మ కాలేదా!

అటువంటి తండ్రిని తన వాళ్ళ తెలుసుకున్నది.

తండ్రి దిగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది.

“మీ నాన్నకు జ్వరంగా వుంది. నిన్ను చూడా లనుకుంటున్నాడు.” తండ్రి కాదు అది వ్రాసింది—తేలు.

ఏమిటాచ్చింది. ‘నాన్న చచ్చిపోతే తన కెవరు దిక్కు? అయ్యా—నాన్న చచ్చి పోగాడా! అయిన పుట్టి పెరిగిన తరువాత ఎప్పుడూ కష్టపడటమే. ఇదంతా ఎవరి కోసం?

తనకోసం. కాని తన ఇంకా తండ్రిని కష్టపెడుతున్నది. శాశాత్తుగా ఆమె కాలేజీ చూసేసి ఇంటికోచ్చేసింది. తండ్రిని చూడ గానే బావురుమని ఏడ్చింది.

“మహారాజం పెట్టించునాన్నా!” అంది మనస్ఫూర్తిగా మారిన మనసు గల లత.

తనూ, వేణూ సమస్కరిస్తుంటే ఆయన కళ్ళ వెంటనే ఆనందిబామ్మలు రాలివిన్నాయి.

తల వక్కకి తిప్పి తల్లి ఫోటో వంక చూసంది. ఇంట్లో అందయ్యా తనని చూసి సంతోషిస్తున్నట్లనిపించింది.

“పెళ్ళి వస్తూనే ఇప్పుడేలా చేసుకున్నావు?” అని రాస ఉత్తరం వ్రాసింది.

ఇక చదివలేక ఉత్తరం క్రింద వేసేసింది. ఆమె మనస్సులో సుకీల వక్కలో పాప బోసినవ్వు నవ్వుతూ మెదిలింది. ★

RATNAM'S 'N' OIL

కవించిన తూర్తి సంతోష సాఖ్యము అనుభవించగలము. 1 నీసా య. 11.4.0. ఎక్కాన్నతో నాలు వ్రాయండి.

కార్తీ. తత్తుం నన్,

యం.వి.డి.యస్. అనుభవము చార్జిట్ వద్ద—చాచాచాను 2.

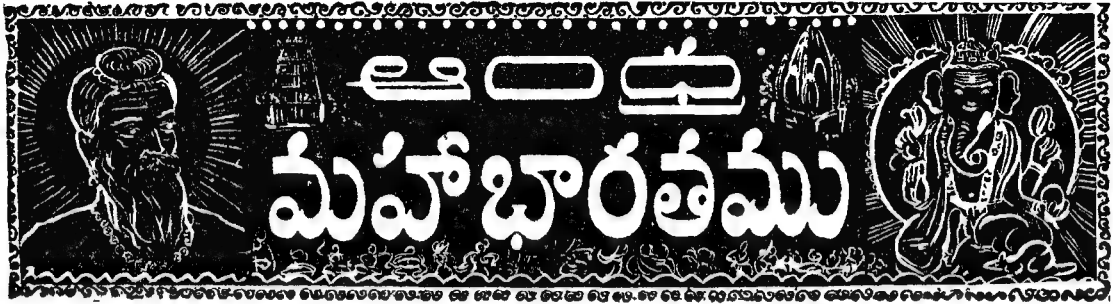
కల్లకోటు కాలేజి లాటరీ

బిల్లులు 1 & 1-15 న. డి. పోస్టల్తో డ్రస్టు ప్రయోగము. 55,000

మూలం: 20 రె.59 * కలుపు: 21.5.59

నేతేలూ క్రింది ఆశ్రయము M.O. పంపండి.

బాగ్గవత పో మెర్సెలాపు, కే.నాడు.

ఆది పర్వము - షష్ఠాశ్వాసము

చ. అశుభమనిత్యనత్యరతు లై విశయాన్వితు లైనశాండునం
వసులకు ధర్మమహాత్మలకు ధర్మ పెఱుంగక యిట్లు లెగ్గు నే
సీనధృతరాష్ట్రజాథము నశేషసుహృత్కృతబంధుదాహనూ
చన నుయి లక్కయి ల్లతికృ కానుశిఖాహారిః గ్రాఃగ గ్రక్కునన్.

క. తదనంతరం ప్రభాతనమయం విగుడును.

జ. అతిదురితక్రియాభరతంఁ దైవపురోచనుతోడ భస్మసా
ర్క్మత మయి చెడ్డతద్విపుల గేహముఁ దక్షణదగ్ధ మైనయా
కృతకవిభూతిజాతుడని కేతనముగ మఱి శస్త్రవేశ్మముగ
ధృతి పెడి చూడఁగా నరుగు దెంచి జనుల్ గడునంభ్రభమంబుతోన్.

మహాకర్మర. ప్రోవైన భస్మంబు వాయుఁ దోచి య బుద్ధిలో నడఁగి
యేపురు గొడుకులతోడ నం దొక్క యింతి యత్యుగ
చానకదగ్ధ మై యున్నఁ జూచి య పృరులు దాని
భావించి కుంతియు నుతులు నని శోక పరవశు లగుచు.

మ. బలవంతుల్ భారతాన్వయస్థితికరుల్ భాన్వన్ముజావీర్యని
ర్గభితారాతులు భూరిభూభరమహా ధారేయకుల్ పాండవే
యులు నిష్కారణ మిట్లు నచ్చి తృతతా స్తోత్రాయమామౌర్ధిత
జ్వలనజ్వాలలఁ గ్రాఁగి శే యనుచు నం జాతార్త రెంతయున్.

భ. అంత విదురప్రేషితుండయిన అనకుండు పౌరులంగలసిన భస్మంబు వాయుఁద్రోచ వాడపోలి నెవ్వరు యంగ
కుండఁ దనతేసిన విలంబిత్వారంబు గప్పి లక్కయింబు నొక్కవిషాదవనిత యేపురు గొడుకుతో దగ్ధ యగుట
యెఱింగి గణపురంబునకుంబని తద్యుత్తాంతంబును వాండవుల కుకలగమనంబును విదురునకుం తెప్పెనిట వారణా
వతమ్మునరెల్ల నిర్ణదానంబు చుర్యోధపకారికంబు కానెఱింగి కోకించి కుంతిసాంబవుల పంచత్వంబు తృతరాష్ట్ర
నకుం తెప్పెనిచ్చిన్.

పాండవులు లక్కయింటఁ జచ్చిరని దృతరాష్ట్రుండు దుఃఖించుట

డి. కాధిరక్రమకర్త అగు శాండుకుమారులఁబఁజువా క్త ము
ర్యాధము లైనశాంబులనిశాధిపనూనులయొద్ద నట్లు డు
ర్యోధనుఁ జాది గ్రాఁగ నుతు లున్ననభగ విని దుఃఖతాత్మ్యం దై
యాభృతరాష్ట్రం జా నలులి న ట్లఱచెగ వినిధక్రమాపుఁ దై.

క. మఱియు గాంధారిందొడ్డి దేవీజనులయాక్రందనధ్వను లొక్కపెట్టయంతఃపురంబున నెగపె బిష్మాది కురువృద్ధులను
విపులం బౌరులును శోకాక్రాంతులయిరి విదురుండు పాండవుల కుకలస్థితి యెఱింగియు నెఱుంగవియ ట్లందంబు

గలసి దుఃఖితుండపోతే నుండె నంత ధృతరాష్ట్రుండు గొడుగులుం దానును బాంధవులును గుంతిపాండవులకుదక దానంబుపేసి సంస్కారాది పరలోకక్రియలు గంగాతీరంబునం జేయ నమకట్టింది. తగువారి బ్రాహ్మణుల సహార ధనంబులతోడం బుచ్చిన,

క. మతిః బాండుకుమారులవం, చత విని దుర్యోధనుండు నంతనపడియె

హేతుః డయినపురోచనువం, చత కెంతయు జాతదుఃఖ చంచలుః డయ్యెన్.

అట పాండవులును భాగీరథి లంఘించి దక్షిణాభిముఖులయి మారుతమార్తాండ మరీచిగోచరంబు గావిగహనంబున నరుగుచు నధికఃపాపానా పరవశులయి నడవనోపకయున్న నెప్పటియట్లు యందఱునెత్తికొని వాయుతనయుండ వాయువేగంబునఁ జని సాయాహ్నంబున నొక్కవట మహిజాతశీతల శిలాతలంబున నునిచి దానియగ్రవిటవం బెక్కి నీ రారయు చున్నంత ననతిదూరంబున.

మ. ప్రమదాపాదివయఃప్రపూర్ణ మిదియో పద్మాకరం బంచుః ద
త్కమలామోదసుగంధిమారుతము వీఁ కక్ ము న్నెఱింగించినక
రమణం బిల్వె సరోవరం బనిలజ్జా రాజీవరాజీవన
త్వమదాభివజచక్రవాకబకహం గృకౌంచనాదంబులన్.

వ. అదిక్కున కౌతఱంబ యరిగి యక్కొలను గని యందుఁ గృతావగాహనందై కడుపునిండ నీళ్లుద్రావి యెచ్చిద్ర కమలవ త్త్రపుటికల నీళ్లుగొని భీముఁడు గ్రమ్మటి వచ్చునంత.

క. ధరణీదిశాప్రసారిత, గురుకరనికరంబు లుడిచి కొని దీర్ఘనిరం
తరగతి ఖన్నుఁడపోతెను, హరిదశ్యుఁడు విశ్రమించె నస్తాదిదరిన్.

ఉ. అంబురుహాఫలః డస్తశిఖ రాంతరితుం డగుమక్ నమస్తజీ
వంబులు నెల్లచో నిజని వానముఁ బొందు నెడం దమ్మినపుం
జంబులపోతె వెల్వడియె శైలవిశాలగుహాళినుండి నా
గంబులయూథముల్ సర్వస ఘానవిరిగహణోత్సుకంబు లై.

భీముఁడు నిద్రితులైన జననిసోదరులం జూచి చింతిల్లఁట

వ. భీమ పేనుండును దద్యటవృక్షంబుకింద నధికపథిశాంతులయి వయపుట్టంబులు పఱచుకొని తమ బాహుదండంబులు దలగడలుగా నిద్రితులయి యున్న సహోదరులం తల్లినిం జూచి తరమదుఃఖితుండై యాత్మగతంబున.

క. త్రిభువనస్రామాజ్యశ్రీ, ప్రభుఁ డగుధర్మాత్మజుండు ప్రాకృతజనున
ట్లభిరూక్షతలంబున ని ట్లభిభూతుం డగునె నిద్ర నతిఖన్నుం డై.

నీ. కుంతిభోజాధిపు కూతురు వసుదేవు, చెలియలు మఱియు వి చిత్రవీర్య
కోడలు కౌరవ కులవిభూషణుఁ డైన, పాండుమహాదేవి పరమధర్మ
పరులైనకొడుకులఁ బడసినయది పుష్ప, సుకుమారతరమూర్తి శుచిపరార్థ్య
శయనతలంబున శయనించియును నిద్ర, వోవనియది డప్పిఁ బొంది కటికి

ఆ. నేలఁ గండ్లు లొత్త నిద్ర వోయినయది , తల్లికంటె నిద్రఁ దగిలి నుతులు
వాల్యుగములఘోర వన మని వగవక, మఱచియుండి రేమి మాడ్కియొక్కొ

వ. వీరికి విదాళంగము పేయనోపఁ దమకుం దారమేల్కొని నీళ్లు ద్రావుదురుగాక యనియక్కమలవ త్త్రపుటికల నీళ్లి మ్ముగా సంగ్రహించి వెండియుం దనమనంబున.

క. ఖలుఁ డై ధృతరాష్ట్రుండు పు,త్త్రులు దానును గూడి మమ్ము దూరస్థులఁగా
నిలు వెలువరించి లాఠొ, నిలయంబున నునిచెఁ బాప నిష్ఠితబుద్ధిన్.

క. కులపాంసను లయి యహితం, బులు సేయుచు నుండుచుట్ట ములఁ బొందక యి
మ్ముల నుండువాఁడ పుణ్యుండు, వెలయుఁగ గ్రామస్థితైక వృక్షమపోతెన్.

క. పరహితబలవంతులు ను, స్థిరమూలాన్విత లపాప ధీరతులు పర
స్పరసంశయమున జీవిం, తురు మనుజులు వనములోని ద్రుమములపోతెన్.

వ. అని ధృతరాష్ట్ర బాంధవత్వంబు నిందించుచు నివిదాంధకార సీరంద్రంబులయిన దిశలు సూచియున్నంత జనరథ వంబు దప్పుల పీఠెంచిన ముందటం బురంబు గలుగవలయు నిచ్చోట నేమటి యునికి యుచితంబు గాదని. ★

వీధిలో నన్నాయి మేళం వినిపిస్తోంది. రాజకేళరంగారు చదువుతున్న కేపరు అక్కడ పడేసి, గబగబా వరండాలోకి వచ్చారు. కాస్త దూరంలో పెళ్ళిచారి పూలేగింపుజనం ఆగివున్నారు. జన సమావేశంలో, చక్కగా అలంకరించబడిన పలకీ దీపాలకొంతిలో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. అందులో నూతన వధూవరులు ముచ్చటగా కూర్చునివున్నారు.

రాజకేళరంగారి మనస్సు కొద్దిగా చివుక్కుమంది. ఆయన కేవల పాతకాలం వాటి జ్ఞాపకాలు గుర్తుకొచ్చినాయి. కానీ, ఆయన పెళ్ళిచారివంక చూస్తూ వాటి నన్నిటిని మరచిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇంతలో, ఆయన మనస్సుకు యేదో చుట్టుకున్న తోచింది. తనుకూడా "డోకర్ గింపు"లో కాసేపు అలా తిరిగితే బాగుండు ననిపించింది. ఎప్పుడూ మనస్సుకు చికాకు పరిచే సమస్యలగురించి ఆలోచించకుండా, కాసేపు అన్నింటినీ మరచి నలుగురిలోనూ కలిసిపోవాలే, మానవుడికి జీవితం దుర్భర మయిపోతుంది. అందుకే రాజకేళరంగారికి కాసేపు సరదాగా తిరిగితట్టా మనిపించింది. నిజానికి, ఆయన యిలాంటి పెళ్ళి పూలే గింపులు ఎన్నో చూశాడు. కానీ యొప్పటి కప్పుడు నూతనవధూవరులను చూస్తూవుంటే, యేదో అనూహ్యమైన ఆనందం కలుగుతుంది.

ఆయన యిలా ఆలోచిస్తూవుండగానే, కాంతమ్మగారు వాటిలోకివచ్చింది. వస్తూనే

"ఏమిటండీ! అలా చూస్తున్నారా?" అంది.

"ఏమీలేదు! మన నందు చివర కనిపిస్తోందే! ఆ పూలేగింపు యెవరిదా అని..."

"అదా!... మన వెంకట్రామయ్యగారు

కొడుకు పెళ్ళిచేశాడు కదండీ. మనకు కుభ లేఖకూడా వచ్చింది. మీకు జ్ఞాపకం లేదా—?"

"అవునువును! జ్ఞాపకంవచ్చింది. జానకి రాముడి పెళ్ళికదా!" అని కాస్త ఆగి "వాడికి యిప్పుడెన్నేకు" అని అడిగారు.

"ఇరవై యేళ్ళుంటాయనుకుంటాను. మన రాజా, వాడూ వొక ఈడు వాళ్లే!" అంది.

~~~~~

బి. విద్యాసాగర్

~~~~~

రాజకేళరంగారి మనస్సు కలుక్కుమంది. 'రాజా' అని అస్పష్టంగా తనలోనే గొణుక్కున్నారు. అవును! రాజా బ్రతికి వుంటే యిప్పుడు వాడికి యిరవై యేళ్ళు వుండేవి! తనుకూడా ఈవాడికి వాడిపెళ్ళి జరిపించేవాడు.....రాజాను నరించిన జ్ఞాపకాలు, కేళరంగారి మనస్సులో గజటిలాగా అలుకుంటున్నాయి.

పెళ్ళిచారి పలకీ మరంత దగ్గరకు వచ్చింది. ఇప్పుడు వధూవరులు బాగా కనిపిస్తున్నారు. జానకిరాముడి ముఖంలో యేదో క్రొత్తకళ్ళ వరిస్తోంది. సతీసమేతుడైన క్రైరాముల వారిలాగా వున్నాడు. రాజకేళరంగారు, జానకిరాముడిని చూడటం యిది మొదటి సారికాదు. అతనిని చిన్నప్పటినుంచి బాగా ఎరుగును. కానీ, ఈరోజున జానకిరాముడి ముఖంలో యేదో ప్రత్యేకత వుంది. మధు వర్మాలలో అతను చూడటానికి ముచ్చటగా వున్నాడు. సిగవడుతున్న నవవధువువంక జానకిరాముడు కొంటేగా చూస్తున్నాడు... రాజకేళరంగారు యిదంతా చూస్తూనే వున్నాడు. ఆయన కేవల అవ్వకమైన

ఆనందం కలిగింది. తన భువారుడు రాజాను జానకిరాముడిగా పూహించుకుని తృప్తిపడటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కానీ అలాంటి అనుభూతి ఆయన కాసేపుమాత్రమే అనుభవించగలిగారు. తర్వాత రాజానుగురించిన జ్ఞాపకాలు స్మృతిపథంలో మెరసినాయి. "మనం కూడా వారితో అలా తిరిగి వద్దామా!" అంది కాంతమ్మ తుణుకుతేపు అతరించుకున్న నిశ్శబ్దాన్ని భగ్గుంచేస్తూ.

కేళరంగారు పులిక్కిపడ్డారు. ఏమిటవ్వటానికి తోచలేదు.

"సరే! దానికేమి! అలాగే వెళ్దామా" అన్నాడు చివరికి.

"అయితే పదండీ! మీ పుత్రరీయం నేను పట్టుకొస్తాను" అంది లోపలకు పోతూ.

రాజకేళరంగారికి ఆ కృత్యమేసింది. ఆమెలోపుత్రకోటము నశించిపోయిందా అనిపించింది, పెళ్ళిచారిని చూసుంటే, తనకు రాజా జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు. కానీ తన భార్యకు వారిని చూసుంటే ఎటువంటి అనుభూతి కలుగుతున్నదో పూహించలేకుండా వున్నాడు.

కాంతమ్మ పుత్రరీయం తీసుకువచ్చి యిచ్చింది. కానీ, కేళరంగారు వానిని తీసుకుని పర్వీలో కూలబడారు.

"ఏమిటి మళ్ళీ కూర్చున్నారా," అంది.

"ఏమీలేదు! నాకెందుకో ఈ రోజు మనస్సు బాగాలేదు" అన్నాడు.

"నాకూ అలాగే వుందండీ" అంది ఆవిడ కంట తడిపెడుతూ.

రాజకేళరంగారి మనస్సు యిక అక్కడిలేదు. పెళ్ళిచారివంక చూస్తున్న కొద్దీ స్మృతిపథంలో రాజా మరంత సన్నిహిత దేవుడు.

అవును! రాజా బ్రతికిపోయి, ఈనాడు అతని యింట్లో ఉన్నాడు. తండ్రి ముచ్చటగా ఈనాటికి భూమిని పెళ్ళిచేసి అనందించాడు. కానీ నిధి బలీయమైంది. తండ్రిని భూమిని పేరుచేసి రాజేశ్వరం గారి కేవిరంలో నివ్వటం కురిపించింది.

ఈరోజు బానారాసుదిని చూస్తుంటే, శ్రీ ఖరం గారికి రాజా బాగా క్షాంతం కనుపన్నాడు.

మరిగూ ఈ పెళ్ళిగాడుకు అంతే వుంటాడు. పొడుగా, లావుగా వుండేవాడు. అతని కళ్ళలో ఏదో జ్యోతి ప్రకాశిస్తున్నట్లు వుండేది.

రాజా అందంగా వుంటాడు. ఎవ్వరూ చిరునవ్వులు చిందిస్తూ విహరిస్తూ వుంటాడు. అతను భోవరి కట్టుకుని, నిల్వలూర్చి వేసుకుంటే, రాజేశ్వరంగారికి ముచ్చటపెనుంది.

ఒకరోజు శ్రీఖరంగారు, ఈరోజు లాగానే — మర్నీలో మార్పునివున్నారు. అతని తండ్రి బ్రాహ్మణ వోక గ్రంథాన్ని చదివి, బానిసిగురించే ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో

రాజా అక్కడకు వచ్చి “ఏమిటి నాన్నా! ఆలోచిస్తున్నావు” అన్నాడు.

“ఏమిలేదు! తనివ్ అభిప్రాయాలను గురించి ఆలోచిస్తున్నాను.”

తక్కువ కావేళ్ళదాకా, వారిద్దరిమధ్యా, తనివ్, మార్క్స్ వైదికాంతాలనుగురించి చర్చ జరిగింది. రాజేశ్వరంగారికి యిలాంటి చర్చలలో పాల్గొనటమంటే సరదా! రాజా చాలా వుమారుగా మాట్లాడుతాడు. కానీ ఆ వుమారు ఎక్కువనేలే లేదు. కానీపటి లోనే, అతను నవస్థులో ఏదో ‘మధన’ పడుతున్నట్లు కనిపించాడు. తండ్రి యిది గమనించాడు.

“ఏమిటి బాబూ! ఏదో నీరయన్ గా ఆలోచిస్తున్నావు?”

“అహా! ఏమిలేదు” అన్నాడు రాజా వురిక్కి పడుతూ.

“ఏమి రేకపోవడమిటి! ఇందాకటి నుంచి చూస్తున్నాను. నవస్థ పరధ్యానంగా మాట్లాడుతున్నావు — నీకు నాదగ్గర సంతోష

మందుకో విశ్రాంతిలో వున్న దేదో నాకు చెప్పబాబూ!” అన్నారు రాజేశ్వరంగారు.

“ఏమిలేదు నాన్నా! మీతో వోక ముఖ్య విషయం మాట్లాడుదామనుకుంటున్నాను”

“ఏమిటిది! సంకోచించకుండ చెప్పు!”

“ఏమిలేదు! గోవా విముక్తికోసం సత్యాగ్రహం జరగబోతోంది. నేను అందులో పాల్గొందామనుకుంటున్నాను.”

రాజేశ్వరంగారు ఆశ్చర్యపోయారు. కానీ మరుక్షణంలోనే అనందించారు. తన భూమిని అంతటి సాహసానికి పూనుకుంటాడని ఆయన ఎన్నడూ అనుకోలేదు. రాజాకు యిలాంటి ఆలోచన కలగడం నిజంగా పూర్వజన్మ సుకృతం అనుకున్నారు. రాజామాదా భారతదేశపు వీరుల జావితాలలోకి ఎక్కుతాడు. అతని చరిత్ర కూడా సువర్ణాక్షరాలలో నిలిపబడుతుంది, తరతరాలుగా, గోవా స్వాతంత్ర్యవిరులలో, రాజా పేరుకూడా నలుగురు చెప్పబడతాడు. అతని ఖ్యాతి దేశమంతటా వ్యాపిస్తుంది.

రాజశేఖరంగారు అంతవరకు పూహించారు. కొడుకుని నిరుత్సాహపరచటం ఆయనకు అవినీతమనిపించింది. అందుకే, ఆయన ఈవిషయం భార్యతోనూ సంప్రదించకుండా తన అంగీకారం తెలియజేశారు.

రాజు ఏదో పనిమీద బజారువైపు వెళ్లిపోయాడు. శేఖరంగారికి ఈ రోజు ఎంతో ఆనందంగా వుంది. తన కుమారుడు కూడా ప్రయోజనకరమైనాడు. అంతా సంతోషంగా జరిగితే, గోవాను సామ్రాజ్యవాదుల బంధనాలనుండి విముక్తిచేసి, విజయలక్ష్మిని చేపట్టి తిరిగి వస్తాడు. అప్పుడు మనదేశములోని ప్రజలంతా వీరులను సన్మానిస్తారు. నల్లకూరారీ గురించే చెప్పకుంటారు. అప్పుడు ఈ పూరేమిటి? దేశమంతటికీ రాజు పేరు తెలిసి పోతుంది. అంతేకాదు! నలుగురూ, అప్పుడు తనను గౌరవంగా చూస్తారు. వీరపుత్రుడి తండ్రికావడం కూడా అద్భుతమే!

ఏ పని చేసినా, కీడించి మేలెంచ

మన్నాడు. అందుకే రాజశేఖరంగారు మొదట రాజు వెళ్లితానని వాస్తవంలేదు. కానీ, రాజుయొక్క ఉత్సాహం, అతని ధైర్యం చూశాక, తద్దనటానికి మనసాపస్తేదు.

ఆరోజు రాత్రి రాజు తిరిగి చెప్పకుండా పూరువిడిచి వెళ్లిపోయాడు. ఆవిడకు తెలిసే గోల పెడుతుందని అతనికి తెలుసు. అందుకే ఆవిడ నిద్రపోతూ వుండగా, తండ్రిని లేపి, ఆయనతో చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. రాజశేఖరంగారు కుమారుడిని దీపించి పంపించాడు.

మర్నాడు కాంతమ్మగారు, కొడుకు కనపడటం లేదని గోలపెట్టింది. రాజశేఖరంగారు మాత్రం నిండు కుండలాగా, యేమి లోణకమండా, ఆవేశకు తనకుతోచిన సమాధానం చెప్పి పూరుకున్నాడు.

* * *

ఆగస్ట్ 15-వ తేదీన కొంతమంది వలంబీరు గోవాలో ప్రవేశించారు. తర్వాత యేమి జరిగిందీ వివరంగా చెప్పనవసరం లేదు.

■ రోజు రాత్రి రాజశేఖరంగారు లేడియోలో వార్తలు విని కుప్పలాగా కూలిపోయారు. రాజు తుపాకి కొల్లులలో మరణించినట్లు లేడియోలో చెప్పారు. తనకుమారుడే! సంచలనం లేదు! పూర్తిపేరు కూడా చెప్పారు.

రాజశేఖరంగారు చాలాసేపటి వరకూ లేరుకోలేకపోయారు. తర్వాత మెల్లగా లేచి, భారంగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ వెళ్లి భార్యకు ఈ విషయం చెప్పారు. ఆవిడ గొల్లుమంది.

“అయ్యో! నారాజు!—నాతో చెప్పకుండా పోయావేమి చిట్టితండ్రి!...నాతో చెప్పివుంటే, నిన్ను పోనిచ్చేవాన్నా!” అంటూ పెద్దపెట్టున ఏడవటం మొదలు పెట్టింది. ఇది విని, పక్కయిళ్లలో వున్న నలుగురూ అక్కడకు చేరారు.

అంతా విషయం తెలుసుకుని, చాలా దుఃఖించారు. కానీ లోలోన వారు కొంత వరకూ ఆనందించక పోలేదు. తమ గ్రామానికి ఖ్యాతి తెచ్చిన రాజు పేరును సత్కరించుకుంటూ, తమ మనస్సులోనే, అతనికి శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు. కొంతమంది రాజశేఖరంగారిని చూసి ఈర్ష్య కూడా పడ్డారు. ఇది చాలా విచిత్రమైన సంగతి! రాజులాగా తమ కుమారుడు కూడా ధైర్యం చేసి గోవాను వెళ్లి లేజుమని విచారించాడు. అలా విచారించినవారి సంఖ్య చాలాతక్కువ. చూస్తూ చూస్తూ కుమారుడి ప్రాణాలను బలియివ్వడానికి ఎవరు సాహసిస్తారు?

రాజశేఖరంగారు పుత్రకోకోతో అను

తంగా దుఃఖిస్తూ కూడా, వొకచెంప కొద్దిగా మనస్సులోనే ఆనందించారు. తను కన్నీ కలలు ఘలించినాయి. తన కుమారుడు వీరు డైనాడు. అమరజీవి అయి ప్రజల స్మృతి పథంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయినాడు. ఇక తనకు కావలసిన దేముంది? తనపేరు పూర్వ నలుగురూ చెప్పుకుంటారు. అందరూ తనను గౌరవంగా చూస్తారు. ఈ భావన ఆయనలో కలుగగానే, వస్తూన్న దుఃఖాన్ని దిగ్వింసకున్నాడు.

కాంతమ్మగారి చుట్టూ ఆడవాళ్లు చేరి రాజు అకాలమరణానికి తమ సానుభూతి తెలియజేశారు. ఇది ఇలావుండగా, రాజశేఖరంగారు, తనను పలకరించడానికి వచ్చిన వారితో మెల్లగా అసలు విషయం చెప్పేశాడు. అది విని వారంతా ఆశ్చర్యపోయారు. కుమారుడికి ధైర్యం చెప్పి, ఇలాంటి వుద్ద్యమాలలో పాల్గొనమని పురికొల్పే తల్లిదండ్రులు ఎంతమంది వుంటారు? రాజశేఖరంగారు ఇలాంటి సాహసానికి పూనుకున్నాడంటే, ఆయనను నిజంగా అభినందించాలి. ఒక పారుడిని కన్న గౌరవం ఆయనకు దక్కింది. కొంతమంది ఈవిధంగా అనుకున్నారు. మరి కొందరు రాజశేఖరంగారు చాలా తెలివి తక్కువవని చెబాడనీ, అన్యాయంగా కుమారుడిని దేశంకోసం త్యాగం చేశాడనీ అన్నారు. “అంత కీర్తి కావాలని అనుకున్నవాడు తనే పోలేకపోయాడా?” అని ఆయనను మనస్సులోనే నిందించారు.

కాంతమ్మగారు ఇంకా ఏడుస్తూ నేవుంది. చూడవచ్చిన ఆడవాళ్లు ఒక్కొక్కరూ వెళ్లిపోయారు. రాజశేఖరంగారు మాత్రం అసలు విషయం భార్యకు చెప్పలేదు. చెబితే యంకేమైనా వుందా?...

మర్నాడు సాయంత్రము శేఖరంగారు కబ్బుకు వెళ్లారు. కొంతమంది మంచి వుషారుగా చీట్లపేక ఆడుకుంటున్నారు. రాజశేఖరంగారు అక్కడకు వెళ్ళకుండా తిలుపు చాటునవుండి వాటమాటలు వింటున్నాడు. వారు తన విషయమే మాట్లాడుకుంటున్నారు.

“అయినేదో పెద్ద ఘనకార్యం చేశాననుకుంటున్నాడు. నిన్ను వాళ్ళింట్లోకి వెళ్ళే అసలు విషయం చెప్పాడు. అయినే రాజుకు ధైర్యం చెప్పి, పంపించాడట!.. ఇంతకంటే విచిత్రం యేమైనా వుంటుందా! చూస్తూ చూస్తూ ఏ తండ్రి అయినా కొడుకుని బలియిస్తారుటండీ?” అంటున్నాడు ఆనందరావు.

“అజేనండీ! నాకూ ఆరం కాకుండా వుంది. అంత కీర్తికోసం తనపోహలాడేవాడు తనే పోలేకపోయాడా?” అంటున్నాడు వెంకట్రామయ్య.

రాజశేఖరంగారు యిక అక్కడ వుండే (44-వ పేజీ చూడండి)

పెప్సో గొంతు మరియు

గుండె చిట్టల్లను మీరు సేవించేయడం మీ దగ్గు త్వరితంగాపోవును

ఒక పెప్సోను తాగిం, అందరి కనుకకక తరచు జరిగే అవిడను ఆస్పందింపండి; అది పోవుచుపోగట్టి, గొంతునొప్పి, లోమొక కదిలేమును, దగ్గు లేక ఆయనను కలిగించే శ్రమనుకు తప్పదు. పెప్సో తక్షణకాలమున, శీఘ్ర వివరమున గలిగించును.

పెప్సో-వీటిలో హానికర కేవలము లేవు. సిల్లెలకు మరకకరంగా ముగ్గువచ్చును.

లోమున్న పదిశ్రమములు, గొంతు నొప్పి, పదిశ్రమ, అదిక కపము జలుములు, దగ్గులను త్వరితంగా వివరించును.

మనం వ్యాపారందరివద్ద ఆమ్మలనున్నవి నీ ఇ. పురపొర్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

PPY-34 TEL

పోలో ఏజెంటు: దాదా ర్ జో, 86 నెలపు వాయకన్ ఏపి ముద్రాను-8

నక్షత్ర ఫలితాలు

[25-3-59 మొదలు 31-3-59 వరకు]

గ్రహ స్థితి.

శుక్ర	శు	బు	
	తే 29 దీని కుజుడు మిథునములో ప్రవేశించును.		
	కన్య, కుల, కృత్తిక ధనస్సులలో చంద్రుడు		
శ	గు	రా	

* అశ్వని [చూ. చే. చో. లా] *

ఈ వారము మీకు కార్య భారము ఎక్కువ. రాబడి తక్కువ. గృహోపసరములు తీరక కలతలు. ఆరోగ్యము చెనుచున్న నూచ నలు కనబడగానే జ్వరదీక్షిత్వ పొందడమే కాకుండా గ్రహరాశి నరవికాంతిచేయించుట మేలు. ఉద్యాగములకు కొత్త సమస్యలు. వరకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. 28 ఆహారోగ్య సూచనలు. 27, 28, 29 పితృవర్త సహాయము, కార్య లాభము, ప్రయాణము. 31 రాజకీయవాదులకు ఆందోళన, అధిక ఖర్చులు.

* భరణి [రి. లా. రే. లో] *

ఈ వారము మీకు మొదటి నిరాశగా వున్నా మిత్రసహాయమువల కార్యలాభము పొందుతారు. ధనలోపమువల ఆందోళన. ఉద్యాగములకు ఏమంత బాగుండదు. విద్యార్థులకు బద్ధకమువల చదువు సాగదు. ఆవుల ఆరోగ్యము ఆందోళన కలిగియుంది. వారములో అవయోగములున్నా మిత్రసహాయము కార్యసిద్ధి, విదేశీయుల పరిచయము, విచిత్ర కనుసంపాదనవంటి కుభయోగములు కూడా వుంటాయి.

* కృత్తిక [ఆ. ఈ. ఈ. ఏ] *

ఈ వారము మీకు విశ్రమయోగము. కార్యచరణలో ఆటంకములు కలుగుతాయి. వివాదిబలము నువయోగించి ప్రయత్నించి వా కార్యసిద్ధి వుండదు. దేశికవచ్చేబు అవ సరములకు సరిపోక ఇబ్బందిచే ఆకాంతిగా వుంటుంది. మారమంధున్న అమ్మయలకు

అహారోగ్యముగా వుందని తెలిసి వ్యభవక తారు. అయిననూ దైవానుగ్రహముచే అన్నీ సరిపడతాయనే మనోధైర్యముతో వుంటారు. ఉద్యాగములకు అసిమితము. వరకులకు ఆందోళన. 28 నిలకడలేని స్థితి. 28 ప్రయాణము. 27, 28, 29, నష్టద్రవ్యప్రాప్తి, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దేవతాదర్శనము, వింతలను చూచుట. 31 ఆరోగ్యచింత.

* రోహిణి [ఓ. వా. ఏ. వూ] *

ఈ వారము అనుకున్నట్లుగా బిల్లు చేతికి రాకపోవుటచేతను అధిక ఖర్చుల చేతను ఆకాంతి కలుగుతుంది. కొద్ది వ్యయము కొంతవరకు అనుకూలమి. ఉద్యాగములకు అధికాయల తొందరలు. వరకులకు ఆకాంతి.

బి. నరసింగరావు

భార్యకు ఆరోగ్యము బాగుండదు. వ్యవహారముల పరిష్కారములో దుష్ప్రస్థితిలో వివాదము. విద్యార్థులకు చదువుపై అనాసక్తి. కార్యభారము. త్రిప్పట, 27, 28, 29 ధన లాభము. కార్యసిద్ధి. 31 వివాదములు, భార్య ఆహారోగ్యము.

* మృగశిర [వే. వా. కా. కీ] *

తలకుమించిన పనులు మీద వేనుకొని, కార్యసాధన అవసరమిట్టి నిరుత్సాహపడక పట్టుదలతో ప్రయత్నించి కుదకు ఫలమును పొందుతారు. పోదర సహాయము కొంత అనుకూలత కలిగియుంది. ఉద్యాగములకు అధికాయల చురుకునూటలచే మనోవ్యభ కలుగుతుంది. అవసరాలు తీరనందున ఇంట్లో ఆకాంతి. ప్రమాదములవల గాయములు కలుగవచ్చును. రసాయినిక బద్ధాధములు, ఎరువులు వ్యాపారములకు, గమల యజమానులకు లాభము. 28 కార్యభారము, ఆటంకములు. 28, 27, 28 పోదర సహాయము, కార్య లాభము 31 ప్రమాదనూచన.

* ఆరుద్ర [కూ. ఖ. బి. ఛ] *

ఈ వారము మీకు యోగకాలము. బంధు సహాయము అధికాయల సహాయము కలుగుట చేతను ఆటంకములను గడిచి కార్యలాభము

పొందుతారు. అదాయమువృద్ధి అభివృద్ధి కవులు నూతన రచనలు చేస్తారు. బంధువుల తేమవార తెలిసి సంతోషిస్తారు. విద్యార్థులకు ఉత్సాహముగా వుంటుంది. గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, కలులకు, చిత్రకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము.

* పునర్వసు [కే. కో. హా. హా] *

ఈ వారము మీకు మంచి భాగ్యయోగము. అనుకున్న బిల్లు చేతికి వస్తుంది. ఇబ్బందులు తీరుతాయి. దావాలోలో గలుపు పొందుతారు. పిల్లల బాగురకు చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. వివాదాల్ని వృద్ధి కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు చదువు సాగుతుంది. వ్యాయసాన ఉద్యాగములకు, వ్యాయవాదులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

* పుష్యమి [హూ. హే. హో. హా.] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. ధనయోగంవుంటుంది. సంగీత సభలు కవితా గోష్ఠివంటి వినోదాలలో పాల్గొని ముహూర్త భోజనము పెండిపాత్రలలో చేస్తారు. కుభ కార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూలు, బట్టలు, వియ్యము, పెండి వరకులకు లాభము. విద్యార్థులు ఉత్సాహముగా చదువుకుంటారు. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుగా వుంటుంది.

* ఆశ్లేష [డి. డూ. డే. డో] *

ఈ వారము యోగదాయకముగా వుంటుంది. అసంపూర్తిగా వుండిపోయిన పనులు లాభకరముగా ముగుస్తవి. కుభ, పుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూతన గృహ నిర్మాణమునకు ప్రయత్నిస్తారు. ఉద్యాగముల సహజా పెరుగుతుంది. వరకులకు విలువగల వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో ఎక్కువలాభము. వారమంతా కుభ యోగములతో కూడియున్నా మటుంబ కలహముచే ఆందోళన కలుగుతుంది. వారమంతా మటుంబమున ప్రస్థితిలోనూ, విశ్రమలోనూ విచారించుకోవలెను.

* మఖ [మా మీ మూ మే] *

ఈ వారము రాబడి తక్కువ. కార్య భారము ఎక్కువ. గృహోపసరములు తీరక స్వర్ణలు తప్పని. ఆహారోగ్య నూతన చనలు కనపడగానే జ్వరదీక్షిత్వ పొందడము, రవికాంతిచేయడం ముంది. ఉద్యాగములకు కొత్త సమస్యలు. వరకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. వారమంతా భయందోళనతో కూడి వున్నా పితృవర్తమునుండి కుభయోగము కలుగుతుంది.

రోడ్డులు...

జాతీయ రహదారులు
పట్టణపు రోడ్లు
జిల్లా రోడ్లు
పంచాయితీ
వలెలూరి రోడ్లు
కారిడారులు
కొత్తవాళ్ళున్న రోడ్లు
మొదటి ప్రాంతం మున్నగు
గట్టగా ఉంటున్న వాడవలసింది

కాంక్రీట్

కాంక్రీట్ రోడ్లను నిర్వహణ అర్హులు
తక్కువ మరియు ఎక్కువ
కాలము నర్వహిస్తాయి.
వెలితము :
విదాదికయ అర్హు తక్కువ

— ప్యాకెట్ ఉత్పాదన ఒక కృషి పరిశ్రమ
— అప్రెసియేటివ్ నిమెంట్ కంపెనీస్ లిమిటెడ్
— నిమెంట్ మార్కెటింగ్ కంపెనీ లవ్ ఇంటియా ప్రైవేట్ లి.

దిట్టమైన కట్టడములకు
ఎసీసీ సిమెంట్
ఉపయోగించండి ఇది
యిప్పుడు కాంక్రీట్ ధరలో
కావలసినంత లభిస్తోంది

ACC.59.3E TL

EVEREST

నటులకు యోగకాలము. 81 న కుటుంబ కలహము.

• మూల [యే, యో, యా, యీ] •

ఈవారము కార్యభారము ఎక్కువ. వింత జూటలు విమటి పరాక్రమమువలల ఘనత, ప్రయాణము ధనలాభము వుండును. అకాల భోజనమువల్ల అశాస్త్రోగ్యనూచనలు కనపడ గానే జాగ్రత్తపడుట మంచిది. ఉద్యోగము లకు స్వల్ప అనుకూలత. విద్యార్థులకు చదువు నరీగా సాగదు. రాజకీయవాదులకు వార మంతా అలజడితోపాటు అనుకూలత. 81 న అశాస్త్రోగ్యం.

• పూర్వాషాఠ [దూ, ధ, ధా, ధీ] •

ఈవారము తలపెట్టిన పనులు నెరవేరవు. అలశ్యము కలుగుతుంది. వ ర్రకులకు లాభము ఎక్కువ. ఆత్మీయుల ఆశోగ్యం చికాకు కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగములకు వన పర్యత ప్రాంతములకు బదిలీ అయే నూచనలున్నవి. రహస్యములకు కనిపెట్టెటకు వినియోగించ బడుతారు. వారమంతా చికాకుగా వున్నా వారాంతములో మిత్రసహాయము, విదేశీయుల నరీచయము, కార్యసిద్ధి జరుగును.

• ఉత్తరాషాఠ [బె, బో, బా, బీ] •

ఈవారము ధనాభావము ఎక్కువ. ఎవరి భవోయంతల కార్యసాధన చేదామనుకుం టాలో వారీవల నే ఆటంకములు కలుగుతవి. వయోవా దె వలలవల క్రమేణా కార్యాను కూలత అవుతుంది. ఇంట్లోవారి ఆశోగ్యము బాగుండుదు. ఉద్యోగములకు ఒత్తిడి. వ ర్రకు

లకు నిరాశ. విద్యార్థులకు మంచిరోజులు కావు. వారమంతా ఎంత ఆందోళనవున్నా సాధుపక్ష సాంగత్యము, తుగ్ధతే త్ర సంచారము, జీవతావర్సనము, వింతలను జూచుట, నష్టద్రవ్యలాభము కలుగుతవి.

• క్రవణము | జూ, జే, జో, జూ | •

ఈవారము అనుకూలతకన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. యత్న కార్యములు క్రమాధిక్య ముతో ఫలీ సైది. కోర్టుదావాలు అనుకూలీ సైది. కోర్టు దావాలు అనుకూలీ సైది. పరోపకారా యత్న పడి సాగక నిండలు పొందుతారు. భార్య ఆశోగ్యము నరీగా యుండుదు. ఇచ్చి వున్నుకోనేపట్ల వివాదములు. ఉద్యోగము లకు అధికారుల ఒత్తిడివున్నా తోటివారి సహకారము లభిస్తుంది. వ ర్రకులకు వార మంతా నిరాశ. వారాంతమున లాభము. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగదు.

• దవిష్ట | గా, గీ, గూ, గే | •

ఈ వారము ఎన్ని అవాంతరములుచచ్చినా పట్టుదలతో ప్రయత్నించి కార్యలాభము పొందుతారు. ఆశించిన ధనం సమయాని కందక అప్పు చేస్తారు. ఆత్మీయుల వల నిండలపాలవుతారు. చెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల తప్పు వచ్చును. గనుల యజమానులకు భూస్వాములకు ఇంజనీరింగుకాఖ ఉద్యోగులకు, రంగులు లోహపు సామానుల వ్యాపారులకు, కష్ట

ముతో నూడిన లాభము 81 న ప్రమా ధయం.

• కచిపిషం [గో, సా, పీ, సూ] •

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. బంధు వుల సహాయముతోను అధికారుల సహాయము తోను, ఆటంకములు గడిచి ఫలం పొందు తారు. అదాయము వృద్ధి అవుతుంది. పెద్ద జ్యోతిషజాస్త్రు ప్రసంగాలు చేస్తారు. ఈవార్య దిక్కునుండి శ్రేమము తెలుస్తుంది. విద్యార్థులకు మంచి కాలము. కవులకు శిల్ప లకు, గణితజాస్త్రుజ్ఞులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 26, 27 తేదీలలో ధనలాభ ము, కార్యసిద్ధి.

• పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, డీ] •

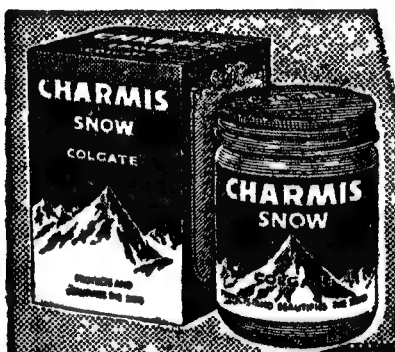
ఈ వారము మీకు యోగదాయకముగా వుంటుంది. ఆశించిన సామ్యు చేరిక వస్తుంది. నూతన కార్యములు ప్రారంభిస్తారు. కోర్టు దావాలో కొంత అనుకూలత వుంటుంది. పండిత గోష్ఠి జరిపిన విషయాలు తెలుసు కుంటారు. వారమంతా కుభయోగము లున్నా కొంత ఆందోళనతో కూడి వుం టుంది. ధన లాభము వుత్తరుల అభివృద్ధి, కార్యసిద్ధి 26 న అధిక భర్తలు. విద్యార్థు లకు చదువు బాగా సాగుతుంది. న్యాయ వాదులకు, న్యాయసాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, పాఠశాలీయులకు మేలుకాలము.

• ఉత్తరాభాద్ర [దూ, కం, ఛా, ఛా] •

ఈ వారము వినోదములలో పాల్గొనుట దధి, క్షీరమధుర పదార్థయు క్త భోజనము రజతపాత్రలలో భుజించుట, తలచిన కార్య ములలో జయము, నీటిమీద ప్రయాణము, తెలని వస్త్రములుకొనుట, మొదలగు యోగ ములు కలుగును. ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, బియ్యము, ద్రవపదార్థ అ క్రియమిత్రయములలో వ ర్రకులకు, లాభము కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు నటీ నటులకు మేలుకాలము వారాంతమున అధిక ఆందోళన.

• రెవతి | డే, దో, డా, డీ | •

ఈ వారము ధనధాన్యాభివృద్ధి, వశ వృద్ధి, కృషి మూలకముగా లాభము, వివాహాది కుభకార్యములలో పాల్గొనుట, ఇష్ట వస్తు లాభము. పరోపకారమువల్ల క్రితంటి రాజ యోగములు కలుగును. విద్యార్థులు వివోదము లలో పాల్గొన్నా చదువు బాగా సాగు తుంది. నిలువగల వస్తువుల క్రియమిత్రయము లలో వ ర్రకులకు రెట్టింపు లాభము. కవులకు గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము స్త్రీలతోనూ ఆవులతోనూ. విందు వివోదము 18 న కుటుంబకలహమున

మీ సాందర్యమును
ఎంపాందించుటే గక..
అన్ని ఋతువులలోను
కాపాడును

ప్రత్యేకమైన
సువాసనతో కూడినది

బాలసాహిత్య

సర్వలచే ఒక రోదన
సంఖ్యగ దూషించబడే
నైష్ఠమాంక ప్రాముఖ్యము
నవిస్తరముగా రచింతు !

గోషస్త్రీ పరివేష్టిత
దాపద్మాంధవుని కున్న
అలంకరణ సామగ్రులు
తెలుసుకొనుడు - వెరసి ఏడు !

కస్తూరీ, కాన్తుభమ్మా,
నవమా క్షికమ్మా, వేణువు,
కంకణమ్మా, హరిచందన,
ముక్తావళులనెడి ఏడు !

శ్రీరాముని జన్మతార
తారలలో ఏడవదే !

లక్ష్మించుము పునర్వసును
అశ్వినీలో మొదలుపెట్టి !

చరమాత్ముని కుక్షిలోన
పడునాలుగు భవనమ్ములు !
ఏడు ఊర్ధ్వలోకమ్ములు,
ఏడు అధోలోకమ్ములు !

“నప్త ద్వీపావసుంధ
రా” యను వాక్యమ్ము తెలుపు
ద్వీపమ్ముల సంఖ్యకూడ
ఏపుమీట ఏడేయని !

హిమాచలము, హేమకూట,
విషధ, వింధ్య, మాల్యవంత,

సప్తమాంకం

• గంధ మాదనమ్ము పారి
యూత మనే నగము లేడు !

కళ్యపుడూ, అశ్రీ, భర
ద్వాజుడు, విశ్వమిత్రుడు,
గౌతముడూ, జమదగ్నీ,
వశిష్టడూ నప్తఋషుల్ !

లవణ, ఇక్షు, సురా, సర్పి,
దధి, క్షీర, జలార్ణవాల
గురుగభీర సాగరాలు
వెరసి ఏడు - తెలుసుకొనుడు !

సర్వల సమ్మోహపటచు
సంగీతపు స్వరము లేడు !

ధర్మపరులు పాండవ సై
న్యపు టక్షోహిణులు ఏడు !

అది, సోమ, మంగళ, బుధ,
లక్ష్మీ, శుక్ర, శిరవారా
లేడుగ విభజించినారు,
ఎల్లరు తమ కాలమ్మును !

బాలల దనరా సరదా
పండుగ - మాసాలలోన

ఆశ్వయుజ మాసమాను ;
నెలలలోన ఏడవదది !

తిరుపతి పర్వతము లేడు !
హరిధనుస్సు రంగు లేడు !
పద్మప్రియుని హయము లేదు !
ప్రభంచమున వింత లేడు

కాని, పరక, అణా, బేడ,
పాపు, అర్థహాపాయీ
యాపాయీ నాణెమ్ములు
పాతవాటిలోన ఏడు !

ఒకటి, రెండు, ఐదు, పదీ,
పాతిక, యాభై, నూటూ,
నయాపైన నాణెమ్ములు
క్రొత్తవాటిలోన ఏడు !

ఏడవగా ఒక్క అంకె !
ఏడవ నొక వత్సరమగు !
తాతయ్యకు పదివళ్ళన
పదికావని - పడి డెట్టె ॥

“వెలది, జూదమ్మా, పానమ్ము,
వేట, పలుకు ప్రల్లదమ్ము,
దండపు పరుసదనమ్మో,
సొమ్ము నిష్ప్రయోజనముగ
వమ్మునేత - అనెడి నప్త
వ్యసనమ్ముల జనదుతగుల”
అని చెప్పెను మును విదురుడు
శిరోధార్య మతని సూక్తి !

“అతి క”

నిజమేన విలువ

అది కరత్యాలం. తోటల్లోనూ, ఉద్యానాల్లోనూ ఉన్న చెట్లన్నీ ఉదాసీనంగా ఉన్నాయి. వాటికి పూవులులేవు. కాని తోటలో నున్న నరస్సులో మాత్రం ఒక అందమైన కమలం వికసించి ఉంది. అంతసుందరమైన కమలం వసంతంలో కూడా వికసించడేమో. ఆ పువ్వును చూడగానే తోటమాలి ఆనందం పట్టలేక పోయేడు.

తోటమాలి మనస్సులో ఇలా ఆలోచించేడు. “ఈ పువ్వున్నీ రాజుగారికి కానుక ఇస్తాను. వారికి పువ్వులంటే ఎంతో ప్రీతి. వారు ప్రసన్నులయితే నాకు ఘనంగా బహుమాన మిస్తారు.” వాడాపువ్వుని కోసి పట్టుకొని రాజమహాలు దగ్గర కెళ్లి, దర్శనానికి కాచుకొని నిలబడ్డాడు.

నగరానికి వెలుపల బుద్ధభగవానుడు వటవృక్షంక్రింద విశ్రమించి ఉన్నాడు. రాజమహాలు మంగళవాద్య ఘోషలతో ప్రతిధ్వనించుతున్నది. పూజాద్రవ్యాలతో నిండిన పల్లెరాలు పట్టుకొని స్త్రీలు మంగళ

గీతాలు పాడుతూ బయటకు వచ్చేరు. మహారాజు ప్రసన్నుడై భగవానుని దర్శనానికిని బయలుదేరుతున్నాడు.

కమలంయొక్క వెయ్యిదళాలూ వికసించి ఉన్నాయి. తోటమాలి వాటిని చాలాశ్రద్ధతో అమరించేడు. అందులోని మకరందబిందు వాక్కుక్రిందపడనియ్యలేదు. ఈ లోపు ఒక సెట్టి ఆత్రోవంట వచ్చేడు. ఆ పువ్వును చూచిచూడ్డంతోనే సెట్టికి దాన్ని కొనాలనిపించింది.

సి. నాగభూషణరావు

తోటమాలిని నమోపించి యిలాగన్నాడు: “ఈ పువ్వు అమ్మతావా? నేను బుద్ధభగవానులవారు వచ్చారు. చెప్ప; ఎంతకిస్తావో, చెప్పు.”

“ఒక చిన్నంయెత్తు బంగారం ఇస్తే ఇచ్చేస్తాను, అన్నాడు మాలి. సరేనని సెట్టి దానికి నమ్మతించేడు.

ఆ సమానదళ కమలాన్ని చూసేసరికి రాజుగారికి చాలాకుతూహలం కలిగింది. మాలినిపిలిచి, “ఏ వెలకు దీనిస్తావు?” అని ప్రశ్నించేడు.

మాలి నమ్రతతో జవాబిచ్చేడు: “ఇప్పుడే సెట్టి జేరమాడి ఒప్పుకున్నాడు మహాప్రభో.”

రాజు: ఏధరకేమిటి.

మాలి: ఒక చిన్నం ఎత్తు బంగారానికి.

రాజు: నేను పది చిన్నాలిస్తాను.

సెట్టి: అయితే నేను ఇరవై ఇస్తాను.

అలా చూస్తూఉండగానే కమలం యొక్క విలువ పెరిగి పోయింది. ఇంతట్లో తోటమాలి ఇలాగన్నాడు: “సెట్టిగారూ, క్షమించండి. మహాప్రభో, తాము మన్నించండి. నేనీ పువ్వు అమ్మను.” దాంతో రాజు, సెట్టి నిరాశచెంది వెడలిపోయేరు.

తోటమాలి ఆ పువ్వునిబట్టికొని అక్కడనుంచి బయలుదేరేడు. ఆత్రోవంటపోతూ, బుద్ధభగవానునికి కాస్తా దీన్ని ఇవ్వడానికి వాద్దరూఇంత పోటీపడ్డారుకదా; బుద్ధభగవాను డెంతటి ఘోరమౌతో? ఆయనకేపువ్వు నేనే ఎందుకీయకూడదు,” అని ఆలోచించుకున్నాడు.

బుద్ధభగవానుడు వటవృక్షం నీడను పచ్చాననంపై కూర్చున్నాడు. వారి నుదుటిపై మహాజ్వలలేజం, ముఖంలో శాంతి రూపాంది ఉన్నాయి.

తోటమాలి తిన్నగా ఆ దిక్కు తుని పాదాలవద్దకు వెళ్లి, క్రిందను కూర్చుని, శిరస్సు వంచుకొని,

| కాంచీలు. వారిర లాగు డి విజయవాడ.

ఆ కమలాన్ని సమర్పించేడు. చెట్లపై పక్షులు గానంచేయ నారంభించేయి చల్లగాలి మెల్లగావీచి ఆ కమలం యొక్క పరిమళాన్ని నాలుగు దిక్కులా వ్యాపింపజేసింది. వాయు మండలమంతా ను వా న న లతో నిండిపోయింది.

బుద్ధ భగవానుడు ప్రసన్నుడయ్యాడు. చి అ న స్వ తో ఇలా గన్నాడు. “వత్సా! ఏ మ యి నా చెప్పాలా—ఏమికావాలి నీకు?”

మాలి గద్గదస్వరంతో జవాబిచ్చేడు: “స్వామీ! ఏమీ అక్కర లేదు. మీ పాదధూళికణము మాత్రం కావాలి.”

[ఒక హిందీకథ ఆధారంగా] ★

మంచి జాగ్రత్త

రాముడు : ఒకేయ్, అకొత్త అబ్బాయి నన్ను ‘పూల్’ అన్నాడు.

భీముడు : ‘పూల్’ అంటే ఏమిటా?

రాముడు : అదే నా కూతెలియలేదు. ఎందుకైనా మంచి దని ఒకటిచెప్పుకున్నానే.

* * *

అన్యాయం

రామారావు : “నేను రమణారావు అనే మారుమరుతో కథరాసి పత్రిక పంపించానోయ్.”

సుబ్బారావు : “అన్యాయం. నీవు గల ఎన్ని వందలమంది అమాయకుల్ని నిష్కారంగా అనుమానిస్తావో చూడు.”

క్రొత్త డిజైను సీసా

తాతావారి జనప్రియమైన తల నూనెలు మరియు షాంపూ యిప్పుడు పట్టుకొనుటకు వీలై వ అందమైన క్రొత్త సీసాలలో దొరకుతున్నాయి!

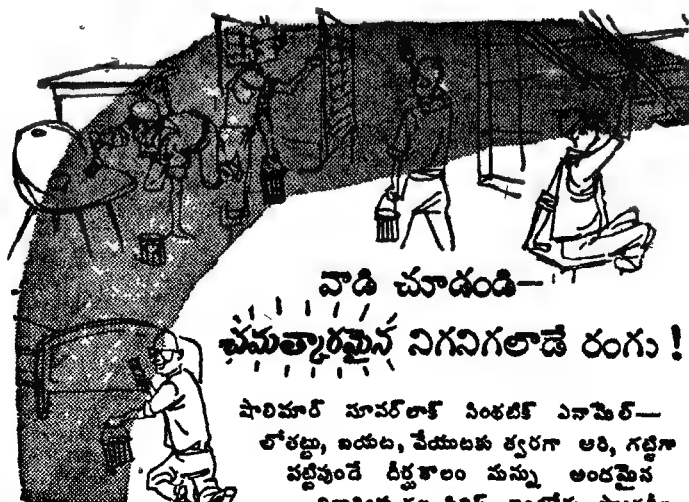
శ్రీమంతు విగనిగారుకూ పెత్తగా ఉండేలా ఉంటాయి.

కె.కె.ఆర్. యిర్ల కంపెనీ లిమిటెడ్

TM 7343

మిమిమిమి

తినగనగా ఒక మేక. అది మంద పోతోంది. పోయిపోయి ఒక అడ
నుండి తప్పకొంది. అందిన ఆకు విలో ప్ర వే శిం చిం ది. ఎదురుగా
లలముల్ని కొరుకుతూ అలా సాగి సింహం వస్తోంది. ఒళ్లు ఒక్కసారి

వాడి చూడండి—
చమత్కారమైన నిగనిగలాడే రంగు !

షాలిమార్ హావర్లాక్ సింథటిక్ ఎనామెల్—
లోతట్టు, బయట, వేయబడు క్వరగా అరి, గడ్డిగా
వర్ణిస్తుండే దీర్ఘకాలం మన్ను అందమైన
నిగనింపు గల పిన్స్. ఇంట్లోను, ప్యావ్లర్ల
లోను ఎటువంటి ప్రదేశానికైనా
ట్రైకోమ, డ్రేప్స్, రేక్ వస్తు
వును మంచి వేయవచ్చును.

జడవిలో నోకటి కంటి వాడికొనుటకు
38 రంగులలో! పెంట, 1 గాంజు మరియు
5 గాంజు క్రమంలో లభింతు.

**షాలిమార్
సూపర్లాక్**
సింథటిక్ ఎనామెల్

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.
Calcutta - Bombay - Madras - New Delhi - Kanpur

భయంతో కంపించిపోయింది మేకకు.
ఇలా ఆలోచించింది : “నన్నెట్లాగూ
సింహం చంపుతుంది. అయితే తీక
యొ క్రి ప ని చూస్తాను. పారితే
మంచిదే. పారకపోతేనో! నన్ను
చంపి తింటుంది. నన్నుగడ పన్నక
పోయినా చంపేది భాయమేగా!”
ఈ తలపు తలలో పాదమడంతోనే
చెదరిన ధైర్యాన్ని కూడ దీసి
కొన్నది. సింహం సమీపించగానే
సమ్రతతో నమస్కారం చేసింది.

**రాచాబత్తుల
వీరరామనయ్య**

మచ్చుకైనా భయం కనపడడంలేదు
మేకలో.

“ఇదేమిట మేక వైఖరి!” అని
విస్తుపోతూవుంది సింహం.

“వింతపడే సమయం కాదండీ
యిది. గొప్ప విపత్తు సంభవించ
బోతూవుంది మీకు,” అని మేక
అంది.

“ఇది ఒక అల్పజంతువు. నైగా
నా సమీపాన వుంది. కొద్దిక్షణాల్లో
నాకాహారం అవబోతూవుంది. దీని
విపత్తునేమీ ఎంత చతుంజా నాకు
విపత్తు సంభవించుతుం దంటోంది,
అనుకొని సింహం మరింత వింతకు
లోనయ్యింది.

“ఏమిటి నాకు సంభవి తోచే
విపత్తు” అని అడగడానికి నోరు

“ఏదో నన్ను మీరు చంపకుండా విడిచిపెట్టేందుకుగాను నేనిట్లా చెబుతున్నా ననుకోకండి. ఎట్లానా మా జంతు జాతికి రాజు మీరు. మీ ఊమంకోరే నేనింతగా చెబుతున్నానని నమ్మండి. ఇవ్వాలి కాకపోతే రేపైనా నా బ్రతుకు బండలుకావలసిందే. ఇట్లా వేటలో ఉపయోగపడేటప్పుడు ఏ జంతువు

కైనా ఎటైనా హతమార్తాను. లేక పోతే రాజుగారికి నన్ను తినాలనే బుద్ధి ఎప్పుడు వుడితే అప్పుడైనా తప్పదుగదా నా చావు! కనకనేను చావునుండి తప్పించుకొనేందుకే యిలా చెబుతున్నానని మాత్రం పోరపాటు అర్థంచేసికోకండి. నామూలాన నా జాతికి ప్రభులైనమీరాప్రణాలుపోవడం ఏమాత్రం యిష్టంలేకనే నేనింతగా చెప్పడం అది గ్రహించ గోర్తాను—యిదీ అనలువిషయం—యిక తర్వాత మీ యిష్ట,” అని చెప్పి ఆగింది

మేక, సింహం ముఖంలోని భావాలను పరికిస్తూ.

కొంతతడవు సింహ మేదో ఆలోచించి “సరే—పెళ్లు అన్నది.

“మీరు మాత్రం యీ ప్రాంతాన్ని విడిచి యింకోవైపు వెళ్లకండి” అంటూ మేక మరో నమస్తార బాణం వదలి వచ్చినదారి బట్టింది బ్రతికిపోయానురా! అనుకొంటూ.

చూశారా బాలటూ! మేక తన బుద్ధిబలంవల్ల ఎంతటి అపాయాన్ని గడిచి గట్టెక్కిందో! ★

వారి నీ, తనేమి భావపడలేదు.....కానీ ఈనాడు, తన కుమారుడు తేకంకోసం త్యాగం చేస్తానంటే, తాను ఆకూడించాడు. తనకు కావలసినదలా వొక్కటే! నలుగురూ తనగురించి గొప్పగా చెప్పడోవారి... అది స్వాధీనంకాదా? అలాంటప్పుడు నలుగురూ తనగురించి ఈనాడు ఔదృగా చెప్పకుంటున్నారంటే వారి తప్పేమీలేదు. తేకంకోసం, కుమారుడిని అమానుషంగా “హత్య”చేసి దేశానికి హారతియిచ్చాడు.

రాజశేఖరంగారు యింటికి చేరుకున్నారు. భార్య ముఖం చూడలేక పోయారు. ఆమె రాజగడిలో కూర్చుని అతని భాటోవంక చూస్తూ పెద్దగా ఏడుస్తున్నది.

“అయ్యో రాజా! నిన్ను ఆహవాని వొక్కరూ లేకపోయారా!” అంటూన్నది.

శేఖరంగారి గుండె నీరయిపోయింది. తేకంకుమారుని “హత్య”చేసిన హంతకుడిని ఎలా చెప్పాడు? ఆనాడు తన కుమారుడిని కదలి వారి నీ తప్పకుండా రాజా కైకంటా ఆగి పోయేవాడు. కానీ, తనకానాడు అపేక్షంలో వొట్టె తెలియలేదు.

ఆమరజీవి

(34-వ పేజీ తరువాయి)

లేకపోయాడు. వచ్చిన తోవనే ఇంటిముఖం వట్టాడు. ఆయన మనస్సులో వెయ్యి సముద్రాలు పొంగి పొరే నాయి. అగ్నిపర్వతం బ్రద్దలయి నిప్పులు పురిపించినట్లు, ఆయన ఎవరో బలవంతంగా అగాధంలోకి త్రోసి నట్లు ఆయన భావపడారు. తనను చూసి తోనే అసహ్యించుకున్నాడు. తన కర్మ మీరికివాడు. తనకు ధైర్యంలేక కొడుకును వంపించాడు. అదేగా, నలుగురూ ఆనేపాటలలోని ఆంతర్యం! ఇక తన బ్రతికుండి ఏమి లాభం? సంక్షోభితమైన ఈ సముద్రంలో

తన ఇంక ఎన్నాళ్లు ప్రయాణం చేస్తాడు? రాజశేఖరంగారు బరువుగా అడుగులు వేసుకుంటూ యింటికి బయలుదేరారు. దోవలో ఆయన మనస్సు స్వాధీనంకొన్నది. ఆయన చిన్ననాటి మచ్చలను జ్ఞాపకం చేసున్నది. సరిగ్గా పాతికేళ్ల క్రితం! అప్పుడు తనకు షుమారు యరవేయేళ్లు వుండేవి... అప్పుడు తాను ‘యిలాంటి’ సంఘర్షణే ఎదుర్కొన్నాడు. ఆనాడు పలువురు దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొంటున్నారు. తనకూడా ధైర్యంచేసి జైల్లమునుకున్నాడు. కానీ తండ్రి అంగీకరించలేదు. అదీకాక, తనకానాడు మనస్సు రీతిగా వెళ్లాలనిలేదు. ఒకవేళ వున్నా, తన పేరికివాడు కావడం వలన, తనకు ధైర్యం పాపం సాలులేవు. అందుకే, ఆనాడు తన తండ్రి వెళ్ళవద్దని

ఈనాడు, జానకి రాముడి పెళ్ళి చూసుంటే, రాజా జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు. అవును! రాజా బ్రతికివుంటే ఈనాటికి యిరవేయేళ్లు నిండేవి. తనకూడా రాజా పెళ్ళిచేసి ఆనందించేవాడు.

రాజశేఖరంగారు ఊహితరంగాలలో, రాజా సజీవంగా వున్నట్లు వూహించుకుని, అతనుకూడా పెళ్ళిచేసుకుని, సిగరెట్ తల వంచుకున్న తన వధువును వెంటబెట్టుకుని, ఆక్రమించుకుని తన కార్య వద్ద మోకరిస్తానటా వొక వింత అనుభూతిని పొందారు. కానీ అలాంటి అనుభూతిని ఆయన వొక క్షణం సేపుమాత్రమే అనుభవించకలిగారు. తర్వాత రాజానుగురించిన వివాదస్పృశులు మనస్సును కలచివేసినాయి.

ఆయన భార్యవంక చూడారు. ఆమెకు కూడా రాజా జ్ఞాపకం వచ్చినట్లున్నాడు. అందుకే, నిశ్చబ్దంగా ఏడుస్తూ కంట తడి పెట్టింది.

“నీకు రాజా జ్ఞాపకం వస్తున్నాడేమీ?” అన్నారు శేఖరంగారు బరువుగా.

“అవునండీ! ఎలా మరిచిపోతాను”

“నువ్వేమి అనుకోకుండావుంటే, వొక విషయం చెప్పుతాను” అన్నాడాయన అపేక్షంలో.

“ఏమిటిది?” అంది ఆమె ఆదుర్దాగా.

“ఆనాడు రాజాను దేశంకోసం త్యాగం చేయమని పురికొల్పింది నేనే!” అంటూ భోరున ఏడవటం మొదలుపెట్టారు. కౌటమి గారు ఆశ్చర్యపోతూ అచేతనంగా వుండే పోయింది. ★ (ఒక అంశం కథ చదివాక)

గర్భనిరోధము

శంసార జీవితం అనుభవించుచు కూడ, ఆపరేషను, మందులు తీసుకొని, పిల్లలు పుట్టకుండా చేసుకోవడానికి వలసమైన 21 మార్గాలు ‘సంతానము’ అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవునండీ! తనకు సంతానం రాకుండా చేసే మార్గాలు, - నలు సంతానమే లేనివి!! అందుకు కారణాలు, కలిగే మార్గాలు, ముఖ్యముగా గర్భనిరోధము ముందుగా తీసుకోవలసిన మార్గములు, పనిపిల్లలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా పెంచే మార్గాలు అవునండీ! మైన వోల్టేజీ బామ్మలతో సహా ఎ. ఎస్. మూర్తి, యం. ఎ. వారు ‘సంతానం’ అనే పుస్తకంలో వ్రాశారు. అనేక శంసార కుటుంబములను తీర్చుగల అపూర్వ గ్రంథం. మీకు దిద్దితీరవలసిన పుస్తకం. మూర్తి మరియు దివాణం, 83 పిల్లగన్న శోడు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తం ప్రెస్ వి పి ఖమ్మత్ సహా య. 3-50 లకు మీకు కూడ ఒక పుస్తకం వెంటనే పోస్టువారా పంపమను.

S. VASANTH

కందుకూరి
లింగరాజు

సమర్థుడు

ప్రీతి కలయమాచినట్లు, భార్యయై పు
తామూ ఎవరు ప్రారంభించారు
అన్నది సందేహంగావుంటే, నువ్వంటే
నువ్వనుకుని పాపర్ని తిప్పకుంటూనే
మానంలో పడిపోయారు. కొంతమర్న నీళ్ళ
చెంబు గడవలవల పెట్టడం ఈమానానికి
భంగం అన్నట్లే భావించి వీధిఆరుగుమీద
కొక్కు కడుక్కున్నాడు గంగరాజు.

కాళ్ళమల వీరచెంసున చెయ్యి తుడుచు
కుంటూ వచ్చి "పిన్నీ! ఎన్నాళ్ళయింది
నిన్ను చూచి. రా, లోపలికి రా. అడేమిటి
కాంతిని తీసుకురాకుండా వచ్చేరే?" అని
అనేసింది.

బండిలో చూచి వట్టిచెల్లూ వచ్చిన
వెంకటస్వామి "అయ్యోయ్ సామాను
లేకుండా కట్టుబట్టుతోనే వచ్చేరే?" అని
గంగరాజుని ప్రశ్నించేడు.

కురుక్కునుంది కాళ్ళమల గుండె. ఏదో
తుట్టపుచూపు అన్నవరుగా రానులత్తుమ్మ
తన ఎరుకన్నంతవరకూ ఇలా కట్టుకుట్ట
లతో రాకడం అన్నది క్రొత్తగా కనిపిం
చింది. ఏదో ఉప్పెన లోపల్లోపలే నుము
తోంది అని అనుకుంది.

"ఏం మొఖం పెట్టుకుని దాన్ని కూడా
తీసుకురమ్మన్నావు? మేం సగంవచ్చి,
కుదిరిపోతూ వచ్చేమా! అడేచాలు మా
బ్రతుక్కి..." అంది రానులత్తుమ్మ బుడి
బుడి దీచాలంటేనా.

అర్ధంకాలేదు కాళ్ళమలకు. కొంతమర్న
భరవేపు, అక్కగారిపై పుతూచి కళ్ళు
కుంచించుకుంది.

"అవునురా క్రిపతి! మేం మేనమామలమే
కదా! మీ అమ్మకు ఒక్కనే ను
తన్ను తోడుబట్టినవాళ్ళు ఇంకెవ్వరున్నార?
కాంతి పుట్టినప్పుడే మీ అమ్మ అన్నయ్య
అడి నా కడపటి కోడలు అని అంది. ఆ మాట

మీదనే ఆ కేసేట్టుకుని, పుస్తకట్టడం
తర్వాత ఒక్కటే అని వాణ్ని తీసుకువెళ్ళి
చదువుచేప్పించి, పెద్దచేసే వాడు ఇదా
మాకు చేసేది!" గంగరాజు గట్టిగానే అడి
గేడు.

"పెగా ఒక్క దాన్ని గొంతుకొయ్యడం
కాకుండా, బ్రాహ్మణ్ణి వుండీ, రెండు
యజ్ఞాలుచేసిన అయిన కొడుకా, అంత తల
వంపు పని చేస్తాడా?" తంజానతాన
అన్నట్లు రానులత్తుమ్మ.

"క్రిపతి కలుపుకున్నాను! అన్నచూపుల్లో
"మేం తలెత్తుకోలేకుండా, ఏనుగుంత గౌర
వంతో బావపేరు పెప్పకుని బ్రతుకుతున్న
వాళ్ళం, ఆ లేనిపోయిన రెడ్డి మాకు ర్ని
పెళ్ళించేసుకుంటాడా? దాంట్లో ఆ పూళ్ళనే
వుండీ వీధుల్లో తలెత్తుకోలేకుండాచేస్తాడా?
కుమ్మర్ని బ్రతకనిస్తారా?"

"అది ఒక్కటే ఏమిటి, తనో మహా
కార్యం చేసేసున్నాను, ఆ యన్ని కూడా
పెళ్ళికి పిల్చి, చెట్టుతమనిపి! పుట్టెడు ఆవ
మానంచేస్తాడా? వీ నుక్కు చచ్చిపో
తున్నాం పిల్లా!"

"పెగా దీనిండు చూసుకో అని
నన్ను... నన్ను" మాటతడబడిపోయేడు గంగ
రాజు.

చిత్తరువులేనా గారికి కదులాయి. కాని
కాళ్ళమల, కొంతమర్న, క్రిపతి, వెంకట
స్వామి, వీధిసమర్థులలో నుంచున్న బండి
వాడుకూడా దైతన్యంలేకుండానే వుండి
పోయేరు.

ఏమి సమాధానంచెప్పారీ, ఏవిధంగా
అనునయం చెయ్యారీ వీళ్ళిద్దర్నీ అన్న
ఆరాటంలో ఇంటి వాళ్ళు సతమతమే
పోయేరు. క్రిపతి లేరుకుని, ఒకన గారి
వైపు ఓసారి చూచి తల వంచేసుకున్నాడు.
అయిపోలేదు మేం పెప్పేది అన్నట్టుగా

గంగరాజు "కొండంత ఆకలి వచ్చేం,
బావ పెట్టెలు వెళ్ళి వచ్చేదని. చెల్లాయి
కూడా వచ్చే వుంటుందనుకున్నాం. వాడికి
బుద్ధిచెప్పి, సంప్రదించేయించి, మళ్ళి
ఒక పోన పేయించెవరకూ బావ నిద్రపోడు
అన్న ధీమాతో, అమితమీ తెగతెంపు
చేసుకుందామనుకున్నా అయినా క్రిపతి!
వాన్న ఎక్కడవున్నాడురా ఇప్పుడు?"

"రథోర్న వాం నమయానికి పూరి
జగన్నాథం చేరు తామని అన్నయ్య
చావేడు."

"అయితే, ఇప్పుడప్పుడే గాడమ్మ చాట?"

"దాంతర్వాత పంపరిపురం వెళుతారట."

"అక్కడ ఏం వుండీ?"

"వేదపండితులు తర్కవిత్తర్క సభలట."

ఉమ్మరిని పోయేడు గంగరాజు. అసలు
రావడం ఎలాగనా బావగారిని తలక్రిందు
చేసి, ఘట్టాకాండం చేయించి చలపతిని వానా
గడికరిపించేట్టు చేయాలనే వచ్చేడు.
అదంతా అడియిన అయిపోయింది. తీరా
తను ఆ పూరి జగన్నాథం వరకూ వెళ్ళి
లేల్చుకుందామనుకున్నా అది సారథ్యంలేని
బండి అయిపోకుండేమా, ఇంక డబ్బా
దండగ అయిపోకుండేమా అని తట్టింది.

"అయితే ఇంకెందుకే ఇక్కడ వుండడం?
వద" అంటూ లేచేడు.

కాళ్ళమల "అడేమిటి? ఈ రాత్రికి ఉండి
రేపు జాడయం వెళ్ళవచ్చు."

"ఉండడమా? ఇన్నాగూ ఇదీ నా
ఇల్లే అనుకున్నా. ఇప్పుడు అడికాడేమా?"
అంటూనే, బండికట్టుకుని, పురమాయించడం
రెక్కపట్టుకుని లాగినట్లుగా దాన్ని
తోందరపెట్టడం జరిగింది.

మురియడకుంకమేనా, అనుకుంటూ
ఇంట్లోవున్న రెండవతల అరటిపళ్ళు, పసుపు,
కుంకుమ చేతుల్లోనే పెట్టింది కాళ్ళమల.

వాకున్నా- సినీమా తారకున్నట్టే పట్టువంటి చర్మసౌందర్యము కలుగును

ప్రభువంద శర్మసౌందర్యమును నిలబెట్టినది... "నేను ఎల్లప్పుడూ లక్ష్మీ సౌందర్య లెక్క లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్మును వాడుచున్నాను." అని పొగపైన జి. వి. వర్మ శర్మచిత్తపతి. శరీరసౌందర్య లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్ము మొక్క పెత్తన సురగ శర్మసౌందర్యమునకు ఎంతో మంచిని, దానిని మీ శర్మసౌందర్యమునకు మించి వాడు ఎంతయు వాడుగూడదు. శ్రావకమునుకొని, లక్ష్మీ టాయ్లెట్ నమ్ముకో! శ్రీకృష్ణుడు అనుభవించుకను.

శుభమైన, తెల్లని లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బు
 L.T.L. 100-100 గ్రాములు
 హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ బీచ్ రోడ్ బొంబే-400002

సినీమా తారకు
సౌందర్యమునిచ్చే నమ్ము

సమర్పణ

బండి మళ్ళు తిరిగింది.

వెంటటస్యామి ఉండబట్టలేక “అయ్యి గారూ!” అని పిల్చేడుకాని ఏమడగాలో, ఏమనాలో తెలియక తికమక పడ్డాడు.

భావి ఏలావుంది? ఏమవుతుంది? ఇంకా ఇలాంటివారలు ఎన్నివినారో, ఈ పూరు, ఈ సంతానం ఏవిధంగా ఇంకా భిన్నాభిన్నమై, హృదయల్ని కోసేసాయి? అన్న అనుభవంలో పడిపోయేడు శ్రీపతి.

సంజచీట్లు అలుముకుంటుంటే నేలేచేరు. వెంటటస్యామి కడలేక అక్కడే కూర్చున్నవాడల్లా తనూ లేచేడు.

అంతవరకూ, తననితాను సంభావించుకోలేక క్యామల నిరుత్సాహం లెపోయింది. అయినా, ఈ సెటిలో, ఇంట్లో తనే బెంబేలు పడిపోలే, మరిదీ, టెలిఫోన్ ద్వారా పడిపోతారన్న భావంతో “మరిదీ! రంగనాయకమ్మకోసం గది ఖాళీచేయించేవా?” అంది.

“మధ్యాహ్నమే అయిపోయింది. కాని ఒడినా! ఏమిటిదంతా!” అన్నాడు.

“ఏమింది మరిదీ! అప్పడప్పుడు మామగారు చెప్పడం వినలేదు? కర్మ పరిపక్వం అవ్వడం ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు అన్న విషయం అదే.”

“అయితే అన్నయ్యకి ఉత్తరం వ్రాయమంటావా?”

“ఒడ్డు. వ్రాయడంవలన వాళ్ళిద్దరూ మనస్సు పాడుచేసుకుంటారు. అయినా వ్రాసి, చేసేంతరాచకార్యం ఇప్పుడేమీలేదు.”

“ఇంతకీ ఏమవుతుంది?”

“ఏమీఅవదు. అన్నీ మంచికే వస్తున్నాయేమో!”

“మంచా?”

“కాకపోతే ఏమిటి?”

ఈవిపరీతకర్మం అరంకారేడు శ్రీపతికి. కాంతమృతి నెలక్కాయ అడ్డుపడ్డట్లే అయ్యింది.

భోజనాలయ్యేసరికి రంగనాయకీ వచ్చింది.

14

ఇంటిగొడవలు, మనకల్లోకి వెళ్ళిపోయి మనసుకు పట్టలేదు సోమయాజులికి ఆ రోజుల్లో. ఒక్కొక్క పక్షంలో ఒక్కొక్క పుణ్యక్షేత్రం దర్శించడం, సాన్మూలు చెయ్యడం, అభిషేకాలు చేయించడం, ఊటమాడడంలో, వయస్సు జాతిన ఆవృద్ధదంపతులకు యత్న మూవచ్చినట్లయ్యింది. ఏ ఆటవిడుపా అయి, బడివదిలినట్లుగా చిన్నపిల్లే అయిపోయేరు వాళ్ళు. దాంతో యవ్వనమూ వచ్చేసింది.

వసుపతికూడా మొత్తం మీద తల్లి తండ్రుల్ని ఇంటికి వెళ్లి నివ్వకుండా రథాలు

ఇటు తిప్పించినందుకు విచారించలేదు. దీనివల్ల ఓవిధంగా ఇంతవయస్సువరకూ పల్లె గ్రామంలో నివసించిన వాళ్ళకు, ఈ కానిడేకాలు, రాని భావలు, శ్రోత ఆచారాలు, వివిధాలైన కట్టడుల మధ్య కొన్నాళ్ళయినా తిరిగితే, అదిగ్భంధనం చేసినట్లు వున్న పల్లెరాజకీయాలనుండి విముక్తి పొందడమే కాకుండా, జీవితంమీద ఓ విధమైన శ్రోత దృక్పథం వస్తుందన్న పుణ్యక్షేత్రంతోనే వుండి కార్యాచరణకు పుష్కలమిచ్చేడు.

రోజులు వారాలుగా, మాసాలుగా మారుతూంటే, వాళ్ళలోవచ్చిన మార్పులకు తానే తెలిపోయేడు. తన ఎదుక ఉన్నంతవరకూ ఆ పూజా అనుష్ఠానాలకు ఏ రవ్వంత పరిసరాలు లోపంగా వున్నా మండిపడిపోయే రెండ్రీ, ఇప్పుడు నవ్వుతూనే “సర్దుకోవాలి” అనుకుంటూ సరిపుచ్చుకోవడం, నివ్వల్సే ముచ్చె మూడున్నాడు కడిగే అమ్మ—అన్నీటికి సర్దుకుపోవడం విచిత్రంగా తట్టింది. దాంతో ఈ మడి, ఆచారాలు, మతధర్మాలు అన్నీ కూడా అత్యుక్తా, శరీరానికా అన్న మిమంసా వచ్చేది.

అర్చనావిధిలో మార్గనారాయణకు మార్గనమస్కారాలు చేసేడు. శ్రీకూర్మంలో దేవదాసి ఆలయంలో దశావతారాలు పట్టడం చూచేరు. పూరీ జగన్నాథంలో విగ్రహాల అసంపూర్ణతని గురించి కథ విన్నారు. బాబ్బిలిలో బాబ్బిలి యుద్ధరంగం చూచేరు. జయపూరులో రాజావారి సంతానానికి వెళ్ళేరు. కటకంలో ధాన్యకటకాల్ని గూర్చి చరిత్రలు పూకొట్టేరు. ఇలా గుజరీపుస్తకాల్లో మజిలీలాగే ఆ స్థానాలు మాసానికి పంజరీపురం చేరిపోయేరు.

చంద్రభాగానది వడ్డాలంలా ఊరునుచుట్టి ప్రవహిస్తోంది. జఘనభారంలా ఉన్నాయి ఆలయాల సంపుటాలు. ‘మహాతలి గుండెల మీదనే పొందురుగణి మోపాండి’ అని సోమయాజులు మురిసిపోయి, చెయ్యొత్తినమస్కరించేడు. పార్వతి ఆనందంలో తల మునకలేంది.

సభలకు భారీపత్తన పందిక్కు చేసేరు. ఒక్కొక్క దేశభాగాన్నించి వచ్చిన పండితులకు ఒక్కొక్క దిశలో విడిదులు ఏర్పాటయ్యాయి. పండాలకు తీరుబజ్జేలేదు. ‘ఘోషాఘోషాలు అందరూ వచ్చేరు. ఈ సభలు అత్యంతజయప్రదంగా జరిగిపోతాయి అన్నారు కార్యకర్తలు.

అతిథి మర్యాదల సకమంగా వారి వారి ఆచారాల ప్రకారం జరుగుతున్నాయో లేదో అని అంచలమీద అన్నట్లే సకల సంభారాలు కూడా అందచేస్తూనేవున్నారు.

ఎంతో సంబరపడిపోయేడు. తన తెలుగు నాడునుండి, రామకృష్ణులు, గుబ్రహృద్ధు

శర్మ, ముంగండ పేరావధానులు వగైరా చూడానికి వచ్చే రంఠే, ‘ఓండు’ అని సంతోషపడి, పరిచయమూ చేసుకున్నాడు. దాంతో శంకరాచార్యపీఠంనుండి స్వామల వారూ వచ్చేరన్న విషయం ఆశ్చర్యపరచింది యాజుల్ని.

క్రియోదశినాడు సభలు ప్రారంభమై నాయి. అన్నీ అంశాలు తర్కింపబడతాయి అన్నారు. వాటివాటికి న్యాయమూర్తుల నియమకాలా జరిగేయి. అందులో ఆగ్రతంబాలము సోమయాజులకే వచ్చింది.

ఆనాడు ‘సాయన, నిరయన నిర్దాంధాలు, ఆయనాంశ, వీటివల్ల పంచాంగ గుణకారాలు, జ్యోతిషశాస్త్ర విపులీకరణ’ అన్న అంశంమీద చర్చ జరిగింది. అటు పక్షం వారు ఇటు పక్షంవారు వారి వారి అభిప్రాయాలు నెలదించేరు. తర్వాత ఖండనలూ జరిగేయి. తేర్కనూ అయ్యింది.

ఈ ఖండనలోనే వసుపతి, యవ్వనం లోని ఉండేకంలో సభాతిక్రమణచేసి, వ్యక్తిగతంగా ప్రత్యర్థిని కేంద్రీకరించి, నాగు కట్టేసేడు. సోమయాజులు ఖంగారు పడి చెయ్యొట్టేడు. కాని అది గురించ నట్లుగా వసుపతి ధోరణి మానకపోవడం, లాక్యం తెలియక అసభ్యం అవడం, వాళ్ళు మధ్యలో లేచిపోవడం, అలజడి, ముసలం పుట్టినట్లే అయిపోయింది. వర్గాలు ఏర్పడి స్వర్గలకు బీజాలోపమూ అయ్యింది.

సభాపతి “వసుపతిగారూ! సభానియమాలను ఆలంభించేరు. తీమాపణలు చెప్పడం ఉచితం” అన్నాడు.

సోమయాజులూ తలూపేడు.

వసుపతికి ఇది నిజంగా తలతీసేసినట్లే అయ్యింది. తనతండ్రి తనకి న్యూనత, అవమానం కలగచెయ్యాలని ఇలా చేసేడు, దానికి ఒప్పుకున్నాడు అన్న ఉండేకంలో వెర్రి ఎత్తినట్లే అయ్యేడు. దాంతో “శాస్త్రం అంటే ఏమిటో తెలియని ఆ పండితుడు ముందు తన ప్రతిపాదనలు ఉపసంహరించుకుంటే, నాకేవిధమైన అధ్యంతరంలేదు” అని అనేసేడు.

చర్చన లేచి “నా పాదరతులకున్న వయస్సులేదు నీకు. నువ్వా నన్ను అనేవాడవు. సరే చూసారే,” అని ఆ వయస్సు మళ్ళిన పండితుడు సిగముడి విడిపోతుండగా రాద్రంలో వెళ్ళిన్నోపోయేడు.

ఆ వెళ్ళడం చూసుంటే తీగంటేవు చాణుక్కుడు జాపకంలో మసలగా ఒణికి పోయేడు సోమయాజులు. బెంబేలుపడి పోయేడు.

అంతే!

ఆ రాత్రికే విపరీతమైన జ్వరం, దోకులు, కీలు కీలు కదల్చలేని అశక్తితో వసుపతి చాల్చు తుబ్రుల సంధ్యాతిమిరం చూడవలసివచ్చింది. పార్వతి గగ్గలుపడి పోయింది. గుండె చెరువే అయిపోయింది.

(ఇంకావుంది.)

వనితాల్పకం

సమస్తి కుటుంబాలలో వ్యక్తుల బాధ్యతలు

ప్రతి భాగి వంతుడు: మా చిట్టివచ్చి, "పిల్లడికి భాగిపళ్లు పోస్తాము. తప్పకుండా రమ్మని మరీ మరీ చెప్పి వెళింది. ఆ రోజున నాకు చాలా పేరంటాలు తగిలాయి. సాయింత్రం ఆయా ఆరున్నరా అయితేగాని దానింటికి వెళ్లటం కుదరలేదు. కాలింటా ఎల్లొనిటిలేదు. కిలో సికా లోపులే వెరిగించుకుంటారు. తీరా వెళ్ళి చూసే ఎక్కడా పేరంటం జరిగిన నూచనే లేదు. చిట్టి బావగారి కొడుకు లాంతరు ముందు కూర్చుని ఎక్కలుబట్టి వస్తున్నాడు.

"బాబూ! మీ పిన్ని ఏదీ?" అన్నాను. నా గొంతువిని చిట్టి వాళ్ళక్కడ కంటింటోంచి వచ్చారు.

"కూర్చోమ్మా! మీ చిట్టెమ్మగార్ని అలొచ్చింది. చంటాడికి భాగిపళ్లు పోయ్యవలెదు. ఇవ్వాలి—ఈ ఇంటికి 'రామరాజయ్యం' జరిగిపోయింది. నా కాల! నా ప్రాణం కుదురుగా వుండే యోగం లేదు" అని కంట తడిపెట్టుకుంటుంటే నిర్భాంతపోయాను.

ఆవిడకు ఇద్దరు కూతుళ్ళూ ఇద్దరు కొడుకులూను. కూతుళ్ళ సంసారాలు బాగా పెద్దవి. అసలు నిప్పుడోకాని వుట్టింటికి రానేరారు. ఇంక కొడుక్కు అయినవాళ్ళ పెద్దావిడ ఆడవిడ్డ కూతురూ, చిన్నావిడ తమ్ముడూ కూతురూను. కొడుకులకు పెళ్ళి యినప్పుడు అందరూ "నీకేమమ్మ లక్ష్మీ సరస్వతులూ ఇద్దరూ కొడుక్కు కలిసిన సంబంధాలు!" అని మెచ్చుకున్నారు. పెద్ద కొడుక్కి ఏదో బట్టలపావులో 60 రూ చితమొక పని. చిన్నవాడు లి. ఎ. పానె 100 రూపాయలు పైమాటగా ఏరుకుంటున్నాడు.

తండ్రికి పెన్షన్ ఓ 40 రూపాయ

లొస్తయ్. స్వంత యిల్లుంది. కొద్దిగా భూమి వుంది. బియ్యం కొనుక్కొనక్కరలేకుండా ధాన్యం తెచ్చుకుంటారు. అత్తగారు పెద్దావిడ. పెగా ఇద్దరు కొడుక్కు వచ్చారాయ్. ఏదో అంతా తలోపనీ చేసుకుంటూంటే కుటుంబం సుఖంగా వెళ్ళిపోతుందిగా! అని అనుకుంటారు మగవాళ్ళు.

కాని మా చిట్టికి అదేం సరిపడదు. అది మాటకారి! పెగా అహంభావం! పెద్దావిడకు నలుగురు పిల్లలు. దీనికి ఒక్కడే

కె. ఎ. ఎస్. అచ్యుతవల్లి

(కాకినాడ)

చంటాడు! పెగా దీని మొగుడు 100 రూపాయలు తెచ్చే మొగాడాడే!

పెద్దావిడకు ఏదన్నా పని తగిలితే "మా ఆయన తక్కువ సంపాదిస్తారు! నాకు పిల్లలెక్కువ! దరిద్ర మెక్కువ! ఆడవిడ్డ కూతుర్ని అని అప్పటిని ఇప్పటిని కలిపి సాధిస్తున్నారు నన్ను" అని రాగాలు మొదలెట్టుంది.

ఇంక చిన్నావిడ:—చెడవకొంప! ఆయన ఎంత తెచ్చిపోతే ఏం! నేనెంత చాకిరిచేస్తే ఏం? ప్రాణానికి సుఖమన్నమాట లేక పోయాక దిక్కుమాలిన సంతలన్నీ మా ప్రాణానికి రాసిపెట్టెడన్న! ఒక్క పిల్లడికి ముడు ముచ్చటలు జరిగేరారే కూడా లేదు!" అని మొదలెడుతుంది. పోనీ రోజూ ఈ సంతకొడవలెందుకు విడిపోండి అంటే మగవాళ్ళు వినిపించుకోరు. ఆడవాళ్ళి చూడబోతే అసంతృప్తి. ఆ సమనూ కొట్టాలూ, ఏడ్చులూ, రాగాలతో ఇల్లు దడదీర్చి పోతుంటుంది.

ముఖ్యంగా ఆటవాళ్ళలోగల ఎత్తి పాడు

పులు, ఆనూయ, ఇంకొక్కరిని అనుమానించటం మొదలయిన అమూల్య లక్షణాలవలన సమస్తి కుటుంబాలలో అకాంతి ప్రబలిపోతూ వుంటుంది. పిళ్ళలోగల ఈ లక్షణాలను ఆధారం చేసుకుని మగవాళ్ళు "తయ" మని ఎగురుతూ వుంటారు.

"పండుక్కి మీ అక్కయ్యకి 40 రూ. జరీ అంచు చీర ఇచ్చి, నీకు ఈ చీర ఇచ్చారేం? మొహానికి ఇది చాలానా?...మీ తమ్ముడికి నువ్వు నీలోకావే? మీ వది నేం కేసున్నదిటా" అనే మగవాళ్ళ ను నేను చూశాను. సరే! పెళ్ళికి ఇస్తాన్నా వాచీ యివ్వలేదు. నూటు యివ్వలేదు. అనే దెప్పకు సాధారణంగా గృహస్థాశ్రమంలో అడుగుపెట్టిన ప్రతి ఆడదానికి పేరిపాటే!

సమస్తి కుటుంబంలో ప్రకాంతంగా వుండాలంటే ఎంతో మంచిమనస్సు వుండాలి! భేదాభిప్రాయాలున్నా సర్దుకుపోగలగలి. సామరస్యం వక్కిరివల అయ్యేది గాదు. కానీ పేచీలకు ఒకరు చాలు. ఎవరికో పుడుకుంది పురుగులాంటి నీచబుద్ధి! కానితో వాతావరణంతో కలుషిత మయిపోతుంది. అందరి మనస్సు ఆకాశమువలె నిర్మలంగా వుండగలగలి!

కాని భర్త పెద్ద పుస్తోగనుడు గదా! అని పెద్ద ఖరీదుగల చీర పెట్టారు. అనుకునే ఆడవాళ్ళూ—

"నేను 60 రూపాయలే సంపాదిస్తున్నాను గనుక నా భార్యకి పిల్లల్ని చాకిరి అప్పగించారు. తమ్ముడు ఎక్కువ సంపాదిస్తున్నాడు కనుక వాడి సంసారాన్ని బాగా చూస్తున్నారు." అనుకునే మగవాళ్ళూ ఆ భోరణ్ణిలో వున్నంతకాలం ఈ సమస్తి కుటుంబాలలో అన్ని అలా రాజతోనేవుంటున్న ఎవరిబాధ్యతలు వాళ్ళు గురెగిలించుకోవాలి. లేకపోతే విడిపోవాలి. అంతేగానో ఏదో తప్పనిసరి అయినట్టుగా సమస్తిగా వుండి

స్నేహ పూలమొక్కలను, యి త ర మొక్కలను పెంచి, వాటిని పూలతోటలో లేక కూడాలలో అమర్చి యిళ్ళలో పెట్టుకోవడంలాంటి రమ్యమైన చక్కని కాలక్షేపం మీకొకటి లేదు.

పళ్ళిమ చేకలలో కాంపౌండ్స్ వున్న యిల్లలో పూలమొక్క లేని గృహంవుండదు. చారుపూలతోటలను సింగారింఛుకోకపోయినా వాటిని తమ గృహాలకరణ కుపయోగిస్తారు. మనం సాధారణంగా "డాయింగ్ యోప్"లో పెడతాము గానీ వారు ప్రతిగదిలోనూ అటువంటి పూల అమర్చుతారు. భోజనపు బల్కెను గూడ పెడతారు. చెనా, జపాన్ దేశీయులు ముఖ్యంగా హాలులో పూజ కుపయోగించే గూటిలో పెడతారు. వారిలో సామాన్య కుటుంబీకులుగూడ పూలకు ముఖ్యస్థానం కల్పించి అందంగా అమర్చుకుంటారు.

పురుషులలో అనేకుల హబీ తోటపని (హూబు-దేకాలలో గూడా.) కానీ స్త్రీలకూ పూలకూ అతి సన్నిహిత సంబంధం వుండటంవలన మొత్తం మీద వాటిని అందంగా, ఏరి కోరి ఆకర్షణీయంగా అమర్చటంలో ఆమెదే ప్రత్యేక అంటే, అతిశయోక్తి కాదు.

జపాన్ దేశీయులు పూల అమరికలో చాల శ్రద్ధ వహిస్తుంటారు. దాన్ని ఆకర్షణీయమైన విశేషం అంటూ గొప్పగా చెప్పి

కోజా కోజాకి గొడవలేందుకు? కానీ పరకా కల్పనను చేమా అని ముందు అన్నలతోనూ అక్కలతోనూ సమష్టిగా వుండబోవటం తరువాత గొడవ లేట్టుకుని వెలి పోవడమెందుకు? అసలు పెళ్ళిళ్ళు అవగానే ఎవరి సంసారం వాళ్ళు చూసుకుంటే ఏ గొడవా వుండదు. కుభిలకైనా కల్లుకునే అవకాశం వుంటుంది. ఎప్పుడయినా వేరుపడక తప్పదు. అంచేత పెళ్ళిళ్ళు అవగానే ఎవళ్ళ మటుకు వాళ్ళు వేరు వెలిపోతే చిన్న వాళ్ళ సరదా తీసుకుంది. అంతకలహాల తప్పతాయ్. కావల్సినప్పుడు, కళ్ళ మానుకునే అవకాశమూ వుంటుంది; అపేక్షా మిగులుతుంది.

ఇంక ఈ సమష్టి కుటుంబాలలో పిల్లల పరిసేరి దుర్మరంగావుంటుంది. అసలు సాధారణంగా ఈ గొడవలు కూడా పిల్లలగురించే వస్తాయటయ్.

"మీ పిల్ల మావాడిని రక్కింది" అనో, "మీ పిల్లాడు మావాడి పలకపుల్ల దొంగిలిం చాడు" అనో పొట్టాటకు నాండి వాక్యం వలంకుతారు. ఒకటే పిల్లని కొడుకుగాంటే కామ్యు అయినా పెదతలి అయినా "ఎందుకు పిల్లని అంతేలు కొట్టటం" అని అంటారు అవకాశం! ఇంకా వేరొంత పిల్లమీద తప్పు ప్రభావం చూపడతారు.

తర్వాత ఎదిగే పిల్లలు పెడిపోతూ అవకా

అలదుల

అమరిక

కుంటారు. ఏ కన్యకకుగాని యీ కళ్ళలో కొంచెమైనా ప్రవేశం లేకపోతే ఆమెను వనితనం పొందికగల పిల్లగా ఎంచరు. "గృహకాస్త్రం"లో యీ కళ్ళకు వారిలో ముఖ్యస్థానం వుంది.

ఈ పూల అమరికలోంచి ఒక విధమైన తత్వకాస్త్రంకూడా, ఉత్పన్నమైందం

డి. కొమలాదేవి

(కాకినాడ)

టారు పూలను వివిధ రకాలుగా తీగలతో, అకులతో, కొమ్మలతో, గడ్డి పోచలతో చేర్చి, కూర్చి అమర్చి మదురీ భావాలను వ్యక్తపరుస్తుంటారు. గొప్ప ఆలోచనలను రేకెత్తిస్తారు. ఉద్దేశకరమైన ఉపమానాలకు ఈ పూలతో రూపకల్పన చేస్తారు.

శకులు కూడా ఈ సమష్టి కుటుంబాలలో ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. మగపిల్లలు అయితే జీబుదొంగతనాలు, చదువులు ఎగవేయటం, అడపిల్లలు అయితే వాళ్ళ మీద వీళ్ళ మీద చాడ్డీలు పెప్పటూ, పసి పాటా నేర్చుకోక బేబూతరిగా తిరగటం అలవాటు అవుతాయ్. ఎంచేతనగా ఎవళ్ళ పిల్లల తప్పకుండా వాళ్ళ తలితండ్రులు వేసక వేసుకుని పోటాడటం జరుగుతూ వుంటుంది. అందరూ అలానే వున్నారా? నలుగురెసి కొడుకులూ కొడళ్ళతో నిత్యకల్యాణం పచ్చ తోరణంగా వున్న కుటుంబాలు లేవా? అని మిరగొచ్చును. ఉంటారు, మనస్సు పాలతో కడిగి వేసుకున్న వాళ్ళు ఆరికంగా కక్కురి లేనివాళ్ళూ వుండగలరు. భయపడి సర్దుకునే వాళ్ళూ ఉంటారు. మనం మనస్సులం, మనలో ఎన్ని పొరపాటన్నా వుంటాయ్. మనం ఎదుటివాళ్ళ పొరపాటని సానుభూతితో చూడగలగాలి. ఎదుటివాళ్ళకి మన పొరపాటని సానుభూతితో చూడగల క్షితి వుండాలి. అలాంటప్పుడు ఒక్క కుటుంబంగా వుండొచ్చును. కానీ ఆ సహనక్షితి యొక్క పట్టు ఎప్పుడయితే జారుకున్నట్లు తోస్తుందో, అప్పుడు ఎవరి దోచ వారు చూసుకున్నట్లుంటే ఏ బాధా వుండదు. యి

స్వర్గము, భూమి, పుష్పములు భగవంతుడు బుద్ధుడు పుష్పాలు మానవుని ఆత్మ, పుష్పము ఒకటే.

ఈ మాటలలోని భావాన్ని వారు పూలను అమరికమార్గంలో తెల్పుతారు.

వెదురుమొక్క (వేరేది) స్వర్గానికి చిహ్నము. వెదురు మొక్కకంటే చిన్నదైన పైన కొమ్మ మానవుని! గుర్తు. ఈ రెంటిని చేర్చి వాటికి క్రిందుగా లేత రంగులు గల చిన్న పూలను (భూమికి గుర్తు) అమర్చాలి. ఈ విధంగా అమర్చినప్పుడు వెదురుమొక్క హెచ్చుగా, పైన కొమ్మ కొద్దిగా తగ్గులో, యీ రెంటికంటే పూలూ వుంటాయి. అప్పుడే ప్రథమం భగవంతుడు, ద్వితీయస్థానం మానవుడు, తృతీయస్థానం భూమి అని తేటతెల్లమౌతుంది.

దీని అందంతోపాటు, భావము, తత్వము యొక్క గా మనల నాకరించి హృదయంలో ఉత్కృష్ట భావాలను తృప్తిపరచేసి అద్వితీయమైన అనందాన్ని మనలో పెంపొందింపజేస్తాయి.

మనకు 'పెన్' కొమ్మలు లభింపవు కాబట్టి ఆకుపచ్చ గడ్డిని (తృతీయ స్థానం) వుపయోగింపవచ్చును. ఈ మాడు ప్రస్తుటంగా తెలిసేట వుంచి నిండుదనం కోసం మధ్యస్థస్థల చిన్న పూలను, తీగలను అమర్చితే బావుంటుంది.

పై మాడూ మనకు దొరికకపోతే ఏదైనా మాడు పువ్వులుగల ఒకే కొమ్మను తీసికొని వానిని మాడు మెట్టుగా హెచ్చు, తగ్గు, తగ్గుగా వేరువేరు కోణాలలో (మాడు ఒకే సరళరేఖలో వుండకుండా) వుండేలా వంచి వాని మధ్యలో ఆకుపచ్చటి సన్న గడ్డి పోచలను దూర్చితే సరిపోతుంది.

ఇలా అమర్చుటానికి విడల్పాటి గ్రేలాంటి పాత్రగాని, కూడాగాని అవసరం. సన్న మూతిగల కూడాలు వుపయోగిస్తే అందగించదు.

ఇంకొన్ని మార్గపు యొక్క అనం దాన్ని కలిపాయి. గులాబిపూల గుత్తిపైత కొమ్మ ప్రణయాన్ని చూచిస్తుంది. పైన కొమ్మబదులు ఆకుపచ్చటి చిన్న ఆకులుగల గడ్డి కొమ్మను తృతీయ స్థానం వాడవచ్చును. ఈ కొమ్మ పురుషుని క్షితి బలాన్ని చూచిస్తుంది. గులాబిపూలు అందాలించిస్తే సుకుమారకన్యకకు గుర్తు. ఈ కొమ్మ గులాబిపూలకు యెత్తుగా అమర్చాలి.

‘ఓయమ్మ నీకుమారుడు -’

స్వాధారణంగా పిల్లలుచేసే అలరమూలంగా పెద్దవాళ్ళు పోట్లాడుకోవడం చాలా చోట్ల మనం చూస్తూనే వుంటాము. అయితే బానికీ కారణం పిల్లలు ఎంతమాత్రముకాదు. పెద్దవాళ్ళు పిల్లలపట్ల చూపే అక్రమ అని చెప్పవచ్చును. కొంతమంది స్త్రీలు తమ పిల్లలు ఇంట్లో అలరించేయకుండా మాత్రమే తోసుకుంటారు కాని పొరుగుంట్లో చేసే అలరి కొంచెముకూడా చూసుకోరు. పెగా ఎవరైనా మీ అబ్బాయి అలరించేస్తాడు, కొంచెము భయంచెప్పండి అని చెప్పబోతే బారితో పోట్లాటకు సిద్ధమాతారు. అంతే కాని తమ పిల్లలు చేసే అలరిమూలంగా వారంత బాధపడుతున్నారో కొంచెము కూడా ఆలోచించరు.

ఇది వరకు మేము హైదరాబాద్ లో వుండగా మా ఇంటివారికి నాలుగు సంవత్సరాల అమ్మాయి వుండేది. ఆ అమ్మాయి విపరీతమైన అలరించేస్తూవుండేది. ఆ అమ్మాయి తల్లి ఆ పిల్ల చేసే అలరి భరించలేక మధ్యాహ్నం పూట ఆ పిల్లను ప్రక్క వాట లోనే వుంటున్న మాయింటికి పంపేసి

తలుపులు వేసుకొని నిద్రపోయేది. ఇంక ఆ పిల్ల మాయింట్లో చేసే అలరికి మితి వుండేదికాదు. పుస్తకాలు చింపటం నూనె సీసాలు పగలకొట్టటం దువ్వెనలు విరక్కొట్టటం మొదలైన అలరివనులు చేస్తూ వుండేది. పోనీ ఆ అమ్మాయి లోపలకు రాకుండా తలుపులు వేసుకొని లోపల కూర్చుండామంటే తలుపులు తీసేదాకా

శ్రీమతి వారణాసి సుబ్బలక్ష్మి (అదిలాబాదు)

బాడేది ఆ అమ్మాయి. మీ ఇంటికి వెళ్ళి ఆడుకో అమ్మాయి అని చెప్పబోతే మా అమ్మ నిద్రపోతోంది సాయంత్రం దాకా మీ మాయింట్లో ఆడుకోమంది అనేది! పోనీ ఇంకెవరింటికేనా వెళ్ళి ఆడుకోమంటే— ఇంకెవరింటికేనా వెడతే కాళ్ళు విరక్కొడతానంది మా అమ్మ అనేది.

నిన్నటి పాఠం

పోనీ మా పిల్లలతోబాటే ఆడుకుంటుం దేమానని రానిస్తే రోజుకోక వస్తువు పాడు

చేస్తూ వుండేది. మన పిల్లలనెలే కోప్పడతాము కాని పరాయి పిల్లల్ని ఎలా కోప్పడేది. కోప్పడితేమాత్రం పూరుకుంటారు కనుకనా? ఒకరోజయితే ఏమీ అనుకోవచ్చు. నిత్యమూ అలరించేస్తూవుంటే ఎవకు భరిస్తారు. ఈబాధ పడితే ఒకరోజున చేసే ఆ పిల్లతల్లితో ఏమండీ మీ అమ్మాయి మాయింట్లో చాలా అలరించేస్తోంది. మొమ్మ నేమి కొబ్బరినూ నీసా పగలకొట్టింది. నిన్న స్నాన సీసా పగలకొట్టింది. మీ అమ్మాయికి కొంచెము భయంచెప్పారీ మీరు, అదీ మెలగా చెప్పాను. దానికి ఆవిడ బాబు చెప్పిన జవాబు ఏమిటంటే: “మొమ్మ కొబ్బరినూ నీసా పగలకొట్టినపుడు నిన్న స్నాన సీసా జాగ్రత్తగా దాచుకోవాలని తెలియదా?” అని ఈ జవాబు ఎంత సరసంగా వుందో చూడండి.

ఇదో బెంగింపు!

“దాచుకునే చోటువుంటే నీదాకా ఎంగుకు వస్తానమ్మా చినా ఎవరింట్లో వాడు ఎవరిప్ప మొచ్చినచోట వారు పెట్టుకుంటారు. ఎవరిపిల్లల్ని వారు అలరించేయకుండా జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి.” అన్నాను.

“నీవు యిల్లు చూసుకోవడానికి కచ్చి నపుడు నాకు పిల్లలున్నారని చెప్పేనుకదా. అంత పిల్లలంటే కిట్టినదానవు నా ఇంట్లో అదైదు ఎంజుకు దిగావు” అంటూ జగడము ప్రారంభించింది ఇల్లాలు.

వల్లూలలో ఓ పట్టిన ఇళ్ళు దొరకవు కాబట్టి, ఇల్లుగల్గవారే తో మాట్లాడితే ఇంట్లో దెరింపు. అయినా ఇంట్లో అనుకు వుంటే మటుకు పిల్లల అలరి భరించాలని రూపు ఎక్కడవుంది? మరి అదెవరున్న వాళ్ళకు మాత్రం పిల్లలుండకూడదు. ఒకతే వున్నా ఇంటివారి గడప ప్రొక్క కూడదు. పూర్తిగా తెలుసుకునే వారికి చెప్పవచ్చును. తెలియని వాళ్ళకు చెప్పవచ్చునుకాని ఇల్లుకుంటివారికి చెప్పి లాభంలేదు. అందుకనే అక్కడితో నోరు మూసుకొని పూరుకొన్నాను.

‘ఓయమ్మ నీకుమారుడు..’

ఇంక మా ప్రక్క యింటి వారి సంగతి. లేకలేక పుట్టాడు ఒక దుడుకు అబ్బాయి మా పక్కంటావిడకు. ఆ అబ్బాయంటే వారికి అమిత గారాబం. ఒక్కడే పిల్లవాడవు చితమ, చాలా రోజులకు పుట్టడం చేతనే ఇంట్లో ఆ అబ్బాయి ఆడింది అలా, పోడింది

అలరుల అమరిక

అప్పుడే ఆమె, ప్రేమతో అరిన్ని ప్రేమ కోసం భరించనాకోసం చూస్తున్నట్లవుతుంది. మూతన వహువరులన్న యిళ్ళలో, వెళ్ళి నమయాలలో, ఈ కలయికను ఉపయోగించ వచ్చును.

త్వరగా కేకులు రాలిపోయే పుష్పాలను కుభకొర్రాలప్పుడు వాడరాదు. త్వరగా వాడది, యెక్కువనేపు పరిమళాన్ని కల్గి వుండే పూలనే నాడాలి.

ముకువులను బట్టి పూలు మారుతాయి. గ్రీష్మంలో అంతగా పూలు మనకు పూయవు. పూలు లేనంతమాత్రాన నిస్సృకా చెందనక్కరలేదు. చక్కని అకులు, చిన్న గడికోమ్మలు, తీగలు, పని కొస్తాయి. వీటి అందమంతా చక్కగా కంచెలలోనూ, కత్తిరించటంలోనూ తీగను త్రిప్పటంలోనూ వుంది.

ఎండలుగా వున్నరోజులో యిళ్ళలో ముదరరంగు పూల నమర్చుకొడదు. ఈ ముదరరంగులు యెండలో తిరిగి వచ్చిన వారిపై బాగా పని చేయవు. వారి ప్రభావం ఆ బద్ధికిపై వేరుగా వుంటుంది. ఈ రంగులు కళ్ళకు అలసటను కల్గిస్తాయి—ఉద్రేకాన్ని

కల్గిస్తాయి కాబట్టి లేతరంగు పూల నుపయోగించాలి. తెల్లటి పూలు ఘనవాలేదు. పసుపురంగు మంచిది కళ్ళకు చలదనాన్ని కల్గిస్తుంది. ఆకులూ మంచివే. ఈ లేతరంగులో కలకలలాడే పుష్పాలను చూడగానే చల ప్రకాంత వాతావరణంలో వున్నట్లు భావం కలిగి, వేగికి కావచ్చి నీవ విక్రాంతి అనుకోకుండానే పొందుతాము.

పూలు లేకపోతే యాత్రమట్టలాంటి చిన్న మట్టలు గల మొక్కలను తొట్టలో అందం కోసం వేసుంటాము. రోడ్ల ప్రక్కన పూరి బయట పెరిగే అనాసపండుపై నుండే ఆకుల లాంటి ఆకారంలో సన్నటి ఆకులు పెరుగుతుంటాయి. పెద్దపోటలే గోడవారగా పెరుగుతాయి. ఈ రెండు ఆకులను చేర్చి సన్నటి ఆకులు గల తీగను అల్లి విరిగ వాటి చుట్టూ అల్లి లే అందంగా వుంటుంది.

పూలు ఆపందం కలుగజేస్తాయి. యిళ్ళలో వివిధ వర్ణాల పూలు ఆకులు చేర్చి అమర్చితే మరిఎక్కువ అందగిస్తాయి. అమరికలు గల భావాన్ని వ్యక్తీకరించితే తెలియని సంతోషాన్ని పొందుతాము.

పూలకొమ్మలుగాని, యేవైనాసరే వాని మొదళ్ళు నీళ్ళలోగాని రెడీ మట్టిలుగాని వుంచితే త్వరగా వాడిపోవు. ★

పాటగా వుండేది. వయసుకు మించిన అలరి చేసుండేవాడు. పిల్లలను పెదలను చేతిలో వీదివుంటే దానితో చేచ్చేలా కొట్టడం. పెద్ద వాళ్ళను వెక్కిరించటం, తిట్టటం, అందరి ఇంట్లోను అన్నీ ఎతుకపోవడం మొదలైన అలరిపనులు చేసుకుంటే ఆ అబ్బాయి తల్లి ముటుకు, నాలుగుసంవత్సరాల వయసులోనే భూ అబ్బాయి ఇంత చురుకుగా వున్నాడు, పిదపనే ఇంకా ఎంత తెలివగలవాడవు తాడో అని మురిసిపోతూ వుండేది. పెగా వాళ్ళ బ్బాయి చేసే పనులన్నీ కృష్ణలీలనీ, వాళ్ళ బ్బాయి కృష్ణుడనీ చెప్పకుంటూ వుండేది. ఒకరోజున క్రికృష్ణుడు ఎగురింటి వారమ్మాయి బొమ్మలు దొంగతనంగా ఎతుకు పోతూంటే అమ్మాయి లాక్కోబోయిందట. అప్పుడా క్రికృష్ణుడు ఒక పెద్దరాయి తీసుకొని ఆ అమ్మాయి తలమీదకొట్టి పారిపోయాడట. అప్పుడు ఆ అమ్మాయి తల్లి ఈ యాకోదా దగ్గర మనవి చేసుకోకపోతే ఆ అబ్బాయి మళ్ళీ కొడతాడని తలచి వెళ్ళి చెప్పిందట. “ఏమమ్మా మీ అబ్బాయి రాయి తీసుకొని మా అమ్మాయి తల పగలగొట్టాడు. మీరు కొంచెం భయం చెప్పకపోతే లాభం లేదు”ని మనవి చేసుకుందట.

దానికి యాకోదమ్మ యేమన్నదంటే, “పిల్లలు కొట్టుకుంటూ వుంటారు. మళ్ళీ అడుకుంటూనూవుంటారు. మధ్య పెద్దవాళ్ళు రిపోర్టుచేయడం మొదలుకూ అందట తాపిగా.

“ఓమూల నెత్తురు కారుతూ వుంటే రిపోర్టుచేయడం మొదలుకూ అంటానేమిటమ్మా. ఇట్లాగే వూరుకుంటే తప్పొద్దన్న ఏకాంతి మీదనో కొడతాడు. కన్ను పోతే అప్పుడు చేసేదేమిటి. పిల్లవాడికి కొంచెము భయం చెప్పకోవాలి” అందట యిల్లాల.

దానికి యాకోదాదేవి, “అసలు నీ కూతురే రాళ్ళు పుచ్చుకొని కొట్టడం నేర్పింది మా వాడికి. అప్పటినుండి అలవాటైపోయింది వాడికి. అదివరకు రాళ్ళు చూస్తే ఎరుగునా మా వాడు” అందట. (అంటే దాని అర్థం ఏమిటంటే, మీ పిల్లే నేర్పింది కాబట్టి మీ పిల్ల కళ్ళు పోయినా, కాళ్ళు పోయినా వచ్చినట్టు అని. అనుభవించాలి అంటే ఆ పిల్ల దగ్గరనే నేర్చుకొన్నాడని ఋజువేమిటంటే) రేమా, వాళ్ళ ఇంటి ఎదురుగుండా వుండడమే దానికి ఋజువు.

పిల్లకు గాయం తగిలి నెత్తురు కారుతూంటే, పిల్లవాడికి భయం చెప్పకోవడం తేజపోగా కలహానికి సిద్ధమయిందా యాకోద.

ఇటువంటి కలహాలు మనం చాలావొట్ట చూస్తూవుంటాము. కొంతమంది స్త్రీలు తమ పిల్లలమీద పెద్దవాళ్ళు ఫిర్యాదులు చేయడమేమిటి అని అపోహపడుతూ వుంటారు. అదే పొరపాటు. ఈ రోజుల్లో ఎవరి పిల్లల అల్లర్లు వారే భరించలేకుండా వున్నారు. అటువంటప్పుడు వరాయి పిల్లలు వచ్చి తగని

అలరి చేస్తూవుంటే భరించే ఓపిక ఎవరికుంటుంది. పోనీ ఒక రోజు రెండు రోజులైతే ఏమో అనుకోవచ్చును. నిత్యమూ ఏదో ఒక వస్తువు పాడుచేస్తూవుంటే ఎవరు మాత్రం వూరుకుంటారు. మన పిల్లలనయితే తిట్టుకున్నో కొట్టుకున్నో పాడుచేయకుండా చూసుకుంటాము. పరాయి పిల్లల్ని కొట్టలేము. ఒకవేళ కొట్టితూ వూరుకోరు. అసలు కొట్టడానికి చుక్కలేదుకూడ. పిల్లలు అలరి చేయకుండా చూసుకోనే బాధ్యత తల్లి తండ్రులమీద వుంటుంది కాబట్టి పరాయి పిల్లలు తగని అలరి చేస్తూవుంటే తప్పనిసరిగా తల్లి తండ్రులతో చెప్పవలసి వస్తుంది. అంతమాత్రానికే వారికి పిల్లలంటే కిట్టదనీ పిల్లలమీద పెద్దవాళ్ళు రిపోర్టుచేయడమేమిటనీ అనుకోవడం చాలా పొరపాటు. కొంత మంది స్త్రీలు తమ పిల్లలు అలరిపిల్లలు అని తెలుసుకుంటే కూడా, పొరుగుంట్లోకు తోలేసి వాయిగా నిద్రపోతూవుంటారు మధ్యాహ్నం పూట. మరి వాళ్ళు కూడా పడుకుంటారేమోనన్న సంగతి వారికి అవసరంలేదు. తమ పిల్లలమూలంగా ఇతరులు పడే బాధలు కొంచెముకూడా తెలుసుకోరు. అందరూ

అట్లాగే వుంటారని నేననడంలేదు. కొంత మంది ఇండ్లలో ఎంతమంది పిల్లలు వున్నా అల్లరనేది కష్టపడదు. ఒకవేళ పొరుగుండ్లలో అలరిచేసినప్పటికీ మీ అబ్బాయి ఫలీనా వస్తువు పాడుచేశాడని ఎవరైనా చెప్పినా ఆయ్యా అట్లాగా నేను కోప్పడతాలింది అని సరి చెప్పే తలులూ వున్నారు. అటువంటి వారినిగరించికొడు నేను వ్రాసేది. పిల్లవాడు తెలియక పాడుచేస్తే పెద్దదానవు బుద్ధి లేక రిపోర్టు చేయడానికి వచ్చేవుటమ్మా అని కయ్యానికి కాలుదువ్వే అమ్మలను గరించే నేను వ్రాస్తా. అయితే పిల్లలకు తెలియదు కనుకనే పెద్దవాళ్ళకు చెప్తే తమ పిల్లలకు భయం చెప్పకుంటారని చెప్తున్నా మన్న అలాగనడంలేదు. ఇంతకూ మాటలో వుంది మర్యాద అంతా. పిల్లలగల తలులు ముఖ్యంగా ఇటువంటివి తెలుసుకోవాలి. కొంచెము అలరి పిల్లలకనుక వుంటే ఓకంట కనిపెట్టి జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. తమ పిల్లలమీద నేరాలు చెప్తున్నామనీ, తమ పిల్లలంటే ఇరుగు పొరుగువారికి కిట్టదని అపోహపడి ఇరుగుపొరుగువారిలో కలహాలు తెచ్చుకోవడం ఇల్లొళ్ళకుమంచిపనికాదు.

రీటా వదుల్లకు ఇంజనీరింగ్, డిగ్రీగలాడు నిడు పాటి వెండ్రుకలను పెంచుటకు అద్భుతమైన హెయిర్ బాధిక తల వెండ్రుకల రాతి, నెర యుట, దుండు, ఇల్లతల, పేనెకొడుకు ఇంజను తల వెండ్రుకలకు సంబంధించిన వస్తువు వ్యాధులకు రీటా అమోఘముగ వనిచేయును నేనెవరైనా వారి గుణమును పొందియున్నాడు. మీరూ వాడ నేరనుండియే రీటా వాడుడు

రీటా హిందూ దేశమంతటాదొరకును

కేశ సంపదకు రీటా

మహిళా వాణిజ్యం

తెలుపుతారని ఆశిస్తున్నాను.

వి. ఎం. లక్ష్మి, (మద్రాసు)

జీ. నూర్యకాంతగారు వ్రాసిన "వి. ఎం. పరీక్షకు మావారి చదువు" అన్న వ్యాసం మీద విమర్శ వ్రాస్తూ ఈ వ్యాసం ఎందుకు పయోగిస్తుందో బోధపడలేదన్నారు ఒకరు. చదువుకోటానికి ఉపయోగిస్తుందని మర్చి పోగొడదు.

కె. వి. విమల (కొల్లూరు)

అడవికొలను పాఠశ్రీ గారు వ్రాసిన లోకంలో వ్రాసిన, వారేరులో వస్తు ప్రజల వ్యాసం చదివివాడు. వారికి వాళ్ళు తెలుసుకోవలసినవి.

సి. హెచ్. ముఖ్యకార్యదర్శి. వారేరు.)

ప్రభావతి (వాణిజ్య ఎంతమంది లైసెన్స్ మీకు అనే వ్యాసం చదివాను. చాలా బాగుంది. ఆమె చెప్పినవిగా ఈ రోజుల్లో చాలామంది చాలా చాలానే తలతో గంపెను ప్లీట్ లతో బ్రతుకు పె విరచించి "సంసారం పూగరం దుఃఖం" అని అంటుండడం పరిపాటి. పదునైన గుడ్డి పిల్లల్ని కని స్వల్ప ఆదాయంతో బాషించలేక వాళ్ళకు ప్రస్తుత లోను వచ్చి మంచికి శ్రమ ను బాధించే శక్తి కనబడదు మంచిదిని కా ఉన్నట్లే. మరి అలా బాధలు పెట్టడం మరింత పాపం కా? దేశం ముఖ్యంగా ఉంచాలంటే చక్కని కంట్రాక్ అవసరం.

డాం. పువ్వకతి.

క్రిమతి విజయం (వాణిజ్య "ముచ్చటగా ముగ్గుల ప్లీట్" అను వ్యాసం ప్రతివారు చదివిన విషయం. వ్యాసరచయితకి కా అభినందనములు.

ఎన్. మనంద (పంజాబ్.)

కొందరు ఆపరేషన్ వలన తమకు అపాయం కలుగుతుందని గాని ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళ భయం వలన భాని వెనుకొందున్నారు. ఆపరేషన్ గాక సామాన్యమైన మందులయితే చాలామంది శ్రీ సుకొంటారనుకొంటాను. ప్రస్తుతం అట్లాటివి కనిపెట్టుచున్నారని వినిపిస్తే. కనుక పోదరులు భయముచిట్టి ముందడుగు వేసారనుకొంటాను. కనుక ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళే మనుకొంటారో, ఇరుగమ్మ పొయగమ్మ లేమనుకొంటారో అను సంశయాలు మానేసి వారి ఆరోగ్యం, ముఖం చూచుకుని ముందడుగు వేయాలి.

మా యింగ్లీష్ (డెసింగ్ టేబుల్ మీది అద్దము ముగ్గులతో బా పిచుకలు వచ్చి అద్దమును బాగున్నా, పొడుచేయవచ్చు. అది చూచి నేను అద్దమునకు తెరకట్టించాను. పిచుకలు తెరకెక్కించుకునిపోయి అద్దమును బాగుచేయవచ్చు. పిచుకలు పొరబోయడం

ఎలాగో అన్నమాటకు (భిముగా ఉంచుకొనుట ఎటులా? వనితలోకం పాఠకులు ఎవరైనా

మహిళా సంఘాలు

వేటపాలెం-సారస్వత నికేతన మహిళా మండలి వార్షికోత్సవం ఫిబ్రవరి 21 న జరుపబడింది. ఈ సందర్భంలో విజయవాడనుండి డా॥ శ్రీమతి అచ్చమాంబగారు, చీరాలనుండి కుమారి డా॥ రంగమణి, కుమారి డా॥ కృష్ణారాజు, కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ గారి సతీమణి శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు, ఆహ్వానింపబడ్డారు. వీరితోపాటు చీరాల మహిళా మండలి నుండి కొందరు వచ్చారు. ఆరోజు సాయంత్రం 4 గంటల సుమారు మహాల నందు గ్రంథాలయ కార్యదర్శి శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారి సతీమణి స్వాగతం చెప్పారు. మహిళా మండలి సభ్యులూ, ఆహ్వానితులూ కలసి-ఫోటో తీయించుకొన్న తర్వాత శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగింది. కార్యదర్శిని శ్రీమతి ఆదిశేషమ్మ మండలి వారి క నివేదిక చదివి కార్యకలాపాలను వివరించిన అనంతరం రంగమణిగారు ఉపన్యసించారు. మహిళా మండలి ఎందుకు పెట్టింది, స్త్రీలు ఈ అవకాశాన్ని ఎలా వినియోగించాలి, నేటి మన స్త్రీల పరిస్థితి, సంకుచిత స్వభావాలు, పురాణ స్త్రీల గొప్పతనం, దాని సంక్షేపం, నేటి మన కర్తవ్యం-ఇలాటి అనేక విషయాల మీద చాలా చక్కగా చెప్పారు. తర్వాత డా॥ శ్రీజర్ గారు, మండలి అధ్యక్షురాలు, ఎన్. ఇ. ఓ. గారు కూడా కొద్దిసేపు మాట్లాడారు. ఆరాత్రి ఆహ్వానితులకు శ్రీ శ్రీనివాసరావు గారింట్లో విందు జరిగింది.

6 1/2 గంటల గరల్లు మిడిల్ స్కూల్లో జరిగిన సభలో డా॥ అచ్చమాంబగారు మాట్లాడారు. తర్వాత బాలికలు రకరకాలుగా నృత్యాలు చేశారు. అనంతరం "ఉత్తమ ఇల్లాలు" అనే నాటిక ప్రదర్శింపబడింది-ఇందులో ఇతర మహిళలతోపాటు మహిళా మండలి కార్యనిర్వాహకవర్గంవారు కూడా పాల్గొన్నారు. వీరికి స్టేజీ అనుభవం అంత పెద్దగా లేకపోయినా తమ తమ పాత్రలను

చక్కగా ప్రదర్శించారు. గయాల్ గారి అత్తగారుగా కుమారి రమణమ్మగారు ప్రశంసలు అందుకొన్నారు.

ఆరోజు మధ్యాహ్నం 1 గంట నుండి 4 గంటల దాకా ముగ్గుల, ఎంబ్రాయిడరీ, డ్రెస్సు మేకింగ్, వక్రీయము, కావ్యపఠనము, సంగీతము-వీటిలో పాటిలు జరుపబడినాయి. అనేక మంది మహిళలు ఇందులో పాల్గొని తమ ప్రతిభావిశేషాలను ప్రదర్శించారు. ప్రత్యేక నైపుణ్యం చూపినవారికి నాటిక అనంతరం బహుమతులు పంచిపెట్టారు.

(జీ. ఎన్. వాణి మహిళామండలి సభ్యురాలు, వేటపాలెం.)

మాడేరు మహిళామండలి సభ్యురాండ్రు ఫిబ్రవరి 22 న కమరీబా గాంధీ వర్గం జరిపారు. ఉదయం 8 గంటలకు, సమాజం సభ్యురాలైన శ్రీమతి బృందావనమ్మగారు సహకారోపకరణము జరిపారు. మధ్యాహ్నం సుమారు 500 మంది వీధలకు అన్నదానము చేశారు. అందుకై సభ్యురాండ్రంతా ధనధాన్యరూపమున విరాళములు సేకరించి ఉంచారు. గ్రామ ప్రజలు ఇందుకు చాలా తోడ్పడ్డారు. సాయంత్రము 6 గంటలకు ప్రత్యేకముగా స్త్రీలే శ్రీమతి భాస్కరమ్మగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జరిపారు. ప్రార్థనానంతరము శ్రీమతి కమరీబా గాంధీ, ఆమె ఉన్నత ఆశీర్వాదాలు, ఆదర్శాలు, ప్రేమ, పరిశ్రమ మొదలగువాటిని గూర్చి గ్రామసేవకై శ్రీమతి కుమరవతి చక్కటి ఉపన్యాసమిచ్చారు. సభ తరువాత పిల్లల వినోద కార్యక్రమములు జరిగాయి. ఈ కార్యక్రమములో మహిళాసమాజ సభ్యురాండ్రెల్లరు అత్యుత్సాహముతో పాల్గొని కార్యక్రమమును దిగ్విజయముగా జరిపించారు.

వి. లక్ష్మీనరసమ్మ (మహిళామండలి అధ్యక్షురాలు; మాడేరు, అనంతపురం తాలూకా.)

★ ప్రైవేటు మాస్టరు ★

(27-వ పేజీ తరువాయి)

కున్నాడు. అట్లా జరగొచ్చునని అనుకుంటూనే నూర్యనారాయణమూర్తి బహుశా తోట అడుగుపెట్టాడు.

ఇంటినుండు వాకిట్లో రాజ్యలక్ష్మి ఎవ్వరితోనో మాట్లాడుతూంది. నూర్యనారాయణమూర్తికి ఆశ్చర్యం వేసింది దూరంగా ఉండటంచాలా, చీకటిపల ఆ వ్యక్తిని పోల్చుకోలేక పోయాడు. సంతోచిస్తూనే మెలగా వెళ్లాడు.

వాళ్ళు ఏం మాట్లాడుకుంటున్నట్లు లేదు.

ఆ వ్యక్తి గాబరా పడినట్లుగా ఉలిక్కిపడ్డాడు.

“మాస్టరుగారు వచ్చారు—” అన్నది రాజ్యలక్ష్మి నిశ్చలంగా

“అలా! వచ్చారా! నేనండీ!” అంటూ మాస్టరుగారి నెవు తిరిగాడు చీకట్లో

ఆ వ్యక్తి ఇంట్లోని లాంతరుకాంతి బయట నిలబడ్డ వ్యక్తులమీద ప్రసరించటంలేదు. గొంతునుబట్టి ఆ వచ్చిన వ్యక్తి ఎవరైంది గ్రహించాడు నూర్యనారాయణమూర్తి. ఎందుకో ముఖం చిట్టించుకున్నాడు చీకట్లో.

“బాపినుగారూ”

“అవునండీ! తను కోసమే వచ్చాను మా పెదనాన్న గారి అబ్బాయికి తమరు.

ప్రైవేటు చెప్పాలండీ! అందుకోసమే తమతో మాట్లాడదామని వచ్చాను.

ప్రార్థనలనించీ తీరిందికాదు ఇవాళ పంచాయితీబోర్డు ఆఫీసులో మీటింగులెండి “బాపినుగారు అంత తడబడుతూ ఎండుకు మాట్లాడాలో పంతులు గారికి అర్థం కాలేదు. అతను తను లేని సమయంలో తన కోసం కోరి వచ్చినట్లుగానే తోచింది

“సరే! అలాగేలేండి” నూర్యనారాయణమూర్తి విశవిష్ట ఇంట్లోకి నడిచివెళ్ళాడు.

ఆ వూరి పంచాయితీబోర్డు వెస్ట్ ప్రెసిడెంటు బాపినుగారు చీకట్లో రాజ్యలక్ష్మి వంక చూస్తూ చూస్తూ బహుశా వాకిలి ఎక్కాడు

నూర్యనారాయణమూర్తికి ఎందుకో ఇంట్లోకి వెళ్ళగానే స్వేదం వొంటినిండా కమ్మకుంది. బాపినుగారు చూచినప్పట్నుంచి—తెలియని అకాంతి అతనిలో బయలుదేరింది అతను ఆవేళప్పుడు, తను లేని సమయం చూసి ఎందుకు తన ఇంటికి రావాలి? పిలవాడి ప్రైవేటు విషయమేలే శిల్ప రావొచ్చునగదా! అతను తన గడపలో అడుగు పెట్టడంలో ఏదో ఆంతర్యం ఉంది తను వచ్చే ముందు. రాజ్య

లక్ష్మితో ఏమైనా మాట్లాడాడా! అతను వొచ్చి ఎంతసేపైంది? అతను తన ఇంట్లో అడుగు పెట్టడం ఎవరైనా చూశారేమో! ఎంత అప్రతిష్ట?

నూర్యనారాయణమూర్తి అనాలోచితంగా వంటసామగ్రి దగ్గరకు వెళ్లాడు వంట చేసుకొనేందుకు అరసాలెడు బియ్యం గిన్నెలో పోశాడు పొయ్యిలో పేళ్ళూ, పిడకలూ అమర్చి కిరసనాయిలో పోశాడు కొద్దిగా, త్వరగా రాజుకొనేందుకు. శరీరా అదేసమయంలో రాజ్యలక్ష్మి వచ్చింది

“అప్పుడే పొయ్యి వెలిగించారా! ఆర్పి వేయండి ఇప్పుడు ఇంత ప్రార్థనపొయి వంట చేసుకుంటారా? ఇంకా నయం ఇవాళ మా ఇంట్లో భోంచేయవలసిందే—” అన్నది రాజ్యలక్ష్మి పొయ్యిదగ్గరకు వస్తూ.

వినిపించుకోకుండా నూర్యనారాయణమూర్తిగిన్నెలో నీళ్ళుపోసి పొయ్యిమీద పెట్టబోయాడు రాజ్యలక్ష్మి అతని చేతుల్ని మృదువుగా తాకి— అతని కళ్ళలోకి మోహముగా చూసింది. అప్రయత్నంగా అతని ప్రేమ పట్టుదప్పిపోయినాయి. అతని చూపులు హఠాత్తుగా చలబడాయి బియ్యపు గిన్నెను క్రిందపెట్టి, పొయ్యిలో నీళ్ళు పోసింది రాజ్యలక్ష్మి పొయ్యి చల్లారింది, నూర్యనారాయణమూర్తి హృదయం కూడా చల్లారింది

* * *

తాను ఎదురుచూస్తున్న మహారథం ఆరాతి ఆమె భోజనానికి ఆహ్వానించడంతో వచ్చిందని అనుకున్నాడు గానీ— నూర్యనారాయణమూర్తి ఆరాతి ఆశించినంత అనుభూతిని పొందలేదు. మనస్సుతా చీకాగా వుండవల— ఆమె ఆహ్వాయంగా అభిమానంగా అన్నమా, కూరలు వడించి, అన్నం తిన్నంతసేపూ దగ్గరకూర్చున్నా, నలదాలతోడు పెట్టుకొన్నవాడిలా ప్రవర్తించాడు ఆమె హృదయపు లాతుల్ని అర్థం చేసుకోలేక పోయాడు, ఆమె చూపుల భావాన్ని, గ్రహింపలేకపోయాడు. ఆమె చేష్టల పరిభాషను అవగాహన చేసుకోలేక పోయాడు

మరునాడు బాపినుగారు తన పెదనాన్నగారి కుమారుణ్ణి ప్రైవేటు స్కూలుకు పంపించలేదు అసలు అతని పెదనాన్నకు ప్రైవేటు స్కూల్లో చేరే కొమారుడు ఉన్నాడో, లేదో కూడా తెలియదు.

నూర్యనారాయణమూర్తి హృదయంలోని కల్లోలం తగ్గలేదు ఆరాతిమేమిటో బాపినుగారు ఏం మాట్లాడారు? అని ఆమెను అడుగుదామనుకున్నాడు గానీ— తనకి ఆ

అధికారంలేదన్నట్లు ఫీలయ్యాడు. అలా అతను పిలలకు పాఠాని సక్రమంగా చెప్పలేకపోయాడు. జవాబు చెప్పలేని ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లల్ని— విసుక్కుని కొట్టాడు. తరువాత అనవసరంగా కొట్టానని పశ్చాత్తాప పడ్డాడు.

అలా సాయంత్రం బడి వదిలిపెట్టగానే నూర్యనారాయణమూర్తి మామూలుగా బకింగ్ హామ్ కనాలకు వెళ్ళేందుకు బయల్దేరాడు కాని అలాంటి ఊరికి ఆలస్యం జరిగింది— వెళ్దామా, ఓర్డా అని ముసవజేప్పటికి అతను బయలుదేరేటప్పుడు రాజ్యలక్ష్మి ఇల్లు వూడ పోంది అతను అట్లా బహుశా వాకిలి దాటాడోలేదా, బాపినుగారి ఇతగాడు చిన్న సంచితో ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు నూర్యనారాయణమూర్తి గుండె వాణికింది అడుగు ముందుకు పడలేదు. ఆ సంచితో ఏమన్నాయి? చీరలా, జాకెట్లా డబ్బా, మరి ఇంకేమైనా? బాపినుగారు పంపాడా? ఎందుకు? పెనక్కు మళ్ళి ఇంట్లోకి వెళ్దామా? అనిపించింది నూర్యనారాయణమూర్తికి. కాని అత్యంతగీకరించలేదు కాళ్ళొడ్డుకుంటూ కాలవకట్ట ఎక్కాడు తీరిగా ఆలోచించుకోవటానికి.

బాగా పొద్దుపోయింది, నూర్యనారాయణమూర్తి ఇంటికీ తిరిగి వచ్చేటప్పటికి. రాజ్యలక్ష్మి లేటు బయలుపెట్టుకుని పేపరు చదువుకుంటోంది ఆమె దగ్గరకు రాగానే సువాసన గుడ్డన కొట్టింది కునేగా పరిమళమో మనోరంజనియో? ఈవెనింగ్ ఇన్ ప్యూరిఫైడ్ కోతచీర ధరించింది మెనూరెక్ సిల్క్ చీర తలలో మలె పూలు—ఈ అలంకరణంతా బాపినుగారు చెయించిందే! ఎవరికోసం? ఎందుకు?

—ఇంటిగడప ఎక్కడూ తూలి పడబోయాడు నూర్యనారాయణమూర్తి. క్షణాలమీద కోపం కేరిరాన్నంతటిన్ ప్రాకింది.

తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

రంగులనుచూచి మోపవోవద్దు అది కాకాతికము. మానువాన 'దివ్యకళ్యాణ్ తెలం' అనేక వనమాత కంకో ఆయుర్వేదపద్ధతిలో తయారైనది కిరణం వస్తువరకు వెండ్రుకలను వర్ణగా వుంచును ఇది గాక పెదకుడు చల్లదనమునిచ్చును ఉన్నదము. కలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియది “శ్వాసకత్తి” కంటిచూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా నెలవెంతు ఒక పీసా ఉ 5, 3 పీసా ఉ 12, వగము వెరవింతు ఒక పీసా ఉ 6, 3 పీసా ఉ 15/. వార్తగ వెరవింతు ఒక పీసా ఉ, 7/ 13 పీసా ఉ 18/.. పనిచేయలేదని ముఖపువర్ణక వార్తగ పొమ్ము వగము చేయించును కోరినవారికి వూచి

INDRA AYURVED BHAVAN,
(A P) P O Rajdhanwar (H Bagb)

★ వై వే టుమూప్టరు ★

ఇంట్లో వెళ్ళగానే మంచం మీద కూలబడడే వంటప్రయత్నంలేదు ఆకలిగాలేదు. అరగంటతర్వాత రాజ్యలక్ష్మి అతని గదిలోకి వచ్చింది వంటచేసుకోకుండా పడుకుంటే ఏమైనా తలనొప్పి కామోగు అనుకున్నది.

“తలనొప్పిగా వున్నదాండీ?” అన్నది రాజ్యలక్ష్మి ఆమె దగ్గరగా వచ్చి నిలబడింది.

ఆమెవాసనలేదు అచీర తళుకు లేదు. నూర్యనారాయణమూర్తి దిగ్భాగం తిండేదాడు తను వనూ వనూ చూచింది ఆమెను కాదా? కలేమైనా కన్నాదా? అలంకరణ, అందం, రీతి—ఇవ్వుడు లేవే! తనగదిలోకి వస్తూ—మామూలు వేషం పెసేవా? అకోతచీరలో, నూవాసనలో నొందర్పంలో—తను ఆమెను చూడరాదా? అఅందమూ, అలంకరణా, అనురాగమూ, అభిమానమూ—బాసినీడుకోసమా?

దిండుమీద తల నిర్లక్ష్యంగా వ్రేళ్ళాడచేశాడు.

“తలనొప్పిగా ఉన్నదా?” అంటూ రాజ్యలక్ష్మి తలగడప్రక్కన కూర్చోని అతని నుదురుమీద మెతగా చెయ్యచేసింది

ఆమెచేతని కర్మశింగా తొలగించాడు అతను. ముఖం తిప్పి పడుకున్నాడు. అతనికి కోపంవచ్చినట్లు గ్రహించింది. కాని ఆ కోపానికి కారణం ఏమిటో ఆమెకు అర్థంకాలేదు. అమృతాంజనం తెచ్చి అతని నుదురుకు వ్రాసేందుకు ప్రయత్నించింది కానీ అతను “అక్కలేదు” అని గర్జించాడు. ఆమె మారుమాటాడకుండా తనఇంట్లోకి వెళ్ళింది. నూర్యనారాయణమూర్తి దిండుమీద మూగగా కన్నీళ్ళు కార్చాడు.

ఎప్పుడు మనుషుపట్టిందో ఎప్పుడు మెలకువ వచ్చిందో తెలీదు నూర్యనారాయణమూర్తికి. మెలకువ వచ్చేటప్పటికి నడి ఝామె వుంటుందనుకున్నాడు. బద్దకంగా లేచాడు. ఆకలెనట్టుగావుంది. ఆవేశిష్టకు వంట ఎలా చేసుకోవడం? ఏమి తోచక, తలుపు తెరచుకుని బయటికిచ్చాడు.

నిరాంతరపోయాడు ఆని ద్రమతులోనే ఆదృష్టించూసి బాసినీడు గబగబా ఆమె ఇంట్లో ప్రవేశించాడు. ఆమె తలుపు తెరిచే వుంచినట్లుంది గట్టులేని ప్రవాహంలాగ—లోపల జోర్బడ్డాను కొలది తూణాలోనే తలుపులు మూసుకోవడంగాడా చెవులారా విన్నాడు.

అతని తల దిప్పెరి పోయింది వోళ్ళంతా పామును చలిచీమలు పీకుతున్నట్టుగా వుంది పరిస్థితులు ఎంత త్వరగా వివమించాయి ‘సునకీపు సింహాసనమున’ అన్నట్టు తాను ఏదారిలోపడ్డ ఆమె జీవితానికి నీటి వనరి కల్పిస్తే—ఆ నీరును పాడుచేసింది. ఎండిమ్రాడైన ఆమె జీవితానికి ఆకుల్ని చిగిరింపజేస్తే ఆ ఆకుల్ని రాల్చుకోసేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. తను చేసిన సహాయం, చూపిన అభిమానం, ఆదరణ—అంతా దుర్వినియోగపరుస్తోంది ఆమె జీవితానికి గౌరవ ప్రదమైన బ్రతుకు తెరువును కల్పిస్తే—తప్పదారిలో నీచంగా, అవినీతిగా బ్రతకాలని చూస్తోంది! ఆమె జీవితదృక్పథమే అంతే నేమో. తనుపారపాలుబడాడు ఆమె విషయంలో. రాజ్యలక్ష్మి నిజాయితీపరురాలను కున్నాడు మృదయంకల వ్యక్తి అనుకున్నాడు సాంఘిక విలబలకు తన జీవితాన్ని లయపర్చే మణిపూస అనుకున్నాడు; ఇంకా ఏమేమో అనుకున్నాడు కాని ఆమె అటాంటిది కాదు మోసంతో లోకంలో సానాన్ని ఏర్పరచుకోవాలని తపతపలాడే వ్యక్తి. తన అంతస్తూ గతించిన జీవితపు ప్రమాణమూ, సంఘం కట్టబెట్టిన స్థానమూ మర్చి—అవినీతిద్వారా జీవితంలో ఆనందాన్ని బావుకుందామనుకునే నీతిలేని మనిషి. మనస్సును పరిస్థితులవరంగా మళ్ళించుకొని హృదయాన్ని అవకాశాల కనుగుణంగా, తిప్పకొని, బ్రతుకుచెరువుకోసం—నీతిని, న్యాయాన్నీ, లక్ష్యంచేయని స్త్రీ రాజ్యలక్ష్మి. ఆమెను జీవితంలో అర్థాంగిగా పొంది-జీవితాన్ని మధురతరం చేసుకుందామనుకున్నాడు. ఎటువంటి దురాలాచన? ఏం చేస్తాడు? మోసగింపబడ్డాడు. ఆమె నవ్వే ప్రతినవ్వు వెనుకా సముద్రపు కెరటాల సొందర్పం తోణికిసలాడుతుందనీ, ఆమె చూసే ప్రతిమాపు వెనుకా అంతులేని అనురాగం వుట్టిపడుతుందనీ, ఆమె మాటాడే ప్రతిమాటలో ఏం తోచా సవ మూ, న్యాయమూ, నీతి పెనవేసికొనే వున్నాయనీ—ఆమె మనస్సు వెన్నపూస మెరిదనాన్ని కలిగి వున్నదనీ, ఆమె హృదయం హిమగిరి శిఖరంలాంటిదనీ, ఆమె అనుభవాలు కాచి వచబోసిన సత్యాలనీ తను

మాన్యము. కాని నిలకడమీదనైనా నిజం బయటపడింది తక్షణం ఆమెను తన బ్రతుకు చూసుకోమనటమే—తన కర్తవ్యం. ఆమె జీవితం వింత క్రిందకు దిగజారినా, ఆమె బ్రతుకు ఎన్నికష్టాలో యిరుక్కున్నా, ఆమెకు ఈ లోకంలో ఏటాంటి గతి పట్టినా తనకు అక్కలేదు! ఆమెకు తనకూ ఏం సంబంధం? రైలో ప్రయాణికులు—పెట్రెలో ఉన్నంతసేపూ ఖిలాసాగా కాలక్షేపం చేస్తారు ఆమెతో తనో, తనతో ఆమె ఇంకా? పెట్రెలోనే ప్రయాణించేసి గమ్యస్థానం జేరుకోవాలనుకున్నాడు కాని ఆమె గమ్యస్థానం త్వరగానే వచ్చింది పెట్రెలోంచి దిగిపోతుంది; తను పెట్రెలో ప్రయాణిస్తాడు బంటరిగా అంతే తను సంబంధం! ఆమె బాసినీడుతో సంబంధం పెట్టుకుంటే తనకేం, ఇంకా ఎవరితో సంబంధం పెట్టుకుంటే తనకేం? ఆమె బ్రతుకూ, బుద్ధి, జీవితపథా—తెలిసివచ్చింది తనకు తను వాగ్రత్తపడటం మంచిది ఆమె జీవితం తాలూకు నెకు, బ్రతుకులో అవినీతి, అపఖ్యాతి—తన జీవితంమీద ఎటాంటి ప్రభావమూ చూపకముందే మేల్కొనటం మంచిది! ఆమెకోసం తను బాధపడటం, ఆమెబ్రతుకు అటా అన్యాయంగా పాడై పోతుందేనని తను ఆచేదన పడటం—అవి వేకం; ఆమెమీద తనకు అధికారంలేదు; ఆమె జీవితానికి తను హామికాదు, ఆమె బ్రతుకులోని మంచీ—చెతులకు తను గీటురాయి కాదు జేకంలో ఎంతమంది ఆమెనాకు జీవనాధారం లేకనో, వయస్సు పెట్టే గిరి గింతలకు తట్టుకోలేకనో, మగవాళ్ళ ప్రలాపాలకు మోసపోయో, అవినీతితో కూడుకున్న జీవితంలో అమరానందం ఉన్నదని విశ్వసించో—లేచిపోవడం లేదు? బ్రతుకుల్ని పాడుచేసుకోవడం లేదు? అపఖ్యాతి పాలుగావడం లేదు? రాజ్యలక్ష్మి అంతే! ఆమె ధూతభీషవ్య ద్వర్తమానాలతో తనకు విలాంటి సంబంధమూలేదు, ఈ గ్రామంలో తనపరువు నిలబడాలంటే, తన జీవనాధారం క్షేమంగా వుండాలంటే, తనకి సాంఘిక గౌరవం వుండాలంటే—రేపు ఉదయమే రాజ్యలక్ష్మిని ఇంటినించి బయటికి పంపించాలి. ‘నీ పాటు నువ్వు పడు పాటూకాటికి’ అని నిష్కర్షగా చెప్పివేయాలి అంతకంటే శ్రేయస్కరమైన మార్గంలేదు. ఆమె కన్నీరు జలుకురిపించి, కాళిమీదపడి తూమించును తోభపెట్టినా—కించిరుగూడా కరుచూపరాదు. తెదిరించినా పట్టుబార దికువరాదు.

ఆ తెలవారరూమున వైకేటమూర్తకు నూర్యనారాయణమూర్తి ఆవిధంగా దృఢంగా ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు. ఆపైన రెండు గంటల సేపు నిశ్చింతగా నిద్రించాడు. (విగతా తచ్చేవారం)

FREE

అమూల్యముగ మీ జీవితము సౌఖ్యవంతముగా నుండుటకుగాను, రాజవైద్యుల సలహాలు వుచితముగా చెప్పబడును. వయస్సు, రోగనూదనలు చెప్పవలయును

Contact
MADAN MANJARI PHARMACY
KALBADEVI
Ramwadi BOMBAY-2

సినిమా

ఉత్సవాలలో యుద్ధాలు

ఉత్సవాలకు యుద్ధాలకు అమోఘంగా భోరిమ అన్యోన్యత ఉండేలా కనిపించదు గాని ఉంటుంది. ఉత్సవంలో ఉండుంది యుద్ధం వస్తుంది. యుద్ధం అవుతూనే ఉత్సవం జరుగుతుంది. కేగా, సినిమానాట ఉత్సవాలలో బహుమతులకై భీకరనిశ్చబ్ద సంక్రమాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. అంతర్జాతీయస్థాయి వ్యవహారా

లలో చూడాపు అంతటా ఏదో ఒక స్థానిక డ్రెస్సులో 'శీతలయుద్ధం' అను కోర్ట్ వార్ తిరుగుతూనే ఉంటుంది. అది మిటిక్స్ ట్రూ లోవచ్చింది మిగతా తీసుకొచ్చారు అని ఇటు వాదూ పడనుటి వాదూ ఆరోపించుకొంటూ ఉంటారు. మైఖేనిక్ ఎలాగో అలా ఈ కోర్ట్ వార్, జల్మియోగే సర్వత్రా వ్యాపి సోందిట. ఇది జొరబడకుండా ఉన్న

వాటిలో అంతర్జాతీయ చలన చిత్రోత్సవం ఒకటి అని మొన్నటి దాకా అనుకుంటూ వచ్చారు; ఈమధ్య మానేస్తున్నారు.

కారణం: కోర్ట్ వారు వీరులు, అటూ ఇటూ చెందని వారిని తమవేపు తిప్పకోవడానికే చేసే ప్రచారంలో, ఉపచారంలో అంతర్జాతీయ ఉత్సవాలలో బహుమతులను కూడా పావులుగా వాడుతున్నారని వాదూ వీరూ కూడా ఒకరిమీద ఒకరు ఆరోపణలు వేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇందులో నిజానిజాలు ఎలా ఉన్నా, కొన్ని కొన్ని బహుమతుల అర్హతానర్హతలను నిర్వికార దృష్టితో పరిశీలిస్తే, ఇవి "శీతలయుద్ధం పచ్చారాశి" నని అనుకునం కలుగుతున్నట్లు వాద్యతగల కొందరు విశేషం అనుభవ అన్నారు...

దీనికి తరువాతభాగం అప్పట్నుగా ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ చలనచిత్ర నిర్మాతల సమాఖ్య వారు ఇతలవ సమావేశమేమి కార వివారి (జెకోనానాకీయా), మాస్కో చలన చిత్రోత్సవాలను ఇటుచై గుర్తించకాదని నిశ్చయించారు.

కారవీవారిని అసలు వీరు గుర్తించి రండేళ్ళే అయింది. (అక్కడే జాగ్రత రహా చిత్రం బహుమతిపొందింది.) ఇంత

పొన్నలూరి బ్రదర్స్ వారి "దైవబలం" చిత్రంలో గుమ్మడి, రామారావు, జయశ్రీ, మాలతి.

★ సంగీతవార్తలు ★

సంగీతరస ప్రధానచిత్రం కావడానికి 'జయభేరి' ఉగాదికానుకగా ఏప్రిల్ 9న విడుదలవుతోంది గీతరచయితలు మల్లాదికామ కృష్ణకృష్ణలరచన. సంగీతరచయిత పొంద్యాల

* * * ఇటీవలి పాటలలో విశేష సాహిత్యం పొందిన వాటిలో "ఫిరీ అరచ నువ్వూ హిందూస్తాన్ నువ్వూ" ఒకటి. "ఫిరీ నువ్వూ హిందూస్తాన్" చిత్రంలోని ఈ పాటలో సంగీతం సాహిత్యం ముఖ్యంగానూ మూడూ ముఖ్యమైనవిగా మదిరాయి; ఈ భావము ఖరారు.

మూడవకంలో అద్భుతమైన 'శిల జాన్మి ఖాటా' (పాటో హే) ప్రదర్శనలు ఇవన్న జోషియట్ బృందంవారు చాలా మంది ఈ పాట విని మెచ్చుకున్నారు. 'నేర్పకొని, పాదతాళవం ద్వారా పాటకి, గీతసంగీత తారలకు జోహారు లభించారు.

* * * "ఎవరది? ఎవరుకావాలి?" "అల్లే ఎవరువద్దండి. తురికానే." "అల్లే?" "రాజేంద్రరావు పాట వహించిరేడియోలో విందామని ఆగావండి" "అలాగా తోపరికిరండి మరొకరి" * * * "ఫాంక్స్. ఈ పాటవిని మూడేళ్ళయింది" "మీకు రాజేంద్రరావు చాలా యిష్టమా" "పేచే" "సాక్షి అంకే. మరొకరి. మీరు 'అంకే' రికార్డు విన్నారా?"

ఉత్సవాలలో యదం
లోనే ఇరిపేకారు. ఉదారంగా వ్యవహరించారితప్ప, రాజకీయాల క్రింద ఉత్సవాలమీద పడనీయరావన్నీరినీఈగుర్తితప్ప తీర్మానంలో ప్రాకారు.
ఈ సమాఖ్యలోగా ఉత్సవాలు మూడారాజకీయ ప్రభావానికి అతీతంగా ఉండాలని ఉద్దేశించారు
ఏకాగ్రణంవల వీరు ఇలా 'కేర్నా'లో తెలియదుగాని, ఆరోపణలు అంటూ ఆరంభిస్తే దానికి అంతుఉందనిమాత్రం చెప్పకొవాలి. ప్రతీక్రియకూ ప్రతీక్రియ ఉంటుందని నూర్బుస్ వాక్కు.
ఇలాటి 'క్రియలు'లకు తప్పక ఉంటాయి అవుతు అవాంఛనీయ పర్యవసానాలు ఏర్పడతాయి ఇటువంటి సమస్యలను సంప్రదింపుల ద్వారా, ప్రమాణాత్మకట్టుదిట్టం చేసుకోడం ద్వారా సదుకోవడం బదులుగా ఇలా వ్యవహరిస్తే ఉత్పత్తిచేసి ఆనక దానిని ఎదుర్కోవలసి ఉన్నది. తీర్మానం తీర్మానం అవుతుంది.

చాలా మందికి జీవితాంతం వర్తిస్తే స్నేహం వలన నాందీ వాక్యాల ఇలాంటివి.

ఈ మధ్య ఒక సంగీత గోష్టిలో ఒక పెద్ద ముష్టి లలిత సంగీతం గురించి మాట్లాడుతూ తన అనుభవాలు ప్రస్తావించి ఇటువంటి సందర్భం ఒకటి ఉదహరించారు.

సభకు వచ్చినవారిలో కొందరికి కృత్రిమ సంగీతం అంటే ఎంతకోపమా, "నీలమల మూడికి" అన్నా అంతలా 'కుద.

లలిత సంగీతమే నిత్యమైన కావటం అని దానికి అటూ ఇటూ రెండు గోడలుకట్టి, వ్యక్తులమధ్య దేశాలమధ్య స్నేహం పెంపొందించేది ఇదేనని వారు అన్నారు.

మార్పున్న పదిమందిలో విడుగు ఈ పాదారు.

చివరికి అంతా అయిపోయాక, మిగతా ఇరుగురిలో ఇద్దరు పొడిదన్నదగ్గి "పిక్చర్ లో సాంగు మీకు వచ్చా" అని అడిగి పొడించుకున్నారు!

నీలి. కొన్ని ఫీల్మీ గీతాలూ బాగుండనంత మాత్రాన నీలి సంగీతాన్ని చులకన చేయక భావ్యం కాదు అని మొదటిపెద్ద మునిషి హెచ్చరించారు.

ప్రసిద్ధ 'సరోద్' విద్వాంసుడు, అలీ అక్బర్ ఖాన్ మార్చి 15 నుండి తూర్పు ఆఫ్రికాలో పర్యటించి గాన సభలు చేయడానికి వెళ్ళారు.

కొంతకాలం క్రితం గాయకుడు తలక్, మహమూద్ అక్కడ పర్యటించి అక్కడే వారి గౌరవాభిమానాలు గడించుకురావడం విదితమే.

పద్మశ్రీ దారి 'శ్రీ శంకేశ్వర మామల్స్'లో నానీ.

చిత్ర

లేఖలు

కోర్కె,

ఈ క్రమచిత్రాలు తీసి జూరూతులు నడపాదించటం, జూరూగా పెట్టుకున్న శత్రు శక్తరాయ 'భారతం' తీసాడనే వార్తలు చాలా సంవోషం కలిగించింది. కొన్ని మంచి చిత్రాలు తీసాడనే పేరు పొందివున్న చితురాయ 'రామాయణం' తీసాడనే వార్తకూడా వివటానికి కావుంది "ఏరాయితేనేం మంచికథలు చెప్పగొట్టటానికి?" అని ఈసారి ఎవరూ విమర్శించటానికి ఆస్కారం లేనివిధంగా చిరు ఈ చిత్రాలు తీయగలరని ఆశిస్తున్నాము.

ఇట్లు,

శత్రుజిత్ రాయుడు,
చితురాయుడు.

కోర్కె,

అకాశ్వరమైన ఈ ప్రపంచంలో కాశ్వరమైన పొంగరాలు పొయ్యడం అసాధ్యమని, 'పెలుకు' బడి పంతులు (శ్రీ శ్రీ) ఒక శ్చుడు అన్నమాటని పినిమాకథల పొంగరాలకి, పినిమా బాక్సాఫోను సూత్రాలకి పట్టించవలసిన సమయం వచ్చిందని గిట్టని వాళ్ళు కొందరనుకొగా విన్నాను. పొంగరాలు పొయ్యడం లాగే, పినిమా కథలు అల్లడం, పిని భవాను భవాల ఖనిజంలో నిజంతీసి బాగుచేసి బాక్సాఫో సూత్రంగా పేనడం మహాకాశ్వదు. దానికంటే పేనం వేడితనం, పనివాడితనం కావాలి దీనికి అంతా కావాలి. ఉపమా మోసరు మార్చే అయ్యమడంతో సరికాదు. అయినప్పటికీ పేనపేర్కొన్న గిట్టనివాళ్ళు, విజయవంతంగా చెప్పితింటున్న "శ్చాశ్చులర్" చిత్రాలను కృష్ణాంతాలుగా మోపించి "ఇదిగో, మీరు వచ్చు గడిస్తాయనుకున్న ఫలానా ఫలానా మూత్రాలన్నీ చెప్పితిన్నాయిగవక, మరికొన్ని కొత్త మూత్రాలైనా వడకండి." అంటున్నారే. కొత్తకథలు, కొత్తపదకథలు, రోమాన్సులూ కొత్తపోకడలూ పట్టుకు రమ్మంటున్నారు. ఈ విషయం తేలిక పని కాదు. ఒక పక్కనించి (పడమటనించి) అలా అలా బొరబాయి కలకత్తా (కథలకు)ల మీదుగా రావాలి. అదే పడకే కో.

ఈజ్జాగా కొందరవడి కొత్తమూత్రాలు తేవాబులై కుదరదు ఇప్పుడన్న సూత్రాల కల్ల శ్చుడు పే అది సూత్రబలం. రాకపోతే అదికర్తవలం. అంతేతప్ప తప్ప మాదిగాదు. అయినా కొన్నాళ్ళకి మళ్ళీ ఇదే కొత్త సూత్రాలు కావచ్చు కొండపల్లి బొమ్మల, మంచిపూడి నృత్యం, చెరినిండాగాళ్ళు,

ప్రసాద్ బర్బ విక్టర్ హారి 'ఇల్లరికం' చిత్రంలో గిరిజ.

వార్తలు

జిత్ (వడంపే శిల్పి) ప్రాజెక్ట్ న్న వారి బావపది చిత్రం 'జయ విజయ' ఈ గాదికి నిడుదల. కాంతారాత్రి, రూపాయంత బొట్టూ, వలీత్రతల సిని మాటూ, చేనేతబట్టలూ ఘామనలో! మళ్ళీ ఎక్కటంలేదా? పొంగరాలు పోతు మీ, వోనెలు అయి, తిరిగి ఉత్తవం రూపంలో మళ్ళీ అవతరించతేదా. ఇది అలాగే మూత్ర వచ్చును.

ఇట్లు,

కాశ్వరమూత్రకాశ్వర

కృష్ణమూరి, రాజగారి, ముక్కామల మిక్కిలిశేరి, బాలకృష్ణ, అచార్య మొదలైన వారు పొల్లన్నార రచయిత కృష్ణ మూర్తి. దర్శకుడు విశ్వనాథాచార్య.

రివల్యూషనరీ విక్టర్ హారి 'ఇల్లరికం' ఈ 27 వ అవుతుంది. వాగేశ్వరరావు అంజలిదేవి, సరోజాదేవి, శలం, గుమ్మడికొండ, ఎస్. ఆర్., రమణారెడ్డి మొదలగువారు పొల్లన్నార రచయిత సముద్రాల జూనియర్. సంగీతం ఘంటసాల. దర్శకత్వం టి. గానం. నిర్మాత శ్రీధరప్రసాద్.

వార్తా వ ర ణం

‘ఫోటో హాస్’

జైర్జర్ ఎల్. వి. ప్రసాద్ గారి రెండవ హిందీ చిత్రం ‘ఫోటో హాస్’ ఈ కారం ఉత్తరాదిన విడుదల అవుతోంది. బల్ రాజ్ సాహ్నీ, క్యామ, కుమారి నంద, కుభా ఖోలే, రహమాన్ కుమార్, బుద్ధి ప్రసాద్, ధుమల్, రాధాకిషన్ మొదలగు కారంతా ఇందులో పాల్గొన్నారు. సంగీత దర్శకత్వం శంకర్ జైకిషన్.

న్యూయార్క్ లో ‘అపరాజిత’

న్యూయార్క్ ఫీల్డ్ ఎవెన్యూ సినిమాలో మార్చి 1 న, సత్యజిత్ రాయ్ చిత్రం ‘అపరాజిత’ ప్రత్యేక ప్రదర్శనం జరిగింది. విశ్వరాజ్య సమితిలోని డేజ్ డేకాల ప్రతి నిధులూ, న్యూయార్క్ నగర ప్రముఖులూ దీనికి హాజరయ్యారు. సమితిలో భారత ప్రతి నిధి శ్రీ చంద్ర శేఖర ఝా ప్యాగకం చెబుతూ ఈ ప్రదర్శనం వసూళ్ళను భారత

బవంత్ పిక్చర్స్ వారి హిందీ చిత్రంలో నటిస్తున్న గిరిజ, దర్శకుడు బాబు భాయ్ మిశ్ర.

వచ్చిసిటీ ఆర్టిస్టు. విడుదల కాబోతున్న చిత్రమీద ఒక లేబుల్ తయారు చేసి తీసుకొచ్చాడు. అంతా చూసి, నిర్మాత ‘ఎబ్బే’ లా మొహం పెట్టి — “నేడే చూడండి” అని రాయలేదే?” అని అడిగాడు.

“ఎందుకూ?” అన్నాడు ఆర్టిస్టు.
“ఆ మరేంలేదు. లేండి — రేపటికి వుంటుందో వుండదో అని వారి అనుమానం!” అని నెమ్మదిగా జవాబిచ్చాడు వక్క నున్న నవరచయిత.
— ఆర్కె.

ప్రధాన మంత్రి పేరిట మన దేశంలోగల శివ సంక్షేమ సహాయ నిధికి పంపుతున్నట్లు వెలడించారు.

ఫీల్డ్ ఎవెన్యూ సినిమాలో ‘పథర్ పాంచాలీ’ ఆర్కెల్లనించి ఆడుతోంది. మార్చి 1 న అపరాజిత ఆరంభించాలనుకున్నారు. గాని, ఇంకా మొదటి చిత్రాన్ని చూసేవారు చాలామంది ఉండటంవల్ల మరి కొన్ని వారాలు దీన్ని వాయిదా వేశారు.

ఇలా ఒక విదేశీయ చిత్రం ఇన్నాకు న్యూయార్క్ లో ఆడడమే కాక ఇంత డబ్బు వసూలుచేయడం కూడా అపూర్వమని ఈ చిత్రం ఆమెరికా డిస్ట్రిబ్యూటరు ఎడ్వర్డ్ హారిసన్ అన్నారు.

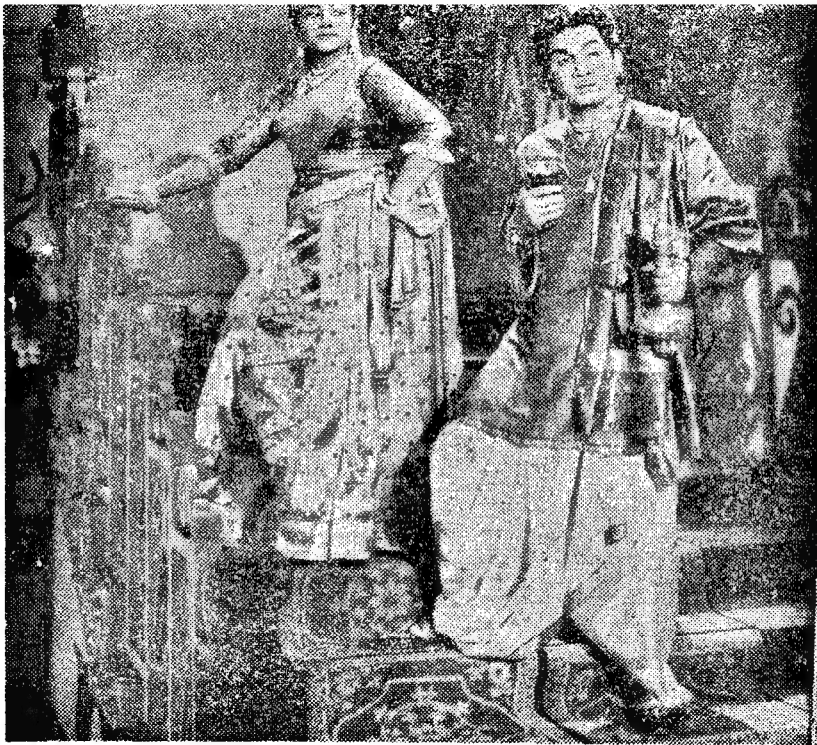
తైమ్ లైట్

చారిత్రాత్మక సరికొత్త చిత్రం (మన దేశానికి), ఇతర దేశాలలో విశేష విశారించిన తరువాత ఇన్నాకు ఈ దేశం వచ్చింది. మద్రాసు ఎర్లినస్టాక్ సినిమాలో మార్చి 27 న విడుదల అవుతుంది.

‘ది టెన్ కమాండ్

మెంట్స్’ ఇతదినోత్సవం

చిరకీర్తి కేళుడు సిసిర్ వి. డిమిల్ చివరి చిత్రం ‘ది టెన్ కమాండ్ మెంట్స్’ మద్రాసు ఓడియో సినిమాలో మార్చి 14 న శత దినోత్సవం జరుపుకుంది. మద్రాసులో ఒక విదేశీ చిత్రం ఇలా 100 రోజులు నిరాఘటంగా ఆడుదానికి ఇక మిగిలినది, పోతే డినెంబరు ర నుండి

శ్రీ శారదాఫిలింస్ వారి 'జయభేరి'లో నాగేశ్వరరావు, రాజసులోచన.

జల్లాలిఆదృష్టమే ఇంటికి భాగ్యం

అమాయకులూ, మంచివాళ్ళకీ, భయపడకు లూ, "అదృష్టశక్తులు అడుగుంటాయనీ" భార్యంతోపాటు చక్కని కలలాటి కథను "జల్లాలి ఆదృష్టమే ఇంటికి భాగ్యం" (రామ కంఠా ప్రాడకన్య) చిత్రంలో రక్తి కట్టేలా చెప్పకొచ్చారు. కాలం నాడు ప్రేమించేదాంతి, వ్యంగ్యరచయిత అయిన బోలెయర్ చెప్పిన కథలో ఆదృష్టవంతుడి బోలికలుగల పాత్రను (అనుకరణ అని దురభిప్రాయపడరాదు) మనోచాక్రయాల

దేయమెనరితని రూపొందించి ఇందులో నిలిపారు. దేశవాళీ సినిమాలన్నిటిలోని సన్నివేశాల సారాంశాన్ని సేకరించి కాచి వజ్రబోసి ఇందులో పోశారు. అన్నిరకాల సినీ దుష్టులను-పెద్దమనిషిలా కనిపించే దుష్టులూ దుష్టులూ కనిపించే దుష్టులూ, అడవాళ్ళలా కనిపించే దుష్టులూ, సినిమాలలో దుష్టులూ కనిపించే దుష్టులూ, హాస్యం సేరంచేసే దుష్టులూ, ఎవరూ చూట్టంలేదని కట్కరిపజే దుష్టులూ, ఒక్కసారేగదా అని ఒకరూ

తరసగా ఎనిమిది వారాలపాటు హాస్యభూరిగా నిండుతూ రావడం అనేది భారతదేశం మొత్తంవీడ విదేశీ చిత్రాలకు కొత్త రికార్డు. (మూడువందల మందికి పోటుగల చిన్న సినీమా మివర్యాలలో ఫ్యాబుల్స్ సెన్సోరిటా వంటి చిత్రాలు ఆడినా, పెద్ద థియేటర్ లో ఇదే తొలి ప్రదర్శనం.)

14 డి - మిలియన్ డాలర్ ఖర్చుతో తయారైన ఈ చిత్రం ప్రపంచంలో విదేశీ మేగినా ఘన విజయం సాధిస్తూనే వచ్చింది. శ్వడేశం అమెరికాలో అన్నిటిలోనూ ఎక్కువ మొత్తాలు వసూలు చేసిన పది చిత్రాలలో ఇది ఒకటి అయింది.

మూడువేల ఏళ్ళ నాడు ఈజిప్టులో బానిసలుగా బతుకుతున్న ఇజ్రేల్ ప్రజలకు స్వేచ్ఛను, అది మనదానికి ఈశ్వర ప్రసాదంతోనే దశా దేశాల పేరిట క్రమశిక్షణను

నవనీక విధానాన్ని, ఆరాధన కోడెవాన్ని అనుసరణలో మతాన్ని సంపాదించిపెట్టి, వారి స్వప్న సీమకు మహా ప్రస్థానం సేది పించిన ప్రవక్త, ధర్మ ప్రవర్తకుడు అయిన మోసెస్ కథను ఆంధ్ర వారప్రతిక డిసెంబరు 19 సంచిక (బహుమతిమైన సెటిల మీద అంతకన్న గొప్పదైన నిజకథాస్థలాల మీద పాతికవేలమంది నటులతో చేపిన ఈ చిత్రంలో ముఖ్య పాత్రలను చార్లెస్ హెస్టన్, యల్ బ్రెగ్లెన్, ఎడ్వర్డ్ జ. రాబిన్సన్, సర్ సెడరిక్ హార్డిక్, విన్సెంట్ ప్రైస్, జాన్ డెరిక్, ఆక్ బాల్స్టర్, వైవ్ డిక్లార్డ్, డెబ్రా పాజెట్, నినాఫోక్, మార్సా స్ట్రాట్ మొదలగువారు ధరించారు. సంగీతం, విక్టర్ యంగ్. (కామ్యూ అండ్ డిలెలా). పౌర మాంట్రిక్ పర్వవారుదీన్ని విడుదలచేశారు.

యిత్యానికి వడిగట్టేదుస్త్రులూ, వృత్తిచేత దుష్టులూ తప్పలేదుమకుతేకాల్సినా, కొదనుకునే బాపతూ పిళ్ళందరినీ ఇందులో సినీ దుష్ట మహాభక్తుల పోగెసుకొచ్చారు. క్రమాదాలూ, క్రమాదాలూ వగేరా సినీమా హంగులన్నీ రంగరించి గరం పొంగరం పోశారు. ఫేయి రిటేల్ లాటి ఈ కథల పొంగరం బాగుండడానికి కారణం ఇందులో ముఖ్యపాత్ర మీనాక్షి సర్వజనమనోహరంగా ప్రకాశించడమే. ఈ ఆమ్మాయి పల్లెటూ లోకరిత బాతిగా ఎరగనిది. రెలుమండే, చూడనిది. ఎవర్నీ పెడితే వాళ్ళని నమ్మేటేది ప్రమాదం మూసుకొనున్నా గురించలేనిది. పాముదగ్గర పసిపాపలా తిరిగి ప్రమాదం వాటిల్లటేందానే గండం వాటిపోయింది. ఆ ఆమ్మాయి కలవారింటికోడలు కాబోవోంది. ముహూరం రి రోజులదూరం. పెళ్ళిపట్టు 80 మెట్లదూరం. ఆ పిల్లా, ఆ మే ఆమ్మ గాయా కలిసి బయలుదేరుతారు. రెలుదగ్గర అన్నగారు పెట్టి మరచిపోయి వెనక్కివచ్చి వచ్చేలోగా రెలు వెళ్ళిపోతుంది. అందువల్ల ఆ చిన్నది రి రోజుల 80 మెట్ల ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయవలసివస్తుంది. రెల్వే రాడ్ లాటివాడొకడు, ఆమెకు పోటిచ్చి, టికెట్ కలెక్టరు వచ్చినప్పుడు ఆమెను అడ్డుకొని, దరిమిల అనుకోవోతాడు. అతను కలబారి కబురు చెప్పి పిల్లను తన వంటయింటికి తీసుకెళ్ళేసరికి, ఇంటాయన, ఈ వంటాయన వద్ద చారి ఫుచ్చుకుంటాడు. అతడు దుష్టులూనికి వడిగట్టేలోగా భార్య రావడంతో, ఒక డాక్టరు అతనిచేతిలోంచి ఈ పిల్లని ఎగ రేసుకుపోతాడు. అలాపోతూపోతూప్రండగా దారిలో ఒకవకీలుకలసపడిడాక్టర్ని మాయచేసి పిల్లనితన్నుకుపోతాడు. అక్కణ్ణించి మరో పోటుకు. ఇలాఅటలో బంతిలాగాలిలో అటలా ఆ ఆమ్మాయి దారి తెన్ను తెలియకుండా లోకంమీద యాత్రచేస్తుంది. ఒక మజిలీలో తనకాబోయే భర్తని కొకెయ్యాలని చూసే మరో ఆమ్మాయి వన్నాగానికి సరి అవుతుంది. ఎన్నివచ్చినా, తనవట్టుగా వన్నా గాలున్నాయనిగాని, కంటువేసేందుకు వన్నాగాలు వెంటకన్నున్నాయనిగాని తెలియకుండానే ఆమె మరక్షితంగా వెళ్ళా, చివరికి తెలివినన్నీ పాలుకొవని తెలుసుకునేసరికి గమ్మస్సానం చేరుతుంది. సరిగా ముహూరం వేళేకువెళ్ళి పెళ్ళిపట్టు మీద కూర్చుంటుంది.

పిడకలకంటే ఈ అనుభవాలను నడి గచ్చి, లోకంమీద వాస్తవాలను భూతద్దం కిందపెట్టి చూపెట్టే లెప్పుంద్యారా వాటి మీద వ్యాఖ్యానిస్తూ తరువాత ఏమవుతుంది అన్న ప్రశ్నను కళ్ళముందు వేలాడదీసి ప్రేక్షకులను పరవశకులను చేసేవేసి ఈ చిత్రాన్ని తీసిన తరమిక దర్శకుడు దొర రాజ్ అనే ఆయన చక్కని ఈ బొమ్మకీ ఈయన కట్టిన చట్రం మటుకు పాతది. చాలాకాలంగా వాడ

మద్రాసులో కీలుబొమ్మలాట ప్రదర్శనలు ఇచ్చిన మాస్కో స్టేట్ సెంట్రల్ పబ్లిక్ థియేటర్ నిర్వాహకుడు శ్రీ ఆబ్రాహం సోవ్ ను దక్షిణభారత కళాకారుల సంఘంవారు మార్చి 10 న సత్కరించి, తమ సంఘంలో గౌరవస్థానంగా చేర్చుకొన్నారు. ఎడమనుండి: శ్రీ ఆబ్రాహం సోవ్, ఆయనకు రజతఫలకం అందించి అభినందించిన మద్రాసు మంత్రి శ్రీ సి. సుబ్రహ్మణ్యం కళాకారుల సంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి అంజలిదేవి.

ఇల్లాడీ అదృష్టమే

కంలో ఉన్న సినిమా చలనచిత్రం. అందువలన మామూలుగా చూడటానికి యీ చిత్రం, దీని తరహా, సగటు చిత్రాలలాగే ఉంటాయి. ఇందులో కథ, ముఖ్యపాత్ర నిర్వహణలో సామితి ప్రదర్శించిన మనోహరమైన హావ భావాలూ దీనికి విశిష్టతను చేకూర్చాయి. ఆమె అన్నగా దొరరాజు కూడా బాగానే వదిలించాడు. ఇతర నటులు ఆర్. నాగేశ్వరరావు, వీరప్ప, బాలాజీ, అంగముత్తు, ముత్తులక్ష్మి మొదలగువారు, తమిళంలో విజయవంతంగా సాగిన యీ చిత్రాన్ని (పేరు: పానె పిడి తివర్ భాగ్యకాలి) తెలుగులోకి గచ్చిట వెంకటరావు, కె. వి. ఎస్. ఆచార్య తరుమా చేశారు. తెలుగు కేవలం తర్జుమా తెలుగుగా వినబడినందువల్ల, పాత్రధారుల పెదబాట, గాత్రధారుల కదలాలూ అద్భుతంగా కలిసిపోతాయని ఆరంభంలో దురాశ కలిగినా అది సాగిరాలేదు. 'లిప్ సర్వీస్' అసంతృప్తి కరంగా ఉంది.

సంతృప్తి కలిగించిన మరొక అంశం సంగీతం. ఎస్. రాజేశ్వరరావు, శుబ్బరామన్ తరువాత అంతటివాడనిపించుకున్న ఎస్. వి. వెంకటరామన్ పాటలుచేశారు. బాదాపు అన్నీ విన సాంప్రదానీ ఉన్నాయి. కెల్లెలుకు అన్నగారు హితబోధచేసే సంద

దిల్లికాథన్

దొంగతనంగా నకిలీమందులుచేసి అమ్ముకునే ముతాని బయటపెడుతూ, పనిలో పనిగా అడుతూ పాడుతూ ఒక కవంక నూతననూ, మరోవంక హంతకులనూ తరిమికొడుతూ అమృత మనసునూ, హంతకుడి ప్రాణాన్ని కిలోర కుమార్ అపహరించడం 'దిల్లి కాథన్' లో ఉదంతం. ఈలోగా కాట్ మానే భిల్లీ, మాడ్ మానే పొగల్, బాయ్ మానే లడకాలాటి పాటలు విని తెలుసుకోవడం, లక్షరూపాయలతో నిర్మించిన ఈతకొలను సెట్ మీద, నూతన తనూ సాందర్యాన్ని, ఒకటి రెండు చేరింగ్ బ్యూటీల మెస్తర్లను గేవాలర్ లో చూసి రృంలో ఘంటసాలపాడిన పాటవరస, మాట వరసలూ బాగున్నాయి. ఆ పాటని ఆయన వృద్ధయంగమంగా పాడారు. బాగున్న మరోపాట సినియంగ గీతం. కుశిల, పి. బి. క్రినివాన్ లు హాయిగా పాడారు. పితాపురం నాగేశ్వరరావు పాడినపాట ఒకటి మామూలుగా ఉంది. కొన్ని తమిళ జానపద నృత్యాలుకూడా ఉన్నాయి.

మంచికథను చూడాలంటే వెళ్లి చూడ తగ్గ చిత్రం.

ఆనందించడం ప్రేక్షకులకు కాలక్షేపం. ఇక కాక, కిలోర కుమార్ మాటలూ చేష్టలూ కూడా కథపాడుకున్నా మంచి కాలక్షేపం. దీని కేడీ అడురాకుండా నర్తకుని చిత్రాన్ని హాయిగా పోనిచ్చాయి. దర్శకుడు ఎస్. డి. నరాంగ్ ఇలాంటి సదుపాయం చేసాడని పసిగట్టలేక కిలోర కథారంభంలో తొందరకనుకపడ్డాడు. సమాజానీ, భరమనీ కోత్తుడ బోయాడు.

అతని తండ్రి పరికాధిపతి. ఆయన దొంగమందుల ముతా గుట్టు బయటపెడుతున్నందువల్ల, ఆమతా నాయకుడు ఆయన్ని ఖర్చురాయించేస్తాడు. అందువల్ల కిలోర చదువు ఆగిపోతుంది. డబ్బెద్రం వదిలివేడి. రెండుమూడు మాట్లలో ఉద్యోగాలక ప్రయత్నిస్తాడు. తరువాత జూదరి అవుతాడు. పాకెట్ మార్ గాంగ్ నుకూడా ఏర్పాటుచేసుకుంటాడు. దొంగ సొమ్మును తరి చూర్చించుడు. అప్పుడు సమాజంలో అన్యాయం ఎక్కువగా ఉందనీ, అన్యాయంగాగడించినవాడి డబ్బునే తాను తిచ్చాడనీ మరీ ఓ బొంబాయివారీ డెల్టా వర్ణించబోతాడు. కాని తరికోపం తగ్గనందువల్ల ఆ ఊపాలు చెరిపేసుకుంటాడు. అంతలోకి నూతనను చూడడం, చిన్నపుడు తనతో నూతనకు ప్రధానం జరిగిన వైవాహిక అపిల్ల మరచిపోయిందని గ్రహించి ఆమె వెంట పడడం, ఆపైన తన తండ్రిని ఎడతానాత్యచేశాడు కాపట్టి వాణ్ని పట్టుకోవాలనుకొనడం జరుగుతాయి అద్భుతవశాత్తు. అందువల్ల కథ పైన చెప్పినవిధంగా మామూలన దారిలో వెళ్ళింది. (లేకపోతే ఇంకో మొదటి తయారయేది.) చివర, కిలోర కి, హంతకుడికి ఖేటి అయినవోటు ఎగురుతున్న విమానంలో, అప్పుడు ఇద్దరూ పోట్లాడుకొనడం, దుష్టుడు చనిపోవడం వెలచేగాయ పడడం, వివాతెలీని కిలోర ఏకోడ్రోమ్ నించివచ్చే రేడియో సలహాతో విమానాన్ని జాగ్రత్తగా దించడం ఈ చిత్రంలో పతాక సన్నివేశంలో భాగాలు, ఈ భాగాన్ని చాలాకేట్టుదిట్టంగా ప్రేక్షకులు పదినిముషాలపాటు ఊపిరి ఉక్కు చెట్టుకు చూసేటంత ఉద్రిక్తంగా చూసించారు.

పాటలలో, బాగున్న రెండూ ఇదివరకే బహుశజనాదరణపొందాయి. కిలోర, అల్లభాస్, గీతాదత్ పాడారు. సంగీత దర్శకుడు రవి.

* * * కల్పన్ పిక్చర్స్ వారి 'మంజుల్' చాల వరకు పూరితమైంది. వేదాంతం, నూతన పాటలంటున్న ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు మండిబర్బన్. సంగీతం ఎస్. డి. బర్బన్.

★ వికారలూ, మమకారలూ ★

[12-వ పేజీ తరువాయి]

చూడదలచుకుంటే రిటేలురు లోపలికి వెళ్లి పోవచ్చుగదా! వెనుక వైపున ఈ యనకేం వదిలి? అన్నాను.

“మాటాడితే ‘పాటు, పాటు’ అంటారు. మన మాట చెవిలో బడదు!”

నా కౌశ్యర్యం కలిగింది. మామయ్య అక్కడక్కడనా ఏకాంత ప్రదేశంలో కూచుని ఏకభోగో, కావ్యానికో పాటు అలుకుంటున్నారేమిటి?— అతయ్య ఎదుటి ఈ సంజీవోన్నే ప్రకటించాను.

“అయ్యో, అలాటి పాటు కాదు బాబూ! ఇంటి కోసం ఆయన కొన్న జాగా సంగతి చెబుతున్నాను. నా చెను బ్యాంకు లో వుంచి అయిదొందల రైచ్చి పదిరోజుల క్రిందట ఓ పాటు కొనేశారు. చుట్టూరా కట్టడాలు పెక్కిలేసుంటే తను ఆ పాటులో కూచుని వాటివైపు వైద్రీగా చూస్తుంటారు.”

తందరూపాయల జీతం తీస్తున్న ఉపాధ్యాయ మాత్రుడు భారీపతున భవన నిర్మాణానికి పూనుకోడం లేని చిక్కుల్ని కొని తెచ్చుకోడమేనా ననిపించింది. కానీ నిశ్చితార్థాన్ని వదలని నిపుణత్వం మామగారిలో వుండన్న విషయం గూడా నాకు తెలియందిగాదు. కాబట్టే ఆయన ప్రస్తుతం కాపురముంటున్న యింటి గోడలు పారబడి వున్న రాలిపోతుండగా కొత్త కట్టడానికి యిటుకలు కొనగలిగారు. మా సికిల మీరతో అతయ్య ముఖాన్ని బయటికి చూపడానికి కించపడుతుండగా, పోస్టు బాక్సు బ్రోజరుతో కుర్రాడు బడికిపోతుండగా ఈయన కొత్త యింటికి దూలాలు వాసాలు కొన్నారు.

కానీ మామయ్య తొందరకు తగినట్టుగా అయినచేతిలో డబ్బు మెదిలేది గాడేమో! నీని కాసా మంద కొడిగానే కొనసాగింది. ఆయన పొలిటి కాకార్యక్రమం పంచవర్ష ప్రణాళిక అయిపోయింది. అక్కట్లడం హీరాకుడ్ ప్రాజెక్ట్ అయిపోయింది.

ఇంట్లో నిపుచ్చరంగతలూవుండగా మానసికంగా మామయ్యలో వచ్చినమార్పుకు తేమందరూ దిగాల్సిందే చేత స్కూల మై పోవలసి వచ్చింది.

ఓ రోజు అతయ్య అంది గదా—“ఏనా యింత విపరీతమో బాబూ! ఆకులో అన్నం వడ్డించి, కట్టడం సంగతి ప్రస్తావన చేచాలు. ఇక ఆయనకు కూర చూడూ మజ్జిగ ఇవన్నీ అన్నపరం. వట్టి అన్నం తినంతటా దీని పోతుంది.”

దొరకవచ్చుననుకున్న అప్పు సమయానికి దొరక్కపోవడం, మేస్త్రీల వల్ల జరిగే

జాప్యం, మార్కెట్టులో సిమెంటుకు లాటరీ—అంతెందుకూ, ఏ ఒక్కపరిశిత్తి గృహనిర్మాణానికి అనుకూలించని రోజులు. మామయ్య ‘గోల్డ్’ చెయదలచుకున్న బాలుకు అడుగడుగునా అడ్డంకులే! సంపాదనకూ, జీవితవసరాలకూ పోటాపోటిగా సరిపెట్టుకోడంతో సతమత మై పోయే వ్యక్తి అయిదు వేల రూపాయల కట్టడం కలలో తప్పాయిలలో నా భగ్యమయ్య పనిగాదు. ఐతేనేం, ఎక్కడైతే ‘దిల్’ అనేది వుందో అక్కడ ‘వే’ గూడా వుండి తీరుతుందని మామయ్య ఋజువుచేశారు.

ప్రాకారకుడ్యం దాటగానే చిన్న పూల తోట, సోపానా లెక్కగానే వరాండా, వరాండాకు కుడివైపున ఆఫీసు రూము. ఇంకా హాలు, వంటగది, పెరడు, చేదబావి, సమస్త సదుపాయాలతో చిన్న బంగళా లాంటి యిల్లు రూపొందింది.

“ఏమండీ! మా స్టేరూ! గృహప్రవేశం గూడా చేశారటగా! చూచిపోదామని వచ్చాను” అంటూ మేడలో నివసిస్తున్న వాళ్ళ తోబాటు, నివసించాలని కలగంటున్న వాళ్ళ సైతం వచ్చి, క్రొత్తయింటిని చూచి, మామగారి పట్టుదలను ప్రశంసించి, అతయ్య చేతి కాఫీని స్వీకరించి వెళ్ళిపోసాగాడు.

కానీ భూమిలో ఏడు నిలువుల లోతున కదిలే నీటిపూటలా ఈ మామక్కారానికి అటడుగునవున్న కారణం అదొక తీరని ఆకొంక్షలా ఆ భార్యాభర్తల మనసులో మెదిలేదేమో! కానవు. ఇలాంటి విషయాలలో ఆడవాళ్ళు మరి బేలతనంగా వ్యవహరించేస్తారు. “ఇల్లేమో కలేశారండీ! కానీ ఏంలాభం? మీ తిమ్ముడు గృహప్రవేశానికి గూడా రాకపోయాడు” అని ఓ రోజు అతయ్య చెబుతుండగా విన్నాను.

“వాడొస్తే ఎంత! రాకపోతే ఎంత! దొరవచ్చి చూడాలనే నేమిటి నేనకట్టింది యిల్లు! వాడు నా గుమ్మం తొక్కనూవద్దు—నేను వాడి ముఖం చూడనూవద్దు” అన్నారు మామయ్య.

మామయ్యకూ, అతయ్యకూ ఈ సంభాషణ జరిగిన తర్వాత మూడు మాసాలకు నేనొకసారి తలవని తలంపుగా అక్కడికి వెళ్లి రావలసి వచ్చింది. వీధిలో వుండగానే మామగారి మాటలు వినిపించాయి. ఆయన ముఖోత్సాహంతో గృహ నిర్మాణ కథాకథనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. “అబ్బబ్బ, ఇవేం గడ్డురోజులరా బాబూ! ఈ ఒక్క ఆలమారా తిలుపుకో యాదైరూపాయలు కావలసి వచ్చాయంటే నవ్వు నమ్మతావా? పోనీ, ఈ కిటికీ చూచావా—

కొయ్యలూ, కమ్మలూ, కూరీ పెరసీ దీసి కిమ్మత్తు సరిగ్గా వందరూపాయలు...”

నేను హోలో అడుగు పెట్టగానే ప్రసంగము ఆగిపోయింది.

నిట్టనిలువునా కొయ్యబారి పోయానేమో! నాలుగైదు కుదాలు అలాగే నిల్చుండి పోయాను. శ్రోత మరొకరూ, మరొకరూ కాదు—సాక్షాత్తు మా చిన్న మామయ్య.

గొంతుకలో వెలక్తాయ పడ్డట్టుంది చిన్న మామయ్యకు! ఆయన పెదవులు కదిలాయిగానీ మాటలుమాత్రం వెలువడాయి కావు.

మా ముగ్గురిలో ముందుగా లేరుకున్న మా పెద్ద మామయ్య “ఎప్పుడొచ్చావు నాయనా! ఇంట్లో అందరూ బాగున్నారు కదా?” అన్నారు.

ఉన్నారన్నారని ముక్తసరిగా జవాబు చెప్పి సరాసరి వంట గదిలోకి వెళ్ళాను.

అతయ్య కాఫీయిస్తూ, “మాటేరికి పెళ్ళి తలపెట్టుకున్నాడట బాబూ! పిరిచి పోదామని వచ్చాడు. ఏ ముఖం పెట్టుకునివచ్చావని మీ మామయ్య అడగలేక పోయాడు. నువ్వయినా కుండ గొట్టినట్టు అడిగేయాలి” అంది.

“అడిగేం లాభం అతయ్య! అముఖాన్ని చూస్తే తెలియడం లేదా? శుభ్రంగా తారుతో అలంకరించి నట్టుంది. మానవుడు ఒకప్పుడు బంధు ప్రేమనీ చంపుకోవచ్చు. మరొకప్పుడు అవసరం తనది గదా అనీ అభిమానాన్ని చంపుకోవచ్చు. కానీ మానవుడెప్పుడూ చంపుకోలేనిది ఒకటి వుంది. దాని పేరు అంతరాత్మ, అన్నాను.

ఆ రోజు నాయంత్రం చిన్న మామయ్య వెలి పోయాడు. పోతూపోతూ “మీ చెల్లెల్ని గూడా పంపిస్తాను వది నా! మీరందరూ పది రోజులు ముందుగానే వచ్చేయాలి” అని మరి మరి చెప్పిపోయాడు.

“ఏమండీ! వళ్ళెట్టే వుండే మీ పోజు!” అంది అతయ్య.

“ఏం! ఇతగా దొచ్చి పిలవగానే వెళ్ళాలేమిటి? ఏడుగాదు, వీడి జేజనాయన దిగి రావారి నేను వెళ్ళడానికి?” అన్నారు మామయ్య.

“వాళ్ళ జేజనాయన దిగివస్తే మీ జేజనాయనా దిగివచ్చినట్లేగదా” అంది అతయ్య.

అవి దసరా సెలవులు. అలాగే ఒక స్నేహితుడి ఊరికి వెలి నాలుగైదు రోజుల తర్వాత ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళాను. ఎలా తెలిసిందోగానీ శుభవరమానం అప్పటికి మా వాళ్ళకు తెలిసిపోయింది. వెళ్ళగానే అక్కడి మో అవిడ—

“ఏమండీ! మాచిన్నాన్న వచ్చిపోయాడటగా! రాజేశ్వరికి పెళ్ళిటనే! మన బాక్సు చెళ్ళాలనుకుంటున్నారేమిటి?”

“ఇంకా నిర్ణయానికి రాలేదనుకో! కానీ మీ సుందరమృషిని ఓసారి వచ్చి ప్రత్యేకంగా వున్న బాత్ రూమ్ లో స్నానం

రాజధాని కబుర్లు

(రీ.వ. పేజీ గురువాయి)

ఇటువంటి బందులను హాజరుకొనడంలో ట్రాచిట్యమేదో బోధ పడదు.

అచిమన్యడు తిమ్మారెడ్డి

గ్రామారం కాననసభలో శ్రీ సంజీవరెడ్డి చేసిన ఉపన్యాసం ఎంత గంభీరమైనదో, ఈ వారం వ్యవసాయశాఖామంత్రి శ్రీ పెద్ది రెడ్డి తిమ్మారెడ్డి ఉపన్యాసం అంత గంభీరమైనది, రోజుకి ఒక పూట తిండితినే చిన్న ఉద్యోగులుకూడా, 'అహరధాన్యాల ధరలు ఎంత తక్కువైనాయో, అవిపించే ఉపన్యాసం అది.

శ్రీ తిమ్మారెడ్డికి కొన్ని నిశ్చితమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. మీరు వారిని కలిసినా, వారు మిమ్మల్ని కలిసినా, సంభాషణ ఈ అభిప్రాయాల ప్రాతిపదికపై జరగవలసిందే. 'అహరధాన్యాల ఉత్పత్తి ధరలు పెరిగినప్పుడు, అహరధాన్యాల ధరలు పెరగకపోతే ఎలా?' అంటారు. శ్రీ తిమ్మారెడ్డి ఉద్దేశ్యంలో పల్లెల్లో ఉండే వారందరూ కష్టించేవారు. పట్టణాల్లో ఉండేవారంతా సుఖంగా బ్రతికేవారు.

వ్యవసాయశాఖామంత్రి వాదనలో లోపాలు లేకపోలేదు. రైతులు కష్టపడుతున్నామట వాస్తవమే. కాని కష్టాలు తొలగించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. కష్టాలకు బాధ్యులు పట్టణ వాసులు కాదు. వేసవికాలంలో అగ్నిమాపకదళాలు లేని కారణంగా పూరిగుడిసెలు తగలడిపోతే, అగ్నిమాపకదళాలను ఏర్పరచవలసింది ప్రభుత్వం. "పట్టణాల్లో మీ ఇళ్ళకు నిప్పుంటుంటే ఒక గది కాలేసరికి షేరింబులు భచ్చేస్తాయ్" అనడం సత్యదూరమైన విషయం. పైగా—వచ్చినా, పల్లెల్లో పూరిగుడిసెలు అంటుకోడానికి కారణం అదికాదు.

వగరవాసులకు సౌకర్యాలున్నాయనే భ్రమ ఒకటి అధికారులకు ఉన్నట్టు కనిపిస్తోంది. కుంభకర్ణుడి ఆవతారంగా హైదరాబాదు వగర పురపాలకసంఘం కొన్ని సంవత్సరాలనుండి నిద్ర

పోతుంది. అక్షులొంది రూపాయలు ప్రభుత్వం మంజూరుచేసినా అవి ఎటు ముటుమాయమైపోతున్నాయో తెలవడం కష్టం. రాష్ట్రంలో మిగిలిన నగరాల పరిస్థితి ఏమంత తృప్తికరంగాలేదు.

శ్రీ తిమ్మారెడ్డి వాదనలో లోపాలు లేకపోలేదు. కాని ఆయన అభిప్రాయాల పరిసరాలను కంకించడం కష్టం. ముందొకమాటచెప్పి, వెనుక వేరొకమాటచేప్పే స్వభావానికి ఆయనకి చాలాదూరం. 802 సభ్యులలో మనస్సులో అభిప్రాయం బలపెనుది చెప్పగల సభ్యుడి పేరు చెప్పమంటే—శ్రీ తిమ్మారెడ్డి పేరు పెట్టొంటాను నేను.

కాననసభలో జరిగిన చర్చ సందర్భంలో ఒక సభ్యుడు శ్రీ తిమ్మారెడ్డిని పద్యశ్రావ్యహంట్లో చిక్కుకున్న అభిమన్యుడితో పోల్చాడు. దానికి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి సమాధానం: 'ఇప్పుడు ఊరికి భారత యుద్ధంలో దుర్గాదులంతా నశించిపోయే పరిస్థితుల్లో అభిమన్యుడనే సమసిపోదానికి అభ్యంతరం లేదు' అని!

'బారన్ యెస్ట్రే!'

మార్చి ఏడెనిమిది తేదీల్లో బాంబే నాట్యసంఘం అధ్యక్షుడైన ఒక ఉత్తమోత్తమమైన ప్రవర్తన ఎగ్జిబిషన్ దియేటర్లో ఏర్పాటు చేయబడింది. వీనితారలు డేవిడ్, కామిరీ కౌళర్ పాల్గొన్నారు. శ్రీ హార్వర్డ్ మార్షల్ ప్రొడ్యూసర్.

ఏమనిషినైనా ఏ వస్తువునైనా కొనెయ్యగలనన్న ధీమాతో ఢిల్లీ చేరతాడు ఒక వ్యాపారి. అతనితోపాటు అతని ప్రియురాలు 'బేబీ', త్రాగుబోతు లాయర్ ప్రకాష్ ఉంటారు. ఒక పార్లమెంటు మెంబర్ని కొనేస్తాడు వ్యాపారి. కాని తన 'బేబీ' తెలివి తక్కువతనం, అజ్ఞానం అడ్డొస్తూ ఉంటుంది తూటకానికి. ఆమె అజ్ఞానాన్ని రూపుమాపడానికి, ఆమెకి ఒక పత్రికారచయిత సహకారంతో చదువుచెప్పి యత్నిస్తాడు. కాని ఆమె చదువు అతనికి సంబంధించినంతవరకు విషపరిణామాలకు దారితీస్తుంది.

ఒక అమెరికన్ నాటకాన్ని భారతీయ వాతావరణానికి అనువుగా మార్చి, భాషా అన్యూడ్ అప్బాప్ వ్రాసిన నాటకం ఇది అప్బాప్ కలంపడును ప్రతి ఆక్షరంలోను ప్రతి వాక్యంలోను కళ పడుతుంది. రంగస్థలంపైన, తెరవెనుక పాత్రధారులందరూ అత్యద్భుతంగా నటించిన నాటకం ఇది.

వికారాలూ, మమకారాలూ

దేయడం జరిగితే అంతటితో మీ వాళ్ళ దీక్షావిధి పరిపూర్తి అయ్యేట్టుంది! ఆ తరువాత శుభకార్యానికి హాజరుకొనడానికి మీవాళ్ళ కెలాటి ఆక్షేపణ వుండబోదు" అన్నాను.

"ఏలే మనమూ వెళ్దామండీ!" అనునయంగా సాగడిసింది. మా ఆవిడ.

"వెళ్ళువెళ్ళు. పదిమందిలో తలెత్తుకుని

తిరగడానికి మీ ఆమ్మకో క్రొత్తమేడయినా వుంది. నీకదీలేదు. వాళ్ళనీ, వీళ్ళనీ అడిగి ఏ డే ని మి ది మంచి చీరలు ఎరువు దెచ్చుకో! ఎందుకై నా మంచిది. పొరుగింటి పంకజమ్మ నెక్లెసును యిప్పుడే 'బుక్' చేసివుండు. కానీ ఓ హెచ్చరిక! ఇక్కడెలాగూ ఒకటి రెండు ట్రంకులు ఖాళీ అవుతాయి. వాటిల్లో నీ అభిమానాన్ని భద్ర

పరచి గట్టిగా తాళంపెడి మరీ నెళ్ళు లేకుంటే దాని కక్కడ చావుదెబ్బలు తగలాచ్చు" అన్నాను.

కానీ నా హెచ్చరికను వినడానికి ఇంకా మా ఆవిడ ఎక్కడుంది? తను పెళ్ళికి వెళ్ళి బోతున్న శుభవార్తను పదిమంది సేవిలో వేసి రావడానికికాబోలు, ఎప్పుడో తురుతున్నానలా బయటికి జారిపోయింది. ఇ

(28 వ పేజీ తరువాయి)

చెయ్యి. అదిలక్ష్మి ఇంట్లో రంగారావు గాడు. పోలీసులు కాపలావేశారు. ఇంట్లోనుంచి ఒకందరూపాయల నోటు బట్టయినా సంపాదించావా, రాముడికి కూనేనే పెళ్ళి చేస్తావా... బాగ్రత. బా పాధించుకున్నావా? మరి." అంత అబాగ్రతగా ఆళ్ళు ఇస్తారా మూ."

"ఇయ్యర, మరి అందుకే నీకు చెప్పింది. కళ్ళు నీకు కొంత బాకీ ఉన్నాయగా. పుడు అవసరంగా కావాలని అడుగు."

"పోలీసులు కాపలా ఉన్నారన్నాగా. ఆ సంగతి తెలిసిఉండితూడా వాళ్ళు డబ్బులో నోటు ఇస్తారా?"

"కాపలావేశారని అదిలక్ష్మికి తెలియదు. నిజే నిజా అంటారు మీ భావలో. బాయివా నువ్వు ఈ పనిని సాధించాలి" అని చెప్పి."

"మీనుంచి నీ. ఐ. డి అబ్బలారికి చెప్పింది ఖాజా. వాడు మొదటిగా ఉన్నాడు. వాయిగా కులంవాణ్ణి చేసుకోక మి. రోగం అన్నాడు. కానీ, ఆశ్చర్యం నుడేవరావు చేరు చేప్పగానే చేతనైన, రోయం చేస్తానన్నాడు. అదిలక్ష్మి ట్లోనే రంగారావు ఉన్నాడని పోలీసు తెలుసునన్నాడు. వారి ఎందుకని కోలేదంటేని అడిగితే నవ్వాడు. నీకు సంగతి తెలియదన్నాడు. ఇంత వ్యయము అని ఖాజా ఆక్రోశించింది. అన్యాయం లోకంలో ఉన్నది కను ఇంతమంది తనవంటివాళ్ళకు ఉద్యోగ దొరికేన వన్నాడు అబ్బల. మరి తే నాకు సహాయం చెయ్యవా? అన్నది. అని ఏడ్చింది. అబ్బలకు ఏడ్పు నంత పని అయింది. ఇది వతి అమా రాలు, ఆ బాపనాయనను విడిపిస్తే తన వరుగుతుందని ఆశపడుతోంది. నువ్వుయ్య సంగతి తనకు తెలుసు. ఇటువంటి బు ఆయనముందు సాగవు. అయినా ఆసలు పూరావుమీద కేసునిలుసుందని ఎవరు అను టున్నారూ? పోలీసులందరికీ తెలుసు. అనా నేరానికీ సంబంధించిన వాళ్ళంద ి ఒకరకం భయం కలిగించటం పోలీసుల తి. కొంచెం నిదానిస్తే సంగతంతా బుస్తుంది. దోషులు బయటపడ్డారు. మనా ఈ నేరంలో ముద్దాయిలందరూ ళు. పిళ్ళవిడ కేసు బనాయించినా వరకూ నిలుసుందో యేమో! బాగా లోచించి, "రామారావును రేపు వదలి టేటు చేస్తా. మరి నువ్వు ఒకపని

చెయ్యాలి" అన్నాడు అబ్బల.

"ఏమిటది?"

"రంగారావును అదిలక్ష్మి ఇంట్లో చూచినట్టు సాక్ష్యం చెప్పాలి."

"మాచానుగా మరి."

"ఎప్పుడో కాదు. ఈ నేరం జరిగిన తరువాత చూచానని చెప్పాలి."

"మరి చూడలేదుగా."

"చూడలేదు. ఆనాడు మాటలు విన్నావా?"

"విన్నాను."

"చాలు. అమాత్రంచాలు. మిగతా సంగతి నేను చూస్తా. నీకోసం, ఆ అమాయకుడు రామారావుకోసం. ఇక ఆ తరువాత నీ ఆదృష్టం" అన్నాడు అబ్బల.

ఎవరిని అడిగినా ఒకటేమటా. అదిలక్ష్మి ఇంట్లోంచి వందరూపాయల నోటాకటి సం పా దిం చ మ ను చె పు తారు. ఆ ద్వి త్వి త్వి త న కు రెండువందలు ఇవ్వవలసినమాట నిజమే. ఇప్పుడు అడిగితే ఇస్తుందా? ఇచ్చినా దొంగసాములో నోటే ఇస్తుందా? రామారావు తన ఇంటికి వస్తూంటాడని అదిలక్ష్మికి తెలుసా? తెలియదా? యేమో మరి. తను చూడలేదు కనుక తమ ఇద్దరినీ అడిగినా చూడలేదని ఎట్లా చెప్ప గలదూ? అదిలక్ష్మితో తనకు తగాదాలేదు. అంత ఎక్కువ స్నేహంకూడాలేదు. అయినా ప్రయత్నించి చూద్దామని అయిదోరోజు సాయంకాలం అదిలక్ష్మికోసం వెళ్ళింది. అదిలక్ష్మి ఇంట్లోలేదు. ఎక్కడికో పాట కచ్చేరికి వెళ్ళిందట. ముప్పది క్రిడేవి ఉన్నది.

ఇంటి పె తనం ఇంకా దానిదే. సామెరి చెప్పినట్టు, ముగ్గురితనంలో అది చాలా మత పోయింది. కళ్ళు సరిగా కనిపించవు. ఖాజా వెళ్ళగానే గొంతు గురుపట్టింది. "రాజే... ఖాజా రా. ఈమధ్య కనిపించడం లేదేం?"

"వంట్లో బాగుండడంలేదు వీన్నీ."

"డబ్బుకోసం వచ్చావా ఖాజా."

"ఉంటే ఇవ్వు పిన్నీ కొంచెం ఇబ్బం దిగా ఉన్నది."

"అట్లాగే ... కూర్చో." అని తనకు కొంటూ పడకగదిలోకి వెళ్ళింది క్రిడేవి.

కొంచెం నేపటికి క్రిడేవి బయటికివచ్చి "ఇదిగోనే రెండువందలు" అని ఖాజాతో అనే సమయానికి ఇద్దరు పోలీసులు గబా గబా ఇంట్లోకొచ్చారు. క్రిడేవిచేతుల్లోంచి ఖాజా ఇంకా నోటు తీసుకోనే తీసుకోనే లేదు. ముగ్గురిదాన్నీ ఆరెండు వంద రూపాయల నోటుతోసహా స్టేషనుకు తీసుకు వెళ్ళారు పోలీసులు. ఖాజాకు భయం వెయ్య లేదు. కానీ జాలికలిగింది. అఇద్దరు పోలీసు లలో అబ్బల ఎవరో ఖాజా గుర్తుపట్టలేక పోయింది.

మర్నాడు ఇంకొక ఆశ్చర్యం. రంగారావు అదిలక్ష్మికూడా స్టేషనులో నిర్బంధంలో ఉన్నారు. రామారావు స్టేషనులో లేడు. ఇంట్లోలేడు. ఊళ్ళోనేలేడు. ఖాజా బీబీకూడా లేదు. ఊరంతా వెదికినా ఇద్దరూ కనిపించలేదు.

లల్లారామ్- సు ధా రా మ్ కంపెనీలో పోయిన నాలుగువేల రూపాయలూ దొరికి వయ; కళ్ళు కనిపించని వృద్ధవేళ్ళ క్రిడేవి కారణంగా. క్రిడేవిని అదిలక్ష్మిని కొన్ని ప్రశ్నలడిగి ఇంటికి పంపించారు. నేరముడు రం గా రా వు దొ రి కా డు కా నీ రా మా రా వూ, ఖా జా బీ బీ

బాగా ఆదా! ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే
కాల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్
85% ఎంతుల పరకు
దంతవ్యయం దుర్లంధం కలిగించే క్రిములను తొలిగిస్తుంది!

సత్ఫలితాలకు సర్వదా వాడండి
కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్

ఏమిటా అని అడిగాడు. నిన్ను కూడా మీ రివాళ పెడుతున్నట్లు చెప్పలేదుగా నాకు?

గోపాల్ వివరించిన అభిమానాన్ని తెచ్చుకుని, “అంతవరకు కూడా ఉండలేకపోయేటటువంటి చెప్పి, వెళ్ళటం మానుకుంటాను. నువ్వు రాసిపెట్టి ఉన్న గీతను ఎవరు చెరపగలరులే?” అన్నాడు.

“మంచిది, అలాగే వెళ్ళిరండి. కొద్దిరోజులు పోయేక వెళ్ళినా, నాకేం యిబ్బందిలేదు,” అని శశి గోపాల్ కి నమస్కరించాడు. నిర్మలమైన ఆ ప్రభాతకాంతిలో తండ్రికొడుకుల ఇద్దరి ముఖాలూ చూస్తే, వాళ్ళిద్దరిమధ్య ఎన్నడైనా ఏ విషయంలోనైనా అభిప్రాయభేదాలుండేవనిగాని, ఇద్దరూ ఉత్తరదక్షిణ ధృవాల్లా ఉండేవారనికాని అనిపించింది.

గోపాల్ ఆ వెళ్ళటం వెళ్ళటం మళ్ళీ తిరిగి రానేలేదు. బాధ్యత నెరిగిన సంసారి అతడు. జీవితంలో మొత్తం సంపాదించిన ధూమి—పుట్టా, తోటలూ—దొడ్లు, పెట్టెలు బంగారం—వెండి, ఎంప్లీమెంట్ లో నిర్మలమవుతున్న పరిచయాలూ—బంధుత్వాలు, ఇంకెంతమందితోనో పెట్టుకున్న సామాజిక సంబంధాలూ, బాధ్యతలూ—తాను ఆరించినవన్నీ—చనిపోయేముందు ఇచ్చిపోయినట్లు వశికి ఇచ్చి వెళ్ళిపోయాడు. కొన్నాళ్ళుపోయాక కుంద తిరిగి కచ్చింది. గోపాల్ రాజ్ తలానుంచి సేన్ దీక్షి కొడుకుని తీసుకుని మరీ వెళ్ళిపోయాడు. బంగారపు పోరం కొనుక్కునేందుకు కుందకి రెండువందల రూపాయలుకూడా ఇచ్చివేశాడు. బహుశా అతడికి మిగిలిన చివరిబాధ్యత అదేనేమో!

ఇంకేం చేస్తాడు శశి? ఈభారం వదిలించుకోవటానికి వీలేనిది. గంభీర వివాదముఖంతో—తాను వెలిపోవటానికై చేసుకుంటున్న ప్రయత్నాలన్నీ టిసి తదితర పెట్టి ఊరుకున్నాడు. రెండు నెలలజీతం జేబులో వేసుకుని, అమూల్య తిరిగి వెలిపోయాడు. గ్రామంలో ఉంటున్నప్పుడు—ఆస్పత్రికి వచ్చిన రోగులందరినీ చూడకుండా ఉంటే ఎలాసానుకుంది శశికి? పని—బాధ్యత అనేవి ఉన్నాయి జీవితంలో. మళ్ళీ అవి రెండూ వచ్చి పడటంతో ఊపిరితీసుకునే

విశ్రాంతిలేకుండా పోయింది. మానవుడు తనజీవిత సాహసినీ లాగా తన యిష్టంవచ్చినవారైన పోనివ్వగలడా? అది మానవ నిర్ణయమవుతున్న కాలవల ప్రవాహంలా ఏదో అనాలోచ్యమవుతున్న మార్గాన పోవలసిందే. భూమధ్యాకర్షణలా మార్చటానికి నీది, అనాదిగా వస్తున్నట్టిది.

కోట్లపనిమీద శశి వాణిక్యార్ కడుతూంటాడు. తిరిగి వస్తప్పుడు తలయెత్తి చూస్తే కాలవ ఒడ్డున వీడుగుడ మోడుబారిపోయిన ముత్రి పెట్టు కనిపిస్తూ ఉంటుంది. గాఢాదియా రేవులో గోవరన్ పవన కట్టేసి ఉంటుంది. శలాల్ నార నిలవచేసే పెట్ ఇప్పుడు భారీగా ఉంటూ—ఇం మించు వడిపోయే నీతిలో ఉండటం చూస్తే—నందల పాపంతో నిండిన బిందుశరీరం కూడా ఈ పాటికి ఇలాగే కట్టెల పలో ఉండివుండవచ్చునని తోచు ఉంటుంది శశికి. ఇప్పుడు ఇదివరకులా గబగబా వడవలేదు. నెమ్మదిగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ ఊళ్లో ప్రవేశిస్తూంటాడు. ఇట్టా—వాణిక్యాల చెట్టు—చేమలూ, దొరువులు చెడవులతో నిండిన ఊరిలోకి వైదొలిగి పోవలంలేదు అతడిదృష్టి. మనుషులేవరకు కనిపిస్తారా వెతుక్కుంటూ ఉంటుంది—క్రినాథ్ దుకాణం ముంపు పొగడ చెట్టుకింద తిన్నెమీద, కాయగులపిల్లిలో... మిమ్మల్నాన్నా అని! యామినీ కవిరాజుగారి సోపడెలో అమాంధుడవవుడు శశికిప్పటికీ వినిపిస్తున్న తీరుంటుంది. ఇదివరకే వా బదులు ఇప్పుడెవరో వచ్చిఉంటున్నారా ఈ ఇంట్లో. వ ఇల్లా వాకిలీ మాత్రం జిలేక్కు—పలేకే మయమయిందే పరాన ఇంట్లోకి ఇంకా ఏవ్వరూ రాలేదు. దానికి అటువై తాటితోపు. ఆ తాటితోపులోకి వెళ్ళటం మాత్రమే శశి పూ మానేశాడు. అక్కడ మట్టిదిబ్బమీదికి ఎక్కి నూరార్చి మయమాడాలనే సరదా శశికినా జీవితంలో ఎన్నడూ కలగదు.

(అయిపోయింది)

చుక్కాని

ఏమెనాగో ఎవరికీ తెలియదు—పెత్తందార్ లో ఎవరికీ తెలియదు. “ఏమయ్యా మీ అబ్బాయి ఏమైనాదూ అనిల లూరామను ఓసాడు సుబ్బయ్యగారు— అడగలేక— అడగలేక— అడిగాడు.

“మీ అబ్బాయి? అంటే రంగా రావా?”

“రంగారావెవడయ్యా? నా అబ్బాయి రామారావు.”

“ఓహో! సుబ్బయ్యగారా? రామారావు సంగతా అడుగుతున్నారు. నాకేం తెలుసా పోలీసులు పట్టుకోవారు మీకు తెలుసుగా?

“తెలసయ్యా. వాళ్ళు వదిలిపెట్టారని కూడా తెలుసయ్యా”

“అదా సంగతి. మళ్ళీ నెలకు వంద రూపాయలు ఆ అబ్బాయి ద్వారా...”

“అదంతా నీకెందుకయ్యా? మా అబ్బాయి సంగతి నీకు తెలిస్తే చేప్ప లేకపోతే తెలియదను.”

“అంత మీ అబ్బాయి అయితే నన్ను అడగడం దేనికి? పోలీసులు పట్టు తెలిస్తే మీరు ఏం చేశారా? పాపం—ఆవాసుడైన రావు అహోరాత్రాలు ఆపివారిడికోసం కాలికి బలపంకట్టుకు తిరిగాడు. ఆ భావాలిదీ వాసుడేవరావు రామారావును కొపాడారు. అంతా అయిన తరువాత ఇవాళ్ళ రామారావు మీ అబ్బాయి అయినాడు. పాపం... ఏమైవాడో మరి.

“మరి వాళ్ళ సాక్ష్యం మనకు కావాలి కదండీ” అన్నాడు ఇన్ స్పెక్టరు. ఇన్ స్పెక్టరును వెంటపెట్టుకునే వాళ్ళాడు సుబ్బయ్యగారు.

కొవలసివే నే వాయిదాకు వస్తాడు..... అయినా నాకెందుకూ అదంతా. మీరు చూచుకోవలసిన సంగతి అది. అంతేనా”

అన్నాడు లూరామన్ నవ్వుతూ.

“ఏడిసినట్టే ఉన్నది” అనుకొనుబ్బయ్యగారు ఇంటికి బయలుదేరడం బాంబాయిలో “లూరామన్—సుధాకంపెనీ కొత్త మేనేజరు రామారావు. వీరీ వెంటలేకుండా నీని మా కయినాడట మరి!

“ఇదేం న్యాయమండీ! ఆయన ఇక్కడినుంచి పంపించేనే అమూల్యం విసువుతుందనుకున్నారా” అ: కమల.

“ఇక్కడినుంచి వెళ్ళాడెంతో పెరి నాయనకు డబ్బు పంపించవద్దని నేను లేదుగా” అన్నాడు వాను.

“ఇక వాడు నా కొడుకూ కాదు. వాడి తండ్రినీ కాదు” అన్నాడు మానయ్యగారితో సుబ్బయ్యగారు. సో మణియార్దరు వస్తుందని తెలుసో మరీ.

అ వి సా రి క

—చిత్రం : కీలా వ్రాసా.

అత్యంత సొగసు

మీరు "హేజల్ లైన్ స్నో" వాడుతుంటే అత్యంత
 ప్రాంతపు ఎంక, గాలి లేక వర్షము మీ సొగసును
 కనకం పంపిణీంపు. ఆర్మ బొందర్లనును
 కలిగించుట దివ్యమైన "హేజల్ లైన్ స్నో"
 మీ ఆర్మమును మృదువుగాను సొగసుగాను వుంచును.
 ఇది ఇంగ్లండులోని ప్యాకింగుతో వచ్చుచున్నది

"HAZELINE" SNOW

"హేజల్ లైన్ స్నో"

రేట్ హుడ్

బి. రో. ఎ. వెల్ కె. పి. ఉత్పత్తి